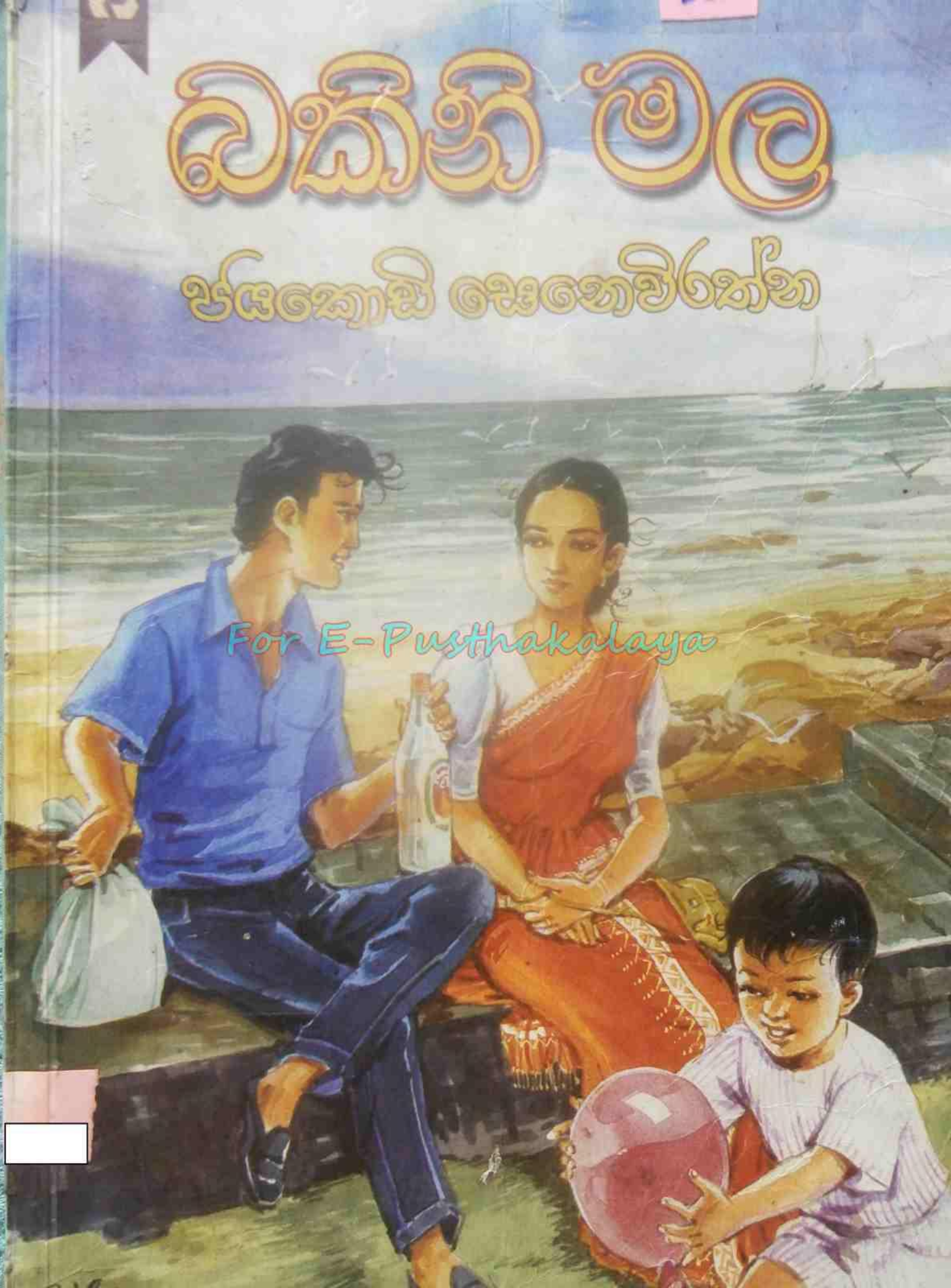

වඩ්ඩි මම

ජයකෝපි සෙනෙවිරත්න

For E-Pusthakalaya

"අදවත් මේ මනුස්සය ඒව් ද?"

ඉස්කෝප්පුවේ රවුම් කුලුණට හේත්තු වෙලා හින්නි හාමිනේ ඔහොම හිත හිතා පාර දිහා බලාගෙන ඉන්නව. හිතේ වැඩ කරන්නේ, රතු මහත්තය ආයෙත් මේ පැත්තෙ එන්නෙ කවදා ද කියන කාරණාවයි.

දිග නො ගිය සිරියලතා දුව ගැනත්, තවම පෙළවහක් කර නොගත් ආරියදාස පුතා ගැනත් හින්නි හාමිනේගෙ හිතේ තියෙන්නෙ මහාමේරු පරුවනේ වගේ බරක්. හැට පහ පැනගෙන යන තමා හදිසියේ මළොත්හෙම මේ දෙන්නට යන කල දසාව කුමක් දැයි හින්නි හාමිනේට හිතා ගන්නවත් බැරිය. මේ කාරණා සියල්ල අත පහු වුණේ, ස්වාමි පුරුෂයෙගෙ හදිසි අබාවය නිසා නේද කියල අය හිතනව.

ආරියදාසට දූන් තිස් හතරයි. සිරියලතාට තිස් දෙකක් වෙනව. කුණාටුවක් වැනි දිග සුසුමක් පිට කර හරින ගමන් හින්නි හාමිනේ වත්ත දොරටුවේ මිදුණේ ආරියදාසගෙ පුතාගෙ යාපනේ අඹ ගහේ අංසයක් දිරා පත් වෙලා. මීට අවුරුදු දහයකට උඩදි පරලෝකප්‍රාප්ත වුණු විදානපතිරත්නාභෙලාගේ බ්‍රමිපි අප්පහාමි නොහොත් කළු මහත්තය, තවත් විදියකට කිවුවොත් හින්නි හාමිනේගෙ ස්වාමි පුරුෂයා වැළලුවේ ඔය අඹ ගහට ඇබිත්තක් එහායින්. වළේ කොන්ක්‍රීට් ලෑල්ල වැහෙන්න දූන් වදුල වැවිල. අවුරුදු පතා කෙරෙන ගුණානුස්මරණ පිංකම් වෙලාවට එතැන හෙළි පෙහෙළි කළත් හෝ ගාල ආයෙත් වල් බිහි වෙනව. මුළු වත්ත පුරාම නිදිකුම්බා, පොඩි සිඤ්ඤමරං, පින්න, පෙති තෝර යායක්. ගෙට වම් පැත්තෙ කෝපි ගොල්ල යට මහ දවාලෙන් තද අඳුරක්. කෝපි ඇට පොකුරු රතට රතේ ඉදිල. ඇටි කුකුළෙක් කටොස්, කොටොස් ගහා වදුල යට ගොළුබෙල්ලන් දඩයම් කරනව. කොස්, පොල්, පුවක් ගස් ද රට දෙල් ගහ ද තියෙන්නෙ කෝපි ගොල්ලට එහායින්. ඒ ගස් බොහොමයක ගම්මිරිස් වැල් හේඩාව එතිල. ඒවායේ කරල් එක පොකුරට ඉදිල. වෙලාවකට

පලාකොට්ටෝරුවෝ ඇවිත් පෙම් කෙළ කෙළ ඇට ගිලිනවා.

හිටගෙනම ඉන්නත් අමාරුයි. හින්නි භාමිනේ කුලුණ යට බිම ඇන තියා ගත්ත. වස පාළුවක් දුනෙන්නවා. ආරියදාස මේ වෙලාවේ රාජකාරියට ගිහිත්. වැඩ කරන්නේ ගාලු මහ නගර සභාවේ සතිපාර්ශ්වක අංසෙ ඔව්සියර් කෙනෙක් හැටියට. හැමදාම පාන්දර හක්මන හිටල එන මාතර බස් එකේ මාතරට ගිහිත්, රුහුණු කුමාරියෙ නැගල ගාලු යනවා. ගෙදර එනකොට හවස තය හතවත් වෙනවා.

සිරියලතා නම් ගෙදර හිටියත් නො ඉන්න වාගෙයි. කට හඬක් හිනා හඬක් ඇහෙන්නේ කණ්ඩිය උඩ ගෙදර දයානි ආපු වෙලාවට විතරයි. හින්නි භාමිනේට මෙව්වරම කාන්සියක් දුනෙන්නේ ඒකයි.

වහලයට අතු නවා වැටුණු සියඹලා රුස්සයක් ගෙට පිටු පසින් තියෙනවා. ඒකෙ ඉදුණු කොළ අහුරක් හුළගෙ ගහගෙන ඇවිත් මිදුලේ විසිරිලා යන හැටි හින්නි භාමිනේට පෙනෙනවා.

අවුරුදු හැට හැක්කැවක් විතර පරණ පල දෙකේ මේ සිංහල උළු ගෙට ලබා දෙන සිසිල නිසා, සියඹලා ගහ කපා දමන්න ලෝබයි. ඇරක් වාරෙට සියඹලා කරල් වැක්කෙන්නවා.

මේ ගෙට ඇතුල් කාමර දෙකකුත් පිට කාමරේකුත් තියෙනවා. ඇතුළත, පිටත කපරාරු කරල සමර ගාල. මුළු ගෙයම පොළාවට අල්ලල තියෙන්නේ හතරැස් අඩියේ විතර රතු ගඩොල්. උස වහලය සහිත ආලින්දයේ බර උහුලන්නේ බදන්න බැරි තරමේ රවුම් කුලුණු දෙකක්.

"අම්මෙ"

හින්නි භාමිනේ හිනෙන් කිහිපය්ලා වාගෙ හැරිල බලනවා. සිරියලතා සාලෙ උළුවස්ස ලගට ඇවිත්.

"වී වික පොලන්නද?"

"හා... දූං නං වී තම්බන්න දවල් උණා"

"තම්බන්න නං හෙව්වත් බැරියැ" යි කියාගෙන සිරියලතා ගෙ තුළට ගියා.

'මොනවද... උඹ ඉතිං දයානි එක්ක පට්ටංදරේ පටං ගත්තම දවල් වෙන එක තේරෙනවා'

හින්නි භාමිනේ දුටුට නෝක්කඩු කියන්නේ හිතෙන්. කළු

මහත්තය ජීවත්ව හිටිත්දී නම් කොයි වෙලාවක බැලුවත් වී පෙට්ටිය පිරිල. තමන් සතු වී බුසල් දෙකේ කුහුර වාගේම කඩවැද්දුව මහත්තයගෙ කුහුරකුත් අදේට වැඩ කළා. දුන් ආරියදාස තමුන්ගෙ කුහුරු කැල්ල විතරක් වැඩ කර ගන්නවා. දෙකට දෙවාරේ උඩං පල්ලෙන් වී විකක් ගහල බුසල් විස්සක් විසි පහක් ගන්නවා මිස ඒ කරම් සාර්ථකත්වයක් නැහැ. ගොවි තැනට මිනිහ උදාසීනයි.

බයිසිකල බැල් හඬක් නැගුණ. හින්නි භාමිනේ පාර පැත්ත බැලුව. මේ පැත්තට හැරෙන්නේ, බටුට්ට පියුං මහත්තය. හින්නි භාමිනේ කට පුරා හිනැහිගෙන නැගිටිට. බටුට්ට පියුං මහත්තය උසයි. හිනියි. රතුයි. දූර්හැවක් වගේ බයිසිකල් කටුව අඹ ගහට හේත්තු කරල ලියුම් මිටිය අවුස්ස අවුස්සා පියුං මහත්තය ගෙට ගොඩ වෙනවා.

"ලියුමක් ද පියුං මහත්තය?"

"ලියුං නැකුව මං පත්තර බෙදනවා?"

බටුට්ට පියුං මහත්තය කොහොමටත් කතාව පටන් ගන්නේ බොහෝ විගිච්චිත්ත තමා. ලියුම දීල තකහනියක් ආ පහු හැරිල බොහෝ විගිච්චිත්ත වාඩි වෙලා කතා කර කර වික වෙලාවක් ගිමන් අරිනවා. හින්නි භාමිනේ ලියුම බාර ගන්නේ, ඔප දූපෙකට පොට පාදන ගමන්මයි.

"අපේ එළියෙස් පියුං මහත්තයත් පැසොං ගියා... නේද පියුං මහත්තයෝ?"

"ඔව්... වයසත් පැනල නේ. උප්පැන්නේ තියෙන එකක් යැ. තොර දිවුරුං පෙස්සං දිදී හැට පනිනකනුත් හිටිය"

බටුට්ට ඒක කියන්නේ හුක් හුක් ගගා හිනා වෙට්.

"පියුං මහත්තයත් දූං පැංසොං යන්න ලග නැහැ?"

පියුං උන්නැහෙ සටස් ගාල ඔළුව හරවල බලන්නේ තරහෙන් වගේ.

"නැ... මට තව අවුරුදු පහක් තියෙනවා"

සිරියලතා වී පොලන සද්දේ කුස්සිය පැත්තෙන් ඇහෙනවා. පියුං මහත්තය කාවද හොයනවා වගෙ වට පිට බලනවා. ලියුම කඩල බලන තුරු හින්නි භාමිනේට ඉවසුමක් නැ.

"සිරියලතෝ... මේ ලියුමක්... මේක කඩල බලහං දුවේ"

ඇස් පෙනීම දුරුවල නිසා හිතනි හාමිනේට කියව ගන්න බෑ. කණ්ණාඩි කුට්ටමක් ගනිමු යැයි ආරියදාස කරන යෝජනාවටත් කැමැති නැහැ.

"කෝ අපේ උපාසක මහත්තය වැඩට ගොහිං ද?"

"ඔව් පිටුං මහත්තයෝ"

"මාතරටවත් මාරුවක් ගන්න කාම බැරි උනා... නේද?"

"ඒක නේත්තං... මාරුවකුත් නෑ... පරස්තාවකුත් නෑ..."

හුරකල්ට පොඩි සන්දියේ ඉඳලම ආරියදාසට කවුරුත් කතා කරන්නේ උපාසක මහත්තය කියලි.

කුල්ල පැත්තක කියල සිරියලතා එනව. මේන් එක පාරටම පිටුං මහත්තයගෙ මුණ හිනාවකින් කල එළි වෙතව.

"මට චතුර එකක් දෙමුකො ළමයෝ"

සිරියලතා හෙට හිහින්, ලොකු චතුර විදුරුවකුත් අරගන ආ පත්‍ර එනව. පිටුං මහත්තය උතුරු දෙසෙකට වැඩිය බොන්නේ නැහැ. අත පද්දල ඉතුරු චතුර මිදුලට විසි කරනව. කිබහකට නෙවෙයි. ඔය චතුර ඉල්ලන්නේ මනමාල කමට සිරියලතා සෙසෙ පුපුරනව. නිව් හැතගිල්ලෙ ලියුම කියව ගන්න මේ මිදුසසය කොලොංචි වෙන්නේ කොයි වෙලාවෙද කියල හිතනි හාමිනේත් පුල පුලා බලා හිටිනව. හොඳ වෙලාවට මැදගොඩ හාමිනේ පාරේ කවුල්ල ළග නතර වෙලා කතා කළා.

"පිටුං මහත්තයෝ... අපිටත් කියෙනවද?"

"කියෙනව... කියෙනව. කොහෙද ආපු හොර ලියුමක්. ඔහොම ඉමුමු"

ලියුමත් අතේ තියාගෙන උච්චස්සට හේත්තු වෙලා සිටින සිරියලතාගෙ මුණ බලන ගමන් හිනා වෙව් පිටුං මහත්තය නැගිටිව.

"මං හිහිං එන්නං"

පිටුං මහත්තය බයිසිකලෙන් කල්ලු කරගන මැදගොඩ හාමිනේත් එක්ක දොඩ දොඩා කෝමංගොඩ පැත්තට යනව.

"වයසයි කියල හිතක නෑ. ළමස්සියෙක් උනත් කමක් නෑ. අහු උනොත් ඇඹලය වගෙයි"

හිතනි හාමිනේ හිනාවෙව් එහෙම කියන ගමන් දුව දිහාවට හැරෙනව. අඹගහලන්ද පැත්තෙන් ඇහෙන ගෝරණාඩුව කිරි

මහත්තයගෙ. පොඩි හාමිනේත් ඔය මොන මොනවාදෝ කියවනව. ඇහෙන්නේ. කරෝලිස් අප්පු තලප්පාවකුත් බැඳ ගෙන, කොහිල දුටු මිඩියකුත් අරගෙන කෝපිගොල්ල යටින් පාරට බහිනව.

"කියොවසං බං ඔක ඇහෙන්න. කාටද අයියවද?"

සිරියලතා හිතෙන් ලියුම කියව කියවා ඔළුව හොල්ලනව.

"කවුද එවල කියෙන්නේ... කොහෙන්නද?"

"මේ මාපලානෙ රතු මහත්තය එවල... ඉරිද එනවලු"

"කියොවහංකො ළමයෝ"

හිතනි හාමිනේ ඒ වතාවේ කතා කරන්නේ ටිකක් සැරෙන්. "එන ඉරිදා හඳහන් කොපි දෙකකුත් අරගන මම එනවා. උපාසක මහත්තයා කොහේවත් නොහිහින් ගෙදර ඉන්න"

"එව්වරද?"

"ඔව්"

ලියුම සාලෙ ටිපෝව උඩට විසි කරල සිරියලතා ආයෙන් කුස්සිය පැත්තට යනව. හිතනි හාමිනේ අත් දෙකත් පස්සට එක් කරගෙන කුසුකුණට හේත්තු වෙලා කල්පනාවට වැටෙනව. 'හඳහන් කොපි දෙකක් අරගන එන්නේ ආරියදාසට ද සිරියලතාට ද. එහෙම නැතුව දෙකම ආරියදාසට ද. නැත්නම් එකසැරේම දෙන්නට දෙකක්ද හිතා ගන්න බෑ. ආරියදාස නංගිට වඩා දැවුරුද්දකින් වැඩි මහල් වුණත්, ඉස්සර වෙලා දුවගෙ කටයුත්ත කෙළවරක් කර ගත්තොත් කොච්චර අගේදයි හිතනි හාමිනේට හිතෙනව. ඊයෙ පෙරෙයිද ළමස්සියෝ වෙච්චි කී දෙනෙක් නම් දුන් තමුන්ගෙ ඇස් පනාපිටම දිග තලග හිහින් කියෙනවාදයි හිතෙන විට හිතනි හාමිනේගෙ ඇස්වලට කඳුළු උණනව.

සිරියලතාගෙ මුණ එක කම්මුලක් උප්පත්තියෙන්ම පුහුයි. ඒ පලුද්ද නිසා මුණ කියෙන්නේ තරමක අප්පුක්. වෙන මුහුණක් තිබුණා නම් ළමස්සියෙක් තමයි. අම්මගෙ වගේම ඇඟ පත නම් දඹ රත්තරං පාටයි. ඒ තරම්ම උසක් මහතක් ඇති සරිරයක් නෙවෙයි. හොඳට හැඳ පැළඳල ඉන්න වෙලාවට මුණ දිහා නො බල ඇඟපත දිහා බැලුවොත් ඕනෑ කෙනෙකුගෙ හිතේ තන්හාවක් ඇති වෙව්. පෝලියෝ හැදිල එක කකුලක් පත් ගහක් වගෙ හින්වුණු, කැන්දගොල්ලෙ කුසුමත් දිග ගියකොට දුවගෙ කියෙන

අඩු පාඩුව මොකක් දැයි හිත හිතා වෙලාවකට හින්නි හාමිනේ සුසුල්ලතව.

රතු මහත්තය මීට කලිනුත් සිරියලතාව පරස්තාවල් හත අවක්ම ගෙනාව. අපරාදෙ කියන්න බෑ. ඒ මනුස්සය හරියට උනන්දු වෙනව. ඒත් ගෙනාපු හැම පරස්තාවකම හුර පරස්! ඕනෑම මිනිහෙක් එක්ක දිග යන්න සිරියලතා නම් කැමැති වගෙයි. ඒ උණාව හින්නි හාමිනේ එක්ක ඒ සෙල්ලම් බෑ. දුර වැඩි වෙලත් බෑ. ඕනෑවට වැඩිය ළඟ පාත කටයුත්තකුත් හරි නැහැ. ආරියදාසත් නගාව වැඩි ඇතකට දිග දෙන්න සතුටු නෑ. එහෙම උණෙක් අම්මගෙ කටයුතු ඔක්කොම තනි තමාගෙ පිටින් යාම් කියල එයා බයයි.

කසාදයක් බැඳ ගන්න ආරියදාසටත් හැබෑවට ඕනෑකම තියෙනව. ඒත් නංගිගෙන් නිදහස් වෙන තුරු ගැහැනියක් ගෙනෙන්න බැහැ. ගෙදර අඩ දබර ඇතිවෙයි. දෙනාගෙන් කෙස් වලු පටලවා ගන්න තැන් ගැන ආරියදාස දන්නව. අනෙක් අතට නංගි ගෙදරට නාකි වෙත්දි අයිය පෙළවහක් කර ගත්ත කියල මිනිස්සු ඇද අල්ලන්න පටන් ගනිති. ඒ වාගේම නංගිටත් දුක හිතේවි. අසරණකම් දනේවි. ඒ නිසා දනට ඔහේ මිට වැඩියැත් සැහිමකට පත් වෙන්නයි බලන්නෙ. යෝදයෝ කව බොහෝ ඕනෑ වුණු පළියට වැස්සියෙක් හදන්නම් ඕනෑ ද කියල කිරිමහත්තය කරන විහිළුවත් ඇත්තක් තියෙනව.

රතු මහත්තය මේ විතාවෙවත් සිහෙන එකක් හොයාගෙන ඒවිද? හින්නි හාමිනේ සුසුම් පොදක් වාතයට මුහු කරන ගමන් හැරිල ගෙට ගියා. කාමරයට ගිය ඇය, අල්මාරිය ඇරල සල්ලි වගයක් මීට මොළව ගත්ත.

"මං යනව දුවේ මැසිං සාප්පුවට ගිහිං එන්න"

"හා අම්මෙ... පිළදුවේ හාමිනේ එක්ක කතාවට වැටිල ඉන්නැකුඩ අම්ම විගහනියට එන්නෙන්නෑ... මං නා ගන්නත්තෙන්නෑ..."

හින්නි හාමිනේ ගෙයින් පිට වෙලා යන්නෙ ඒ කතාව නැහුණා වාගෙ.

උපාසක මහත්තය ගිය මැසි මාසෙ නංගිට මහන මැසිම අරගන දුන්නෙ මාස් පතා ගෙවන්න. හරියට දිනේට කොටස් මුදල නො ගෙවුවොත් සිරිපර්දන මහත්තය පංචිවිඩ එවන්න බැරි නෑ කියල හින්නි හාමිනේගෙ හිතට ලජ්ජයි. කවරදාකවත් ගණු දෙකුවකට

කයි කතන්දර අහල පුරුදු නෑනෙ.

කණ්ඩිය උඩ ගෙදර දයානි මිදුලෙ හිටගෙන හිටින් දී, හින්නි හාමිනේ ගෙදරින් පිටවෙලා යන බව දුටුව. හින්නි හාමිනේ ගෙදර සිටින වෙලාවට කමක් කාරියක් නැතුව ලන්දෙ ගෙදරට යන්න එන්න දයානි ආස නෑ. කොපමණවත් සිරියලතා එක්ක ඔප දූප කතා කරන්නෙ කණ්ඩිය ළඟ කමිබි වැටෙත් දෙපැත්තෙ හිටගෙන. සියඹලා ගනේ හෙවණෙ.

"දං දවසක දන්නෙම නැතුව උඹලගෙ ඇගේ තිත්ත වැල් එනෙතව"

දෙන්න පැය ගණනාවක් වැට දෙපැත්තෙ හිටගෙන කතා කරන හැටි බලා හිටපු හින්නි හාමිනේ දවසක්ද සරදම් කළේ එහෙමයි.

වයසින්, උපාසක මහත්තය තමාට වඩා අවුරුදු දාහතකින් පමණ වැඩි මහල් උණත් ඒ තරම් මෝරපු පරතරයක් දයානිට පෙනෙන්නෙ නැහැ.

දයානි කුරුමානම් අල්ලන්නෙ, ආරියදාසව දූලේ දා ගන්නද කියලා පාහස ආරාමාම කලක පටන් හින්නි හාමිනේගෙ හිතේ හැංගිලා තියෙනව. හින්නි හාමිනේගෙ හිතේ එහෙම සැකයක් තියෙන බව පෙනෙන නිසා දයානිත් ඇය ගෙදර ඉන්න වෙලාවට වැඩිපුර ඇවිත් ගැවසෙන්න කැමැති නැහැ. 'ඔය නාකි මිනිහෙක් මට මක්කටද' කියල හිතනව.

හින්නි හාමිනේ ගෙදරින් පිට වෙලා යනව දුටු සැණෙන්ම වාගේ දයානි කණ්ඩියෙන් බැහැල ඇවිත් පෑළ දොරින් ගෙට ඇතුල් වුණා.

"නැන්ද කොහෙද අක්කෙ ගියේ?"

"මැසිං සාප්පුවට ගියා"

"තාම මැසිමට ගෙවල ඉවර නැතෙයි?"

"කව නෑ අනේ"

දයානි හරි බරි ගැහිල එළිපත්ත මත ඉඳ ගන්නව.

"එවලෙ ලියුමක් ආවෙ කොහොද?"

දයානි ඒක අහන්නෙ යටැහිත් බල බලා තරම සැකයෙන්.

"අයියට කවුද එවල තිබුණෙ"

නැහැ. කියන දේවල් ඇහෙන හරියක මුල්ලක් අල්ලගෙන ඇති.

"ඔය පරස්තාව කොහේ එකක්ද රතු මහත්තයෝ?"

"මේක වේපතඉර එකක්"

හින්ති හාමිනේ එක පාරවම වටස් ගාලු නළලට අත්ලෙන් ගහ ගත්ත.

"මගෙ අප්පොට්ටියෙ. මදිනෙ දුර... අනේ අහක දාන්ඩ"

"ඔ. ඉතිං. ඔකනෙ කොරන්න බැරි. එහෙනං බින්න බිහින්න මිනිහෙක් හොයා දෙන්නද?"

හින්ති හාමිනේ ඔලොක්කුවට වගෙ හිනා වෙනව. රතු මහත්තය ඔළුව හරෝල ආරියදාසගෙ මුණ බලනව.

"ඔහේ මොකද කියන්නේ?"

ආරියදාස එහාට මෙහාට ඇඟිලි රෙනව. නංගිගෙන් නිදහස් වෙන්න හදිස්සි බව නම් ඇත්ත. ඒ ලකුණත්...

"හනේ මංද රතු මහත්තයෝ. හදිස්සියකට අම්මවත් බලන්න කියන්න ඉන්න නංගි... ඔව්වර ඇත ඇරලත් කොහොමද"

"ඇයි හත් දෙයියනේ... අම්මට බලන්න කියන්න කෙනෙක්ව ඔර්සියෙල් මහත්තයට ගේන්න බැරියැ. ඒක මං කරල දෙන්නං... මේක ඉස්සර වෙන්නෙපායැ"

ආරියදාසගෙ මුව පුරා නිහඬ හිනාවක් පැතිරිලා යනව. ඒ කතාවට හරස් වෙන්න හින්ති හාමිනේ මොහොතකටවත් පසුබට වෙන්නෙ නැහැ.

"ඔර්සියෙල් මහත්තයට හොයන්නෝනැ රාජකාරියක් කරන කෙනෙක්. එහෙම උදවියට නිස්කාන්සුවක් ඇකැ අම්මලට බලන්න?"

"හැබැටම මං අහන්නෙ රස්සාවල් කොළැයි කියල ගැනු ගෙදරවල්වල අතින් වැඩ කටයුතු කරන්නැතෙයි හින්ති හාමිනේ?"

රතු මහත්තය උත්තර ලැබෙන තුරු ඇස් උළුප්පාගෙන හින්ති හාමිනේ ගෙ මුණ බලාගෙන ඉන්නව. හින්ති හාමිනේ යටි තොල පෙරළල ඔළුව දෙ පැත්තට වතනව.

"ඒව කොහෙ කෙරෙන වැඩද"

තුන් දෙනා තුන් අතක් බලාගෙන විනාඩියක් විතර කල්පනා කරනව.

"එහෙම නං වේපතඉර වැඩෙත් කැන්සල්?"

"අනේ ඔව් රතු මහත්තයෝ... ළමය ඔව්වර ඇත නං බැ. පැයකිං දෙහෙකිං ගොහිං එන්න පුළුවන් තැනක් වෙන්නෝනැ..."

ගෙනාපු අනෙක් කේන්දර කොපිය ඇල්පිටියෙ ඉලන්දාරියෙකුගෙ බව කියන්නවත් හිත් නො දෙන තරමට රතු මහත්තය කලකිරිල. ඊළඟට රතු මහත්තය කට කොනට සොව්වම් හිනාවක් නඟාගෙන උපාසක මහත්තය ගෙ ඉහළ පහළ බලනව.

"ඇ ඔර්සියෙල් මහත්තයෝ... මිඩ වයිෆ් කෙනෙකුට කැමති නැද්ද?"

ආරියදාස ඒ තරම් උනන්දුවක් නැති පාටයි.

"මගේ වැඩේ පස්සට තියමුකො"

ආරියදාස එහෙම කියන්නෙ නංගිටත් ඇහෙන තරම් උස් හඬින්. ඒත් හින්ති හාමිනේ ඒ යෝජනාව ඩැහැ ගන්නෙ ඇමට පනින මාළුවෙක් වගේ.

"පස්ස ගහන්න ඕන් නැ. ඒක පංකාදුයි. හොඳ පඩියක් හම්බුවෙන ආරියදාස රාජකාරියක්නේ"

හින්ති හාමිනේ පුතාට රවන ගමන් තත්තාවෙ එහෙම කිවුව.

"නැ... නැ... නංගිගෙ වැඩේ ඉස්සර කරන්න ඕනැ"

"ඔයිං මෙයිං අයිශල නංගිල දෙන්නම ගෙදරට නාකි වෙයි. එව්වරයි මට කියන්න තියෙන්නේ"

රතු මහත්තයගෙ කතාව, හින්ති හාමිනේගෙ හිතේ ඇති කරන්නෙ අහවල් තරමේ තිගැස්මක් හෙම තෙවෙයි.

"මං හොඳ ඉස්කෝල මිස් කෙනෙක් ගැනත් හිතේ තියාගෙනයි ඉන්නෙ. දුම්ම බැ... ඒ ළමය තාම ට්‍රේනිං"

ආරියදාසගෙ දෙ තොලට ඕන් දෑත් නම් හිනා සිහිත්තක් පායල. ඒක නම් බොහොම කලක ඉඳල යටි හිතේ තියෙන පාර්තනාවක්. බදිතොත් බදින්නෝනැ ගුරුවරියක්ම තමා. පඩියත් හොඳයි. නිවාඩුත් කප්පරකට. උසස් වෙන්නටත් පුළුවනි. ගෙවල් කිට්ටුවට පත් වීමක් හදා ගත්තම ඔහේ පැල් බැඳගෙන ඉන්නටත් බැරි වෙන්නෙ නැහැ. හිතට එන්නෙම ගේ ළඟ තියෙන මිෂන් ඉස්කෝලේ.

දැන් කාලෙ හුගක් ගත වෙලා. කටයුත්තක් ගැන කතා කරන්න

කපුල්වෙ නැතහොත් යන්න තියෙන බව කියා ගෙන රතු මහත්තය නැගිටින කොටම මේන් සිරියලතා දිවුල් කිරි විදුරුවක් අරගෙන එනවා.

"හා හොඳයි ඒකත් සිලවු යවු. ගැලවුං කාරයට සලකන හැටි සිව්වි හෝන දන්නව්"

සිරියලතා හිනාව ලිහෙන්න ඉඩ නො දී තොල විකාශෙන ගෙ කුළුව යනවා. රතු මහත්තය හිටගෙනම පුරු පුරුස් ගාල දිවුල් කිරි එක බොනවා.

"මක අතාරුණා කියල බෑ රතු මහත්තයො. වෙන එකක් බලන්නෝනෑ..."

හොක් හොක් ගාල හිනා වෙව්, හිස් විදුරුව විපෝ එක උඩ කියල රතු මහත්තය මිදුලට බහිනවා.

"බලවුකො... බලවුකො..."

ආරියදාස පස්සෙන් පන්නගෙන වගේ ගොහින්, රතු මහත්තය අදි මදි කරන්දි විස්සෙ නෝට්ටු දෙකක් සාක්කුවට මිබල ආයෙත් ගම්මිරිස් වැල් දිහාවට යනවා.

"දන් ඉතිං මය කේන්දර කොපියම අරගෙන වෙන කැනකට යාව්" යි කියාගෙන හින්ති හාමිනේ ගෙට හැරුණ.

කණ්ඩිය උඩ දෙල් ගහ යට හිටපු දයානි, රතු මහත්තය ලන්දෙ ගෙදර හිටල යනවා දක්ක. කාටද දන්නෙ නෑ මහල් පරස්තාව. අදවත් තීන්දු කරන්න පුදුසු යෝජනාවක් ගෙනාව ද කියල දයානිට හිතෙනවා. මේ වතාවේ වත් සිරියලතාට හරි යාව් ද කියල හිතේ ඉරිසියාවක් පුපුරා ගන්නවා. 'කමක් නෑ දෙයියනේ. මට තාම විස්සෙන. සිරියලතාට කිස් ගාණක් නෙ.' දයානි එහෙම හිත හදා ගන්න වැයම් කරන විටම ආරියදාස මතක් වෙලා ගැස්සෙනවා. අද ගෙනා පරස්තාව එයාට ද කියන්නත් බැහැ. ආරියදාස ගැන යම් හිතේ කැදරකම මතු වෙනවා. ඉඳ හිට ආ ගිය වෙලාවට, මුණ ගැහුණු වෙලාවට, තැනේ හැටියට විහිළුවක් කියල හිනා වෙන ආරියදාස. අහළ පහළ කවුරුත් නැති වෙලාවක ගෙදරට ගියහම ආදරේට අතන මෙතන කොනින්තන ආරියදාස. ගැනියෙක්

ගෙනාවොත් එ දාව ඒ ඔක්කොම අමල කොමළ දාංගල ඉවරයි!

මේව දකින්න නො හිට තවුන්ටත් කා එක්ක හරි දිග යන්න ඇත්තම් කියල දයානි ගෙ හිතේ තැවුලක් ඇති වෙනවා. කොපමණ පෙම් බස් දෙවුවත්, විහිළු තහළ කළත්, ඇහපන අත ගැවත්, ආරියදාස තමාව නම් බඳින්නෙ නැති බව දයානි දන්නවා. එහෙම කටපුත්තකට හින්ති හාමිනේ කොහොමවත් අනුමැතිය දෙන්නෙ නැහැ. කට ඇරියොත් කියන්නෙ, පුතාට හොඳ තැනකින් රාජකාරියක් කරන ගැනියෙක් ගෙනෙන්න පුළුවන් කියලයි. හොඳයි බලවුකො. දයානි හිතෙන් හින්ති හාමිනේට තරවටු කරනවා. ආරියදාසත් ඔහොම හිටියට ඇත බලන මසුරු සිටාන කෙනකු බව දයානි දන්නවා.

මද්දහන් වෙලාවෙ ලන්දෙ ගෙදර පැත්තෙ පනිට්ටුවක් හෙලැවෙන සද්දෙ දයානිට ඇහුනා. දයානි විගහනියට දෙල් ගහ ළඟට ඇවිත් කරපොවල බැලුව. ආරියදාස රෙදි වගයකුත් පනිට්ටුවෙ ඔබාගෙන නාන්න යනවා. ඒ පස්සෙන් ගියෝතින් නම් තැන සිංහල මිනිසුන් ගැහිල, රතු මහත්තය ආ ගිය කාරණා ආරියදාස ගේ කවුන් අලලාගන්න පුළුවනි. කොහොමද යන්නෙ? දෙපාවෙ වළේ කොහිල දලු කඩන්න යන බව ආරියදාසට ඇඟෙන විදියට යන්නෝනෑ.

දයානි කුරුමානම් අල්ල අල්ලා එන විට, ආරියදාස නාන පොකුණේ සිමෙන්ති මිදුලෙ එළා ගත් සරමක සබත් ගානවා. දයානි විකක් දුරින් නතර වෙලා බලා හිටිය. ඊළඟට පොළොවට ඔර නොදී උකුළ ගස්ස ගස්ස පොකුණ අද්දර වේල්ල දිගේ ගමන් කරන්නට වුණා. පොකුණට කිට්ටු කරල වට පිට හෙම බලල බොහොම හීනි හඬින් උගුර පැදුව. ආරියදාස ටක් ගාල ඔළුව උස්සල බැලුව. දයානි ගෙ මනමාල සිනාවක ලස්සන! දයානි කතා කරන්නෙ ඇස් දෙකෙන්.

"අම්මේ... අපේ මේ බකිනි මල කොහේද යන්නෙ?"

"උපාසකයිය මට බකිනි මල කියන්නෙ ඇයි අනේ?"

"ලස්සන හිංද නෙ"

"අනේ නිකා ඉන්ඩ... ඊට වඩා ලස්සන මල් නැද්ද"

"නියෙනවා... ඒ උණාට ඔයාට ගැළපෙන මලක් වෙන්ඩත් එයායෑ"

ආරියදාස හිතා වෙවී ආයෙන් සරමේ සබන් ගානව. දයානි ඇති පිල්ලන් නො ගහ බලාගෙන ඉන්නව.

"බකිනි මලට කැමති නැත්තං හෝනුපු මල කියන්නද?"

"ඒ... සිය"

දයානි ඇස් අඩවන් කරගන බලා ඉන්නව. මෙයත් එක්ක තනිපංගලමේ කතාවට වැටිල ඉන්න බව කවුරුත් දැකීවි ද කියල බයේ ආරියදාස වට පිටත් බලනව.

"මයා මේ කොහේද යන්නෙ?"

"මං යනව කොහිල දුලු මිටක් කඩා ගන්න"

"ඇයි තාත්තට අරිසස් ගාය හැදිලද?"

දයානි සිලි සිලි ගාල හිතා වෙනව.

"ඔක මං හෝදල දෙන්නද?"

"ඒක නං මට පුළුවනි. මාව නාවල යන්න ඔයාව බැරිද?"

"හිතේ නං ඇති" යි දයානි කොල් උල් කරගන ඔළුව හොලවනව. ආරියදාසට හිතා.

"ඔව් හෝදල දෙන්න කෙනෙක් හෙවැනිද්ද පනව කැන"

දයානි එහෙම කියන්න නොක්කඩු පහේ මළානික හඬකින්. ඒත් ආරියදාස ගෙ කටින් නම් වචනයක් පිට වෙන්න නැහැ.

"උපාසකයියෙ"

"ඇයි වස්තුටෙ?"

"හැබැට අදවත් හරි ගියාද?"

"මොකද්ද රත්තරනෙ?"

"රතු මහත්තය ඇවිත් යනව අපි දුටුව"

"ඔහොම යන කොට හරියාවි"

"හැබැට ඔයාව ද සිරියලතක්කටද පරස්තාව?"

"මට නං කපුවො හොයන්න දෙයක් නෑනෙ..."

දයානි හිතා වෙලා ඔළුව පැත්තකට ඇල කරනව.

"ඒ කිවුවෙ?"

"මට ඉතිං අල්ලපු වැටේ අතිං කඩා ගන්න බකිනි මලක් කියෙත්දි වෙන මොන පරස්තාද?"

දයානි ගෙ හින් හිතා හඬක් වෙල් යාය පුරා ඉහිරිලා යනව. ඇත්තටම ආරියදාස තමාට ආදරේ ද කියල දයානිට හිතා ගන්න බැහැ. පුළුවම් කතා කියන බවමයි හිතෙන්නෙ.

"අපිට රාජකාරියක් නැති පළියට නිකං ඔව්වං කරන්නෙපා උපාසකයියෙ"

"රාජකාරියක් ගැන කතා කළේ කවුද?"

"ඔය නැන්ද තිස්සෙම කියන්නෙ"

"අම්ම කිවුවට මං කියල නෑ නෙ"

ආරියදාස කමිසෙ අතුල්ලන ගමන් බිම බලාගෙන හිතා වෙනව. ඒ හිතාව තමයි දයානි ගෙ හිතට අල්ලන්නෙ නැත්තෙ. ඔව් කටට ආ පළියට කියන කතා, විහිළුවට වෙන්න ඇති. හැම දාමත් මොන විහිළුද, එක දවසකට කියනව අම්ම ගෙ හිත නො කඩා කටයුතු කරන්නෝනැ කියල. ආයෙන් දවසක කියනව 'අපි නො බැඳ හැමදාම මෙහෙම ඉම්මු දයා' කියල.

"තංගිට මුතුත් කින්දු කර ගත්තද?"

"ඔහොහා... ඒක මහ ඇත කටයුත්තක්... වේපතඉර"

දයානි සරල ලොලු පෙරළනව. මද්දුම මහත්තය වගේ කෙනෙක් බොහොම ඇත නියර දිගේ එනව වගෙ පෙනුණ. දුක්කොත් තවත් ලෙඩක් කියල දයානි බය වෙලා.

"මං යනව එහෙනං"

"හොඳයි... හොඳයි..."

ඒ සමු දීමත් දයානි ගෙ හිතට හරි නෑ. හරියට යන්නෙ කොයි වෙලේද කියල බලා හිටිය වගේ. දයානි ගස්සගෙන යනව. පච්ඡි කියල හිතල ආරියදාස හැරිල බලනව. එහෙම ලස්සනට නැළැවෙන උකුළක් නම් දකපු තැනක් ආරියදාසට මතක නෑ. දයානි හැරිල බලන කොටත් ආරියදාස බලාගන ඉන්නව. දයානි දිව එළියට දාල හොලවල යනව.

පහුවෙන්ද ආරියදාස රාජකාරියට ගිහින්. හින්නි හිමිනේ සමුපකාරෙට ගිය අතරෙ දයානි කණ්ඩියෙන් බැහැගෙන ආව. සිරියලතා හැට්ටයක ඉරුණු අතක් මහනව.

"මැසිම තියෙත්දි අනේ මහන්නෙ ඒක ගෙවෙනවටයැ අක්කෙ?"

"මේක මේ පොඩි රෙපෙයාර් එකක්නෙ"

ඒ අසල තිබුණු බංකුවට කවිත් පිහිල අතින් ගසා දමල දයානි වාඩි වුණා.

"ඊයෙ මාපලානෙ කපුව ඇවිත් යනව මං දුටුව"

දයානි එහෙම කියන්නෙ සැක මුහු හිනාවකුත් එක්ක ඔපව ඇඳිත්තක් පැත්තකට ඇල කරගෙන.

"මය ඇවිත් ගියේ"

සිරියලානා උත්තර දෙන්නෙ මුණවත් බලන්නෙ නැතුව.

"ඒකවත් හරි යයිද?"

"වේපතඉර කාරණාවක්. දුර වැඩියි කියල අම්මල කැමති නෑ"

දයානි ගෙ මුහුණ පුරා හිනා රැල්ලක් පැතිරී යනව. සිරියලානා අක්ක නම් කොයි එකකට උණත් කැමති බවයි ඒ කතාවෙන් හේරුම් යන්නෙ.

"වේපතඉර නං එව්වර ඇතක්යැ... තේද?"

"හ්ම... ඒ උණත් එව්වර දුර වැඩිනෙ... අම්මට බලන්න කියන්නත් එපායැ"

"හ්ම"

සිරියලානා හොඳහින් දයානි දිහා බලනව. හින්නි භාමිනේ ගෙට ගොඩ වෙන තුරුම දයානි දුටුවෙ නැහැ. දයානි තිගැස්සිලා හිනාහුණා. හින්නි භාමිනේ හිනා වෙන්නෙ ඇගෙන් ඇටයක් දෙන්න වගේ.

"කඩේට අලුතිං මුකුත් ඇවිත්යැ නැත්දේ?"

"අලුතිං කියල මොනව එන්නද බං"

හින්නි භාමිනේ එහෙම කියාගෙන කෙළින්ම කාමරයට ගියා. දත් මෙකන ටැග් ගැහිල වැඩක් නෑ. දයානි යන්න තීන්දු කරන කොටම හින්නි භාමිනේ කතා කළා.

"දයානි මුකුත් ඕනෑ කමකටද ආවෙ?"

"නෑ නැත්දේ"

හින්නි භාමිනේ වෙන කතා බහක් නෑ. සරදාවකින් කතා කළාය හිතන්න බෑ. දයානි නැගිටිව.

"මං යනව ලකක්කෙ... නැත්දේ මං යනව"

"හා දුවේ... ගිහිං වරෙං කො"

සිරියලානා නම් ඔපව දෙ පැත්තට වැනුව විතරයි. දයානි කණ්ඩිය නැගල ගෙදර යන හැටි හින්නි භාමිනේ බලාගෙන ඉන්නෙ ජනෙල් පොලු අතරින්.

"අඩමාන නෑ... ඊයේ අර මනුස්සය ඇවිත් යනව දකින්න ඇති. වං හුං හොයන්න කැසිල්ල හැදිල එන්න ඇති"

හින්නි භාමිනේ එහෙම කියන ගමන් අඩමානෙට වගෙ දුවගෙ මුහුණ බලනව.

"හ්ම"

"හතර මායිමේ පස් පාගන්න එපැයි කියන්න තරං මට වෙලාවකට හිතෙනව. එනව මෙනන ඔප දූප ඇහිදින්න!"

එහෙම කියාගෙන හින්නි භාමිනේ ජනේලය ළගින් මැත් වෙනව. ඔහොම කිවුවට, හිතේ අමනාපයක් තිබුණත් එක පාරට කාගෙවත් හිත රිදෙන විදියෙ වචනයක් කතා කරන්න හින්නි භාමිනේ ඉගෙන ගෙන නෑ. අනෙක් අතට ඕනෑම ආපදාවකදි දුවල පැනල යන්න එන්න හිටින දයානි. ඒ නිසා විසේසයෙන්ම

සුමාන දෙහෙකට පස්සෙ ඉරිදාවක රතු මහත්තය ආයෙත් ඇවිත්. මේ ගමන බණ්ඩන්තරින් ගෙනාපු කේන්ද්‍ර කොපියක් ගැනයි සාකච්ඡාව. හින්නි භාමිනේගෙ ඉහින් කනින් සන්තෝසෙ බේරෙනව. මේ ළඟ පාත කටයුත්තක් නෙ. හදිස්සියකදි පයින් වුණත් ගිහිං එතැකි. ළඟදීම ආරියදාස පුතත් මාතරට මාරු වෙනවාලු. එකකොට වැඩට යන්නෙ එන්නෙ ඔය කියන ගේ පහු කරගෙන බයිසිකලයෙන්. යන එන ගමන් නංගිල ගෙ දිහාවටත් ගොඩ වෙලා එහෙ දුක සැපත් බලා කියා ගෙන මෙහෙ තොරතුරුත් කියල එන්න පුළුවනි. මෙහෙ හදිස්සියක් වෙලාවට, එහේ බත ලිපේ කියල, ඒක ඉදෙන්න කලියෙන් සිරියලානාට ඔත්තෑං ඇවිත් ආ පහු යන්නත් පුළුවනි. බස් එකේ ගියත් රූපියලේ දුර.

"කොහොමද රතු මහත්තයෝ මහමාලයගේ වං හුං?"

"ඒ ඉලංදාරිය මේ මාතර සාප්පුවක ලියන මහත්තයෙක්"

"එහෙම නං රෙදි සුටි තාරයෙක්?"

ඒ පුස්තක අහන විටත් හිතැති හාමිනේ ගෙ මුහුණ විකක් ඇද වෙලා.

"නෑ නෑ... කලියං තාරය. වියස කිස් හයක් ලංකාව විසි පහක පෙනුමක්වත් නැති යස ඉලංදාරිය"

"නැතිබෑ... දී?"

"දක්කොත් සමහර විට මාත් අදහනව ඇති?"

ආරියදාස සිස ඇල කරල රතු මහත්තය ගෙ මුණ බලන ගමන් කියනව.

"දන්නව ඇති සමහරවිට"

"තැන කොහොමද?"

"පවුලෙ පිරිමි හතරයි. හැනු එකයි. අයියල දෙන්න බැදල පවුලො වෙං වෙලා. මලස තාම බැදල නෑ. ඒ හාදය කොළඹට වෙලා බිස්තස්. එයා එසේ පදිංචි වෙනව මිසක්ක පවුල්වෙලා එන එකක් නෑ. නගා බැන්දෙ ගිය අවුරුද්දෙ... ඒකත් පොඩු කළේ මම... ගෙදර ඉන්නෙ මේ ඉලන්දාරියයි අම්මයි අප්පොට්ටියි විතරයි" මෙන්ත ආයෙත් හිතැති හාමිනේ ගෙ මුණ හොඳවෙම එළි වෙලා. අපුරු පවුලක්. සිරියලතා දෙයියනේ කියල කාල බිල වැටිල කියල නිව් හැනගිල්ලෙ ඉන්ව පුළුවනි.

"පඩි නඩි හෙම කොහොමද දන්නෑ?"

"මාසෙකට එකදාස් පන්ඩියක් හම්බු වෙනවලු. පඩියක් ඕනෑවට රස්සාව කරනව තෙවෙයි දෙයියනේ... නම්බුවට. ගේ දොර වත්ත පිටියෙ ආදායංවලිං ඒවත් වෙන්න පුළුවං මිනිස්සු නෙ"

එහෙම කියන ගමන් රතු මහත්තය ලොකු කර ගත්තු ඇස් ආඩම්බර කමට කරකවනව.

"ඔහොම කියමුකො"

දත් හිතැති හාමිනේ ගෙ හිත තරමක් වංචල වෙලා. පදිංචි වෙලා ඉන්න ඉඩමම අක්කර තුනක් කිවුහම පොඩි වැඩක්යැ. ඒ තරම් වස්තු දේපොළ අපට කොයින්ද කියලයි හිත ගැස්සුණේ. මේ වාගේ සොක්කම් කටයුත්තකට ඒ ලදවිය කැමැති වේවිද

කියන එක අඩමානයි.

"බර දැවැද්දක් හෙමත් බලාපොරොත්තු වෙනව නැතැ?"

හිතැති හාමිනේ පුස්තකට උත්තර බලාපොරොත්තුවෙන් ඉන්නෙ හිත ගැහි ගැහි. රතු මහත්තය හික් හුක් ගාල හිනා වෙනව. බුලත් කෙළ බිංදුවකුත් සරමට වැටිවිටි. මිනිහ එක දක්කො නැහැ.

"ඒ ලදවිය අරවුං අවිවර ඕනෑ. මේවුං මෙවිවර ඕනෑ කියල ඉල්ලන් නෑ. පුළුවං හැටියකට ඒවත් ඉස්ට කරන එකයි ඇත්තෙ..."

එහෙම කියන ගමන් රතු මහත්තය, උළුවස්සට එහායින් හැංගිලා එබිකම් කරන සිරියලතා දිහා බලනව. ආරියදාස ගෙ මුණ බලල ඇහැක් ඉඟි මරනව.

"අපේ මේ උපාසක මහත්තය වගේ රටක් රාජ්ජයක් වටින මස්සිනා පොඩ්ඩක් ඉන්නකොට තවත් මොන දැවැද්ද අම්මප"

ආරියදාස ගෙ හිතට හරි ඉහළයි. නළල රළු ගස්සනව. මනමාලය වැඩ කරන සාප්පුවෙ නමත් රතු මහත්තය හෙළි දරවු කළා. ආරියදාස හොඳ දන්නා තැනක්. රෙදි පිළි සාප්පු බඩු විතරක් යැ. එතන තුරු ඔහු යකඩ හසු හෙමත් තියෙනව. අල්පෙනෙත්තියෙ සිට බයිසිකල් දක්වාම තියෙන මහ විශාපාරයක්.

"නම් කොහොමද?" යි ආරියදාස ඇහුව.

"රත්තසිරි විතාන. වූවි මහත්තය කිවුවම ඕනෑ කෙනෙක් දන්නව"

ආරියදාස පාර පැත්ත බලාගෙන හෙමිහිට ඔළුව හොලවනව. රතු මහත්තය කියන විදියට රත්තසිරි සිගරට්ටෙකක් කවේ කියන්නෙ නැහැ. අඩියක් පුඩියක් ගහන්නෙත් නෑ.

"මොකෝ කියන්නෙ. පොරොන්දනුත් ගැළපෙන හිංද කාණ්ඩෙට එන්න කියන්නද?"

හිතැති හාමිනේ ගෙ හිතට තියෙන පුස්තක, මේ කටයුත්ත තමන්ට බරපතළ වැඩි ද කියන එක. නැත්නම් කටයුත්ත නම් පංකාදුයි. රතු මහත්තය හිනා වෙව් මාරුවෙන් මාරුවට අම්මගෙයි පුතාගෙයි මුහුණු බලනව. අම්මයි පුතායි දෙන්නත් එකිනෙකා ගෙ මුහුණු බලා ගන්නව. ආයෙත් අතාරින්න නම් හිත් දෙන වැඩක් නෙවෙයි. සිරියලතා ගෙ කේන්දරේ හැටියට හම්බුවෙන ස්වාමි පුරුසය සිටුවරයෙක් වෙනවලු. දේසපාලනේ කළොත් රජ ගෙදරින්

මේවා නවසිත්තෙන් නැතිලී. බණ්ඩන්තර උදවිය වැඩේට මනාපෙ පළ කරල තියෙන්නේ එත් මිය හොරේට කියලත්, සිරියලතාට නැහෙන්න රතු මහත්තය කපු කපු ගාව. ඕව කනට වැටිල ඔළුවට ගත්තොත් හෙම ලිස්සියත්ව ආත්මං කර ගන්න බැරි වෙනව.

ඊළඟ ඉරිදා බණ්ඩන්තරින් කුන් හතර දෙනෙක් එක්කල එන්න කින්ද කරගෙන, පොඩි ගතවනාවකුත් මීට මොළුව ගෙන රතු මහත්තය යන්න ගියා.

හින්ති භාමිනේ හොරැහින් සිරියලතා දිහාවත් බල බලා ගෙයි එහා මේහා යනව. කල්පනා කර කර ආරියදාස ඉස්තෝප්පුවේ කුලුණකට හේත්තු වෙලා උඩුදමන දිහා බලාගෙන ඉන්නව. හිත හිතා, මිය කිවුවට මිනිහ කොහොම කෙනෙක්ද කියන එක දැහින් දක බලා ගන්නා තුරු සිරියලතා හෙ කැමැත්ත නො කැමැත්ත විමසන එකේ හේරුමකුත් නැත.

හින්ති භාමිනේ පුතා ලගට කිට්ටු කරල දැක් පස්සට කරගෙන නතර වෙනව.

"මගෙ නං හිතේ කිට්ටුණෙම සිරියලතාව අපිට නං තොරොත්තු කරන කෙනෙකුට බන්දල දෙන්නෙයි"

හින්ති භාමිනේ සැක මුසු හිතා අබිත්තකුත් එක්ක පුතා ගෙ මුණ බැලුව.

"මිය කියන කටයුත්ත ඊට හොඳ කියල මට නං හිතෙනව අම්මේ"

"ඒක ඇත්ත... කෙරෙන්නව නං හොඳ"

දත් හින්ති භාමිනේ හෙ හිතේ කියෙන්නෙ වෙන කල බැගැතියත්, දැවැද්ද, රතු මහත්තය ඔහොම කිවුවට නිකම්ම ගැතියෙකුට කර ගහන්න මිය මිනිස්සු කැමැති වේවිද? ඉරිදා ඒ කට්ටිය ඇවිත් ගියාට පස්සෙ තමයි කිසි අඩමානයක් නැතුව මිය ගැටලුව මතු වෙන්නෙ. සිරියලතා ගෙ මුණෙ පලුද්ද වැහෙන්න නම් වටිනා යමක් දෙන්නම් වේවි. සිරියලතා ගෙ පොතෙත් රුපියල් දොළොස් දහක් විතර ඇති. කාලෙ හැටියට කියන්නත් ලජ්ජ හිතෙන ගණක්. පුතා එක්ක කතා බස් කරල බේරුමක් කර ගන්නව මිසක මොකෝ ස්වාමි පුරුසය වළෙන් නැගිටිටල මේව ගැන කතා කරන්නෙය. තමුත් අහසින් වැටිවිටි මිනිස්සු නෙවෙයි නේද කියල හින්ති භාමිනේ හිතනව. තමුංගෙ මිනිස්සු නම් එමටයි. ඒ

උණත් මිය එක මිනිහෙක් වත් මේ කටයුත්තෙදි පිහිට වෙන්නෙ නැ. හිතවත් කමට උපදේසයක් දේවි කියලවත් හිතන්න බෑ. නිකමට යෑ නැයො, වේයො, මීයො කවුරුත් එක ජාතියෙ කියන්නෙ.

"පොඩ්ඩක් මේහාට ආවනං පුතේ"

අම්මයි පුතයි හතර කන් මන්ත්රනේ පටන් ගන්නෙ අඹ ගහේ හෙවණැල්ල යවට වෙලා.

"දං අපි දැවැද්දව දෙන්නෙ මොනවද?"

ආරියදාස දිග සුසුමක් පිට කරනව. කතාව පටන් ගත් තැනම මහොම නම් දෙන දාට පුතා කොයි වගේ සුසුමක් පිට කරාවි දයි හින්ති භාමිනේට හිතා ගන්න බෑ. ආරියදාස යටි තොල විකාගෙන එළුව හොලවනව.

"වෙන මොනව දෙන්නද අම්මේ... මේ ඉඩමෙං බාගයක් දෙමු. හේ නැතුව"

තමුත් පස්සට විසි වුණා වගෙයි හින්ති භාමිනේට දනුනෙ. මෙතැන කියෙන්නෙ අක්කර එකහමාරකුත් පර්වස් දොළහයි. ආරියදාස ගෙ වත්කම බහිනව. පුතා එහෙම කිවුවෙ තමා ගෙ හිත බලන්නවත් ද කියලත් හින්ති භාමිනේට සැකයි.

"අනේ මංද ළමයො... ඒක නං මගෙ හිතට හරි මදි"

"ඇයි මදිද?"

හින්ති භාමිනේ ඔළුව නටෝ නටෝ හික් හික් ගගා හිතා වෙනව.

"මදි නෙවෙයි ළමයො. වැඩියි... එහෙමනං අක්කර කාලක් දෙමු"

ආරියදාස එක පාරට ඔළුව ගැස්සුව.

"ලැජ්ජ නැද්ද අම්මේ. එහෙමනං කාලක් නෙවෙයි ... අක්කර බාගයක් දෙන්න පොරොන්දු වෙමු."

හින්ති භාමිනේ මොහොතක් කල්පනා කළා. සිරියලතා සාලෙ උළුවස්සෙන් මිදුලට එබිකම් කරනව වගේ දුටුව.

"හොඳයි අපි එන හැටියක් එදාට බලමුකො..." හින්ති භාමිනේ ආ පිට හැරිල ගෙට ගියා.

හිතැති භාමිනේ ගෙට එන විට සිරියලතා විකක් වංචල වෙලා ඉන්නව වාගෙ පෙනුණා.

"ඇ දුවේ... රතු මහත්තය කියාපු දේවල් ඔයාටත් ඇහෙන්න නැතැ?"

"මං ඕවට ඇහුං කං දන්නෙකක් නෑ..."

මෙව උස්සල බලන්න උප්පි හිතල වගේ. සිරියලතා බිම බලාගෙන කනු කනු ගැව. ඔය බොරු බව දන්න නිසා හිතැති භාමිනේ හිත යටින් හිතා වෙනව.

"බලමුකො කාණ්ඩෙ ඉරිදි ඇවිත් ගියාට පස්සෙ"

හිතැති භාමිනේ අත් දෙකත් පස්සට එක් කර ගන ආ පසු හැරෙනව. සිරියලතා අම්ම දිහා බලන්නෙ හොර බැලලි වගේ. ගල් ගිල්ල වගෙ හිටියට එන ඉරිදා තමුත් කර කර බැඳ ගන්න බලාපොරොත්තුවෙන් බලන්න එන මිනිස දක ගන්න හිතේ ආසාව පැහැවෙනව. හිතැති භාමිනේ ඒ ගැන තව දුරටත් දෝෂීයැත්තෙගෙ හිත තුරු ගාන්න උනන්දු උනේ නැහැ. පැහිවිටි දෙල් ගෙඩියක් තියේ ද බලන්න ඕනෑ කියා ගෙන පැළ දෙල් එළිය බැස්ම.

පරහකට හිටියොත් හිටින්නෙ තමුත් ගෙ වම කම්මුලේ තියෙන පුහු පෙනුම බව සිරියලතා දන්නව. මීට උඩදිත් ආපු මනමාලයියනව හෙරපුව අල්ලන්න ගියේ ඒ කම්මුල අනෙක් පැත්තට හරවගෙන.

සිරියලතා උප්වස්සට අතක් බර කරල පැළ දොරින් එළියට එබිකම් කළා. අම්ම කෙකි බලවිටත් අරගන දෙල් ගහ පැත්තට යනව. ඉස්තෝප්පුවට ගිහින් අයිය කෝ කියල වට පිට බැලුව. කොහාකට හරි යන්න ඇති. සිරියලතා කාමරයට ගිහින් අල්මාරි කණ්ණාඩිය ඉස්සරහ තතර වෙනව. මුණ ඒ පැත්ත මේ පැත්ත හරවි හරවා පුස්ස අත ගාල බලනව. නෑ. මිනිහෙකුට එපා වෙන තරමේ අප්පුවක් දත් නම් නෑ වගෙයි. එන මිනිහගෙන් පුළු ඇදයක්. පරහක් තිබුණොත් නම් ඒකට මේක කැපිල හිලවු වේවි කියල හිත හදාගෙන සිරියලතා එළියට එනව.

බණ්ඩන්තර කාණ්ඩෙ එන්නෙ අනිද්ද උදේ. හිතැති භාමිනේ හාල් දියේ දානව. පිටි කොටල, තේ මේසෙට තියන්න කැවුම්, කොකිස් විකක් හදන්නම් එපායැ. පිටි වික කොටා ගන්න දයානිවවත් කතා කරන්න ඕනෑ. යටියන යවන්න කෙනෙක් හිටිය නම් මෝලෙ පිටි කොටව ගන්නත් තිබුණ.

දයානිව කාරණාව හංගන්න ඕනෑ නෑ කියල හිතැති භාමිනේ ගෙ හිතේ සරදාවක් පහළ වෙලා. ඕනෑ තැනකට මුණ පාන්න දුටු පුළුන් විත්තිය හිතැති භාමිනේ දන්නව. ඉතින් මොකට ද මඟුල් පෝඩු කාරය එන විත්තිය හංගන්නෙ? සිරියලතා ගෙ වරිනෙ හරියටම අපුල්ලාපු පිරුවටෙ වගෙයි. කිසි කෙනෙකුට වචනයක් කියන්න, පදයක් හදන්න ඉඩ කියල නෙවෙයි ඇති දඩි කරල තියෙන්නෙ. හොඳ ඇහුරුම් පැට්ටුම් කමට.

"ඇ සිරියලතෝ... ආස්මි විකකුත් උයමුද?"

"හාල් සේරුවකවත් උයමු. නේද අම්මෝ?"

මදයි අහ ගත්තු උත්තරේ කියල හිතැති භාමිනේ යටි හිතින් හිතා වෙනව. ආස්මි උයමු ද ඇහුවෙ සිරියලතා ඕනෑ නැතැයි කියාපි කියල හිතාගෙන. ඒ වැඩේ කැවුම් කොකිස් හදනව වගෙ ලේසි පාපු වැඩක් නෙවෙයි. ඉරිදි එන කාණ්ඩෙ ගැන සිරියලතා මොන තරම් උනන්දුවකින් ඉන්නව ද කියන එක අර උත්තරයෙන්ම වටහ ගන්න ඇහැකියි.

ආරියදාස හාල් ගෙදර පිබිදිලා. දෙමෝලෙන් පිටි කොටන සද්දේ. මහලයන් බිත්තිත් දෙදරුම් කනව වගෙයි. සිරියලතා දයානිව විහිඳ කතා කිය කියා පිටි කොටනව. අද ආරියදාස වරුවෙන් එන දවස. දයානි සැරෙන් සැරේ පාර පැත්ත බලන්නෙ ඒකයි.

හක්මන බස් එකක් අඹගහලත්දෙ නතර කරපු ගමන් ආරියදාස දඩිමේ ආසාවෙන් ඇස් දෙක කුලප්පු වෙනව.

ආරියදාස එනකොට දෙකහමාරයි. දයානිව සන්නෝසයි. දක්කත් හිත පිරිල. නිමල් භාමි එන්න ප්‍රමාද මොක දැයි බලන්න හිතැති භාමිනේ එතේ ගිහින්. නාගෙන එන්නම් කියල සිරියලතා පොකුණට ගියේ මේ දෑත් විහකට උඩදි. දයානි ඉතිරි වෙවිටි පිටි කප්පි වික කොටනව. තනියම. වැඩකට ඇතුළු නෙවෙයි. ආරියදාස එන තුරු වැග් ගැහෙන්න වැඩක යෙදිල ඉන්න ඕනෑ මුණ නිසා. ආරියදාස කාමරේට ගිහින් ඇඳුම් මාරු කරනව. මෝල් හඬ නතර වුණා. දයානි දැක පිහ දම දමා සාලෙට එනව.

"ඔහ්... ඔහ්..."

ආරියදාස එක පාරටම හැරිල බලනව. දයානි දොරකඩ.

"පිටි කොටනව ඇහුනෙ ඔයාද?"

"ඇ, මමයො... තව මුතුන් කෙනෙල් ගෙඩි ටිකක් හෙම ගෙනා

"කිරි මහත්තය ගොඩුමකා සිතැව්ගෙන"

"මේ. මේ හෙට නංගි බලන්න කාණ්ඩයක් එනවලු"

ආර්යදාස කතා කරන්නේ හරියට තමුන්ට කිසිම සම්බන්දයක් නැති කාරණාවක් ගැන කතා කරන්න වගේ මහ උදාසීන කමකින්.

"ဟော့ဒါ ဟော့ဒါ... ခေါ်ဟော့မ ဟော့ဒါ"

කවි පොඩ්ඩෙන් අම්මගෙ පණිවිඩේ අමතක වෙන්නයි ගියේ. ආරියදාස බයිසිකලේ හරවගෙන කොට්ටාස රාලහාමි මුණ ගැහෙන්න යනව. ඒ යන කොට උන්නාගේ සභාපති කිරි මහත්තය එක්ක පැවරලේ ජෙඩ් එක ළඟ බර කතාවක්. ආරියදාසට කට අරින්නවත් ලැබුණේ නැහැ.

"හරි... හරි... මර්සියෙල් මහත්තය... මට මතකයි... හින්නි භාමිනේ මට කිවුව"

ආයෙත් මොනව කතා කරන්නද. ආරියදාස හිනාවකින් කට පුරවගෙන බයිසිකලේ හරව ගත්ත. රූන් ගාල පල්ලම බැහැගෙන ගෙදර ආව.

ලාම්පුව පත්තු කරන්න වෙලාව හරි. ගේ වයරිං කරල තිබුණව කවම ලයිට් ගන්න බැරි උණා. සල්ලි කොල්ලන්න ලෝබ කමේ!

ඉරිද උදේ නමේට විතර ඇති. ලන්දේ ගෙදරට කිහිප දෙනෙක් රැස් වෙලා. කොට්ටාස රාලහාමි, මැදගොඩ කිරි මහත්තය, පැලංගොඩ ලියන මහත්තය එහෙම ඇවිත්.

කාමරේට වෙලා සිරියලතාව හැඩ ගන්වන්නෙ මැදගොඩ භාමිනේ. අන්දවන්නෙ ඔසරියක්. දයානි ඇවිත් ආවේ ආරියදාස වොයිල් සාරියක් ඇඳල. නිමල් භාමි අක්ක කියන්නෙ බයිල් සාරියක් කියල. කොපමණ කිවුවත් හින්නි භාමිනේට නම් සාරියක් අන්දවන්න අමාරුයි. ගෙදර ඉන්න තමන්ට විත්තයක් හැට්ටයක් වඩා ඔබ්බ බව කියනව.

අලුත් පැටන් එකට අමුත්තන්ට සංග්‍රහ කරන්න ඔක්කොම කටයුතු සංවිදානෙ කරන්නෙ මැදගොඩ භාමිනේ. මාලනින් ඇවිත්, පුදු නෝනත් ඉන්නව. ලිමිස්සියන් ගෙ කතාව, හිනාව නිමක් නැ.

බණ්ඩන්කරින් ආපු කාර් එක මිදුලෙ නතර කෙරෙන විට ගෙදර මීයට පිම්බ වගෙයි. මනමාලය ඇතුළු පිරිස හය දෙනයි. පිළිගන්නට පස්සෙ පිරිමි හතර දෙනා ආලින්දයෙ වාඩි වෙලා සතුටු සාමිවිය. ගැහැනු දෙදෙනා සාලෙ වාඩි වෙලා.

බත් කාල යන්න ඉන්ඩ කියල මේ පැත්තෙන් බොරුවට පෙරැත්ත කරනව. ඒ උදවිය බෑ කියනව. සංග්‍රහයන් බුක්ති විඳල දෙ පැයක් විතර කතා බස් කරමින් හිටල ඒ උදවිය පිටත් වෙලා ගියා. හිතේ පැහැදීම ඇතුළුව. ඒත් අන්තිම වචනෙ රතු මහත්තයට ප්‍රකාස කෙරෙන්නෙ මගදි. හෙට එක්කො රතු මහත්තය මුණ

අඳුරු කරගත ඒවි. නැත්නම් හිනා වෙව් ඒවි.

හින්නි භාමිනේ. සිරියලතා, ආරියදාස ඔක්කොම කටයුත්තට මනාපයි. දැවැද්ද ගැන පලුද්දක් හිටියොත් තමයි ගැස්සිලා යන්නෙ කියල හින්නි භාමිනේ ගෙ හිතට නම් බයයි.

තමුන්ට දෙන්න යන්නෙ කුඹුර බව සිරියලතාටත් කණින් කොතින් ඇහිල තිබුණ. ඇයි මට ගොඩ ඉඩම් කැල්ලක් නැද්ද කියන නෝක්කඩුවක් හිතේ මෝදු වෙලා.

මනමාලය ගෙ රූපෙ සිරියලතා ගෙ හිතේ ඇදිල. ඇළිල. හිනිසි. උසයි. උපාසක අයියට වඩා පෙනුමෙන් තරුණයි. හින් උඩු රැවුලකුත් තියෙනව. කලිසමට හැඩයි. ඒ උණත් කාවවත් නො පෙනුණු එහෙමත් නැත්නම් පෙනිල කට පියාගෙන ඉන්න ඇදයක් දයානිට නම් පෙනිල. දයානි හොඳහින් හින්නි භාමිනේ දිහා බලල බයෙන් බයෙන් වචන පිට කරන්නෙ.

"පොඩ්ඩක්... වපර වගෙයි"

හින්නි භාමිනේ හැරිල බැලුවෙ දයානි හිල ගන්න වගේ.

"ඔං... ඒව පෙනිවිඩ් එක... ඒ උඹේ වපරෙට පේන හැටි" දයානි කනගාලුවෙන් බිම් බලා ගත්ත. කොට්ටර නැගිගෙන කළුන් ලැබෙන්නෙ ඔය සම්මානෙ නේද කියල හිතුව.

පසුවෙනිද උදෑසනින්ම රතු මහත්තය මෙහේ. තීන්දුව මොකක්ද කියන එක මුණෙන් නම් හිතා ගන්න අමාරුයි.

"මොකෝ රතු මහත්තයෝ ඒ උදවිය කියන්නෙ?"

"මනමාලයගෙ තාත්ත තමයි කෙළිං වචනයක් නොදී වැනෙන්නෙ..."

හින්නි භාමිනේ බය වෙලා දෙ බැම ඉස්සුව.

"ඇයි?"

සිරියලතා ගෙ කම්මුලේ පලුද්ද දකල මනමාලය පස්ස ගහවිද කියලයි හින්නි භාමිනේ මෙතෙක් සැකයෙන් හිටියෙ.

"නෑ ඉතිං... දන් නැද්ද... පරණ උදවිය"

රතු මහත්තයගෙ කටින් වචන පිට වෙන්නෙ බැටරි බැහැපු ටේඩියෝ එහෙකින් වගේ ගැස්සි ගැස්සි.

"මොකෝ දැවැද්ද මදි වෙලාද?"

"නෑ ඉතිං... එහෙම ඉල්ලුවෙ නං නෑ... ඒ උණාට..."

රතු මහත්තයාගේ දිවියේ කොතොල්ලා ඇළිල වගේ වටන පටලාවෙනවා.

"ඇයි කිවුවේ නැද්ද නොහොත් දොළොස් දහස් කියෙනවා කියලා, කණි කප් ආවෙකු... අල්ලාගියත්... මැඩිමත්..."

"එතෙම නෙවෙයි හිත්ති හාමිනේ"

"එතෙතා කොතොම්ද?"

හිත්ති හාමිනේ හරියට ඇතට කඩා පතින්න වාගෙයි.

"කුඹුරු කැල්ල වතරද, ඇයි හොඳියා ඉඩා වුකුත් නැද්ද කියලා ඇහුව..."

හිත්ති හාමිනේ තොල පිට පෙරළල හරව දෙකැත්තට වන්නවා. "මට තාං පේන්න නෙමි ඉඩමෙම කොටසකටත් ඇතා ගතගෙන ඉන්නවා වගෙයි"

රතු මහත්තයා එතෙම කියන්නේ, මොහොම මොදා මැල්මත් හිත්ති හාමිනේ ගෙ වුහුණට යොමු කරගෙන.

"එතෙතාම මේක ඉන්න මිනිසා එවත් වෙන්න නොහොමද?"

රතු මහත්තයාට හිතා, කොතොම්මත් මොදා මැල්මත් නාලක් දෙන්න හිතාගෙන හිටින බව මේ වෙලාවට හිත්ති හාමිනේ හෙළි කළා. නො ඉල්ලුවත් නිත්තර්දුව නිතමම ලිස්සල අවින්න හිතාගෙන හිටියට හරියත පාටත් නැ. උතුන් අං මිලපු කාණ්ඩයක් කියලා හිත්ති හාමිනේ හිතුව.

"ලිවුවත් ඒ මිනිස්සු මේවා වුත්ති වදින්න එන්නා හිත්ති හාමිනේ..."

"එතෙතා ඉල්ලන්න නොවෙයි කියා ගන්නද?"

රතු මහත්තයා පළාතම කිරි ගැහෙන් නොත් නොත් ගැටි, නමුත් කරපු කතාව හැර වැඩියි කියලා හිත්ති හාමිනේට හිතෙනවා.

"ඇයි තත් දෙයියනේ රතු මහත්තයා ගෙ කල්පනාව කියෙන පේශන හිත්තෙම මිණ්ඩත්තරට අදින්න නෙ"

ඒ පාර රතු මහත්තයා හුනෙත් වික් වික් ගාන්න වගෙ හිතා වුණා.

"හරි... හරි... අපේ මිරිසියෙල් උපාසක මහත්තයාට ගේන දාට ඒවට හරි ගන්න එතට දෙකක් අරං දෙන්නානො, ඊට වුඩුපි කැනකි."

රතු මහත්තයා ගේ එකක් හෙම කීල නිත්ම යන්න බුදානම් වුණා, එදාම මිණ්ඩත්තර ගොහින් ඒ උදවිය එක්ක මේ ගැන දොඩන බවත් කිවුව.

අද රතු මහත්තයා ඇවිත් මිත්ත දොඩන්න ඇද්දයි හිත හිතා ආරියදාස වැඩැරිල ආවා. විත්තරේ කියා ගන්න වුහු රත්තෙ එත තුරු හිත්ති හාමිනේත් මත බලා හිටිය.

ආරියදාස ඇවිත් ඇඳුම් මාරු කරන්නත් ඉස්සර හිත්ති හාමිනේ විත්තර කියන්න පටන් ගත්ත, උන්ද ඉළින්නම කළේ, සිරියලතා හෙම අතළු පතළු ඉන්නවාද කියලා හෙඳිසි කරන එක, හොඳ වෙලාවට සිරියලතා හිටියෙ පිළිකක්නෙ වළං හෝද හෝද.

"කිවුනම මොකෝ වුණේ... මත ඉඩා තන්නාස කාරයො වගයක්"

සිරියලතා ගෙ පොතෙන් දොළොස් දහස් කියනකි කව ඉඩානුත් බලාපොරොත්තු වෙත වත රතු මහත්තයා කී විත්තිය හිත්ති හාමිනේ කිවුව. අම්ම ලොකුවට හිතා ගෙන උන්නට ඒ දොළොස් දහස නම් මොන කෙතෙල් මලක් ද කියලා ආරියදාසට හිතෙනවා.

"මේවා මොන කොටසක් දෙක විත්තිය අම්මට කියන්න කිවුණානෙ"

"කිවුනම මොකෝ... මේකෙ අත්තර කාලක් ලියන්නත් හිතේ කියෙනවා කියලා මං කිවුව"

ආරියදාස හෙමිහිට හරව නොලවන්න පටන් ගත්ත, ඉඩමෙන් බාගයක් වුන්නත් ගනේ කොළේ පලදාව හුරගෙන යන්න නම් තහා කවර දාකවත් එත එකක් නැතැ. අම්ම දෙන දෙයක් බාරගෙන මතෙ කර බාගෙන හිටියි, ඒ අතින් කිසියම් පාවුවත් සිද්ද උණත්, නංගි ලත පාසක වසන එක අම්ම ගෙ හිතට මොන තරම් දැවියක්ද ඒක කමුත් ගෙ හිතටත් ලොකු පැනකිමත් වෙත බව ආරියදාස හිතුව. ඉඩම් දීම ගැන කිසිම තත්තාවක් ආරියදාස ගෙ හිතේ කියෙන බවත් පෙනෙන්න නැතැ.

"ඇ වුණේ... අත්තර කාල ඇති නේද?"

"කාලක් නෙවෙයි අම්මෙ මේ ඉඩමෙම බාගයක්ම වුන්නත් කමක් නැ..."

වුහා එතෙම කියන්නේ හෙමිවිලේටවත් දැයි කැක වුහු කර කොන් හිතාවත් එක්ක හිත්ති හාමිනේ වුහුණ බලනවා.

"මත්කොම වුන්නත් එගේ කියෙන වතුපිටිවල හැටියට නංගි"

මේව ඉක්කි විදින්න එන්නා."

"පහු වෙත කොට ඔව කියන්න බෑ. බලමුකො එහෙං දෙන වඩනෙ මොකක්ද කියලි"

සිරියලතා බෙලෙක් කට්ටෙන් වලං හුරුණ සද්දෙ තතර වුණු මෙන්ම හින්නි හාමිනේ කාමරයෙන් පිට වෙනව.

පොරොන්දු වෙන හැටියට කරණා ඉස්ට වෙනවා නම් ඒ උදවිය කටයුත්තට කැමති බව, දෙදොහකට පස්සෙ රතු මහත්තය ඇවිත් කිවුව. ඒ පැත්ත බලන්න මේ පැත්තෙන් කව දා යා හැකි දයි ඔහු ඇසු විට, ඉරිදාම උණක් යා හැකි බව හින්නි හාමිනේ කිවුව.

ඒ ඉරිදාම අම්මයි, පුතයි, හක්මන නැන්ද මාම ජෝඩුවයි, නාරං දෙණියෙ බාජපයි රතු මහත්තය පෙරටු කර ගෙන බණ්ඩක්කර ගියේ කිරි මහත්තයම කාර් එකේ. හය දෙනා මයිනටේ ගියේ බොහොම අමාරුවෙන්. උංඩි වෙලා.

මහමාලය ගෙ හේ පිහිටල තිබුණේ, මහ පාර අද්දර කඳු ගැටයක් මතතෙ. අලුත් කාලෙ රට උච්ඡ ගෙයක්. හේ පිටුපස ඇතට පිහිටිල තියෙන්නෙ මේ උදවියගෙ ඉඩ කඩම් බව කඳු ගැටේ නිශ්චය කරන රතු මහත්තය කිවුව. කොස් ගස්වල පොළොස් ගැට වුරුකු එල්ලා වැටෙනව. ඇහැ ගැහෙන ගැහෙන අතේ පොල්, දෙල්, අඹ, කජු ගසුත්, කෝපි පඳුරුත් තිමක් නැහැ. සමහර පුවක් ගස්වල කරටිය දක්වාම ගම්මිරිස් වැල් එතිල. දෝණියැන්ද එන්නෙ මේ සියල්ල ඉක්කි විදින්න නේද කියන කල්පනාවත් එක්ක හින්නි හාමිනේ ගෙ හිත ප්‍රිතියෙන් කැළැඹුණා. මේව දැහින් දූක ගන්න කළු මහත්තයට ජීවත් වෙන්න වාසනාවක් තිබුණේ නෑ නේදයි හිතෙන විට හිත් දුකකුත් ඇති වෙනව.

මිනිස්සු නම් බොහොම ගුණ යහපත් උදවිය බව ගෙට පය ගහපු ගමන්ම ආපු පිරිසෙ කාට කාටත් තේරුම් ගියා. ඇරල තිබුණු තේ මේසය නම් එහේ සුදානම් කරපු එක කරමට සරු නැහැ. 'මිනිස්සු නම් ටිකක් ලෝබ වගෙයි. එහෙම නැතුව දියුණු වෙන්නත් බෑ' කියල හින්නි හාමිනේ හිත හදා ගත්ත. ඊළඟට ඇගේ හිතේ හට ගත්තෙ මහ බයක්. සැකයක්. කවුරු හරි බොරු කේළමක් කියල වැඩේ ගැස්සිලා යන්න බැරි නැද්ද?

අඟහරුවාද උදේ රතු මහත්තය එනව දුටු ගමන් හින්නි හාමිනේ ගෙ සරුවාංගෙ ගැහෙන්න පටන් ගත්ත. තිරණාත්මක ගමනක්.

කියාපු විදියට පොරොන්දු ඉස්ට වෙනව නම් වැඩේ ස්ථිර බව රතු මහත්තය කිවුව. ලොකු නිහඬ හිනාවක් එක්ක හින්නි හාමිනේ ගෙ හිතේ බර හුළගෙ ගියා. මුහුණ කල එළි වුණා. මේ කතාවට කන් දීගෙන හිටපු සිරියලතා කඩි මුඩියෙම වතුර ලිප තියන්න මුළුකැන් ගෙට යනව. වෙන දා නම් අම්ම ගෙ සංඥාව ලැබෙන තුරු රතු මහත්තයට තේ හදන්න සිරියලතා උනන්දු වෙන්නෙ නැහැ. ලිපි ගිනි දල්වන ගමන් ඇය, උස් හඬින් නැගෙන රතු මහත්තය ගෙ කයිවාරුවටත් ඇහුම් කන් දෙනව.

"මේ වැඩේ එකලාසයක් කරල එක මාසෙ යන්න කලියෙං අපේ ඔර්සියල් උපාසක මහත්තයවත් කොටු කොරන්නං කො මම"

"අනේ ඔව් රතු මහත්තයො... ඒ වැඩෙන් වැඩිය කල් ඇරල බෑ..."

"තැනක හොඳ නේස් නෝන කෙනෙක් නං ඉන්නව. හැබැයි පත්ත දෝරෙ... මස් පරුවතයක්!"

ඒක පාරම අම්මයි රතු මහත්තයයි මහ හයිසෙන් හිනා වෙනව. සිරියලතාටත් නිශ්චය වෙනවා.

දන් හින්නි හාමිනේ කුලුණකට හේත්තු වෙලා, දැන ළැමි මත පටලවාගෙන හිස් අහසට බැල්ම යොමු කරගන කල්පනාවට වැටිල. මුහුණට කනස්සලු පෙනුමකුත් නැඟී ගෙන ආව.

"හනේ මංද... මේ ළමය ගෙදරිං එළියට දෙනව කිවුවම මගෙ නං ඇඟටත් පණ නැතුව යනව"

හින්නි හාමිනේ හිහිල්ලුව.

"ඕං ඒ පාර ඔහේට බණ්ඩක්කරත් දුර වැඩි වෙලා!"

"නෑ... නෑ..."

ඒ පාර හිත් හාමිනේ දෙ තොලට හිත් හිනාවක් මතු කර ගත්ත.

"මගෙ හෙවණැල්ල වගෙ හිටපු දරුවනෙ රතු මහත්තයො"

"මේකෙං වෙන්නෙ හෙවණැල්ල ටිකක් දික් වෙන එක විකරනෙ"

හින්නි හාමිනේ පහත් වෙලා විත්ත වාටියෙන් කඳුළු පිහ දා ගත්ත.

සිරියලතා දිග ගියා. ලොකු බරකින් නිදහස් වෙලා, හින්නි භාමිනේගෙ හිතට සතුටක් සැහැල්ලුවක් දුනෙන්නව. ඒත් බැලූ බැලූ අත රජ කරන්නෙ පාර්ව. අන්ධකාරය. දූව ළඟ පාත ඉන්නව නේද කියල හිත හදා ගන්න කොපමණ වැයම් කළත් ගෙදරින් පිට වුණා නේද, දන් අනුන්ට අයිති ගැනියෙක් නේද කියල හිතෙන වෙලාවට නම් පපුවේ හින්දර පත්තු වුණා.

ආරියදාස, මාතර නගර සබාවට මාරුවක් හදා ගන්න කොපමණ වැයම් කළත් ඒක ඉස්ට කර ගන්න කාම බැරී උණා. ආරියදාස පහයි කාලෙ බස් එක අල්ලන්න ඕනෑ නිසා හින්නි භාමිනේ හතරට නැගිටල බත වියන්න ඕනෑ. මාතර ඉස්ටේසමට බයිසිකලයෙන් යනව නම් අම්ම ඊටත් පාන්දර නැගිටින්න ඕනෑ. ඒ නිසා ආරියදාස සල්ලි ගියා කියල පෙරුකමට බයිසිකලේ යන්නෙ නෑ.

අම්ම ගෙ තනි නො තනියටත් එක්ක, ඇය නැගිටින්න ඕනෑ කියල හිතාගෙනයි ආරියදාස කවරදාත් නින්දට ගියේ. පොල් ටිකක් හෙම ගාල දෙන්නත් පුළුවනි. ඒත් මිනිහට හොඳම නින්ද යන්නෙ පාන්දර යාමේ.

ආරියදාස නික්ම ගියාට පස්සෙ ආයෙත් ඇදේ වකුටු වෙන සිරිකක් හින්නි භාමිනේ ළඟ නැහැ. මී මැස්සි වගේ වැඩ. වළං පිහන් හෝදල, ලිපේ අළු අරන් දාල, කුස්සිය අස් පස් කරල බිමට එළිය වැටීගෙන එන විට ගේ දොර මිදල අතු පතු ගාලත් අහවරයි. ඇදුමක් කැඩුමක් හෝදන්න වාගේ වැඩක් නොතිබුනොත් උදේ නවය වන විට හින්නි භාමිනේ ගෙ වැඩ පළ අවසන් වෙනව. කම්මැලි හිතුනාම පිළිසඳරක යෙදිල තනිකම, හාංකාව දුරු කර ගන්න පැලෑංගොඩ ගෙදරට හරි කෝපිවත්තෙ සේරම් ඉස්කෝලෙ භාමිනේ හරි බලන්න යන එක හින්නි භාමිනේගෙ සිරික. සමහර දාට මැදගොඩ ගෙවල් පැත්තටත් යනව.

සිරියලතා බැඳල ගියාට පස්සෙ, ඕනෑ කමක් නැතුව දයානි එන්නෙ යන්නෙත් නැහැ. 'මේ නාකි මාත් එක්ක මොනව කතා

කරන්නද කියල ඇරා හිතනව ඇති' යි හින්නි භාමිනේ හිතුව.

මේ කියන දවසේ හින්නි භාමිනේ මැදගොඩ ගිහින් යටියන්කොට භාමිනේ එක්ක කියෝ කියෝ හිටල ගෙදර එන විට ඉර මුඳුන් වෙන්න ආසන්නව තිබුණ. සිරියලතා ඇවිත් පාළු ඉස්කෝප්පුවේ වාඩි වෙලා ඉන්න බව දකල දුර තියාම හින්නි භාමිනේ ගෙ හිතේ පසුතැවිල්ලක් හට ගත්ත.

"ඇවිත් නුඟක් වෙලාද දුවේ?"

"මං එනකොට දහයමාරයි... අම්ම කොයිබ ගියාද?"

මුණෙ සිරියාවකුත් නැහැ. වචනවල ලොංගතු කමකුත් නැහැ. 'ගැනිට තරහ ගිහිං' කියල හින්නි භාමිනේට හිතුණ.

"මං මැදගොඩ පැත්තෙ ගියා"

හින්නි භාමිනේ වෙන දාට වැඩිය අත තද කරල 'කරස්' ගාල දොරේ යතුර කැරකෙවුව.

"අම්ම කොහෙ ගියාද කියල දයානිගෙං ඇහුවම කොහෙ ගියාද දන්නෑ කිවුවේ"

සිරියලතා මුණත් ටිකක් දික් කරගත බැග් එකක් උස්සගෙන

"කවුද හිතුවේ උඹ අද ඒවි කියල"

දෙන්නට දෙන්න කතා බස් කළේ කිසිම සරදාවකින් වත්, සන්තෝසයකින් වත් නෙවෙයි.

"අම්ම කොයිබක හරි යන කොට දයානිටවත් කියල යන්න. මං ආවෙ ඊ ළඟ බස්සෙකේ යන්න හිතාගෙන"

මෙහෙම ආඩපළි කියන්න තමුත් කළ වැරද්ද මොකද්ද කියල හින්නි භාමිනේට තරහ ගියා.

"ඉතිං යන්න තිබුණෙන... ගිහිං වෙන වෙලාවක එන්න තිබුණෙන"

සිරියලතා ගල් ගැහුණා. දත කට පූටු උණා වාගෙ. අම්ම නියැපොත්ත ඕනෑ වැඩේට පොරවම ගත්ත නේද කියල හිතුව. හින්නි භාමිනේ හැරිල බලන කොට, සිරියලතා මුණක් බෙරි කර ගෙන උළුවස්සට හේත්තු වෙලා ඉන්නව. හින්නි භාමිනේට දුක හිතිල.

"ඇයි ළමයො දවස පුරාම තනියො මේ ගුහාවට රිංගගෙන

දවසක් උන්හිටි ගමන් සොපිහාමි ඒ ප්‍රස්තන අහපු ගමන් හිත්ති හාමිනේ ගෙ හිතට මදි පුංචි කමක් දුනුණ. දීපල්ලකො උත්තර. හරි. අදහසක් ආව.

"ඒ ලමයට මේ දවස්වල හෙලවෙන්න හැටියක් නෑ. කුඹුරු වැඩ..."

"මං හිතුව මුකුත් අමුත්තක්වත්ද කියල"

"නෑ කාම නං එහෙම දෙයක් දුන ගන්න නෑ..."

"අම්ම දාල යන්න බෑ කියල ඒ දවස්වල කොට්ටරවත් නාහොං අඩ අඩා හිටපු ගැනි"

සොපිහාමි එහෙම කියන්නෙ සම්චිචලේට වගෙ ඇබ්බ්කක් හිතා වෙචි.

"ළඟ පාක හිටිය කියල තිස්සෙම දුවන්න පනින්නක් බෑනෙ දෙයියනේ"

"ඔව් ඉතිං හොයං වැඩ කාලෙට නං හොයන්න ඒ නමා"

හිත්ති හාමිනේ මච්ච හෙල්ලුව. 'හෙට්ටි' ජනාධිපතිවරයාගේ හිතිය එන්න යනවද. නෑ. එයක් දැනගන්න ඕනෑ ඇවිත් යන්න එන්න. දම්මම මහොම නම් කව දරුමල්ලො ඇති වෙන කොට කොහොමට හිටිව් ද' කියල හිත්ති හාමිනේ ගෙ හිතේ කලකිරීමක් මෝදු වෙනව. ගැනු දරුවො ඇති ද්වි කළාම කවද හරි පිටටම තමයි. ඇත යවලත් බෑ. ළඟ තියාගෙනත් බෑ. අලුත් ගෙදර ලොකු මහත්තෙලාට වෙලා තියෙන ඇබ්බ්දිය හිත්ති හාමිනේට මකක් වෙනව. පවුලෙ හිටියෙ දුරු දෙන්නයි. වැඩිමලා බෙරලපනාතරට දුන්නා. පිට ඇරියොත් කවුත් තනි වෙන තියා බාල දුව ගෙ පුරුසයව ගෙදර බිත්ත බස්සොව ගත්ත. අවුරුදු දෙකයි ගත වුණේ. දන් දුවල බැතල එකතු වෙලා අම්ම තාත්තට පන්න ගන්න කුරුමානම් අල්ලනව. පොඩ්ඩ එහා මෙහා වෙන කොට බැනණ්ඩි මාමණ්ඩිට තඩි බානව. ඕනෑ වෙලාවක බැලුවොත් අම්මල දුල විරසක වෙලා. මේව කල්පනා වෙන කොට හිත්ති හාමිනේට සිතෙනව සිරියලතාව මයිට වඩා ලං කර නො ගත්ත එක හොඳයි කියල. නංගි වැඩිපුර යන්නෙ එන්නෙ නැති එක ගැන ආරියදාස ගෙ හිතක් හරි නැහැ.

"ඇ ළමයො... උඹ මය බස්සෙසේ යන එන වෙලාවටත් නංගි ඉන්නව හෙම දක්කෙ තැද්ද?"

"නෑ අම්මෙ... එතනිං යන්නෙත් කච්චරේ. එන්නෙත් කච්චරේ නෙ. ගේ කන්ද උඩ හිංද හරියට මුකුත් පේන්නෙත් නෑ නෙ"

"මං නරක හිතෙකුත් දක්ක. මේ ළමය නාවෙ අසනිපෙං චන්ද කියන්නක් බෑ"

"ඉතිං අම්මට හිතිය බලල එන්න බැරියැ"

වැඩට යන එන අතර වාරෙ කඩේට ගොස් රත්තසිරි මස්සිනා මුණ ගැහෙන්නත් ආරියදාසට හිත් දෙන්නෙ නැහැ. එහෙම ගියේ එකම එක දවසයි. ඒ යන විට මස්සිනා ලොකු බඩු නොගයක බිල් දානව. 'මං මේ වැඩේ ඉවර කරල එනකං අයිය ඇබ්බ්කක් ඉන්න' කියල මස්සිනා කිවුව. ඒක ඉවර වෙන වැඩක් නො වෙන බව පෙනුණු තියා, 'මං පස්සෙ වෙලාවක එන්නං' කියල ආරියදාස එළියට බැහැල ආවෙ, හය හමාරෙ කුඹුරුපිටි බස්සෙක වැරදුණොත් තවත් පැයක් මාතර තපින්න වෙන තියයි.

කව දුරටත් කාටවත් පළියට බලා හිටල බැහැ. හෙට උදෙන්ම බස්සිනා ගොතින් එන්නයි හිත්ති හාමිනේගෙ කල්පනාව. එහේ උතුරන්න තංම කෝප, ගම්මිරිස් ඇතත් හුණ්ඩු දෙක දෙකවත් අරගන යන්නෝනෑ කියල හිතා ගත්ත. මුකුත් හද හදා ඉන්න වෙලාවක් නෑ. කඩෙන් මය බස්සට වගෙ මොනව හරි අරගන යනව. මොකෝ කන්න බලාගන ළමයි ඉන්නව කියලයැ.

අම්ම එන කොට සිරියලතා වී වගයක් අවිච්චි දමන්න ලැස්ති වෙනව. මේ වෙළෙන්න හදන්නෙ ඊයේ පෙරේද ගෙට ගත්තු අස්මැන්න. අම්ම දූකපු ගමන් සිරියලතා ගැස්සුණා.

"හා නේ... අම්ම ඇවිත්... බස්සෙක නවත්තන සද්දෙවත් ඇහුන් නෑනෙ..."

සිරියලතා කුල්ල බිම කියල ඉස්සරහට දුවගෙන ඇවිත් අම්ම ගෙ අතේ තියෙන අඩු වැඩිය මල්ල අතට ගත්ත.

"එන්නම්මෙ ඉඳ ගන්න"

"හුඟ දොහකිං නො දක්ක හිංද උඹව බලල යන්නාව. මං හිතෙනුත් දක්ක"

"එන්න බැරි උණා අම්මෙ... වැඩ වැඩ"

හිත්ති හාමිනේ සාලෙ සැටියක ඇඳි ගත්ත. අහළුත් යනකොට

සිරියලානා හෝ සිරියානා නමුත් හද කතාව. ඒම හෙරදුන්ගේ
හෝ හද කතාව හරි හිතයි හැමෝම සිතෙතැයි. බිටු මල්ලන්
එල්ල හෙර හිමි ඉස්සරා හිමි හෙරාම සිරියලානා කතාව.

“හෙරා හිමිවන් වැඩහිටුව. කතා කෙරෙයි. කතා ලඟ
කැරෙයි ටි හිමිවන්වයි හරි හදි රාජකාරි. තම හොයලත්
කතාව සිතන්න”

හිතයි හිමිවන් ඉහල පහත ඉහල පහත බලන්න. සිරියලානා
හිමි ඉහල පහ පහ කෙරෙයි හෙරාතැයි.

“හිමි ඉහ පහයි හිමි රාජක සිරිත. හෙර හරිම මහ වැන්න
හෝ මා හෙරාම ඉහ පහ රාජක සිරිත සිතා සිරිත”

හිමි සිරියලානා හෝ ඉතිරි කතා. හිතයි හැමෝම ඒම මේ
කතාව ඉහල පහත පහත හිමි කතාව. කතා නැතැ.

“ඉහතපිට රාජක සිරිත හිමිවන්”

“හිමි”

සිරියලානා හෝ සිරියානා හිමිවන් හිමිවන් හිමිවන්

“හිමි හෝ හෙර හිමිවන් ඉහ පහ”

සිරියලානා හිමිවන් හිමිවන්

“හෙර හිමිවන්”

හද හිමි වැන්න සිරියලානා හෝ හිමිවන්. හිමිවන් හිමිවන් හිමිවන්
හිමිවන් හිමිවන් හෙර හිමිවන් හිමිවන්. හිමිවන් හිමිවන් හිමිවන්
හිමිවන් හිමිවන් හිමිවන් හිමිවන්.

“හිමි හෝ හෙර හිමිවන්”

සිරියලානා හිමිවන් හිමිවන් හිමිවන් හිමිවන් හිමිවන් හිමිවන්

හිමිවන්

“හෙරා හිමිවන් හිමිවන්”

“හිමි හිමිවන් හිමිවන්”

“හිමිවන් හිමිවන් හෙරා හිමිවන් හිමිවන් හිමිවන් හිමිවන් හිමිවන්

හිමිවන්

“හිමි හිමිවන් හිමිවන් හිමිවන්”

සිරියලානා හිමිවන් හිමිවන් හිමිවන් හිමිවන් හිමිවන් හිමිවන්

හිමිවන් හිමිවන් හිමිවන් හිමිවන් හිමිවන් හිමිවන්

සිරියලානා බැඳල ආවට පස්සෙ අස්වැන්න නෙළන පළවෙනි
කන්න මේක තමා. ආරියදාස වැඩ කළාට දන් කුඹුරෙ අයිතිකාරි
සිරියලානා හෝ. දා ටි ටික ලැබෙයි ද නැද්ද කියල හැනි බයේ ඇති.
හිතයි හැමෝමෙ යටි හිතේ හිතා. ටි ගෙනත් දෙන්න නම්
අදහස් නැතැ. ඒනැ නම් ඇවිත් ගෙනිව්වාට කියලයි හිතයි
හැමෝම සිතන්න.

මොකක්දෝ වොක්, වොක් ගාතව හිතයි හැමෝම ඇහුණා.
නැහිටල බොඳ පැත්තට ගියා. සිරියලානා ගෙ නැන්දම්ම බොඳ
පුටුවක වාඩි වෙලා. හිතයි හැමෝම ඇවිත් බවක් තවම දන්න
නැතැ. කන් ඇහෙනව හොඳම අඩුයි. ලගුර කඩා ගෙන කැ
ගහන්න බැරි හිතේ සිරියලානා අම්ම ආ විත්තිය තාම කිවුවෙ නැ.
හිතයි හැමෝම එකිනෙක කරනව පුටු ගමන් නැන්දම්ම හුඹස් කට
වගේ කට ඇර ගත්ත.

“මේ අම්මට බුලත් විඩක් හිතා වෙලා... මක්කොම කියෙද්දි මං
මේ විඩක් අකට්ටි අම්මෙ”

“හිමිවන් හිමිවන් හිමිවන් හිමිවන් හිමිවන් හිමිවන් හිමිවන් හිමිවන්
හිතයි හැමෝම ඉස්සරහට එනව.

“ඇවිත් මෙහෙය වාඩි උණාතා හිතයි නංගියෙ”

නැන්දම්ම ගෙ කටේ හද්දේට උච්ඡත් හෙලැවෙන තරම්. එයා
ගෙ හිතේ ඇති අතෙක් අයගෙන් කන් ඇහෙන්න නැ කියල.
හිතයි හැමෝම ඉච්ච වන වනා හිතා වෙරි බණ්ඩන්තර හැමෝම
හෙර යන ගමන්, හිතමිට වාගෙ කුස්සියටත් එකිනෙක කළා. බුදු
නාහො සිතන් රාක්කෙ යටි ගොඩ ගහල කියෙන කුණු වෙරිටි
අල, ඊට එකුණු ගොඩ මහතා බැන මිට කටෙන් පිල්ලි ගහගෙන
එනව නැතැ.

හිතයි හැමෝම, නැතයි කතාවට වැටුණ. බණ්ඩන්තර හැමෝම
එයා ගෙ වාත අඟිටු ගැන කියාගෙන යන ගමන් විත්තෙ උන්හල
දණ සිතන් හෙරාහුට, විකක් ඉදිමිලා. අතිකන් මහොම්ල. ඊළගට
අය කියවන්න සිරියලානා ගෙ වර්ණනාව. බොහොම හොඳ ල.
දර්ශකට වැඩිය හැලකිල්ලෙන් කතාය මෙන් වික හදල දෙකවැඩි
කියන්න. හොඳට ලක හැල බලනවාල. හිතයි හැමෝම ගෙ
හිතේ හොඳ වෙගන එන්නෙ ආරම්භය කතන්තර, හෙරාටත් වත්
හොඳයි. ලකට වත් වුණු ඉරියව්වක්. හිත වෙර්ණාවත්. බණ්ඩන්තර

භාමින් කියන මය හොඳ ගති ගුණ සිරියලතා ළග තියෙනව ද කියන එක හිතනි භාමිනේට නම් සැකයි. මය කියන විදියට කමන්ට නම් සැලකුවේ නැ තේද කියන නෝක්කඩුව හිතේ පහළ වෙන්න පටන් ගත්ත.

සිරියලතා අම්මට හදාගන එන්නෙ කිරි තේ එකක්. වැස්සි වදල කිරි තියෙනව.

"දුවේ මට නං කිරි එපා. නිකං තේ එකක් හොඳා"

එහෙම කිවුවේ නැන්දම්ම.

"නෑ... අම්මට බොන්න මං බාර්ලි ටීකක් ලිපේ තිබ්බ"

"කරදර වෙන්නෙපා දරුවො... මවක් තේ හොඳා"

"මොකද්ද කරදරයක්"

එහෙම කියාගෙන සිරියලතා ආයෙක් කුස්සියට යනව. බණ්ඩක්කර භාමිනේ මෙතේ පුර වරුණාව තියෙන්නව. හිතනි භාමිනේ එහේ තොරතුරු කියනව. බැලුවහම අහගෙන ඉන්න කෙනාව හිතෙන්නෙ දෙන්නම් ලෙඩ වාර්ලි වාන. දැනටමත් වාන. මෙයා හෙ උරහිස්වල වාන. මෙයා එයාට බේත් කියනව. එයා මෙයාට බේත් කියනව. අරය කියනව ඕකට ඇල් වතුර අගුණයි කියල. මෙයා කියනව තමන්ට නම් අගුණ උණු වතුරය කියල.

"මේ ළමය හැම දාම ලිඳො වතුර ඇදල මට නාන්න වතුර උණු කරල දෙනව. විදින වදයක් දුටුවාම මගේ පපුව පත්තු වෙනව"

සිරියලතාට එහෙම සහතික දෙන ගමන් නැන්දම්ම හුහුල්ලනව. හිතනි භාමිනේ හෙ කනේ හරියට උල් අතින්න වගේ.

"ලේලි කෙනෙක් ගේන්නෙ ඒකට තේන්නං... දූං ඉතිං මම තෙවෙයි එයාගෙ අම්ම. ඔහේ..."

දෙ නැනෝ සද්ද නගල හිනා වෙනව. මාළු කාරයෙක් කැ ගහන හඩ ටාර පැත්තෙන් ඇහුණ. සිරියලතා කලබල වෙලා.

"තෝර මාළු ද දන් නෑ"

සිරියලතා එහෙම කියාගෙන, සල්ලි ගන්න කාමරේට දුවන හැටි හිතනි භාමිනේට පෙනුණ.

"එපා දුවේ... මං දූං බත් කන්න ඉන්නෑ..."

"නෑ අම්මෙ... අම්මට කන්න නං ඊයේ ගෙනා බල මාළු ඇති.

මෙහෙ අම්මට කසාය බිබ් ඒව කන්න අගුණයි නෙ"

සිරියලතා සල්ලින් මීට මොළව ගෙන පාර පැත්තට දිවුව. මේකැන ඉන්න හිටින්න හිත් නො දෙන තරමට හිතනි භාමිනේ ගෙ හිතේ දුක, ඉරිසියාව, කලකිරීම පිරිල. වැදූ මවට වඩා පිට ගැනියක් දුවට ලොකු වෙලා තේදයි හිතේ මහ ගෝසාවක්. එන කොට නම් ගෙදරින් දොරට බැස්සේ දවල්ට සිරියලතා ගෙන් බත් කටක් කාලම එන්න හිතාගෙන. දන් නම් බිපු කිරි එකත් ඔක්කාරෙ කරල යන්න තරම් හිතෙනව. සිරියලතා තෝර මාළු නෑ කියාගෙන ගෙට ගොඩ වෙනව.

"මාත් යන්නෝනෑ ඉතිං"

හිතනි භාමිනේ හිතලම 'දුවේ' කැල්ල අතැරල කතා කළා. "බෑ... බෑ. අම්මෙ... බත් කාල මිසක යන්න බෑ"

"පිස්සුද... මට ගිහිං කන්න ගෙදර බත් තියෙනව"

කටවල් දිනා බලාගන හිටපු බණ්ඩක්කර භාමිනේට අම්මල දවල් ගෙනා බත් තේරුම් ගියා.

අනෙ හිතනි භාමිනේ කැම ටීකක් කාල මිසක් යන්න බෑ"

"අනේ අද නං බෑ අක්කෙ... මං දූන් යන්නෝනෑ"

සිරියලතා හෙ නැන්දම්ම ඊට වැඩිය පෙරැත්ත කළේ නැහැ. කෝ හක්මන අප්පහාමි කියල හිතනි භාමිනේ ඇහුවම උන්නැහෙ කුහුරු පැත්තෙ යන්න ඇති කියල බණ්ඩක්කර භාමිනෙ කිවුව.

ගිහිත් එන්නම් කියන්න හිතාගෙන, හිතනි භාමිනේ කුස්සියට කර පොවන විට සිරියලතා පොලයක් බිඳින්න ලැස්ති වෙනව. හිතනි භාමිනේ අත් දෙකත් පස්සට කරගන හිත් සැරේ දුවට ළං කළා. අම්මල දුවල කපු කපු ගාන්නෙ මොනව ගැන ද කියල බණ්ඩක්කර භාමිනේට පැහැදිලි නැහැ. තවම එහෙම. අමුත්තක් දූන ගන්න නැහැ කියල සිරියලතා ලජ්ජාවෙ ඇඟැරි ඇඟැරි අම්මට හෙළි කළා.

"එහෙනං මං ගොහිං එන්නං"

දවල්ට බත් ඩිංගක් කාල යන්න කියල දුව කොපමණ පිංසෙණ්ඩු උණක් හිතනි භාමිනේ තීරණේ වෙනස් කළේ නෑ.

"මං යනව බණ්ඩක්කර අක්කෙ"

"අනේ මංද... මොකෝ අපි බැඳල නවත්ත ගන්නයැ"

කෑම පස්සෙ දවසක බැටි යැවී කියා ගෙන නැත. හෙ උප් විසත් අත හැල හින්නි හාමිනේ එළියට බැස්ස. අම්මට හිත් අහිත් අරින්න බැහැ. සිරියලතා කඩිහුටියෙ අරහාපල් ගෙඩි හත අටකුඩි, බොම්බයි එළුණු ගෙඩි දහ පහළොකුඩි කඩදායි උරයක දමාගෙන පස්සෙන් ගියා.

"අම්මේ... මේ. මේකත් ගිය බැත් එකට දා ගන්නකො"

එයා කියල හිත තළන්නෙ මක්කටද හිතල හින්නි හාමිනේ ගමන් මල්ලෙ කට ඇරිය. සිරියලතා පොදිය ඇතුළට දමම, අම්මත් එක්ක පාරටම ආව.

"මද්දනං වෙලාවට බහුත් අඩුයි"

බස් එකක් කොටි වෙලාවෙ ඒව් ද නියන්න බැහැ. ලිපේ හිත්දර අඩු කරල එන්න බැටි උණා කියල සිරියලතා කිවුව. බත රොස් වෙව්ද නියන්න බැ.

"බස් එක ආහම් මම යන්නං... දුටු ගෙදර යන්න"

"එහෙනං මං එන පුමානෙ විතර ඇවිත් ගන්න එන්න කො අම්මේ"

"කරදර අස්සෙ නාවට කමක් නැ"

සිරියලතා හැරිල බැලුවෙ අම්ම හොඳ හිහිත් ඒක කිවුවද දුන ගන්නයි. යන්නෙ ඒ කරම් හිතේ ප්‍රසාදෙකින් බව තම මුහුණෙන් පෙනෙන්නට තිබුණෙ නැහැ. බස් එක ඇත කන්ද අදින හඬ ඇහුණි.

"මං බස්සෙක එනව අම්මේ... මං යනව එහෙනං"

සිරියලතා පඩි පෙළ නැගගෙන ගියා. බැත් එකේ තියෙන දේ හින්නි හාමිනේ දන්නව. කුණු වෙට්ටි අල, රටඑළුවලින් ආවෙ වස ගන්දස්සාරයක්. බස් එකේ මිනිස්සුන් හාස් මිරික ගනිවි. හින්නි හාමිනේ හැරිල බලන විට සිරියලතා නො පෙනී ගිහිත් තිබුණි. අල, එළුණු පොදිය එළියට ගත්ත. අත පද්දල විසි කළා පාරෙන් එහා පල්ලමේ ලැහැබව.

අම්ම බස් එකට ගොඩ වෙන බව සිරියලතා දක්කෙ නම්නං ගෙස් අකු අස්සෙන්, තමා අම්මට ගත්කාර කළා මදිය කියන කැකයකුත් එක්ක සිරියලතා ගෙ හිතෙ තැවුලක් හට ගැනීමෙන ආව.

බදාද දවසක උදේ දහයට විතර සිරියලතා අම්ම බලන්න ආව. පොඩි වෙට්ටල් කුඩෙක රලවුර ඇමින්නකුත් දමාගෙනයි ඇවිත් තිබුණි. ඇඳගෙන ඇවිත් තිබුණි, සායම පිළිස්සුණු වොයිල් සාරියක්. සිරියලතා ගෙට, පය ගහපු ගමන් අමුතු එළියක් වැටුණ වාගේ හින්නි හාමිනේට දුනුණා. ඇස් දෙකේම කදුරු ගුලි. සතුටු කදුරු වෙන්න ඇතැයි සිරියලතා හිතුව. ඇය අම්මගෙ උර හිසට ලිහිලෙන් අත කියාගෙන කතාව පටන් ගත්ත.

"අම්ම හුගක් ඇදිල ගිහිං නෙ?"

"මම පහු ගිය ටිකේ උණ ගැනිල හිටිය භූමියො... ඉතිං වාඩි වෙයංකො"

අම්ම හුගක් ඇඳිල ගිහිං නෙ? වාඩි වෙයංකො? වාඩි වුණා.

"දං හොඳයි ද අම්මේ?"

"දැං නං හොඳයි. තාම හරියකට ඇඟට පතට පණ නැ..."

"අම්ම නිකමටවත් අයිය අත පණිවිටයක් එවුවෙ නැනෙ"

"මොකට කරදර කරනවද කියල දන්නුවෙ නැ"

"ඇයි අම්මේ මට දිවැස් තියෙනවැ... කියල එවන්නෙපායැ"

සිරියලතා ගෙ හිතේ තියෙන අමාරුව එසේ මෙසේ එකක් නො වන බව හින්නි හාමිනේට පෙනුණි. එක අතකින් මහොම විදවන්නක් මනැ.

"අම්ම ඉංග්‍රිසි බේස්ද ගත්තෙ?"

"නැ මං කසාය බිවුව..."

අම්මල දුටල ටික වෙලාවක් කතා කැතුව හිටිය.

"දයානි ඇවිත් කසාය ටික උණු කරල දුන්න. ඇරක් අතල පහළ නො හිටිය නං කවුරු කොරන්නද"

සිරියලතාගෙ හිතට හරි නැහැ. මින් ඒ පාර අම්මට දයානි හොඳ වෙලා දුන් නම් අම්ම මට තියන්නෙ තමන්ට විදින්න බව සිරියලතාට වැටහුණා. අනිත් මිනිස්සුන්ගෙ ගෙවල් දොරවල්

වල තියෙන වැඩ රාජකාරි ගැන තේරුම් ගන්න අම්මලාට බැරි හැටි!

"අයියත් එහෙමනං නිවාඩු දාල ඉන්න නැහැ?"

"ඔව්... ඒ ළමයන් තුං දොහක්ම වැඩට ගියෙ නෑ"

"අයිය කැවෙවත් කොහොමද?"

"දයානි තමයි ඇවිත් බතක් මාළු පින්නක් රත් කරල දුන්නෙ"

සිරියලා ගෙ ඇඟ හිතල වී ගෙන ගියා. අම්මත් ඇඳට වෙලා හිටිත්දි, දයානිත් එහෙම ගැවසුනා නම්, අයියයි දයානියි අතරෙ මොන මොන දේවල් සිද්ද වෙන්න ඇද්ද කියල සිරියලා කල්පනා කරන්න පටන් ගත්ත.

"ඒක තේන්නං අම්ම එපා කිවුවත් ඇවිත් මට කියන්න අයියට යුතු කමක් තියෙනවනෙ"

මේව ඔක්කොම සිරියලා ගෙ වාඩු කතා කියලයි හින්නි හාමිනේ හිතන්නෙ. මේ ඉන්න සිරියලා ඉස්සර මේ ගෙදර හිටපු සිරියලා වත්, හිතේ මැවිලි හිටපු සිරියලා වත් නොවෙයි නේ කියලත් හිතූණ. ඒ උණත් දරා හැටිකාරෙ කිහිපයක් බැහැර වෙන්නෙත් නැහැ.

දුන් තමාට දරා සම්පතක ලකුණු පහළ වෙලා තියෙන බව සිරියලා මෙවෙලෙ හෙළි කළා. හින්නි හාමිනේ ගෙ ඇස් දෙක මේත් ඒ පාර බබළනව. ඇහේ පතේ තිබුණු ඇලි මැළි ගති කොහේ ගියාද නැහැ. දුටු ඕනෑ කරන උපදෙස් දෙන්න, කැමැති දොළ දුක් කෑම ගැන හෙම විපරම් කරන්න පටන් ගත්ත. නැන්දම්මත් දෙන්නෙ ඔය උපදෙස්මය කියල සිරියලා හිතැහෙන්න පටන් ගත්ත. ඒව හින්නි හාමිනේ ගෙ හිතට අල්ලන්නෙ නෑ.

"උන්දැ ඔව් ගැන මට වැඩියෙන් දනගෙන ඉන්නම එපායැ. මං වගේ යැ. හතර දෙනෙක් වදාපු ගැනිනෙ"

සිරියලා කුස්සිය දිහාවට යන ගමන් අල්ලපු කාමරේ දිහා බැලුව. අලුත් වී ගෝනි ගොඩ ගහල තියෙන බව දුටුව. අලුත කපා පාශා ගෙට ගත්තු අස්වැන්න වෙන්න ඕනෑ. ගෝනි ගණන හිතෙන් ගැනල බැලුව. විසි හතරක් තියෙනව. කුඹුර තමන්ගෙ නමට ලියන්නත් කලියෙන් අයිය කුඹුර වැඩ කරල තිබුණු නිසා මේවායින් කොටහක් බලාපොරොත්තු වෙන්න හොඳත් නැහැ. අයිතියකුත් නැහැ කියල සිරියලාට හිතූණ. මේ වතාවෙ වී දෙන්න හැදුවත්

නො ගෙන ඉමු කියල මේ වන විටත් සිරියලා රත්තසිරි එක්ක සම්මුතියකට ඇවිත් හිටියෙ. ඒ උණත් ඊ ළඟ කන්නෙ වැඩ කරන්න ඉස්සර කුඹුරෙ පලහිළුවත් බේරුමක් කර ගන්න ඕනෑ කියල දවසක් රත්තසිරි සිරියලා සමඟ කියල තිබුණ.

දුටු වී ගෝනි ටික දිහා බලන විත්තිය අම්ම දුටුව.

"වැට්ටරයක් අල්ලගෙන උඹට වී ටිකක් එවන්නවත් අයියට වෙලාවක් නෑ" යි හින්නි හාමිනේ කියාපි.

"අනේ ඕන් නෑ අම්මෙ. මේ ගමන නං ඔය එහෙත් වී තියෙන්නෙ ටිකක්. මේ ගමන ඔය හරියකට පැහුනෙ කන්න දෙහෙකට පස්සෙලු"

"ආ...?"

ඒ බොරුව නම් අම්ම අදහන්නෙ නැති පාවයි. සිරියලා උළුවස්සට පිට දී ගෙන දැන් ළම මත පටලවා ගත්ත.

"ගොයි තැං වැඩත් ළං උණා... නේද අම්මෙ?"

සිරියලා සුමානෙ හාන්නත් ආරියදාස වැට්ටරේ පොරොන්දු කර ගත්ත

සිරියලා ගෙ මුණ ටිකක් තරක් වී ගෙන ගියා. තමන්ට නිකමටවත් මතක් නො කර අයිය හිතු මතේට එහෙම කරන එක වැරදියි කියලයි සිරියලා හිතන්නෙ. ලෝක නම්බුවට ඔප්පු තිරප්පු ලියල දැවැද්ද දීල එයාම බදාගෙන කන්න හදනවද කියන්න බැ.

"අපේ එක්කෙනා ඊයෙත් ඔය ගැන මතක් කළා. අයිය වැඩ කරන්නෙ නැත්තං එයාවත් ඇවිත් වැඩ කරන්න ඕනෑ කිවුවෙ"

බලා හිටිත්දි වගේ හින්නි හාමිනේ ගෙ මුණ අඳුරු වුණා. සිරියලා එන්න ඇත්තෙ එකක් එකටම කුඹුර ගැන හොයා බලන්න වෙන්න පුළුවනි. එහෙම නැත් නම් වී ටික දක්කම තන්නාසෙ හිතූණ වෙන්ටත් බැරි නෑ. ආරියදාස නොදී හිටිවි කියල ගැනි බය වෙලා ඇති.

"රත්තසිරි වැඩ කරනවනං ආරියදාස ඔකට ඇහිලි ගහන්න යන එකක් නෑ... වැඩ කළත් අස්සැන්න ඒ ළමය ගන්න එකක් නෑ. උඹට ලියාපු කුඹුර නෙ"

"ඒක යස කතාවක්නෙ අම්මෙ. නිකං කුඹුරු වැඩ කරල දෙන්න අයියට පුළුවනෑ"

"එහෙම නෙවෙයි ළමයෝ මං කිවුවෙම... රටේ ලෝකේ කෙරෙන හැටියට උඹේ කොටහ දේව්"

හින්නි හාමිනේ දුව හෙ මුණ බලල හිනා වෙන්න වැයම් කළා.

සිරියලතා වහල දිහා බලා ගෙන ඔප්ව හොලවනවා. කුඹුර ගැන කතා කරපු එක ගැන අම්මගෙ හිත නරක් උණාද කියලත් සැකයි.

"නෑ අම්මෙ... අරය කිවුව රස්සාව කොරන අතරෙ අයියට කුඹුර වැඩ කරන්න ඉස්පාසුවක් තියෙයිද කියන්න බෑ කියල. එකයි"

කවේ නොලේ නො ගැව් සිරියලතා ගෙ කටින් පිට වුණ මුසාවාද වැල අතල හින්නි හාමිනේ හිනාවකින් සරදම් කළා.

"වෙනදත් කුඹුර වැඩ කොළේ රාජ කාරිය කොරද්දි බව උඹ කිවුවෙ නැද්ද?"

උත්තර දී ගන්න බැරිව සිරියලතා ලප්පාවෙ බිම බලා ගත්ත. හින්නි හාමිනේ කතා බස් කරන අතරතුරේම තේ වත් කළා. සිරියලතා හෙ බැල්ම කුස්සියෙ අහු මුහු පුරුදුවනවා දැක්කා හිට පෙතේර වළල්ලක් බිත්තියෙ ඇණයක රඳවල තිබුණ. සිරියලතා එක අතට ගත්ත.

"මේ පෙතේර පට්ටම අම්මට ඕනෑ ද අම්මෙ?"

සිරියලතා කට කොන ඇද කරගන අම්මගෙ මුහුණ බැලුව.

"උඹට ඔන්නෑං ගනිං."

හින්නි හාමිනේ හැඳි ගාපු තේ එකට සිති ඇත්ද බලන්න පුට්ටක් අත්ලට දාල ලෙව කාල බලන ගමන් කිවුව.

"එතේ පිත්තල සැල්ලඩ කැල්ලක් තියෙනව. එක හයි කර ගන්නාම මේකෙ තව හුගක් වැඩ ගන්නැකි"

"පුළුවං තේන්නං."

සිරියලතා පෙතේර පට්ටම අරගෙන මකුළු දල් කඩල දුඹුළුවලට කටින් පිම්බ, අරගන යන්න තීන්දු කරල අහවරයි.

කවුදෝ ඇවිත් කතා කරනව ඇහිල හින්නි හාමිනේ එළියට යනව. සිරියලතා අඩු කෝප්පෙ තේ එක බිබ්, මේසෙ උඩ තියෙන හැළි වළං වහුං ඇරල බැලුව. අයියට ගෙනියන්න පාන්දර උයාපු කැමවලින් දවල් කෑමට අම්ම ඉතුරු කර ගත්තු කොටහ. කරවල.

වැටකොළ, සම්බල, බත් නම් පොල් කටු හැඳි දෙහෙකට වඩා නෑ. කොහොමටවත්ම බත් කන්න නම් ඉන්නෙ නෑ කියල සිරියලතා ආ ගමන් කියාපු නිසා හින්නි හාමිනේ බොරුවට පෙරැත්ත කළෙත් නෑහැ. හින්නි හාමිනේ ආයෙත් කුස්සියට එනව.

"කවුද අම්මෙ?"

"කරෝලිස් අප්පු නෙ... කොහිල දලු ඕනෑද අහනව"

"කොහෙ හරි කාණුවකිං උදුරං එන්න ඇති" යි හිනා වෙව් සිරියලතා තේ මංඬි ටික විසි කළා.

"අයියටත් තාම මුකුත් නෑ තේද අම්මෙ?"

"හතේ මංද. රතු මහත්තය නං ඔය ඇවිත් යන්නෙ"

සිරියලතා අත් දෙකත් පස්සට එකතු කරගන මුළුතැන් ගෙයි සත්මනේ. කට ඇරිවිවි මල්ලක් බිම, පාත් වෙලා බැලුව මොනවද කියල.

"මිකෙ වේලපු ගම්මිරිස් වගයක්"

හරි වැට්ටි අම්මෙ උණේ... එදා අම්ම ගෙනිහිං දිපු ගම්මිරිස් මිකෙ මේ කුස්සියෙ මේසෙ උඩ තියල තිබුණ. අර ගොල්ලගෙ තාත්ත ඒ ටිකත් විකුණන ගම්මිරිස්වලට දාල දීල. ඊයේ ගම්මිරිස් රුපියල් දහයක ගෙනාව. එක ඇට විසි පහක් නෑ"

"දූං ගම්මිරිස් ගණං තමා... ඉතිං ඔයිං ටිකක් අරං යන්න බැරියැ"

අම්මයි දුවයි සාලෙට ඇවිත් වාඩි වෙලා, වට පිටාවෙ ඔප දූප කතාවට ඇද ගත්ත. සිරියලතා දයානිගෙ වගතුග ගැනත් අහන්න අමතක කෙරුවෙ නෑහැ. ඔර්ලෝසුව දිහා බලල, ඊළඟ බස් එකේ යන්නටත් ඕනෑ කිවුව. මොන මොනව හරි එකතු කරල සිරියලතාගෙ බෑග් එකට දමන්න හිතාගෙන හින්නි හාමිනේ නැගිටින්න වැයම් කළා. ඒත් එක පාරට නැගිට ගන්න බෑ. තුනටියට අක තියා ගන්නව. වේදනාවෙ මුහුණත් ඇඹුල් කරගෙන.

"එක පාරට නැගිට ගන්න බෑ ළමයෝ. තව එක කසාය වඩි තුන හතරක් නොබ් මේ කඩුත්තුව නිට්ටාවක් වෙන්නෙ නෑ"

"එක තේන්නං... ලෙඩක් හැදුණාම අම්ම කවදාවත් නිට්ටාවක් වෙන කං බේතක් ගන්නෙකක් යැ"

ඔහේ කසාය තම්බ තම්බා බිපු පළියට ගුණයක් ලබා ගන්න බැහැ. නිදි නො මරා, ඇල් වතුර අත පත නො ගා වෙහෙස

මහත්මිය නො වී පාවිච්චි වෙන්නක් මිනෑ බව හරියට නො දන්නව
වගේ පිරිමලනා කතා කරන නැටී!

"අම්ම පුමානෙකට එනේ යං කසාය විකක් බිල එනැකි" හිත්ති
හාමිනේ විකක් රද්ද නගල හිනා වෙනව.

"යහට හිට්ටි!"

"අයිටටත් මනෙ පුමානෙකත් තමාරත් එනෙ හිටල වැඩට යන්න
බැරියැ"

අම්ම කතාවක් නැති නිසා පිරිමලනා ආයෙමත් මෙහෙම කිවුව.

"පුමානෙකට මෙනෙ බලා කියා ගන්න කරොලිත් අර්ථට
කියනව"

"යහට කෙරිල කියෙයි වැඩේ!"

"මනෙම මග මක්කොම බදාගෙන නං ලෙඩ සතිය කර ගන්න
බැ අම්මේ"

පිරිමලනා හිතේ නැති මරක් මවා පාන්න හදනව.

"අනේ පිරිමලනේ... මේ නො කෙරෙන දේවත් ගාන කතා
කරන්න එය"

එතෙම කියාගෙන හිත්ති හාමිනේ නැගිටල ගියා. පිරිමලනා
එකොළක මාරෙ මස් එකේ ගන්න ගෙයින් එළියට බැස්ස, ගෙදර
හිටුණු රජය ගෙරෙහි කුටිමකුත් වේවැල් කුමඩ ඇතුළු
මනාගෙනවත් නැ.

හිත්ති හාමිනේ ඉස්කෝර්වුවෙ කුලුණට පිට දී ගෙන බලා
හිටිය. අත ඉස්සුවාම මේ හරියෙ කොතැනක උණත් මස් එක
තමර කරනව. ඒ උණත් පිරිමලනා පයින්ම හද්ද පැත්තට ගන්න
එතැන ඉඳල මස් ගාස්කුව ගත පහතින් අඩු වෙන නිසයි.

පිරිමලනා එතෙකට, ඉඳල් ගෝමපාලගෙ කෙටි ඉස්කරන මාර
ගත යටින් ගොපි හාමි පාරට බැස්ස. ගොපි හාමි පින්පිපල්
බංගලාවෙ බිත උයන්න හිඟින් එනව වෙන්න ඇති.

"පොව්වගේ පිරිමලනා නෝනව දකුළු කල්... ඊයෙ හවස ආ
ගමං ද?"

ගොපි හාමි කට පුරා හිනා වෙව් පිරිමලනාගෙ බාහුව අල්ට
ගන්න.

"නැ මං උදේ ආවෙ"

"ඉතිං ආ පයින්ම ආ පහු යන්නේ?"

"අම්මට සතිය නැ කියල ආරංචි වෙලා එනෙ එක්කල යන්න
හිතාගෙනයි මං ආවෙ... දං සතියයි කියල යන්න බැ කියන්නේ"

"වයහට ගත කොට අපි කවුරුත් මනෙම කමයි නෝන. කමුං
හදා ගත්තු පැල කමයි මාළිකාව"

"ඒක නේන්නං... එක පුමානෙකත් හිටල එන්න යං කිවුව...
කෝ අඩිය කොල්ලන්නේ නැ... මොකෝ වඩාගෙන යන්නයැ?"

"උණ ගැහිල හිට්ට්දී මාත් දවසක් බලන්න ගියා. මං යනකොට
දයානි කැඳ උයනව. දයානි හිට්ට් දී මට කොරන්න වැඩකුත් නැ
නෙ. කතා කර කර හිටල ආව"

ගොපි හාමි දයානි ගැන කරපු කතාව නම් පිරිමලනාගෙ හිතට
එව්වර ඇල්ලුවෙ නැතැ. උපාසක අයිටට පදයක් නැදෙන්න වගෙයි
යන්නෙ.

"කට කැටෙනකං අඩ ගැහුව... යන්න බැම කියන්නෙ... මටත්
එතෙ දාල ඇවිත් මෙනෙ ඉන්න හැටියක් නැනෙ ගොපි හාමි"

ගොපි හාමි පුනා කතා කරන්නෙ. ගොපි හාමි
ආයෙත් දයානි ගැන කතා කරන එක වළක්වන්න හිතාගෙනයි.
ගත යට හිට ගෙනම, බණ්ඩක්කර ගෙදර පාරටිටුව විකක් කියවාපු
පිරිමලනා, අඩිය ඉක්මන් කරල හද්ද පැත්තට ගියා.

ගොපි හාමි පල්ලම බැහැගෙන එතෙකට, හිත්ති හාමිනේ
ගෙට හැරෙන තැන කවුල්ල ළඟ බලාගෙන ඉන්නව.

"ගොපි හාමි දං ද ඉවරවෙලා එන්නේ?"

"ඔව් හිත්ති හාමිනේ... දුවත් ඇවිත් ගියා නේද?"

"ඔව් කන්නවත් නොහිට ගියා"

"මේත් මොන්න හිත්ති හාමිනේ එනේ එක්කල යන්නාව
කිවුවෙ"

"මග අඩ ගහපු පළියට පිට කැවල ගිහිං ඒ මිනිස්සුංට කරදර
කරකැකියැ මං"

"ඒක නං හැබැව... මං නෝක්කටු කිය කිය ගියා. මං යනව"
හිත්ති හාමිනේ ගේ පැත්තට හැරුණේ, හිතේ ලොකු කලකිරීමක්
ඇතුළු. පිරිමලනා ගොපි හාමි එක්ක කියල කියෙන්නෙ මොන
කරම මොරුවක්ද? මොකටද මනෙම මොරු ඇඳ මාන්නේ?

සලකන බව රටට අගවන්න. සිරියලතා මෙහෙම වෙනස් වේලි සලකන බව රටට අගවන්න. සිරියලතා මෙහෙම වෙනස් වේලි කියල හින්නි භාමිනේ තුන් හිතකින්වත් හිතුටේ නැහැ. කලකිරීම පිටම හිතට දුකකුත් දෙනෙතට. පට්ටම බේර ගන්න රටටු එක්ක බොරු කීම හැන තරහත් යනව.

හැන්දෑවේ ආරියදාස වැඩ ඇවිල ආ වෙලේ, උදේ නංගි ඇවිත් ගිය විත්තිය හින්නි භාමිනේ කිවුව. සිරියලතා කුඹුර හැන කියපු කතාව නම් පුතාව හෙළි කරන්න හින්නි භාමිනේ ගෙ හිතට මොකද්ද වගෙයි. අයිය නගෝ හිත් අමනාපයක් ඇති කර ගනිවිද? එත් නො කිය පුළුවන්ද?

"නංගි නිකං ඇවිත් යන්න එන්නැති?"

හින්නි භාමිනේ හිතා වුණා. ඒ අමුතු සිතාව, ආරියදාසට තේරුම් ගන්න අමාරුයි.

"මොකෝ අම්ම තනියම හිතා වෙන්නෙ?"

"නෑ... රත්නසිරි කිවුවලු උඹ මේ පාර කුඹුර වැඩ කරනවද නැද්ද දනගෙන එන්න කියල"

ආරියදාස එක පාරට හැරිල අම්මගෙ ආරියදාස කලකිරි. "උඹ වැඩ නො කරනවනං එයා වැඩ කරන්න හිතේ කියෙනවලු"

ආරියදාස යටි හොල විකාගෙන ඔරටි හොලවනව. ඇස්වලට කළුඑත් පිරිගෙන ආව. නැති උදවිය නම් තව කමක් නැහැ. මේ කන්නෙට විතරක් තඟාගෙ මාමණ්ඩි වී බුසල් එකසිය විසි පහක් විකුණල තියෙනව. ඇද්ද වැඩේ!

"අනේ මට්ටන් නෑ... එහෙනං ඇවිත් වැඩ කර ගත්තාවේ"

හින්නි භාමිනේගෙ හිත ටිකක් ගැස්සුණා. නම උපාසක වුණාට පොඩ්ඩ එහා මෙහා වෙන කොට ආරියදාස නයා වගෙයි. ටික වෙලාවක් නිස්සබ්දව හිටල හින්නි භාමිනේ මෙහෙම කියනව. පුතාගෙ හිත නිවන්නත් එපායැ.

"එකතකිං එහෙම හෝදිසි කරපු එකේ වැරද්දකුත් නෑ. උඹ නො කරනවනං නෙ එයා කරනවැයි කියන්නෙ. දූං එයාලගෙ කුඹුරනෙ"

එක පාරට ජුවල් ගියාට අම්ම කියන කතාවත් හරි.

"අර වී ගෝති ටික දුටුවම සිරියලතාට තත්තාසෙ හිතිල එහෙම කිවුවද කියන්නත් බෑ"

සමහර විට රත්නසිරිගෙ නම් හිතකටත් ඔහොම අදහසක් නැතුව වෙන්තටත් පුළුවනි. නංගි ගැට ගහපු සුත්තරයක් වෙන්ටත් බැරි නැහැ කියල ආරියදාසට හිතුණ.

"මම හිටිය නං වී ටිකෙං දෙකෙං පංගුවක් අරං යන්න කියනව" හින්නි භාමිනේ හික් හික් ගැව.

"දුන්නොත් නං එපැයි කියන එකක් නෑ. බාගයක් දෙන්න මොකෝ සිරියලතා ඔවට බිත්තර වී, පෝර, තෙල් හෙම දීල තියෙන වෑ?"

"මං හෙටම මස්සිනාට ලියුමක් දානව කුඹුර වැඩ කර ගනිං කියල"

"කලබල නැතුව ඔහොම ඇබින්නක් ඉවසපංකො පුතේ. සිරියලතා කිවුවට ඒ ඉලංදාරියගෙ හිතේ ඔහොම අදහසක් තියෙනවද කියල අපි දන්නෑ නෙ"

"එහෙනං අම්ම කතා බස් කරල දෙකෙං එකක් බේරුං කරන්න කො... ඒකකං මං කුඹුරට බහිත් නෑ..." යි කියාගෙන ආරියදාස ලිඳ

7

උන් හිටි ගමන් දයානි අත්තරස්දාන වෙලා. හොර රහසෙම කා එක්කද පැනල ගොහින්. සයිමන් අප්පු පිස්ස වගෙ එහෙ මෙහෙ යනව. හොයනව. අංජනම් එළි බලන්න, සාස්තර අහන්න, අරය මෙයා හොඳයි කියන තැන් හොයා ගෙන යනව. කා එක්ක ගියාද, කොහේ ඉන්නවද කියන්න දන්නා කෙනෙක් නැහැ. පත්‍ර ගිය කාලෙ කුඹුරුපිටි පාරෙ ප්‍රයිවට් බස් කොන්දොස්තර ගැටයෙක් එක්ක උකුළු මුකුළු කරන බව දුටු අය නම් හිටිය. ඒ හාදයන් දුන් ටික දොහක ඉඳල දකින්න නැහැ.

ඔක්කෝටම වැඩිය පත්තු වෙන්නෙ ආරියදාස ගෙ පපුව. මාසෙකට උඩදි අම්ම අසනීප වෙලා හිටිත් දි ඉඳ හිටල දෙන්න

තුරුල් වෙලා උණුහුමට හිටපු හැටි මතක් වෙනකොට දුකේ බෑ. කාරණා කටයුතු ඕනෑවට වඩා දුර දිග ගිය වෙලාවලත් තිබුණ. වැඩ ඇරිල ගෙදර එන්නේ. අදවත් දයානි ගැන ආරංචියක් ලැබිල ඇත්දෝයි හිත හිතා. ඔහෙ නැහැ.

දයානි පැනල ගිය එක හිතනි හාමිනේට නම් පුදුමයක් නෙවෙයි. උන්ද මෙහෙම කියනව.

"තිබ්බිවි දාංගලේ හැටියට ඔව්වර කාලයක් හිටිය එකක් මට නං පුදුමයි"

ඒ උණත් වෙලාවකටත් උන්දටත් දුකයි. පාළියි. ඒ වගේමයි පාඩුව. අසනීපයෙන් හිටිත්දි කමන්ගෙ ඇගේ වස්තුවේ හෝද දුන්නෙන්, චතුර රත් කරල නැඩුවෙන් ඔය කෙල්ල තේද කියල නාහෙන් අඩනව. කයාය උණු කරන්න, කැඳ හදන්න, මාළු පිනි උයන්න කොපමණ නම් දුම් පිහින්න ඇත්ද?

අම්ම නැති උණාට පස්සෙ, තමන්ට හරිතමන් කටයුත්තක් කර ගන්න බැරි වේවිය කියල දයානිට හිතුණා වෙනත් පුළුවනි. දුන් වීසි දෙකක් නෙ. ඔය ළමිස්සිට දුන් මුත්තක් කටයුත්තක් කරන එකලාසයක් කළොත් නාකද අප්පුහාමි කියල ළගදත් හිතනි හාමිනේ සයිමන් අප්පුහාමි ගෙන් ඇහුවා 'තව ඔහෙ වයස තියෙනවනේ' කියලයි ඒ මනුස්සය කිවුවෙ මදෑ වයස යනකන් බලා හිටිය!

දයානි ආ ගිය අතක් නැතෙයි කියල, සිරියලතා ගෙදර ආ වෙලාවෙ හිතනි හාමිනේ කිවුව.

"හා... තේ... ඇත්තද?"

කවදද කින්ද මන්ද කියලත් සිරියලතා ඇහුව. ඒත් ඒ තොරතුර පපුවට වැදුණු බවක් නම් පෙනෙන්න තිබුණෙ නෑ.

"මටත් ඔච්ච උස්සන්න බැරි පාඩුවක්"

අම්ම එහෙම කියන විට සිරියලතාගෙ හිතේ ඇති වෙන්නේ තොරිස්සුමක්.

"දයානි කියල හැමදාමත් අම්මලට කොරන්න ඉන්නැනේ"

කොහොම වෙතත් උපාසක අයිය නම් ලොකු මළ පුඩුවකින් බේරුණා කියලයි සිරියලතා කිවුවෙ. ඒ පැත්තෙන් බලනකොට නම් හිතනි හාමිනේටත් සැනසෙන්න හේතු තිබුණ.

හිතනි හාමිනේ කුඹුර ගැනත් දෝණියැන්ද එක්ක කතා කළා. රත්නසිරි කැමැති නම් කුඹුර වැඩ කර ගන්න කියන්නෙයි කියල ආරියදාස කිවු. චිත්තිය ඇය හෙළි කළා.

"බිත්තර වී සි, පෝරයි, කෙලුයි අරං දෙනව නං දෙකෙං හවුලට වැඩ කරල දෙන්නං කියලත් කිවුව"

මොකද කියන්නෙ කියල අහනව වගේ හිතනි හාමිනේ සිරියලතා ගෙ මුණ බලනව. රත්නසිරි ගෙ නම් හිතේ තියෙන්නෙම බණ්ඩන්තරින් හතර පස් දෙනෙක් එක්කල ඇවිත් තමුන්ම කුඹුර වැඩ කර ගන්න. එතකොට වී ඇටයක් පිට යන්නෙ නැහැනෙ. එහෙම කළොත් මේ ගෙදරට වී ඇටයක් නෑ නේදයි හිතෙන විට, ඔය අදහස අම්මට ඉදිරිපත් කරන්න සිරියලතා ගෙ හිතට සත්තිය නැතිව යනව. එහෙම කළොත් අම්මගෙයි අයියණ්ඩිගෙයි කෑමට, කන්නෙකට වී ගෝනි හතරක් පහක් දෙන්නයි අහු සැමියො කතා වෙලා හිටියෙ. දෝණියැන්ද කතා නැතිව සිටින විට හිතනි හාමිනේ මෙහෙම කිවුව.

"ඔය කුඹුර ගැන උපාසක අයියගෙ හිතෙ තත්තාසයක් නෑ. ආරියදාස කියලා උඩුව යායෙ කුඹුරක් වැඩ කරන්නත් ඊයෙ පෙරෙයිද ඒ ළමයට බටුවට මුදලාලි කතා කරල කිවුණ"

"මං අරයට කියන්නංකො අම්මෙ"

කුඹුරෙ පලහිළුවෙන් පස්සෙ දෙමස්සිනෝ අතරෙ ඒ තරම් ඇයියක් හොඳයියක් නැහැ. කරහ මරහකුත් නෑ.

කවුරු කවුරුත් කුඹුරු වැඩට බැහැල හිටියත් බණ්ඩන්තරින් වචනයක් ලැබෙන තුරු ආරියදාස කුඹුරට බැස්සෙ නැහැ. ඔය අතර වාරෙ රත්නසිරි ගමෙන් මිනිස්සු එක්කල ඇවිත් කුඹුර වැඩ කළා. ආරියදාස බටුවට මුදලාලිත් එක්ක උඩුව යායෙ වී පැල් එකහමාරක් වැඩ කළා.

හොරාට ඉස්සර කැන වැට පනින්න වගේ සිරියලතා දුවගෙන යන්න ආවා. අම්ම කටක් හොල්ලන්නත් පෙරාතුව චිත්තිකාරය පැමිණිල්ල ඉදිරිපත් කළා.

"අතේ අම්මෙ අයිය තරහ උණාද දන්නෙත් නෑ. අනික් හැමෝම වැඩ කරත්දි අපේ කොටහ පුරංවෙලාය කියල කවුද අරය එක්ක කියල තියෙනව. ඒ පාර තමයි අයිය කුඹුර අතැරිය කියා හිතාගෙන එයා එහෙං මිනිස්සු ගෙනත් වැඩ කළේ"

"කමක් නෑ කමක් නෑ... ඒ උණත් ඒ බව නිකමට කියන්න උඹලට යුතු කමක් තිබුණි"

සිරියලතා කර බා ගත්ත.

8

හින්නි හාමිනේ ළිං මිදුලෙ දිය සෙවලෙ ලිස්සල වැටිල. ඒ පාර දකිස් ඇටේ පැනල. ගෙයි එහා මෙහා යා ගන්නත් බෑ. දුන් කමයි ආරියදාසට සංසාරෙ එපා වෙන්නෙ. දයානි හිටියා නම් එක පැත්තකින් අම්ම කෙනෙක් වගෙයි. තව පැත්තකින් බාරියාවක් වගේ. තවත් වෙලාවක සහෝදරියක් හා සමානයි. හැම දෙයක්ම හොයල බලල අඩු පාඩු නැතුව ඉස්ට කරනව.

හින්නි හාමිනේ ගෙ දණහිස අලි මච්ච වගෙ තට්ටු වෙලා. ඉස්පිරිතාලෙ යන්න කතා කළාට හොලවන බැහැ. කිය ගෙන කතුල කපාටි කියල තමයි බය. කැඩුම් දුටුවලට සිංහල හෙත් වාගෙ කොහෙද? පුවස නම් හෙමිහිට කමා. පිහදාන්න පුළුවන් එකක්ද.

හින්නි හාමිනේට දොටට පිළට යා ගන්න හැටියක් නෑ. ආරියදාසට රාජකාරියට යන්න විදියක් නෑ. අරෙහෙ දුවනව. මෙහෙ දුවනව. මැල්ලුම්වලට, පත්තුවලට කොළ, පොතු, මල් මුල් හොයල නිමක් නැහැ. තැවිලි පොට්ටනිවලට මාසද කොටල වණ්ඩුවේ තමබන්න ඕනෑ. කෙල් ගාල රත් වෙන තුරු අත ගාන්න ඕනෑ. මැල්ලුම් බදින්න ඕනෑ. දවලට පත්තුව, රැට මැල්ලුම.

දවසකට දෙහෙකට සැරයක් මැදගොඩ හාමිනේ ඇවිත් ඇප උපස්තාන කරනව. සොපි හාමිත් බේතක් හේතක් හොයල දෙනව. අපරාදෙ කියන්න බෑ. නිමල් හාමි තමයි ඉවර පවර තියෙන හැටියට ඇවිත් මුතුන් රත් කරල දෙන්නෙ.

සමහර දාට ආරියදාසගෙ අත් උදවුවට බලු කපුටෙක් නෑ. අම්මගෙ සාක්කු සප්පායම විතරක් නෙමෙයි. කන්න බොන්න දේ හොයාගෙන ඇවිත් උයා පිහා ගන්නත් සිද්ද වෙනව. මේ අතරේ

නෝපේ යන්න බැරි නිසා දෙකට දෙවාරෙ දවසක් දෙකක් වැඩටත් යනව. වැඩට ගියාට හිත ගෙදර. අම්ම ළඟ. ආරියදාස විඳවන දුක් ගැහැට දකිනකොට හින්නි හාමිනේට දුක උනුල ගන්න බෑ. සමහර වෙලාවට කඳුළු දිය බේරෙනව. උදේ හවා පුතාට පිං දෙනව. යෝද බල යෝද හයිල ලැබේවා මගේ පුතාට. යටි හිතේ අකැමැත්ත හංග ගෙන වෙලාවකට මෙහෙමත් කියනව.

"අනේ දරුවො උඹට මේ කරුමෙ ගෙවන්න බෑ. මාව මාතර ඉස්පිරිතාලෙට ගිහිං ඇරලපං"

එහෙම කිවුවට ආරියදාස කන් දෙන්නෙ නැහැ. මුලදි අකැමැති වුණු අම්ම දුන් ඉස්පිරිතාලෙ හොඳයි කියන්නෙ ඇයි? අම්ම වාගෙ කෙනෙකුට ඇඳක් ලැබෙන්නෙත් නෑ. අම්ම ඉස්පිරිතාලෙ අගු පිළක ලගිනව බලාගත ඉන්න පුළුවන්ද.

හින්නි හාමිනේ ඔත්පළේ වැටිල සුමාන දෙකයි. ආරියදාස වැඩට ගිහින් තියෙන්නෙ දවස් හතරයි. දුන් රස්සාව ගහල යන්න බැරිත් නැහැ. ඇත්ත වසයෙන්ම සිරියලතා මේ ඇබැද්දිය ගැන තවම හාත්කපිසියක් දන්නෙ නැහැ. ඇයි මොකද දුවට දුනුම් දුන්නෙ ආරියදාසගෙ නිදාගෙදරට යන එන අයක් අහනව. සිරියලතා ගෙ බඩටත් පස් මාසයක් නිසා කරදර කරන්න හිතුවේ නැතිවු. පස් මාසේ බඩ දරු අම්ම කෙනෙකුට කරන්න බැරි වැඩේ මොකද්ද කියල සමහරු අහනව. එනකොට කරදර ඔක්කෝම එන්නෙ පෙරහැරේ. කරන්න දෙයක් නැහැ. පුතේ ගිහින් නංගිටවත් කිවුවොත් හොඳ තේද කියල හින්නි හාමිනේ එක තැන් උණාට පස්සෙ තුන් හතර දවසක්ම ආරියදාසගෙන් ඇහුව. ආරියදාස තෙවෙයි ගණනකටවත් ගත්තෙ. ඒ තරමටම නඟා ගැන කලකිරිල.

පුතා රස්සාවෙන් දිස් මිස් කළා කියල දුන් කොයි වෙලාවේ ලියුම ඒවිද කියල හින්නි හාමිනේ ගෙ ඇඟ ගැහෙනව.

"එන නො එන එක එයාගෙ වැඩක්. උඹ කොයි එකටත් ගොහිං නංගිට මතක් කරපංකො පුතේ. අත්තිමට දෝසාරෝපනේ එන්නෙ දන්නුවෙ නෑ කියල නෙ"

වැඩ ඇරිල එන ගමන් කඩයට ගොඩ වෙලා රත්තසිරිට කිවුවත් ඇතෙයි කියල හින්නි හාමිනේ වතාවක් කිවුව. ඒත් ඔය මනුස්සය නංගිට කියන්න අමතක කරාවිද කියන එකත් සැකයි. දුන් නම් සිරියලතාට කියන්න යන්න තරමට ආරියදාස ගෙ හිත බුරුල්

වෙලා හොඳවෙම හෙත්වත් වෙලා. අද යනවද හෙට යනවද කිය කියා හිත දැනට ඇද්ද.

හිත්ති හාමිනේ ගෙ කකුල පුවය පෙත්වත්තෙ බොහොම හෙමිහිට. දන් කැක්කුමක් රුදාවක් නම් නැහැ. අල්ලනකොට රිදෙන්නෙන් නැහැ. බිත්තියට අත තිය නියා ඇබිත්තක් එළියට පහළියට යන්නක් ඇහැක් වෙලා. ආරියදාස මොන සාක්කු සප්පායම කළත් දරා ගන්න පුළුවනි. පිස් පෝච්චිය හෝදන්න අරගන යනකොට තමයි හිත්ති හාමිනේට උහුලන්න බැරි.

සෙනසුරාදා උදෙන්ම ආරියදාස බණ්ඩක්කර ගියා. අරගන ගිය කිරි හට්ටිය පැත්තකින් තියල ඉඳ ගත්ත. සිරියලකා උළුවස්සට පිට දී ගෙන, හිස් මුදුන ඇඟිලි තුඩුවලින් කස කසා අයියණ්ඩිගෙ මුහුණ බලන්නෙ සැකයෙන් වගේ. මුණෙ හැටියට නම් හොඳ ආරංචියක් ගෙනාව වෙන්න බැහැ. ආරියදාසත් එක පාරටම අම්මගෙ චිත්තිය කියන්න වැයම් කළේ නැහැ. ආවට මොකද ඒ කරමට හිත දුණ වෙලා.

"හුඟ දොහකිං මට ඇවිත් යන්න එන්නත් බැරි උණා. අම්මට හෙම කොහොමද අයියෝ?"

ආරියදාස නංගිගෙ සරිලේ දිනා හොඳට බලනවා. පොච්චියේ ඇඳිල ගිහිං තියෙන හැටි. හැටි දක්කාම නෝත්තකුඩු පාහෙ වචනයක් කියන්න හිත් නො දෙන කරමට ආරියදාසගෙ අනුකම්පාව ඇවිස්සිලා.

"මොකේ උඹ නිකං හුඹහෙං ඇදල අරං වගේ?"

සිරියලකා එක පාරටම බිම් බලාගෙන නැ කිවුව. ඇස්වල කඳුරක් පිරිල වගේ. නැ කිවුවට පිළිගන්න බැහැ. ඒ උණත් ඔව් හාර අවුස්සන්නෙ මස්කටද කියල ආරියදාසට හිතුණ. පිරිමියෙක් එක්ක කියන්න බැරි ලෙඩක් වෙන්නත් බැරි නැ නෙ. සිරියලකා ඒ පාර එළව උස්සල හිතා වෙනවා. දෙවෙනි පාරටත් අම්ම ගැන අතනවා.

"අම්ම හෙම සතියෙං තේද අයියෝ?"

"අම්ම එක තැං වෙලා අදට දාසය දවසක්"

සිරියලකා උඩ විසි වුණා.

"මොනව... එකතැං වෙලා?"

සිරියලකා ගෙ ඇස් ගුලි එළියට ඇවිත් කට ඇරිල. හොඳටම හුන්න වෙලා. ආරියදාස, වෙච්චි නස්පැත්තිය විස්තර කළා.

"ඇයි අයියෙ එහෙම නං ඉස්පිටිතාලෙටනෙ යන්න තිවුණේ?"

මෙච්චර දවස් පෙරුම් පුරල ආවෙ මය උපදේසෙ අහගන්න නෙවෙයි කියන්න තරම් ආරියදාසට කේන්තියි. මුණ ඇහුල් කරගෙන අහක බලා ගත්ත.

"හැබැයි කල් ගියා උණත් කැඩුං බිදුංවලට නං හොඳ සිංහල බේත් තමා"

සිරියලකා එහෙම කිවුවෙ අයියගෙ හිත හදන්න වෙන්නටත් පුළුවනි. ඔන් දන් ආරියදාසගෙ මුහුණ ඇබිත්තක් පැහැපත් වෙනවා.

"මං ආවෙ ටික දොහකට උඹට ගෙදර ඇවිත් ඉන්න බැරිද අහන්න. වැඩට නොගිහිංම දුං මගෙ රස්සාවට තට්ටු වෙන්නෙ කොයි වෙලේද කියන්න බැ"

සිරියලකා කම්පා වෙන්නෙ ඒ ගැන නෙවෙයි. අම්ම මේ තරම් බරපතළ ආපදාවකට ගොදුරු වෙලත් නිකමට දුනුම් නො දීම හැර.

"කොච්චර ලොකු උවනස් කමක්ද... ඕක මට දන්නන්න දවස් දාසයක් ගතවෙනකම්ම බලං ගිටියනෙ"

"එහෙම කළේ උඹේ බැරි අමාරුකං ගැනත් හිතලයි"

'මං ඔව් පිළිගන්නෙ නැ' යි කියන්න වගේ සිරියලකා ඔළුව දෙ පැත්තට වැනුව.

"අද හෙට නං මට නිවාඩු නෙ. පුළුවං නං සඳුද ආවොත් හොඳා"

"සඳුද නං මට ගං සබාවෙ ක්ලිනික් යන්න තියෙනව අයියෙ. මං අඟහරුවාද එන්නං"

ආරියදාස හිත හිතා ආවෙ නම් විස්තරේ කියාපු ගමන් නංගි අම්ම බලන්න එවලේම පිටත් වෙච් කියල. දන් බලනකොට එහෙම කදියමක් හිතේ නැ. ඒත් නඟා දුන්න කිරි තේ එකත් බීල පිටත් වුණේ, අම්මට වඩා නංගි ගැන හිත හිතා. ගෙදරින් එත්දි තිබුණු නො නොරිස්සුම දන් අනුකම්පාවකට හැරිල. නංගිගෙ උර හිස්වල ඇටත් මතු වෙලා. කැපිල පෙනෙන්න තියෙන්නෙ බඩ ගෙඩිය විතරයි. කෑම, පීම්, වස්තු දේපොළ තිබුණත් නංගි ගත

කරන්නේ මය හිතන විදියේ සැපවත් ජීවිතයක් නොවෙයි කියලා ආරියදාසට හිතුණි.

9

ඉරිදි රතු මහත්තය ආව. හඳුනාත් අරගන ඇවිත්. පොරොන්දම් ගැළපෙනව නම් බලන්න යන්න දිනයක් තීන්දු කර ගනිමුයි කිවුව. අම්ම අඩිය බිම ගහන තුරු මය කටයුතු ගැන හිතන්නවත් බැ කියලා ආරියදාස පස්ස ගැහුව. ඒකත් ඇත්ත. ගෙදර මූලිකය ඇදේ බලියගෙන හිටිත්දි මොන මඟුල් පුස්තකද? හෙමින් සැරේ පොරොන්දම් බලල ලියුමක් එවන්න කියලා රතුමහත්තය නික්ම ගියා.

ආරියදාස සදුද වැඩ ඇරිල ඇවිත් මාතර දුම්රිය පොළෙන් පිටවෙන කොට, ලස්සන ලම්පියයක් ගෙදර තැන්පත් වෙලාවට හොඳ ගහල කියලා මිනිස්සු කතා වෙනවා. හරියට ආරියදාස ගෙ පටුවට මිටි පාරක් වැදුණ වාගෙයි. 'දෙසියනේ දයානිවන්ද?' කොයි එකටත් බලල එන්න ඕනෑ. 'මං මුකුත් කරදරේක වැටුණොත් හෙම මුදෙ පනිනව' කියලා එක දවසක් දයානි කියාපු හැටි ආරියදාසට මතකයි. කරදරයක් වුණත් ඇගේ එල්ලෙන්නම් බලනව මිසක, දයානි එහෙම සිය පණ නහ ගන්න ගැනිය කියලා නම් හිතන්න අමාරුයි. ඒත් කියන්න බැනේ. ආරියදාස මිනියට එව්කම් කෙරුවේ ඇඟ ගැහි ගැහි. මේ කළම කළ සද්දන්න ගැනු පරාණයක්නේ. ඇගේ සියෙන්නේ තනපටයි, යට සායයි විතරයි. අවුරුදු තිහක තිස් පහක පෙනුම තියෙන කෙනෙක්. ආරියදාස ගෙ පටුවේ ගැස්ම සාමාන්‍ය අතට පත් වුණේ, මිනිය දුටුවට පස්සෙ තමයි.

අහහරුවාද හැන්දෑවේ ආරියදාස වැඩ ඇරිල එනකොට නංගි ඇවිත් හිටිය. ගේ පිරිල වගේ. කිළිටි වෙලා තිබුණු, අම්ම ගෙ රෙදි ඔක්කොම හෝදල වැල් පවේ වනල. ගේ දොර අස් පස් කරල. අම්මගෙ මුණක් අද නම් කල එළි වෙලා. ආරියදාස ගෙ හිතට සැහැල්ලුවත් දනෙන්න ගත්තේ කී දවසකට පස්සෙද. නංගි එක

දවස් පහක් හිටියොත් ඇති, ඊළඟට එන්නේ සති අන්තය.

"මෙව්වර දෙයක් වෙලත් මට නිකමට දන්නුවේ නෑනේ. අම්මල හිතාගෙන ඇති මිනිහෙක් එක්ක ගිය පළියට මං ගෙදර අමතක කළා කියල"

රාත්තිරියේ සිරියලතා මැල්ලුම බඳින්න ඉස්සර අම්මගෙ දණහිස පොට්ටනිවලින් තව තවා අයියණ්ඩිටත් ඇහෙන්න නොස්කඩු කියනවා. හින්නි හාමිනේ සද්ද නඟල හිතා වෙනවා. දුන් නම් දණහිසේ තඩ්පිය හොඳවෙම බැහැල. ආරියදාසත් ඇවිත් අත පත ගාල ඔබල බැලුව. තව හතර පස් දවස යන කොට, කකුල හරියට බිම ගහල යන්න පුළුවන් වෙයි.

සයිමන් අප්පුහාමි ඇවිත් ටික වෙලාවක් ආරියදාස එක්ක කතා කර කර හිටල ගියා. කුඹුරු වැඩ ගැන මිස දෝණියැන්ද ගැන නම් කටිත් වචනයක් පිට කළේ නැහැ.

"දයානි පැනල ගියේ තාත්තණ්ඩිගෙං හෙම මුකුත් හිරි හැරයක් වෙන්න ගිහිංද කියන්නත් බැ"

සිරියලතා අම්මගෙ මුණ බැලුවේ, එහෙම වෙන්න බැරිද අහන්න

"උඹ කිවු එක මට තේරුණේ නෑ"

හින්නි හාමිනේ දෙ බැම හකුලෝල බැලුව.

"අම්මට ඔක තේරුං ගන්න බැරිද... දෙන්න තනියම හිටියේ. බී ගත්තම මය මිනිස්සු තිරිසන්නු වගේනේ."

"නෑ අනේ... සයිමන් අප්පු එහෙම නෑ කෑව බිවුවට"

හින්නි හාමිනේ එහෙම කිවුවේ සියේට සියේම විස්වාසයක් නැතුව වගේ ඇඳල පැදල. එහෙම තාත්තල දුටල අතර සම්බන්ධකම් තියෙන තැනුත් නැතුවම නොවෙයි.

දුන් සිරියලතා වට පිටාව ගැන බොහොම හෝදිසියෙන් අම්ම එක්ක කටු කුටු ගානවා.

"කොහොම හරි උපාසකයිය බේරුණා"

"ඒක නං ඇත්ත"

බදාද ආරියදාස වැඩ ඇරිල එන විට නඟා ආ පහු ගිහින්. මුණ මැළවුණා.

'නංගි හදිස්සියෙම ගියෙ මොකෝ අම්මෝ?'

"දෙයියෝ දනි. උදේ රැය. එන්නං කියල හැන්දෑවෙ ගියේ"

ආරියදාස හිස හෙලෙවුව. දන් එයත් පිට ගැනියෙක්නෙ. අම්ම හිත රිදෙන්න හෙම මුකුත් කිවුවද කියලත් ආරියදාසට සැකයි.

"අම්ම හිත රිදෙන්න හෙම මුකුත් කිවුවෙ නෑ නෙ?"

"උඹට පිස්සුද ළමයෝ"

විකකට පස්සෙ හින්නි භාමිනේ තෙපර බබා රහසක් හෙළිදරවු කළා.

"රා.... ත්නසිරිත් අපි හිතං උන්නු මිනිහ නෙවෙයි කියන්නෙ"

"ඒ මොකෝ?"

"සමහර දාට බිගෙන ඇවිත් සිරියලතාව ගහනවලු"

ආරියදාස නිහැස්සුණා. අදහන්න බැරි කතාවක්.

"ඇයි යකෝ බඩං ඉන්න ගැනිට ගහන එකා කිරිසනෙක් නෙ"

"ඔය කට ගහගෙන යනකොට පාරක් ගහන්න ඇති බං"

ආරියදාසගෙ හිතෙ සැර බාල කරන්නයි හින්නි භාමිනේ එහෙම දෙයුවෙ.

"උඹවත් මමවත් බලන්න යන්නෙත් නෑ. ඒකිව මහ තෝන්පලේට ගණං අරං ඇති"

'මම හොඳ කෙළියක් කරන්නංකෝ' කියන්න වගේ ආරියදාස යවි තොල සපාගෙන වළව හෙල්ලුව. ඒ වැඩේ නම් දුර දිග යන්න ඉඩ කියන්න හොඳ නැහැ. නංගි හිතුවක්කාර කමට වැඩ කටයුතු කර ගත්තු ගැනියෙක් නෙවෙයි. අනෙක් අතට අත වන වනා ගියත් නෙවෙයි. ඒ තරමට නිවට නියාලු වෙන්න කිසිම හේතුවක් නැහැ. නංගි කෙටිවු වෙන්නෙත් ඔය චිත්ත පීඩා නිසා වෙන්න පුළුවනි. සමහර විට අද හිටි ගමන්ම හිටිත් කියෙන්නෙත් රත්නසිරිට බයේ වෙන්න බැරි නැහැ.

අම්ම දන් වැඩි අපහසුවක් නැතිව ගෙයි එහා මෙහා යනව. හැරමිටියක වාරුවෙන් වැසිකිළියටත් යා ගන්න පුළුවනි.

ආරියදාස ඇඳට වැටිල කල්පනාව. කොපමණවත් හිතට රිංගන්නෙ දයානිගෙ රූපෙ. අනේ දන් කොහොට වෙලා ඇද්ද? මොනව කරගන ඇද්ද? ජීවත්ව හිටියොත් කොහෙ හිටියත් කමක් නෑ. හොඳින් ජීවත් වෙනව නම් මොකා එක්ක ගියත් කමක් නැහැ.

අනේ තුණුරුවන්ගෙ පිහිටයි!

ඔය අස්සෙම දයානි ගැන රස සිතිවිලිත් හිතට කාන්දු වෙනව. දයානි ගැන කවියක් ලිවුවොත් නාකද? ආරියදාස ඉස්කෝලෙ යන කාලෙ හොඳ කවිකාරය. ඊට පස්සෙත් පත්තර සඟරාවලට කවි ලියල, පළවෙලා තියෙනව. දන් නම් අවුරුදු ගණනාවකින් ලිවුවෙ නැහැ. ආරියදාස නැගිටල ලාමිපුව පත්තු කළා. මේසෙට වාඩි වුණා.

"මොනවද පුනේ උඹ මේ දෙගොඩ යාමෙ ලාමිපු පත්තු කරගන ලියන්නෙ?"

"මං මේ මාරුවීමක් ඉල්ලල ලියුමක් ලියනව අම්මෝ"

හින්නි භාමිනේට ඔව හැබැ. ආරියදාස කප කපා කොට කොටා කවි තකරක් ලියා ගත්ත. ඒත් පත්තරේට යවන්න හොඳ කවියකට තියෙන්නෙ එකයි කියල හිතෙනව. ඒක උණත් හොඳ නම් පළ කරාවි. දයානිත් කොහෙත්වත් හොයා ගෙන හරි පත්තර කියවන බව ආරියදාස දන්නව. පළ වුණොත් ඇහැ ගැහෙන්න බැරි නැහැ.

'මි මැස්සක් රොනට අදින

සුදු පාටට බෝලෙ වගේ

පිපෙන බකිනි මල

දකපු ඕනෑ කෙනෙකුගෙ හිත

ඇඳෙන බකිනි මල

පරවෙල ගියෙ ඇයි සුන්දර

මගේ බකිනි මල'

ඕනෑ එකක් වෙච්ච දෙත් කියල

ආරියදාස පත්තුවෙන්දම ඔය කවිය ඉරිද පත්තරේකට තැපැල් කළා.

කෙටි නිවාඩුවක් දාල වේලායන ආපු ආරියදාස කෝවිටියෙන් බැහැල කෙළින්ම ගියෙ මස්සිනා වැඩ කරන සාප්පුවට. දෙමස්සිනෝ ටික වෙලාවක් කතා කර කර හිටිය. කතාව අතරතුරෙන් මස්සිනා වැඩ. නංගිගෙ හිතට දුක් දෙන්න එපා. හිරිහැර කරන්න එපා කියල කෙළින්ම කියා ගන්න ආරියදාසගෙ හිතට වාරූ නෑ. ආවෙ නම් කියන්න තියෙන දේ මුණටම කියනව

කියල සිංහ වෙස් මවාගෙන. ඒත් දුන් කතා කරන්නෙ බොහොම දියාරුවට.

"මල්ලි ඉඳල හිටල අඩියක් පුඩියක් හෙම ගහනව කියලත් ආරංචියි?"

අහක බලාගෙන හින් හිනාවක් සහිතව ඒක කියා ගත්තු ආරියදාස මස්සිනාගෙ මුහුණ බලන්නෙ බොහොම සැකයෙන්.

"කවුද කිවුවෙ?"

රත්නසිරි ඇස් දෙක පුංචි කරගෙන බැලුව.

"මේ කෝවිචියෙ එක්දි යාච්චෙක් කියාපු කතාවකිං මං තේරුං ගත්ත"

"කවුද මය යාච්ච...?"

"කිවුවට මල්ලි අපුරත් නෑ. මේ කද්දුවෙ එක්කෙනෙක්"

රත්නසිරි යථි කොල පෙරළුව. ඒ පුස්තක ඇහුවට හිතේ මනාපයක් තැපි පාව ආරියදාසට පෙනුණ.

"මහුස්සයෙක් උණාම ඉඳල හිටලව්ව පොඩ්ඩක් ආරොග්ග වෙන්නෙපායෑ අයියෙ"

"ඔ... ඩි... ඒක එහෙම තමා"

ආරියදාස ගෙ කට තට්ටු මැළුවලා, ඉකුරු හරිය කියා ගන්නෙ කොහොමද? මේහෙම කියනව.

"නෑ... ඉඳ හිට මය ඇවිත්තක් කවෙ කොල්ලේ ගා ගත්තට නං කමක් නෑ. ඔතන තියෙන වැරද්ද... වැරද්ද..."

ආරියදාස ඉන් එකට යා ගන්න බැරුව උගුර පාදනව.

"වැරද්ද පිමාව ඉක්මවල ගියාම සමහරුංට තමුංව පාලනේ කර ගන්න බැරුව යන එක. දෙමවුපියන්ට, අම්ම දරුවන්ට ගහන්න අඩංගේට්ටං කරන්න යනව. අසල් වැසියො එක්ක සණ්ඩු දබර කර ගන්නව. අනුන්ට හිරිහැරයක් තැත්තං කෑව බිවුවට මොකෝ"

රත්නසිරි හිනා වෙච් අහගෙන හිටිය. කතාව ඔයට වඩා දික් ගස්සන්න ඕනෑ නැහැ කියල ආරියදාස හිතුව.

"අයිය අද මේ පැත්තෙ ආවෙ?"

"මං ආවෙ ජලාස්වික් පනිටුවක් ගන්න තියෙද් බලන්න"

"මය තියෙන්නෙ අප්පෙ ගමකට... අයියට ඕනෑ එකක් තෝර ගන්නකො"

වැසිකිළියට වතුරවත් ගෙනියන්න බැරියැයි හිතල, ආරියදාස තෝර ගත්තෙ ලීටර් දෙකක් විතර අල්ලන පනිටුවක්.

"මක ඇකෑ?"

"ඇයි... ඇයි... හොඳවම සැහෙනව"

ආරියදාස සාක්කුවට අත දෑන කොට මස්සිනා සල්ලි එපාය කිවුව.

"එහෙම පුළුවනෑ... මල්ලිගෙ බිස්තස්සෙකක්යෑ?"

රුපියල් විස්සෙ බඩුවට රත්නසිරි ගත්තෙ පහළොවයි. ඔය ජලාස්වික් බාජනේ ගන්නම ආරියදාස මෙව්වර දුර ආව කියල නම් රත්නසිරි විස්වාස කළේ නැහැ. 'ගෙදර ගිය වෙලාවෙ සිරියලතා, මං බොනව කියල ගතු කියන්න ඇති'. ඒ ගැන සැකයක් නෑ. රත්නසිරිගෙ හිතේ උදහසක් ඇති වෙනව. කලකිරීමකුත් එක්ක. ඒ උණත් මේ වෙලාවෙ මස්සිනාට නරක මූණක් පෙන්වන්නෙ මක්කවද. ඒක සිරියලතා එක්ක බේර ගන්නව.

මස්සිනා දුන්නු සිකරුව එකත් පත්තු කරගෙන ආරියදාස එළියට ගොහින් ඇඳුම් මාරු කරනව. සිරියලතා එබ්කම් කළා. කවරදාකවත් නැතුව ඇයි අද අර වගේ පෙට්ටිය විසි කළේ?

•

රත්නසිරි සාප්පුවෙ හිටල හැන්දෑවෙ ගෙදර ආවෙ ඔළුවෙ මහ බරක් ඇතිව. සුළු සුළු වැරදිවලට පුංචි පුංචි අඩ දබර ඇති නො වෙන්නෙ මොන පවුලෙද. ඒ තරහ මරහ තියෙන්නෙ බත ඉදෙන කුරු විතරයි කියල කතාවටත් කියනව නෙ. හිතේ කෝපය මෙල්ල කර ගන්නම බැරි වෙච්චි තැන කට ගහගෙන ආ වෙලාවට සිරියලතාට පාරක් දෙකක් ගහපු එක ඇත්ත. ඒ වෙලාවල්වල ටිකක් කවෙ කොල්ලේ ගැවිලා තිබුණු එකත් හරි. ඒ උණත් දෙන්න ඉන්නෙ එකිනෙකාට කොපමණ ආදරයෙන් ද කියල රත්නසිරි එන ගමන් කල්පනා කළා. එහෙවු එකේ සිරියලතා ගෙදර ගිහින් මය ගැන ගතු කිවුව එක වැරදියි. ඇරත් සිරියලතා ගුටි කෑවෙ එයාගෙම කවෙ වරදින් නේද කියලයි රත්නසිරි හිතන්නෙ.

රත්නසිරි හිස් බත් පෙට්ටිය මේසෙ උඩට විසි කරල කාමරේට ගොහින් ඇඳුම් මාරු කරනව. සිරියලතා එබ්කම් කළා. කවරදාකවත් නැතුව ඇයි අද අර වගේ පෙට්ටිය විසි කළේ?

"රත්තෙ..."

සිරිය කතා කළාට රත්නසිරි ගාණකට ගත්තේ නැහැ. ඇය කාමරේට ඇතුල් වුණා. සැමියමේ මුණට එබිකම් කළා. හිනාවක් නැ. මගදී කා එක්ක හරි අරෝචක් හදා ගත්තද කියන්නක් බැහැ.

"මොකද ඔයා තරහො වගේ?"

"අනේ මේ පුවානං නොකිය අහකට යන්න"

සිරියලතා තක්කු මුක්කු වෙලා උඩ බිම බලනවා. මේ මිනිහට අද මක් වෙලාද? රත්නසිරි මුණත් පුප්පගෙන සරම් වලාපට ගහගා කාමරයෙන් පිට වෙලා යනවා. සිරියලතාත් බොහොම කනස්සල්ලෙන් එළියට එනවා. ඕනෑවට වඩා කට ගහගෙන යන්න හොඳක් නැහැ. සිරියලතා කල්පනා කරමින් කුස්සිය පැත්තට ගියා.

රත්නසිරි මුහුණ කට හොඳගෙන ඇවිත් බරාදේ බංකුවේ වාසි වුණා. සිරියලතා හතුරු කැල්ලක් එක්ක අඬු කෝප්පෙට තේ එක්ක ගෙනත් දුන්න.

"මං බිගෙන එනවිය, ඔහේට හිරිහැර කරනවිය කියලා අයියණ්ඩිට ගතු කිටුවේ මාව මට්ටු කරවන්න හිතා ගෙනද?" සිරියලතා ගැස්සිලා ඇස් උඩ ගියා.

"මොකෝ කක්කිරි වෙලා බලා ඉන්නේ?"

සිරියලතාට, මේ කතාවේ අගක් මුලක් කේරුම් ගන්න බැහැ.

"මම නං අනෙ කවදාවත් අයිය එක්ක එහෙම දෙයක් කියලා නැ..."

"අම්ම එක්ක කියන්න නැහැ?"

රත්නසිරි, සිරියලතාගේ දෑසට එබිකම් කරගන හිටියේ, 'හොඳයි කිටුව තේද?' යි අහන්න වගේ. සිරියලතා සෝකයෙන් බිම බලා ගත්ත.

"නො කිටුවනං උපාසකය ඒ විස්තර දන්නෙ කොහොමද?" සිරියලතා ගල් ගැහිල බිම බලාගෙන උන්න. අයියට එහෙම 'උපාසකය' කියලා කතා කරන්නෙ අවමානෙට. සිරියලතාගේ ඇස්වලට කඳුළුත් ඉනුව. අම්ම එක්ක නිකමට කියාපු දේ, අම්ම අයියට කියන්න ඇති. අම්ම මක්කවද අයියට ඒව කියන්න ගියේ? දන ගත්තත් අයිය මොකටද ඒව ගැන කතා කරන්න ගියේ? මේව කම තමුන්ට ගොඩින් බේර ගන්න පුළුවන් පවුලේ පොඩි පුස්ත තේද කියලා සිරියලතා කල්පනා කරන්න වුණා.

"අද ඔහේගේ අයියණ්ඩි මට දුනමුතු කං දෙන්න කවෙට ආවා. මාත් ඔහෙ මී හරක වගේ අහගෙන හිටිය. එහෙම දේවල් ගෙදර

ගිහිං කියන්න ඔහේට වටින් නැ. මං බොන විත්තිය යාළුවෙක්ගෙං දන ගත්තලු. ඔය කෙබරවලිං මාව කෙම්පරාදු කරන්න එයාට බෑ"

ස්වාමී පුරුසය ගැන සිරියලතාගේ හිත උණු වුණා. රත්නසිරි ඉඳ හිටල බිටුවක් යාළුවන්ට දනෙන්න එහෙම පිට ගිහින් බොන මිනිහෙක් නෙවෙයි. අයිය ඒ ගැන කතා කරන කොට මෙයාට ලජ්ජ හිතෙන්න ඇති. සිරියලතා ගේ හිතේ අයිය ගැන ඇති වෙන්නෙ කලකිරීමක්. රත්නසිරි ආයෙත් මෙහෙම කියන්න ගත්ත.

"අම්මගේ සාත්තුවට ගෙදර ගිහිං හිටියෙ දෙදොහයි. ඒ දවස් දෙකට ඔක්කොම හොටේ තියල ඇවිත්. මිං පස්සෙ ඕවු පැල පදියං වෙන්න හෙම යන් නෑ... ඔන්නෑං අම්ම මෙහෙ ගෙනත් කියාගෙන ඇප උපස්තාන කළාට මගෙං බාදාවක් නෑ"

සිරියලතා ගේ ඇස්වලින් කඳුළු පිටාරේ යන්න ආසන්නයි. රත්නසිරි ගේ කෝපය සාදාරණයි කියලත් හිතුණ.

පුතයි ලේලියි අතරේ මොකක්දෝ ආරවුලක් හටගෙන තියෙන විත්තිය බණ්ඩක්කර භාමිනේටත් තේරුම් ගියා. ඒත් කන් ඇහීමේ අවස්ථාවේදීවල් නිරවුල්ව අහගන්න බැහැ.

රත්නසිරි, හිස් කෝප්පෙ සිරියලතා අතට දීල නැගිටල ගියා.

10

හිත්ති භාමිනේ ගේ දණහිස දූන් සනිපයි. නවන කොට දිගාරින විට පමණක් ඇබිත්තක් ඇදුම් කනවා. දුන් තෙල් ගානව පමණයි. ඊට පස්සෙ සිරියලතා ආවෙත් නැහැ. පස්සෙන්දාත් එනවා කියලා ගිය ගැනි. මුතුත් අමුත්තක්වත් ද දන්නෙත් නැහැ.

"මං ඊයෙ රැ සිරියලතාව හිනෙනුත් දක්ක"

පුතා දණහිසේ තෙල් ගාල අත ගාන අතරේ හිත්ති භාමිනේ තාහෙන් අඬන්න ගත්ත.

"දං අම්මට සනිප නෙ. ඒ හිංද එන්න නැතුව ඇති"

ආරියදාස හොඳහින් අම්මගේ මුණ බලන ගමන් කිටුව. "හෙටවත් සිරියලතා නාවොත් පුතේ උඹ සෙනසුරාදා ගිහිං බලල

වරෙම."

ආරියදාස කතාවක් නැහැ. රතු මහත්තය ගෙනැවිත් දුන්න කේන්දර කොටියත් නාම ලාවටුවේ. ආරියදාස ගෙ හිතේ තියෙන්නෙ සෙනසුරාද පෙත්තරේ හිතීන් පොරොන්දම් බලවගෙන එන අදහස.

බඩව හත් මාසෙ ලැබුවට පස්සෙ, වාරිත්තරවල හැටියට සිරියලතා ගෙදර එක්කල එන්නත් ඕනෑ කියල හිතීන් හාමිනේ කියනව. පළවෙනි ළමයෙකු කටයුතු කර දීමේ වගකීම තියෙන්නෙ මේ පැත්තට ලු.

පසුවදා උදෑහැනැක්කෙ මේත් සිරියලතා ගෙදර එනව. අම්ම ගෙ සැප සනීප ගැන අහල ඉවර වුණු ගමන් තෝක්කඩු කියන්න පටන් ගත්තෙ නැහැ.

"බලන්නකො අම්මෙ... අයිය සාප්පුවට ගොහිං අරයගෙ බිම ගැන අහල තියෙනව නෙ"

"නෑ?"

හිතීන් හාමිනේ තළල රැළි ගස්සල බලන්නෙ, ඒ කතාව අදහන්න බැරිව වගේය.

"මරි... ඒකට එයාගෙ හිතට හරියට අයිය ගෙදර ඇපොටුවේ තිවුවේ මක්කටද කියල මට කෑ හැසුව"

හිතීන් හාමිනේ බය වෙලා, ඔය කතාව ඔව්වර දුර දිග යාමි කියල කවුද හිතුවේ?

"මං එදා අම්මට කිවු දේවල් අම්ම අයියට කිවු එකතෙ වැරද්ද"

"අනේ බොල මං ඒක ආරියදාස එක්ක කිවුවෙ අහිතකිං නෙවෙයි. ආරියදාසත් ඔය ගැන කතා කරන්න ඇත්තෙ සහෝදර කැක්කුමට... පවුලෙ දු දරුවො එක්ක ඔව් ගැන කතා නොකර වෙන කාට කියන්නද"

"ඒ කොහොම උණත් අයිය ඔව් ගැන අහන්න ගිය එක වැරදියි"

"මොකෝ මිනිහට ලැජ්ජ හිතීල ඇවිත් උඹට තඩි බැව්ද?" සිරියලතා නොරිස්සුමෙන් මුළු ඇහම සලික කළා.

"උඹට කර කාර බන්දල දුන් පළියට එක එකාගෙ අනේ පයේ හිරි හැර ගන්න ඉඩැරල ඇහැ කන පියං ඉන්න බැනෙ අපිට..."

"මරාගෙන කැවත් දැං එයා මගෙ සුවාමි පුරුසය... ඒව බේර

ගන්න අපි අපිට පුළුවම."

"හැබැද... උඹ එහෙනං මෙහෙ ඇවිත් වරු වුරු ගැවෙ මක්කටද?"

මං ඒ පාර, තමන්ට එක පැත්තකින්වත් හොඳක් නැතෙයි කියල සිරියලතා හොටු කඳුළු වගුරන්න පටන් ගත්ත. හිතීන් හාමිනේ ගෙ හිතටත් වේදනයි. මේක හරියට වදින්න ගිය දේවාලෙ ඉනේ කඩං වැටුණ වාගෙ වැඩක්. දුටු මෙහෙම දෙ පැත්තට කතා කරාමි කියල හිතීන් හාමිනේ කවරදාකවත් හිතුවෙ නැහැ. මේ විත්තිය දන ගත්තාම ආරියදාස ගෙ හිතට මොන තරම් රිදුමක් දනේවි දැයි හිතා ගන්නටත් බැරි කරමි. එක අතකින් ඒ උද්දව්ව මස්සිනාට ආරියදාස මොන එහෙකට දනමුතුකම් දෙන්න ගියාද කියල හිතීන් හාමිනේගෙ හිතට තරහකුත් ආව.

"ආවාටෙකො ආරියදාස... මටත් නොකිය ගිහිං පණ්ඩිතකං කතා කෙරුවෙ මක්කටද අහන්නංකො මං"

"අනේ අම්මෙ අයියට දොස් කියන්නෙපා"

ඒ පාර සිරියලතා පිං සෙණ්ඩු වෙනව. දන් ඒ ගැන කතා කළා ඇතියි කියල හිතාගෙන කඳුළු පිහ දදා සිරියලතා කුස්සිය පැත්තට ඇවිත් ගොඩනැගිල්ලකට ගොඩනැගිල්ලකට ඇවිත්තත් කොර ගහනව.

"දයානි ගැන ආරංචියක් නෑ නේද අම්මෙ?"

"මං ඔහෙ ඇරා ඇල්පිටිය පැත්තෙ එකෙක් එක්ක පැනල ගිහිං ඉන්නව කියල කතාවක් තියෙන්නෙ"

"හැබැද?"

ඒ ගැන ඊට වැඩිය වං හුං දන ගන්න සිරියලතා උනන්දු නැහැ.

"වරක සුවදකුත් එනව"

සිරියලතා යාමිතමට හිතාවෙලා අම්මගෙ මුණ බැලුව.

"දිවුල් ගහ ළඟ ගනේ පොඩි ගෙඩියක් පැහිල තිබිල කඩල තිබ්බ ඉදෙන්න. උඹ ආවොත් දෙන්න හිතාගෙන"

"ඒක නං ඡෝක් අම්මෙ"

බිත්ති මුල්ලෙ කුල්ලෙන් වහල තියෙන්නෙ වරකෙ වෙන්න ඕනෑ. සිරියලතා ඇරල බැලුව. පොල් ගෙඩියකට වඩා ඇවිත්තත් ලොකු ඇති. වරක කන්න ඕනෑ කියල ඒක කඩල තිබ්බෙ ආරියදාස. හිතීන් හාමිනේ කිවුවෙ බොරුව.

"එහෙනං අම්මෙ මේක මං ගෙනියනව"

"අරං පලයං"

සිරියලානා වරක ගෙඩිය සිමෙන්ති උර කොළයක ඔතල වේවැල් කුඩෙට ඔබා ගත්ත.

හැන්දෑවේ පුතා වැඩ ඇරිල ආහම, නංගි ඇවිත් වගපල කියල ගිය විත්තිය හිත්ති භාමිනේ කියන්න පටන් ගත්ත.

"එක පාරටම උඹත් ඒ මිනිහගෙං ඔව අහන්න ගිය එක වැරදියි" මේන් කොරේ පිටට මරේ! හොඳ ගිහින්, සරදාවෙන් සහෝදර හැටිකාරෙට කළ දේ දුන් කාටත් පෙනෙන්නෙ ඇදේට. මේකත් හොඳ පාඩමක්.

"ඒක නෙවෙයි. ඇරාට ඕනෑ වෙලා තියෙන්නැති කොහොම හරි අම්මගෙ සාත්කූවට එන එක මහාරින්න. ඒකයි ඔක පිට දම්මෙ"

"අනේ නෑ පුතේ"

"අනේ කෑ නො ගහ ඉන්න අම්මෙ... ආරියදාස හිත්ති භාමිනේ කියල හිත්ති භාමිනේ පුත වෙන්නෙ දැනුයි. ඇරාගෙ හැටි මං දන්නව... හම්බු වෙව්වාටෙකො මට"

"හා... හා... ඔව දිග්ගස්ස ගන්නෙපා උඹල"

"ඔව පස්සෙ හෙම ඇරා ඇවිත් කියන කිසිම දෙයක් අම්ම මං මගෙ කණේ කියන්න හෙම එපා"

ආරියදාස තරහෙ පිපිරි පිපිරි ඉස්කෝප්පුවට ගිහින් කුලුණට පිට දී හිටගෙන අන්දකාරෙ දිහා බලාගෙන කල්පනා කළා. කෑම ලැස්තියි කියල අම්ම කතා කරන තුරු ගෙට ආවේ නැහැ. ආරියදාස කෑමට වාඩි උණා. අම්ම බෙදාපු පිගාන පුතා අතට දුන්න.

"අර පොරොන්දං ගැළපෙනවැයි කියල උඹ රතු මහත්තයට දුන්නුවද පුතේ?"

"ඔව්... ඊයේ ලියමනක් දම්ම"

අද ආරියදාස ගෙ හිකෙ කනගාටුවක් වගේම සතුටකුත් තියෙනව. පත්තරයට යවාපු 'බකිති මල' කවිය අද පළ වෙලා. මොකද්ද පුතේ මේ 'බකිති මල' කියල අම්ම ඇහුවොත් දෙන්න උත්තරේකුත් නැති නිසා ආරියදාස ඒ ගැන සඳහන් කළේවත් නැහැ. දයානිත් ඒක දකින්න ඉඩ තියෙනව. නො දුක්කොත් නම් වැඩකුත් නෑ. දුක්කොත්, තාම මගෙ හිතේ ආදරයක් තියෙන බව

හිතා ගනිවි.

ආරියදාස වෙනද වගේ, බෙදාපු බත් පංගුව අහවරටම කෑවේ නැහැ.

"මොකෝ ළමයො අද කන්න බැරි?"

ආරියදාස අත හෝදනව දැකල හිත්ති භාමිනේ ඇහුව.

"අර වරකෙන් ඉදිල ඇතිනෙ අම්මෙ... ඒකට බඩ ටිකක් ඉඩ තියා ගත්ත"

"මදුයි කොළා!"

හිත්ති භාමිනේ හිතා වෙව් නළලට අත තියා ගත්ත.

"ඇයි?"

"සිරියලානා ඒක ගෙඩිය පිටිම අරං ගියා"

ආරියදාසට ලජ්ජත් හිතුණ. නංගිගෙ කුමමැහිකම ගැන හිතල හිතා වෙනව.

"ආ ඒකට කමක් නෑ අම්මෙ"

පැට්ට කියල හිත්ති භාමිනේ පුත වෙන්නෙ දැනුයි.

"අග්ගිස්සෙ තව හොඳ ගෙඩියක් තියෙනව. මං හෙට ඒක පැට්ට කියල කඩේල තියන්නංකො ඉදෙන්න"

ආරියදාස හිතා වෙව් නැගිටල ගියා.

දුන් නම් සිරියලානා ගෙ දරු ගැබට හත් මාසෙ පිරෙන්න ඔන්න මෙන්න. කුළුදුල් බබා ලැබෙන්න දුව ගෙදර එක්කල එන බව හිතෙනකොටත් හිත්ති භාමිනේ ගෙ හිතට සන්තෝසයි. මේ ගෙදර මතක ඇති කාලයකින් බිළිදෙක් 'උන්ගැ' ගාල නැහැ. කිරි සුවදක් හමල නැහැ. ඒ සම්පත් ඔක්කොම උදා වෙනව නේද කියල හිතේ උද්දාමෙ.

මස්සිනා ගෙ බිම ගැන අවවාද කරන්න ගියාට පස්සෙ ආරියදාස

නම් බණ්ඩන්තර ගෙදර පස් පැයට නැහැ. එදා තමුන්ට වුණේ, ලියෙ ඇබේ ගෙවන්න ගිය වදුරට සිද්ද වෙච්චි ඇබැද්දියම තේද කියල තවමත් පසු කැවෙනව.

"හෙටවත් මාත් බණ්ඩන්තර ගොහිං එන්නෝනැ... හත් මාසෙ, සිරියලතා එක්කල එන්න හොඳ වෙලාවක් බලා ගන්නත් එපායැ"

මේ කටයුතුවලට පුතාගෙ ඇප උපදෙස් හින්නි හාමිනේ බලාපොරොත්තු වෙන්නෙ නැහැ. ආරියදාසත් දුන් ඔව්ට මැදිහත් වෙන්නෙ නැ. ළමය හම්බු වෙන්න ආහම නංගි තුන් හාර මාසයක්වත් ගෙදර හිට්ටි. ඒකෙන් වික කලකට හරි අම්මගෙ පාළුව, තනිකම මහැරිල යාටි. අනිත් එක දනට ඔය අම්මගෙ තියෙන ඇලි මැළි ගතින් මහැරිල යාටි. තියෙන සුළු සුළු අසනීප ගතින් හැංගිලා අමතක වෙලා යාටි කියල ආරියදාස හිතනව.

පසුවෙන්ද උදැහැනැක්කෙම හින්නි හාමිනේ බණ්ඩන්තර ගියා. සිරියලතා හිතා උතුරවමින් අම්මගෙ දැනම අල්ල ගත්ත. තමන් ආ ගිය කාරණාව එළි කළහම බණ්ඩන්තර හාමිනෙන් කිවුවෙ පරණ වාරිත්තර ඒ විදියටම ඉස්ම කරන එක හොඳ වුණි. හත් මාසත් ගෙදර එන එක ගැන තවම රත්තසිරි එකක කතා බස කළේ නැහැ කියලයි සිරියලතා කිවුවෙ.

"ඔකෙ එව්වර කතා බස් කරන්න දෙයක් නැ. හොඳ වෙලාවක් බලවගෙන මං දුනුං දෙන්නං"

සිරියලතා ඔළුව වැසුව. මේ ඉව්දාම වෙලාවක් සුද්ද කරවගෙන එන්න ආරියදාසව පෙන්නරේ ඉරුන්නාත්තෙ ළඟට යවන්න හිත හිතා හින්නි හාමිනේ ආ පසු ආව.

වැඩ ඇරිල එන ආරියදාස ඉස්මෙසමේ ඉඳල පාරට එනකොට ආවෙ කවුරුසිටි පාරෙ බස් එකක්. හක්මන පාරෙ බස් එකක් එනකම බලා නො හිට ආරියදාස ඒකට නැග්ග. කිහිගොඩ හංදියෙ හිටල අම්මහලන්දට ඔය යාර තුං හාර සියේ පයින් යන එක ගාණක් නැ.

ආරියදාස හංදියෙන් බහින විටත් හීන් අඳුර පැතිරිලා තිබුණ. දුන් මිනිහ පයින්ම ගෙදර එනව. ඒ පස්සෙන්ම වාගෙ කෝමංගොඩ පේමවතින් ගමන් කරමින් හිටිය. පේමවති අඩිය ඉක්මන් කරල ආරියදාසට ළං කළා.

"ආරියදාසයි පත්තරේට ලස්සන කවියක් දාල තියෙනව අපි

දක්ක..."

ආරියදාස තිගැස්සුණා. හැරිල බලල හිතා වුණා.

"දයානි ගැන තේද ඒ ලියල තිබුණෙ?"

ආරියදාස ඔය වෙච්චි තරම උඩ විසි වුණා. බයෙන් ලජ්ජාවත් යටපත් වුණා.

"කවුද කිවුවෙ? මං ලිවුවෙ මලක් ගැන නෙ"

ආරියදාස නොරිස්සුමෙන් වගේම තරහෙන් උත්තර දුන්න. බකිති මලේ කතාව දන්නෙ තමාත් දයානින් විතරක් බව ආරියදාසට සහතිකයි.

"ආ... දයානි දවසක් මාත්තෙක්ක කිවුවනෙ ආරියදාසයි එයාට බකිති මල කියල කතා කරනව කියල"

පේමවති අහංකාර කමට ඔළුව නටව නටව හිතැහෙන විට ආරියදාසගෙ යකා ඇවිස්සෙනව.

"පිස්සු... එයා හිනෙං හිතාගෙන ඉන්න ඇති"

ආරියදාස වැඩට නිසා හොඳයි. නැත්නම් වචන වලින් හැංගුවට ඇත්ත කතාව තමුන්ගෙ මුණ මතුපිට තියෙන බව ආරියදාස දන්නව. මොකද කරන්නෙ? පේමවතිට බැණල කරන කරගෙනත් බැ. ඇත්ත කියල විසඳමකුත් නැ. පේමවති ඒ ගැන තව මොන මොනව හරි අහයි කියල බයේ ගැහුණට මග ඇරල දුවන්න කියල යැ.

ආරියදාස නොරොක් වුණ බව පේමවතිට හැඟි ගියා. ඒ නිසා ආරියදාස ගේ පැත්තට හැරෙන තුරු බැස්සෙ වෙත කතාවකට. ආරියදාසගෙ හිත යට දයානිට තිබුණු ආදරේ ඔන්න දුන් ඇබිත්තක් පලුදු වෙලා. දයානි ඔය කතාව මිතුරියන් කී දෙනෙක් එක්ක කියල ඇත්දයි හිතා ගන්න බැහැ. ආරියදාස ගෙ හිතේ ගැස්ම තවම ඇරුණෙ නැහැ. මහ නරක වෙලාවක්. පරස්තාවකට උණත් ඔහොම කයි කතන්දරයක් හරස් වෙන්න බැරි නැති වග ආරියදාස දන්නව. 'පොච්චියෙ මේ වෙලාවෙ මං පත්තරේට කවියක් ඇරල කරගත්තු ගොං කමක්'. ඔහොම හිත හිතා තමයි ආරියදාස ගෙට ගොන් නැගුණෙ. පේමවති දන්න කියන කා එක්ක උණත් ඔය කතාව කියන්න බැරි නැහැ. දෙයියනේ එහෙම උණෙක් ගමට මුණ දෙන්නෙ කොහොමද?

හත් මාසෙන් කමාව ගෙදර එක්කල යන්න කතා බස් කර ගන්න අම්ම ඇවිත් ගිය බව සිරියලතා හැන්දෑවේ රත්නසිරි වැඩැරිල ඇවෑම කිවුව. ස්වාමි පුරුසයාගේ ප්‍රතිචාරය දැනගන්න සිරියලතා ඇහිපිල්ලන් නො ගහ මුහුණ බලාගෙන හිටිය. සිරියලතා ගේ වැඩ කැමැත්ත නම් ගෙදර යන්න කමා. රත්නසිරි ඔළුව හොලව හොලව හුඟක් දුරට හිතා බැලුව.

"ඔය පරණ වාරිත්තර දං ඒ විදියටම කොරන්න බෑ දෙයියනේ. ලතා එහේ ගොහිං නතර උණාම මටයි කරදරේ. දෙ පැත්තක් බලන්න වෙනව"

සිරියලතා ගේ හිතේ හිත් දුකක් ඇති වෙනව.

රත්නසිරි වැඩ පුරම බලන්නෙ වෙන පැත්තක්. ළමය ලැබෙන්න තව තුන් මාසකට වැඩිය තියෙනව. ළමය හම්බු උණහමක් තුන් මාසයක් විතර එහේම හිටිවි. එතකොට හය මාසකටවත් සිරියලතා ගේ ඇඟට අතක් තියන්න ලැබෙන්නෙ නැහැ. තවමත් දෙන්න රැව යහන් ගත වෙලා කාලේ ගත කරන්නෙ ඊයේ පෙරෙයිද බැඳපු පෝඩුවක් වාගේ. කිසිම තේරුමක් නැතිව ඒ උණුම හිටි කර ගන්න රත්නසිරි කැමැති නැහැ.

"ඉස්පිට්තාලේ යන්න උණක් එහෙ ඉන්නවට වඩා මෙහේ හිටල අතේ දුර නේ?"

රත්නසිරි ඇඹිත්තක් හිතා වෙලා සිරියලතාගේ මුණ බලනව. සිරියලතාගේ හිත් හිතාවක් එක්ක බිම් බලා ගන්නව.

"මොකෝ ඔයාට යන්නම් ඕනැද?"

"මංද... ඔහේගේ කැමැත්තක්"

"මං තං කියන්නෙ නොගියට දෝසයක් නෑ කියල"

සිරියලතා හිත් පුපුමක් පිට කළා. දෙන්න අතරේ කතා බහක් නැතුව තප්පර තිහක් විතර ගත වුණා.

"ආ... මට කියන්නත් බැරි උණා. මේ පහුගිය දාක ඔහේලගේ අයියන්ඩි ලියාපු කවියක් පත්තරේ වැටිල තිබුණනේ"

"හා... නේ... මං දක්කෙවත් නෑනේ... කවද පත්තරේද? මොන පත්තරේද?"

"පරණ දිවයිනක් පෙරළන කොට මං හදිස්සියෙ කඩේදි දුක්කේ"

"අනේ ඒක ඔයා ගේන්නෙපායැ"

"ඔයාටත් පෙන්නන්න ගේන්න හිතං හිටිය. පස්සෙ බලනකොට කොල්ලෙක් එකෙ බඩු ඔතල දීල"

අයිය ඉස්සර නම් හරියට කවි ලියාපු බව සිරියලතා බොහොම ආඩම්බරේට කිවුව. ඔය කියන පත්තරේ අයිය ළග ඇති. ඉල්ලගෙන බලන්න බැරියැ. සල්ලිවලට පත්තරේ ගන්න සිරිතක් මේ ගෙදර නම් නැහැ. රටේ මොකක් හරි ලොකු කලබලයක් ගැන විස්තර තිබුණොත් විතරක් තමයි රත්නසිරි පත්තරයක් ගන්නෙ. හැමදාම කඩේදි පත්තරේ බලන්න පුළුවනි. වැදගත් යමක් තිබුණොත් ගෙදර ආහම ඒ විස්තරේ සිරියලතාට කියනව. සිරියලතා ප්‍රවෘත්ති දැන ගන්නෙ රේඩියෝ එකෙන්. ඒක නම් උදේ හිට රැ වෙනකල්ම දාල.

"ඔහේ ගෙදර එක්කල යන එක ගැන අයියන්ඩි මොකද කියන්නේ?"

රත්නසිරි සරදමට වගේ කට කොන ඇඳ කරගත බිරියගේ මුහුණ බලනව.

"ඔයා දං කොට්ටාම පැත්තෙ ආවෙත් නෑ"

රත්නසිරි මෙහෙමවත් අයිය ගැන කතා බස් කිරීම ගැන සිරියලතාට සන්තෝසයි. අයිය කරපු ඇප උපකාර අමතක කරන්න පුළුවන්ද? අයිය රත්නසිරිට අවවාද කරල තියෙන්නෙත් මට තියෙන ආදරේට නේද කියල ඇය හිතුව.

"අයිය තමයි අම්මට එන්න කියල තියෙන්නේ..."

සිරියලතා ගත් කටටම හරි හතරැස් බොරුවක් කිවුව.

"මොකෝ ඔයාට එන්න බැරි? අපි ගත බැණගෙන තියෙනවැයි?"

සිරියලතාට හිතා ගියා. දෑත් රත්නසිරි ගැන හිත හොඳටම පැහැදිලා.

"ඔහොම ගමංවලට අම්ම එනව මිස සහෝදරයෝ එන්නෑනේ" රත්නසිරි මොහොතක් කල්පනා කළා.

"අම්ම ඔහෙ රුකඩයක් වගේ උන්නට අයියනෙ ගෙදර ලොක්ක. එයා ඇවිත් කතා කළොත් ලතා යන්නකො. අර වාරිත්තරයක් ඉස්ට කළා වෙනන සුමානයක් හමාරක් හිටල ආවත් මැදෑ"

සිරියලතා හාවක් හුවක් නැහැ. එහෙමවත් කළොත් නම් කාටවත්

ඇදයක් පළුද්දක් කියන්නක් බැ නෙ.

සිරියලතා ගෙදර එන නො එන එක තීරණේ කර ගන්න බැරිව ඉන්න වග හින්නි භාවිතේ ප්‍රතා එක්ක කිවුවෙ බොහොම හිත් අමාරුවෙන්. තාත්ත කෙනෙක්ගෙ හිඩැහැ පුරවන්න ඉන්නෙත් ආරියදාසනෙ. ඒ නිසා හින්නි භාවිතේ මෙහෙම කිවුව.

"පුතක් ගොහිං කියල බලනවනං හොඳා කියල මට හිතෙනව"

"අර උද්දව්වය මොකක් කියයිද කියන්න බැ"

"අනේ මය නොහොඳ නෝක්කඩු දූං අමතක කරල දාලු"

"එකාතකිං නංගි එහේම ඉන්නවනං අම්මටත් පහසුයි"

තරමක් සැකයෙන් එහෙම කියන ගමන් ආරියදාස අම්මගෙ මුණ බලනව. හින්නි භාවිතේ නළල රැළි නංවල ඇස් මහත් කළා. 'විසදං යයි කියල මෙයා බය වෙලා ඇති' යි හිතුණ.

"මොන පහසුවක්ද... ඉහළ පහළ හක්මත් කොරලම මගෙ පණ යාවි"

මේක, ගැහු දරුවෙකුට තමුන්ගෙ අම්ම ලග ඉන්නම ඕනෑ වෙලාවක් කියල හින්නි භාවිතේ කිවුව. ආරියදාස මඵව හෙලෙවුව. ඉරිද හිහිත් ඒ ගැන කතා කරන්න තීරණය කළා.

ඉරිදා උදේ නවයට විතර ආරියදාස බණ්ඩන්තර යන්න සූදානම් වුණා. කිරි හට්ටියක්, පැණි මුලක්, එළවළු වගයක් හෙම වේවැල් කුඩෙ ඇතුළෙ, කුඩෙක් බයිසිකල හැඩල් එකේ එල්ලගෙන පිටත් වුණා.

ආරියදාස එන කොට රත්නසිරි හිටියෙ හරක් මඩුව හෝද හෝදා. සිරියලතා නිදන ඇඳුම පිටින්ම කුස්සියෙ වැඩක්. කවුදෝ බුලත් වීඩ කොටන සද්දේ බරාදෙ පැත්තෙන් ඇහුණ. රත්නසිරි ගෙ තාත්තා, හක්මන මහත්තය බුලත් පාත්තියෙ බුලත් කඩ කඩා හිටිය.

ආරියදාස බයිසිකලේ සිනුව හඬවන විටම සිරියලතා දුවගෙන ආව.

"හා... නේ... අයිය ඇවිත්..."

සිරියලතාට ලජ්ජක් හිතුණ. තමුන් ඇඳගෙන ඉන්න ඇඳුම හරි මදි නේද කියල.

"වාඩි වෙන්නයිසෙ"

සිරියලතා කාමරේට දුව ගෙන හිහිත් ජනේලෙ අතරින් මිදුල දිහා බලනව.

"ඇහුනද... අයිය ඇවිත්"

රත්නසිරි වලා පොට කඩා දම දමා ගේ පැත්තට එනව. සිරියලතා කාමරේට වෙලා කඩිමුඩියෙ ඇඳුම මාරු කරනව. රත්නසිරිත්, ආරියදාසත් ඉස්තෝප්පුවෙ වාඩි වෙලා බරටම කතාව. සිරියලතා උඵවස්ස ලගට ඇවිත් අම්මගෙ සැප සනීප කොහොමද ඇහුව.

"අම්මගෙ බෙල්ලෙ රුදාවක් හැඳිල තෙල් ගැව. අද නං බෙල්ල එහා මෙහා හරවන්න පුළුවනි"

හක්මන මහත්තයත්, බණ්ඩන්තර භාවිතෙන් කතාවට එකතු වෙන්න ඇවිත්. රත්නසිරි කතා කරන්නෙ ආරියදාසට තවම ස්ථාන මාරුව හදා ගන්න බැරි වීම ගැනයි. මාරුව හදා ගන්න ඕනෑ නම් විකම්භිංහ මහත්තයගෙන් ලියුමක් අරගන දෙන්න පුළුවන්ය කියල රත්නසිරි කවුරුන්දාස ආරියදාස ඒ තරම් උනන්දුවක් පෙන්නුවෙ නැහැ. අහංකාර කම වෙන්නැති කියලයි මස්සිනා හිතන්නෙ.

"මේ ලමයට කහුරුගමුවෙං කතා කළැයි කියාපු පරස්තාවට මොකද උණේ?"

ඒක ඇහුවෙ බණ්ඩන්තර භාවිතේ. නංගි නැන්දම්මත් එක්ක විස්තර කියල ඇතෙයි කියල ආරියදාසට හිතුණ.

"ලග පාතකට මාරුව හදා ගන්නකං මුකුත් කරන්න බැරිලු" යි ආරියදාස කිවුව.

"විකක් වයස වැඩියිලු... නේද අයියෙ?"

"හ්ම්... මාස හත අටක්"

"මා... ස හත අටනං මොකක්ද දෙයියනේ. හඳහං හොඳ නං"

එහෙම කියන්නෙ හක්මන මහත්තය. රත්නසිරිත් සිරියලතාට වඩා මාස තුනකට බාලයි.

ආරියදාස, නංගිගෙන්, මස්සිනාගෙන් මුහුණු මාරුවෙන් මාරුවට බල බලා හිනා වෙනව. කොහොමද දූන් ගෙදර යන එක ගැන තීරණයක් කරල ද ඇහුව. සිරියලතා කතා කරන්න ඉස්සර කතා කළේ රත්නසිරි.

"අම්මගෙන් හිත සන්සන්ධ කරන්න එපායි. ඒක හිංද සුමානායක් තමාරක්වත් හිටල එන්න හෙතත් බස්සන්නා."

සිරියලතා උච්චස්ස කුරුටු ගොඩම් බලාගෙන හිතා වෙනවා.

"මංද සිතේලට කැමති විදියක්... කාට කාටත් පහසු විදියට වැඩ කරපුතු යොදා ගම්පුකෝ"

මුහස්සනින්ද උදේ සිරියලතාව ගෙනත් ඇරලන්න අම්මත් එක්ක එන බව රත්නසිරි කිවුව.

කව පොඩ්ඩෙන් අම්මක වෙන්න හිය කාරණාවක් සිරියලතාට තෙත් වෙවිවි.

"මේ ලකදි අයියගෙ කවියත් පත්තරේ දාල තිබුණලු... තේද?" ආරියදාසට හින් ධාරිය දාගෙන ආවා. හොඳ ගැහුණ.

"ආ... ඒක මේ බොහොම ඉස්සර ලියාපු එකක් නේ"

"මෙයා දකල තියෙනවා. අයිය ලග පත්තරේ ඇතිනේ?"

"කන්නෝරුවේ යාරවෙන් ඉල්ල ගත්තු ගමං ඒ නාදයාගෙං පත්තරේ ඉල්ල ගන්නත් මට අම්මක උණං මං දකුයි ඒක මතක් උණේ"

කවියේ මාතෘකාව මොකක් ගැන ද යනාදි ප්‍රස්න මතු වෙන්න ඉස්සර ආරියදාස ආ පත්‍ර යන්න නැතිවිට.

දවස් කිපයක් තතරවෙලා හිටල යන්න බලාගෙන නංගි මුහස්සනින්ද ඒව් කිවුවහම, හින්ති හාමිනේ ගෙ මුණ ඇහුල් වුණා. මේව කොයි ලෝකෙ තියෙන වාරිතු ද කියල හිතා ගන්න බැහැ.

"නැවිත්ම හිරියනං අහකයි නෙ, නිකං ලෝක නම්බුවට!"

අම්ම නොරිස්සමෙන් සේසගෙන ගෙට යන හැටි ආරියදාස අනුකම්පාවෙන් බලා හිටිය.

මුහස්සනින්දා සැමියාත්, නැන්දම්මාත් කැටුව ගෙදර පැමිණි සිරියලතා, ඊළඟ බදාදා බණ්ඩන්තර ගියා. ඒ හිටපු දවස් හය ඇතුළස්සෙ දවස් දෙකක් හැන්දුවේ රත්නසිරි ඇවිත් යන්න ආවා. හිටල ගියාව පස්සෙ හින්ති හාමිනේට දෙනුණෙ පුදුම පාචවත්.

කති කමක්. වරු වුරුව, තෝක්කඩුව කෙළවරක් නැහැ. සිරියලතා හිසේ මොකද කියල වට පිට අය අහන විට ලජ්ජාවේ බැ.

"නැන්දම්මත් හොඳවම ලෙඩං නෙ, ඒවත් බලන්නෙපායැ. ඒකයි හිසේ"

මක කමයි හින්ති හාමිනේ ගෙ දිව අග තිබුණු උත්තරේ. කොයි ආකාරේ මදි පුංචි කම් කළත්, කමුංගෙ එකම ගැහු දරුව ගැන හොයන්නෙ බලන්නෙ නැතුව බැහැනෙ. ඒ නිසා ඉරිද දවස්වලට බණ්ඩන්තර දුටල එන්න යාම හින්ති හාමිනේ සිරිතක් කර ගත්ත.

මුලින්ම හිය දවසෙ හින්ති හාමිනේ සිරියලතාල නිදා ගන්න කාමරේටත් එබිකම් කරල බැලුව. ඉස්සර වගේම සිරියලතායි රත්නසිරියි ඇදේ එකට බුදිය ගන්න බව හින්ති හාමිනේට තේරුම් ගියා. හින්ති හාමිනේ දොර තිර රෙද්ද පහත දම්මෙ කලකිරීමෙන් යටි තොල පෙරළගෙන. 'මේව හොඳ වැඩද' කියල හිතුණ. පසුව සිරියලතාව පැත්තකට අඩ ගහගෙන ගියා. ළමයි හම්බුවෙන්න කිව්වුව අඹු සැමියෝ එකට නිදා ගන්න හොඳ නැති බව ඇඟෙන්න ගුරුකරුකම් දෙන්න පටන් ගත්ත. එහෙම උණොත් ළමයා වැඩුණෙමන කොට දුරුවෙන්න කිවුව. රත්නසිරි නම් කියන්නෙ ලේසියි කියල. එයාගෙ වාසියට කියනවද දන්නෙත් නෑ. සිරියලතාව මේ අප්‍රබංස තේරුම් ගන්න අමාරුයි.

"මොකෝ මේව මං කියා නොදී උඹට කවුරු කියා දෙන්නද?"

මේව කියා දෙන්න බණ්ඩන්තර්ටත් යුතු කමක් තියෙනව තේද කියල හින්ති හාමිනේ ගෙ හිතේ මැසිවිල්ලකුත් මතු වුණා. 'එයාට නං මොකද එයාගෙ පුතා විනෝද වෙලා මගේ කෙල්ල මළත් කමක් නෑ කියල හිතනව ඇති.'

මය විදියට, හින්ති හාමිනේ දුට බලන්න ගොස් හැම දාමත් එන්නෙ මොකක් හරි හිතේ අමාරුවකින්. ආ හිය වෙලාවට දෙ නැතො අතර හට ගන්නා මත ගැටුම් එමටයි. ඒත් සද්ද බද්ද පිටවෙන මත ගැටුම් නෙවෙයි. කන් නැහුණොට බණ්ඩන්තර්ත් හරි කපටි ගැති කියල ආරියදාස එක්කත් නිතර කියනවා.

සිරියලතා වැදුවේ පුත්‍ර රත්නසක්. මේ වන විට දෙමාසෙක අපුරු දරු පැටියෙක්. හින්ති හාමිනේ සකියකට ව්‍යාචක් දරු පැටිය බලන්න යනවා. දරුව නාවල කියල අත පත ගාල හුරකල්

කර කර පිටිලි පාපසු එන්නේ නාහෙන් අඩි අඩා, දරුවාගෙන් වෙන් වෙලා එන එක හරිම දුකක්. දරුවාගේ විස්තරේ වට පිටාවෙ අප එක්ක සිටන එක කරමි වෙනත් සතුටක් නැති කරමි. උපන් නැකක ඉතාම බලපතු බව නැමෝම එක්ක කියනවා. මාමෙ බොහෝම දණ දාසල දරුවකු ගෙ උපන් කේන්දරේ අතුර මාමල ගෙ පලාපල කියන්න පුළුවන්දයි, හින්නි හාමිනේ නැති කැන සමහරු හිතා වෙනවා. අනේ මිය රං කිරි සුවිද, වූ හද භොළකැටි කට තඩ මේ හේ පුරා ඉතිරි ගියා නම් කොපමණ වාසනාවක් ද කියල හින්නි හාමිනේ නොයෙක් විට හුහුල්ලනවා. එහෙම සම්පතක් දුක ගන්න ආරියදාස බැඳල දරුවකු ලැබෙන තුරු බලා ඉන්න එපායැ.

හින්න කුත් මාසෙකට විතර පස්සෙ මාපලානෙ රතු මහත්තය කට පුරා සිතැහිගෙන එනවා. හම්බන්තොට උගන්නාපු, කවුරුගවුටේ ඉස්කෝලෙ හාමිනේ පළවෙනිද ඉඳල වටහෙදර ඉස්කෝලෙට මාරුවෙලා බව රතු මහත්තය බොහෝම උපාරුවෙන් කිවුව. දුක් කටපුස්කට බාදවක් නැ. ආරියදාස ගෙ හිතෙන් අපරා සතුටක් හට ගත්ත. හින්නි හාමිනේ ගෙ හිතෙන් අපරා සතුටක් හට ගත්ත. හින්නි හාමිනේ ගෙ හිතෙන් අපරා සතුටක් හට ගත්ත.

වැඩි කල් දමන්නෙ නැතුව බොහෝම වාමෙට කටපුතු කෙළවරක් කරන්න ඒ උදව් බලාපොරොත්තු වෙන බවත් රතු මහත්තය කිවුව. හින්නි හාමිනේ නම් බලාගෙන හිටියෙ ජයට මතුල් කල කටපුතු කරන්න. එහෙත් බොරු ආටෝප වැඩවලට ආරියදාස ගෙ නම් කැමැත්තක් ඇත්තේම නැහැ.

පෙර ගම් ලියැවිල්ලට මෙහෙත් ගියේ පස් දෙනයි. දරුවා විරහය හැඳිල නිසා සිරියලකා ගියේ නැහැ. රත්නසිරි පමණක් ගියා. ආරියදාස ගාළ මිත්තයකු වශයෙන් ගමනට කැඳවගෙන ගියේ මහගොඩ කැපැල් කන්තේරුවේ සිල්ව කැපැල් මහත්තය.

කරුණාවතී ඉස්කෝල හාමිනේ ගෙ පෙනුම, වයසෙ කරමට මෝරල නැහැ. උප්පැන්නෙ හැටියට නම් කරුණාවතී උණාව. බැව්ත කරන්නෙ 'කුමාරි' කියන නම් බව ආරියදාස දන ගත්තේත් පෙර ගම් දවසෙ. එක අතල හිතේ අපුරු සතුටක් ඇති උණා. 'වතී' කැල්ල එන නම්, දුක් කාලෙට ගැළපෙන්නෙ නැහැයි හිත සිතාමයි හිටියෙ.

කුමාරි ගෙ පිරුණු ඇඟපත රතුම රතුයි. තානාන්තරේ නිසාදෝ කරමක හාමිබිර පෙනුමකුත් තියෙනවා. අවසේස ලස්සනක් නැතත්, කැක නැතුව පාටේ බැහැල එක්කල යන්න පුළුවනි. ආරියදාස ගෙ හිතට නම් දිව්‍ය අප්සරාවක්. සට්ටම් දෙක නම් ලැල්ල වගේ නේද කියල පොඩි කැවුලකුත් හට ගත්ත. වැඩිපුරම ඒ නැවුල ඇති වෙන්නෙ දයානි එක්ක සංසන්දනේ කරන වෙලාවට. ආන් නියම පියපුරු දෙකක්. සට්ටම් දෙකක් තියෙන කෙල්ල!

වැඩි කල් නො යවා කුමාරිට තිහගොඩ මහා විද්‍යාලයට හරි ප්‍රාථමිකේට හරි මාරුවීමක් හදා ගන්නත් බලන්න ඕනැ. එතකොට කුමාරි උගන්වන්නෙ අල්ලපු වැටේ වගෙයි. ළමය අඩනවා ඇහුනු ගමන් දුඩල ඇවිත් කිරි වික දිල යන්නත් පුළුවනි. තමනුත් මාතර නතර සභාවට මාරු වෙලා ආහම සියලුම පුස්ත ඉවරයි කියල ආරියදාස සතුටු වෙනවා. සැනසෙනවා.

ආරියදාස ගෙ මංගල්ලෙ හැම කටයුත්තකම පෙරමුණ අරගන කටයුතු කළේ බණ්ඩන්තර මස්සිනා, රත්නසිරි. විය පැහැදුම් අතින් නිම ලැබුණ නිවසේ බොහෝම ඇතිත්. කතාවෙන් බහෙන් ක්‍රියාවෙන් නම් අනෙක් උදවියට වඩා ගවු ගාණක් ඉදිරියෙන්. සිගරට පැකට් දහයක් ඇති නේද කියල ආරියදාස ඇහුවාම විස්සක්වත් ඕනැයි කියන්නෙ රත්නසිරි. කාර් තුනක් තිබුණාම ඇති නේදයි අහපුවාම හතරක්වත් ඕනැයි කියන්නෙ රත්නසිරි. ගෙදරට කැන්දන් එන්න හිතේ තියෙනවා කිවුවාම, 'එහෙම හරි නැ රෙස්ට්හවුස් යන එක හොඳයි' යි කිවුවෙන් රත්නසිරි. කුස්සිය පැත්තට ගියත් ඇහෙන්නෙ රත්නසිරිගෙ නම. හින්නි හාමිනේ කතා කරන්නෙ 'බණ්ඩන්තර වූටි මහත්තය' කියල. සමහරු කතා කරන්නෙ ලියන මහත්තය කියල. තත්වේ ටිකක් බාල කරල 'ලියන උන්නැහේ' කියන උදවියත් හිටිය. රත්නසිරිට ඒ තරම් මායිම් කරන්නෙ නැති අය, මිනිහ නැති කැන කියන්නෙ 'බණ්ඩන්තර ලියන්න' කියල.

සිරියලකාට නම් වැඩක් පළකට උදවු වෙන්න ලැබෙන ඉස්පාසුව බොහෝම අල්පයි. කොපමණවත් දරුව උතුලෙ ගසාගත් ගමන්මයි.

විටින් විට ආරියදාසට දයානිවත් සිහි වෙනවා. දයානි මේ වනතුරු නො බැඳ ගමේ හිටියා නම්, මේ කටයුත්ත කෙරෙන

වෙලාවේ ඇගේ පසුවේ මොන වාගෙ ගින්නක් ඇවිළෙන්න තිබුණ ද කියලත් ආරියදාසට තිබුණ.

කරුණාවතී නොහොත් 'කුමාරි' ලේලිය බොහොම පිරිසිදුවට කනහානාවය රැකගෙන හිටපු තරුණියක් බව ඔප්පු වෙලා හිත්ති භාමිනේ ගෙ සතුට ඉහළිනා හිහිත්. ආගලයක් නැතුව ඇහුරු පැටුරුකමට හැඳුණු කුල කාන්තාවක්. ඉස්සිය දවසෙ, හිත්ති භාමිනේ ලේලියෙ කම්මුල්වල රතු සායම් දියවෙන තුරු ලෙඩ කකා ඉම්බ. මේ දර්ශනය දිනා සිරියලතා බලාගෙන හිටියෙ තරම්ක ඉරිසියාවෙන්. එක පාරටම ලේලිව අම්මගෙ හිතට අල්ලලා. හිතේ ඉරිසියා කහට බැඳෙන එක අරුමයක් නෙවෙයි.

කුමාරි ඉස්කෝලෙ භාමිනේ දත් තිහගොඩ ඉඳලයි වටගෙදර ඉස්කෝලෙට යන්න. ආරියදාස ඉස්සර වාගේම පහයි කාලෙ ඔස් එකේ වැඩට යනව. ඉස්කෝලෙ භාමිනේ හයහමාරට විතර යහනාවෙන් බැහැල හිහිත්. හිත්ති භාමිනේ හදල විහල තියෙන කිරි හේ එක බිල. මුහුණ කට හෝදගෙන තිබුණ භාමිනේ හිතට ගන්නව. ලේලියෙ නින්දට බාදා කරන්න ලොබ කමෙ හිත්ති භාමිනේ හේ එක ඇඳුමට අරගන තියේ නම් නැහැ.

කුමාරි මේසෙ ලග හිටගෙනම ආප්ප දෙකක් කාල කහට එකක් බිල. තවත් ආප්ප හතරක් පහක් ලුණුමිරිස් තලියක් එක්ක ඔහා ගන්නව. මේ වන විට නැන්දම්ම කිරි හේ ටික පුංචි උණු විතර බෝතලේට දාල ලැස්ති කරල.

කුමාරි බැග් එක උපේ එල්ලගෙන පොත් ටිකක් තුරුල් කරගන හතහමාර වෙන කොට තිහගොඩ හංදියට යනව.

ඉස්සර හිත්ති භාමිනේ බිටුවට මුදලාලි ගෙ කඩෙන් නැත්නම් කිරි මහත්තය ගෙ කඩෙන් ආප්ප තුන හතරක් ගත්තෙ කන්න ආස හිතුණොත් විතරයි. හමහර දාට ඉඳි ආප්ප දහයක් ගත්ත. කුමාරි ආවට පස්සෙ මුලින්ම ගෙනාවේ ආප්ප හයයි. දෙකක් කාල හතරක් ඔහාගෙන ගියා. ඊට පස්සෙ අටක් ගේන්න පටන් ගත්ත. තුනක් කාල ඉතුරු පහම ඔහාගෙන ගෙනිහිත් තිබුණ. තමන්ටත් දෙකක් ඉතුරු කරල ඇතෙයි හිතල වට්ටිය වඩා ඇරියම පිහාන හිස්. "මෙ තා ඔය කඩයල්ලා කාල හරියක්නැ... මොනව තිබුණත් මට උදේට හිල් බත වගෙ හරි යන්නැ" කියල කුමාරි ආපු අලුකම දවසක් උදේ

හිත්ති භාමිනේ අහංකාර කමට වගෙ කිවුව. ඔන් දත් ඒකෙ ලහිපල කමයි විඳවන්නෙ. අතේ තුවටු දෙකට තට්ටු වෙන නිසා හිත්ති භාමිනේ ආප්ප අටකට වැඩිය නම් ගෙනෙන්නෙම නැහැ. හිල් බත් නො තිබුණොත් රෝස් පාත් ගෙඩියකින් තමයි උදේ වෙල පිරිමහ ගන්නෙ.

තිහගොඩ හංදියෙ හිටල නාදුගලට බස් එකේ යන කුමාරි, හංදියෙ හිටල වටගෙදර ඉස්කෝලෙට යන්න පයින්. මස් ගෙ පස්සෙන් ඉස්කෝලෙට යන්න මග බලා සිටින ළමෝ පිරිසකුත් සිටිය.

දෙකයි කාල වන විට කුමාරි ගෙදර. කාල බිල බුදිය ගන්නව. හතරට පහට නැගිටල නාගෙන ඇවිත් හේ බිල, මුළුතැන් ගෙට කර පොවනව. මේ වන විට හිත්ති භාමිනේ රැ වෙලෙ ඉහුම් පිහුම් බොහෝ දුරට නිම කරල.

"අම්ම උයල ඉවර වෙන්නත් ගිහිං නෙ"

"ඔව... ඔව... ඔය ළමය ගිහිං තමුංගෙ වැඩක් කර ගම්මු. මෙහේ

"මං එහෙනං යනව සටහං ටික ලියන්න"

ලේලිය ගෙ සියුමැළි අතේ පයේ දලි, අප් තැවරෙනවට හිත්ති භාමිනේ ගෙ හිතේ කැමැත්තක් තිබුණෙ නැහැ. කුමාරි හිමින් සැරේ ආලින්දෙට ඇවිත් වාඩි වෙලා අඳුර වැටෙන තුරු සටහන් ලියනව. එහෙම නැති නම් පත්තරයක් සඟරාවක් බලනව.

කුමාරි ඉන්න නිසා, ගෙදර වැඩපළවලට අම්මට ඇගේ අත් උදවු ලැබෙනව ඇතෙයි කියල ආරියදාස හිතාගෙන හිටිය. හින් ඉහේ ඇම්මක්, වාත කැක්කුමක්, රුදාවක් තිබුණොත් දත් අම්මට ඔහේ පාඩුවේ පැත්තකට වෙලා නිවි හැනහිල්ලෙ ඉන්ට පුළුවන් හේද කියල ආරියදාස නොයෙක් විට හිතුව.

විද දරාගෙන කළාව ඇත්ත වසයෙන්ම දත් පාන්දර නැගිටින එක නම් හිත්ති භාමිනේ කරන්නෙ බොහොම අමාරුවෙන්. පුකාට ගැනියෙක් ගෙනාව. දත් ඒ ගැනි ගෙදරදී ඉස්කෝල භාමිනේ පට්ටම ටිකක් පැත්තකින් කියල ගෙදර වැඩපළ ටික හොයා බලා කර කියා ගන්න වටිනව හේද කියල හිත්ති භාමිනේ අනන්ත වාරයක් හිතන්න ඇති. ඒත් අහවල් අහවල් වැඩේ කරන්න කියල කටක් ඇරල කියන්න නම් හිත්ති භාමිනේ ගෙ දිව නැවුනෙම

නැහැ. එක්කෝ පුංචි බාහිරයාට මේ ගැන කාරණා කිව පුකුයි. සමහර විට ආර්යදාස හිතාගෙන ඇති එයා ගේ නෝනා ඉස්කෝලේ ඇරිල ආපු වෙලාවේ ඉඳල හෙදර වැඩපළක් කරනව ඇතෙයි කියල. හින්ති හාමිනේ සිය ආකාරයට හිතුව.

මේ ගෙ පුණ්ණ හාමි සෙට්ටි කුමාරි එක වතුර පනිවිටු දහයක් ගෙට ගෙනත් නැතිව ඇති. මිලිස් ගලට අත තියල නැහැ. හිරමනේ උඩ වාඩි වෙලා නැ. අහම්බෙන් වත් අතේ දැලි ඇඬිත්තක් ගැවිලා නැතුව ඇති.

13

සිකුරුද දවසක උදේ වරුවේ සිරියලතා පොඩි එකක් වඩාගෙන හෙදර ඇවිත් යන්න ආව. අම්ම සැපෙන් කල දවස ගෙවන බවට ඇඟපතින්වත් මුහුණෙන්වත් පෙනෙන්නට තිබුණේ නැහැ. හින්ති හාමිනේ දරු පැටිය ඩැහැගෙන ඉඹගෙන ඉඹගෙන ගියා මිදුලෙදීම.

"මං මගේ රං කැටිය දකින්න මහ මෙරක් වගේ ආසාවේ හිටිය. කෝ පුතේ මට මෙතනිං හෙලවෙන්න හැටියක් ඇතැ."

දරුවක් ඉඹ ඉඹ ගෙට ගොඩ වෙන ගමන් හින්ති හාමිනේ හිතේ පැහැවිමින් තිබුණු මැසිවිල්ල එළියට දාන්න පටන් ගත්ත.

"ඉස්සර නං හිතිවිච්ච වෙලාවක දොර වහල දාල එන්න තිබුණ. දං ඒකවත් කරන්න බැනේ"

"අම්ම හරියට ඇදිල හිසිං නේ"

සිරියලතා ඇස් දෙක පුංචි කරගෙන අම්මගේ ඉහළ පහළ බලනව.

"ඇදෙන්න නැතැ... මෙතන මං අල්ලන කස්තිරමේ හැටි උඹ දන්න එහෙක?"

සිරියලතා ඇස් උඩ ඉන්න ගෙන, අම්ම මේ මොනව කියනවද කියල තේරුම් ගන්න බැරිව.

"මට දං ඉස්කෝල හාමිනේලට මුණ හෝදන්නත් වතුර අදින්න සිද්ද වෙලා"

සිරියලතා යටි තොල විකාගෙන හෙමිහිට ඔළුව හොලවනව. අම්ම ගැන හිත උණු උණා. හින්ති හාමිනේ කුමාරි ගේ දින වරියාව දුටුව විස්තර කරගෙන ගියා. කුස්සිය කොහේද කියලවත් එයා දන්නේ නැතිව ඇති කිවුව.

"කුමාරි නංගි එහෙම කෙනෙක් කියල මං නං හිතුව නැ"

"කුමාරි...? නම්... කුමාරියෙක් නෙවෙයි. එයාගේ හිතේ එයා මහේසිකාවක් කියලා!"

"ඇයි අම්මේ අයිය ඔය වගක් දන් නැද්ද?"

"කවුරු දන්නවද ළමයෝ... එයා හොයා බලන්නෙපායැ"

සිරියලතා කල්පනාවට වැටිල හිටිය.

"පෙරෙයිද පාන්දර මගේ පිටේ ඇවිලිල්ලක් හැදිල නැගිට ගන්න බැරුව හිටිය. ආර්යදාස නැගිටල, වතුර රත් කරල තේත් හදල කතා කරන කල් ගැනි නෙවෙයි ඇහැක් ඇරල බැලුවේ. ඔහේ ඇදේ දපල හිටියේ. මං දං හිතා ගනිං වැඩ කැල්ලේ හැටි!"

"නොවාසනාවත්"

මේ සිද්ධිය ආසාත් පුතාලට ලේලිලට මං නරක ගැනි වෙනව. ඒක හිංදු ඔහෙ කර බාගෙන කරනව. බැරි වෙච්චි දාට බැලි කික්කි වගේ මැරිල ගියාදො"

"අම්ම මේ නේ අයියට රාජකාරියක් කරන ගැනියෙක් ගේන්න ඕනැ කියල නහින්න හැදුවේ"

"කවුද බං රාජකාරියක් කරපු පළියට ගැනියෙක් ඔහොම වෙයි කියල හිතුවේ?"

"ඕනැ කුදයක් ගහගන්න කියල අම්ම ටික දොහකට එහේ යමු"

හින්ති හාමිනේ කතාවක් නැහැ. ඒක නම් කරනව කියා හිතන්නවත් බැරි වැඩක්.

"වෙන එකක් කියා බුදියන කාමරෙන් මං අතු ගාල දෙන්න වෙලා!"

"ඉදා.... ඒක සුමානසක් අතු නොගා ඉන්නකො"

හින්ති හාමිනේ කතා බස් කරන අතරවාරෙම වූටි මහත්තයට පොවන්න දොඩම් ගෙඩියක් මිරිකනව. සිරියලතා ළමයන් වඩාගෙන ගෙයි සක්මන් කරනව.

"ඔක්කෝ... ටම මුල අම්මගෙ නෝන්පල් කම" යි කියාගෙන සිරියලතා ඉස්කෝප්පුව පැත්තට ගියා. අම්ම ගහේ එක අත්තක හොඳට පැහැණූ අම්ම වල්ලක් දකල සිරියලතා ගෙ කටට කෙල ඉනුව. සුමානෙක හමාරක හිටල දුන් ආයෙත් ඇඹුල් පලතුරු දක්කම කටට කෙල උණනව. දරු සම්පතක් ද කොහෙද.

"මෝක් අම්ම වල්ලක් නං කියෙනව"

සාලෙ හිටපු හින්නි භාමිනේට ඒ කතාව ඇහුණා.

"ඉතිං කඩාගෙන පලයංකො... ඔය මෙහෙ ඉන්න භාමිනේ හිද හන්නෙ"

"දොළ දුක් ගායද කියන්නත් බැ"

"දොළ දුක් ගාය කොහොම උණත් වෙන ගායක් නං කියෙනව. ආරියදාස දං හුන වගේ"

ඒ කතාව නැහැණා වාගෙ තනියම හිතා වෙව් සිරියලතා ගියා පිළිකන්නෙ දර මඩුව පැත්තට. දර මඩුවෙ තිබුණු කෙක්ක ගෙනැවිත් අම්ම වල්ලම හිද ගත්ත. මටත් අයිති දේ කොහෙවත් ඉඳල ආපු එකියෙකුට තනියම ඇලියාව තියන්න ඉඩ තියෙන මොකක්ද?

ඊළඟට සිරියලතා හියේ කඩුල්ල ලග පේර ගහ ගාවට. ඒකෙ අත දිග හරියෙ තිබුණු පැහැණු ගෙඩි ටිකත් ඔක්කොම හුර ගත්ත.

සිරියලතා ආ පසු බණ්ඩන්තර යන්න පිටත් වෙන කොට මද්දුනේට ලං වෙලා තිබුණ.

බස් එකෙන් බැහැල එන කොට කඩුල්ල ලග පේර ගහ යට අපු කොළ රාසියක් වැටිල තියෙන බව කුමාරි දුටුව. නතර වෙලා උඩ බැලුව. ඊයෙ තිබුණු, පැහිව්වි ගෙඩි එකක්වත් නැ. මදැයි ඇ කඩාගෙන කන්න හිතා හිටිය. අඩමාන නැ මහා විද්‍යාලෙ ඇවිල යන ගමන් කොල්ලො කඩාගෙන යන්න ඇති. ගෙදර ඉන්න නැන්දම්ම මේව ගැන ටිකක් හෝදියියෙන් ඉන්න ඕනැ නේද කියල නෝක්කඩුවක් හිතේ ඇති වුණා. ගේ දිහාවට එන්නෙ මුණ තරක් කරගෙන. ගෙට තඟිත ගමන් හින්නිභාමිනේට ඇහෙන්නත් එක්ක ආඩපළි කියන්න පටන් ගත්ත.

"පේර ගෙඩි ටිකයි අම්ම වල්ලයි කොල්ලො කඩාගෙන ගිහිං කොහෙද?"

"නැ දුවේ... මා හිතේ සිරියලතා කඩාගෙන යන්න ඇති. උදේ ඇවිත් යන්නාව"

කුමාරි කට හෙල්ලුවෙ නැහැ. මුහුණ කුණ්ඩහට්ටියක් විතර පුම්බගෙන කාමරයට ගියා. 'මෙහෙමත් ලජ්ජ නැති ගැනියෙක්. බණ්ඩන්තර හිටල ඇවිත් මේකෙ ගහ කොළේ ගෙඩිය කඩාගෙන වඩාගෙන යනව.'

හිතේ කරහ උණුසුම් උණත් කුමාරි ඒව වචනවලට පෙරළන්න වැයම් කළේ නැහැ.

කාමරයට ආපු ගමන් කුමාරිට මුත්‍රා ගදක් දුනුණ. ඇඳ ෂීට් එකේ පැල්ලමක්. අතගාල නාහෙට ලං කළා. අඩමාන නැහැ. නැතණ්ඩිගෙ කොලුව ඇඳ තෙමන්න ඇතැයි හිතුණ. පොත් ටික මේසෙ උඩට විසි කරල. ඇඳ ෂීට් එක ඇඳල අරගෙන කුණු වැරහැල්ලක් වගෙ ඇඟිලි තුඩුවලින් එල්ලගෙන මිදුලට බැස්ස. හින්නි භාමිනේ කතා නැතුව බලාගත ඉන්නව. කුමාරි ඒක වැළට දාල තරහෙ පුප්ප ගත්තු මුහුණ බිමට හරවගෙනම, ගෙට ආව.

"ආහෝ... මම මතකයෝ?"

"අර ලමයද කොහෙද වූ කරල"

"හැබැ ට ම දුක්කෙවත් නැතො... සිරියලතා නං ඔය කාමරේට යනවවත් මං දුක්කෙ නැ"

කුමාරි කතා නැතුව ගෙට යන හැටි හින්නි භාමිනේගෙ හිතට ඇල්ලුවෙ නැහැ. කුමාරි ඇඳ ගසා දමන සද්දේ ඇහෙනව.

ගෙට දානෙ ගෙයක් තියෙන බව හින්නි භාමිනේට මතක් වුණා. පාඩුල ගෙදර පුංචි මහත්තයගෙන් මි කිරි හට්ටියක් ඉල්ල ගන්න ඕනැ. සිරියලතා ආපු වෙලාවෙ වැලි තලප කැල්ලක් කාපු නිසා බඩ ගින්නකුත් නැහැ. දුන් ගිහින් ආවොත් හොඳා.

"අම්ම බත් කැවද?"

මේ තරම්ම නො රිස්සුම පෙන්වන්න හොඳ නැ කියල කුමාරිට හිතෙන්න ඇති.

"මට බඩගිනි නැ. ඔය ලමය කන්නකො"

කුමාරි ඇඳුම් මාරු කරගෙන කෑම මේසෙ පැත්තට ගියා. හින්නි භාමිනේ ඉස්කිරිමෙ තිබුණු තාන් ඒත්තෙ අතට ගත්ත.

"මං යනව දුවේ පාඩුල ගෙදෙට්ට ගොහිං එන්න"

"කාල සියා නං අම්මේ"

"ඔව් ඇවිත් කන්න පුළුවනි" යි කියගෙන හින්නි හාමිනේ එළියට බැස්ස. වෙන මොනව නැතත් 'අම්ම කැවද? කන්නකො අම්මේ' කියන හතර පදේ නම් කුමාරි ගෙ කටේ තොලේ කොයි වෙලාවෙන් තියෙනව. ඒත් ඒවට හින්නි හාමිනේ රැවැටෙන්නෙවත් පැහැදෙන්නෙවත් නැහැ.

හින්නි හාමිනේ බාබර් සාප්පුවත්, පොළටත් අතර දෙවැට දිගේ කවුරුපිටි පාරට බහින විට වල්ගම හාමිනේ දුටුල දෙන්නත් එක්ක දොඩ දොඩා කඩ පිළේ හිටිය.

"අම්මෝ හින්නි හාමිනේ දුටුව කල්. මොකෝ පුතා බැන්දුව පස්සෙ සැප ගන්න නුවරඑළිවත් ගොහිං උන්නද?"

"ඔව්... ඔව්... මේ අදයි ආවේ"

දෙදෙනා අතින් අත අල්ලගෙන මහ සද්දෙට හිනා වෙනව.

"ඉතිං ඇදි ගම්මකො"

පහළ ගෙදරින් මී කිරි හට්ටියක් ගන්න හිතාගෙන ආ බව කියමින් හින්නි හාමිනේ දිග බංකුවෙ වාඩි වුණා. අද නම් ගියාට කිරි නො ලැබෙන බව වල්ගම හාමිනේ කියන විට හින්නි හාමිනේ ගෙ මුහුණ මැළවුණා.

"අද මල්ලිලා කිරි උදේම ඉවර උණා"

"මං මං උදේ ආවේ නැති එකේ වැරද්ද" යි හින්නි හාමිනේ පස්වත්තාප වුණා.

"ඇත්තටම මිතුල්වලිං පස්සෙ මම නං මේ ඔහේව දුක්කමයි"

වල්ගම හාමිනේ විමසියත් එක්ක දෙනොල් පළල් කළා.

"ඔහෙ නෑ අනේ... දං මට ඉස්සර විතරවත් එළියකට පහළියකට බහින්න ඉවරයක් නෑ"

"යස කතාවක්නෙ. කිසි බරක් පතළක් නැතුව කිරිල්ලි වගේ ඉගිලෙන්න ඔහෙට නිදහස තියෙන්නෝනෑ දං නෙ?"

"ඉගිලෙනව මංද... දං තමයි මං කුඩු වෙලා ඉන්නෙ"

"ඇත්තැවෙ ඇයි ඒ?"

මේව කියන්න හොඳද තරකද කියල හිතන්න හින්නි හාමිනේ වැයම් කෙරුවෙ නැහැ. ඒ උණත් හිතේ පැසවන අප්පසාදෙ එහෙත් මෙහෙත් පිටට කාන්දු වෙන වචනත් පිට වුණා තියෙන හිතේ

අමාරුවටම.

"දං ඔහේට පඩියට වැඩ කාරයෙක් තියා ගන්න උණත් බැරියැ?"

"ඇයි මටත් ආණ්ඩුවෙ. පඩියක් හම්බු වෙනව කියල හිතුවද?" දෙන්නම ආයෙත් හික් හික් ගගා හිනා වෙනව.

"ඇයි මොකෝ නැන්දෙ ඉස්කෝලෙ හාමිනේ අතක් පයක් හොල්ලන්නෙ නැද්ද?"

එහෙම අහන්නෙ, කඩ උළුවස්සට හේත්තු වෙලා හිටපු වල්ගම ලොකු දුව.

"ඒ හරිය මොකටද"

වල්ගම හාමිනේ ඔළුව හෙලෙවුව.

"අනේ මංද... මා හිතේ ඔය රාජකාරි කරන ගැනුංගෙ හැටි" වල්ගම හාමිනේ හොඳහින් මිතුරිය දිනා බලන ගමන් කිවුව. හින්නි හාමිනේ එක පාරට හිස ගස්සල බැලුව.

"හොඳයි මං නොහිටියනං?"

හින්නි හාමිනේ ඇඟිපිල්ලත් නො ගහම. වල්ගම හාමිනේ ගෙ මහාණ බලා ඉන්නව.

නො හිටිය කුසකට ඔය හිරි බිරි ඇරල වැඩ කර ගනිවි" හින්නි හාමිනේ ඇත බලාගෙන හිස සලන්නට වුණා.

"ඒක හරි"

"අද ඒත් මාව බලන්න ආපු වෙලාවෙ සිරියලතා මාව එහෙ එක්කල යන්ඩත් හැදුව. මං දුක් විදිනව කියල"

"දුවෙකුට වගේ ලේලි කෙනෙකුට උණු වෙන්නෙ නෑනෙ" යි වල්ගම හාමිනේ කියනව. දවසක් දෙකක් වල්ගම හාමිනේ හංදියෙදි කුමාරි දුකල හිනා වෙලා තියෙනව. ඒත් කුමාරි අහංකාර කමේ හිනා වෙලාවත් නැහැ. ඔය නෝක්කඩුව වල්ගම හාමිනේ ගෙ හිතේ තියෙන විත්තියක් හින්නි හාමිනේ දන්නෙ නැහැ.

"ඉස්කෝලෙ හාමිනේ ටිකක් අහංකාර බව පේනව"

හින්නි හාමිනේ නිහඬ හිතාවක් පළ කළා මිස මුකුත් කිවුවෙ නෑ. ඒ කතා දුර දිග යනව කියල හිතුණ.

"අනේ මංද... දං නං බඩෙත් දවිල්ල... මං ගොහිං එන්නං"

හින්නි හාමිනේ හිස් අතින්ම ආ පහු එන කොට බඩෙ දවිල්ල පපුවටම අල්ලල තිබුණ.

රාත්‍රි නින්දට ගිය අතරේ කුමාරි කටු කටු ගගා ආරියදාස එක්ක ගතු කියන්න පටන් ගත්ත.

"මං එතකොට කාමරේට මුණ පොවන්න බෑ. නංගි ගෙ ලමය ඇදේ හුප්ප කරල"

අම්මටත් මේ කතාව ඇහේවියැයි බයේ ආරියදාස බොරුවට කැස්ස.

"මං කන්නාසාවෙ හිටපු අම්ම වල්ලයි, පේර ගෙඩි විකයි ඔක්කොම හුරගෙන ගිහිං"

ආරියදාස ප්‍රතිචාරයක් නො දක්වා ඔහේ මිම වගේ කන් දිගෙන හිටිය. මොනව කරන්නද? නංගි හරි කියන්නත් බෑ. වැරදි කියන්නත් බෑහැ. නංගි ගහේ කොළේ ගෙඩියක් කඩන කොට අම්මට පුළුවන්ද එපැයි කියන්න? නිසියෙන් ආවත්, නංගිටත් දෙකෙන් හවුලක් තියෙන වත්ත පිටියෙන. සිය විත්තිය කුමාරි කවම දන්නෙ නැහැ. එයා හිතාගෙන ඉන්නෙ මුළු විත්තම ආරියදාස ගෙ නමටය කියල. දන්වත් ඒක කියනවද කියල ආරියදාස ගෙ හිතේ දෙගෙඩියාවක් හට ගත්ත. අපරාදේ කියන්න බෑ. කුණුරු කැල්ල වැඩ කර ගන්නව මිසක, සිරියලා ආරියදාස මේ වත්තෙ පිටියෙ ගහ කොළ බුක්ති විදින්න ඇරින නැහැනෙ. අම්ම ගෙඩියක් පේර ගෙඩියක් කඩා ගත්තු එකට ඔය තරම් කුල මළ කියන්න වටිනවද කියල ආරියදාස කල්පනා කළා.

"ඔයාට අම්ම, පේර ඔන්නෑං මං ගෙනත් දෙන්නං කො"

"ගේන එක නෙවෙයිනෙ හපංකම... තියෙන දේ පරිස්සං කර ගන්න ගෙවල්වල ඉන්නෑයො දන ගන්න එපායැ"

ඒක නම් අම්මට එල්ල වුණ චෝදනාවක් බව ආරියදාසට පේරුණා.

"නංගිටත් මේවැ අයිතියක් තියෙනවනෙ කුමාරි"

ආරියදාස කතා කරන්නෙ බොහොම නිව්විව් හඬින්. අම්මට ඇහේවි කියල බයේ.

"ඇයි මේව ඔයාගෙ නමට ලියල නැද්ද?"

කුමාරි ඔරවා බලමින් ඇහුවත් කාමරේ අන්දකාරෙ නිසා භාර්යාවගෙ මුහුණ වෙනස් වෙන හැටි ආරියදාසට පෙනෙන්නෙ නැහැ.

"ඉඩමයි ගේයි ලියල තියෙන්නෙ නංගිටයි මටයි සමෝසමේ"

"අනේ අප්පොව්වියෙ... ඒ පංගුපේරු හරියන්නෑ... කියක්වත් දිල හරි ඒ බාගෙ ඔහේගෙ නමට ලියව ගන්න වෙයි"

ආරියදාස උඩ ගිහින් ඇඳෙන් බිමට නො වැටුණා විතරයි.

"ඒක ලිවුවෙ ලගදි... නංගිට දවැද්ද දෙන්න"

"මං දුනුයි බලල මල්ලොං එළියට පතින්නෙ. අපේ අම්මල හිතං ඉන්නෙ මේව ඔක්කොම ඔහේගෙ කියල"

ආරියදාසගෙ දහැට කහුළු උනාගෙන එනව.

"පවුලෙ එකම පිරිමිය හිංද මේව ඔහොම බෙදිල ඇතෙයි කියල මගේ පප්පත් හිතන්න නැතුව ඇති"

ඉඩම් හවුලෙ තියෙන වග දූන ගත්ත නම් කුමාරි තමාගෙ සහේට එන්නෙ නැද්දැයි අහන්නට තරම් හිතූණත්, ආරියදාස ඉවසගෙන හිටිය. ඇය ඔය තරම් කාලයක් ඇටුවම් බැහැ බැහැ ගෙදරට නාකි වෙන්න ඇත්තෙත් මේ නපුරු ගති ගුණ නිසා වෙන්න ඇතැයි ආරියදාසට හිතෙනව.

"මේව ලියල තියුණට නංගි කවරදාකවත් ඇඟිලි ගහන්න එන්නෑ කුමාරි"

"ඇඟිලි නං ගහන එකක් නෑ. අත ගහනව මිසක"

ආරියදාස නිහඬව හිටිය.

"මට නංගි සුද්ද කරන්න එන්නෙපා. මං ආපු දවස්වලම ඇරා ගෙ හැටි ඔහේ ගෙ අම්ම මාත්තෙක්ක කිවුව"

"වි.... ඇරා, ඇරා කියල එහෙම දොඩන්න එපා"

ආරියදාසගෙ හිත හොඳටෝම පැරිලා.

"අපොයි නම්බු දිල කතා කරන්නම වටින ගැනි!"

දහවල් දවස පුරා වෙහෙස මහන්සි වීම නිසා ඇඳට වැටුණු ගමන්ම හින්නි භාමිනේට නින්ද ගිහින් තිබුණ. ඒ කාමරයෙන් හින් ගෙඳවිලි හඬ නැගෙන විට ආරියදාස ගෙ බිය තුරන් වුණා.

ඒ උණත් අම්ම ගැන හිතේ කලකිරීමක් මෝදු වෙගන එනව. අම්ම ඔව උණු උණුවෙම කුමාරි එක්ක කිවුවෙ මොන උලවුකටද? අම්මත් කට පියාගෙන ඉන්න හැටියක් දන්නෙ නැහැ. කියන්න ඕනෑ දේ එපා දේ තෝර බේර ගන්න හිතන්නෙ නෑ. ආරියදාසගෙ හිත කලකිරිල. අඹු සැමියො අතරෙ කතා බහක් නැතිව විනාඩි

දහයක් විතර ගත වුණා. ආරියදාස අත වනලා මෙසෙ උඩ කනමැදිදි ඵලයක් විහිදුවමින් දල්වී දල්වී තිබුණු පහන නිවා දමම. හිමින් සැරේ ඒ පැත්තට හැරීල කුමාරි ගෙ බදට උඩින් අතක් දමම. පිළිකුල් සතෙක් ගැවුණා වාගේ කුමාරි ආරියදාසගෙ අත පැත්තකට තල්ලු කළා. තවමත් තරහ නිවිල නෑ. ආරියදාස කලකිරීමෙන් අනෙක් ඇලයට හැරුණ. අම්ම කෙදිරි ගාන හඬ අනෙක් කාමරය දිහාවෙන් ඇහෙනවා. 'අම්ම හරියට දුක් විදිනවා.' කුමාරි ගෙදර වැඩ පළට අම්මට අත් දෙවුවක් නො දෙන බව ආරියදාසට වැටහිලයි තිබුණේ. මේ ගැන කුමාරිට කියන්න ඕනැයි කියල ආරියදාස බොහොම දවසක ඉඳල හිත හිතයි හිටියේ. ඒත් ඒකට දිව නැමුනෙම නැහැ. භාර්යාවට තරහ යාවිද කියල හිතේ බිය සැක තිබුණ. සිංහල පුහුණු ගුරුවරියක් නෙ. තමුන්ට වඩා ඉහළ පඩියක් ගන්නවනෙ. ඒ නිසා එක පාරටම මේ වගේ කාරණාවකට අත දාන්න බයයි.

14

දවසක්ද උදේ බස් එක එකතුරු කුමාරි හෑදියෙ බස් නැවතුමේ හිටිය. කවුදෝ ගැහැනු කෙනෙක් කට පුරා හිනැහී ගෙන බස් නැවතුමට ආවා. මීට ඉස්සර දක පුරුද්දක් තිබුණේ නැහැ. ඒත් කුමාරින් හිතාවකින් සමාවාර කළා.

"බස්සෙක නෑ වගෙයි. හේද තෝන මහත්තයෝ?"

"අද හතයි කාල නෑ වගෙයි" කියන ගමන් කුමාරි අත් පිරලෝසුව දිහා බැලුව. හතයි විසි පහයි. කොටපොල බස් එක අනෙක් අතට ගමන් කරනවා. එක එලෙවුවෙ පැලැන්ගොඩ ලියන මහත්තය. ලියන මහත්තය එබිකම් කර ගෙන යන ගමන් කුමාරි එක්ක හිනා වුණා. ඇඳුරුම් කමට.

"මාව නං අඳුරන්නෙ නැතුව ඇති. අපේ ඕරසියෙල් උපාසක මහත්තය බැන්දේ ඉස්කෝලෙ හාමිනේ හේද?"

"ඔව්"

'තෝන මහත්තය' කියල කතා නො කළට ද කොහෙද කුමාරි ගේ හිත ටිකක් උදහස් වෙලා.

"මං හිතා ගත්ත... හින්ති හාමිනේ හෙම අපේ නෑයෝ"

ඒ තැනැත්තිය බොහොම උනන්දුවෙන් කුමාරි ගෙ මුහුණ බලන ගමන් පෙරට වඩා පුළුල් නිහඬ සිතාවක් නැගුව.

"ඇත්තද?"

"ඊයේ රට පුහුල් කඩිදි හින්ති හාමිනේ ඉස්කෝල හාමිනේ ගෙ වග කියනවා මං අහගෙනයි"

කුමාරි වංචල වුණා. තැන්දම්ම ඇවිත් කඩපිල්වල තමන් ගැන මොනවා කියවනවා ඇද්ද කියල හිතුණ.

"මට තේරුනේ නෑ... මගේ වග කිවුව?"

කුමාරි කුහුලින් ඇස් පුංචි කරල හිතාවෙන්න හදන ගමන් අමුත්තිය ගෙ මුහුණ බලනවා.

"ඔව් අනේ... දෝසයක් කිවුවහෙම නෙවෙයි. දන් නැද්ද ඉතිං රාජකාරියක් කරන කෙනෙකුට ගෙදර දොරේ වැඩක් කරන්න හේද නැහැනි ආයුරු කියනවා මං අහගෙනයි"

කුමාරි කට කොන ඇබිත්තක් ඇද කරල අහක බලා ගත්ත. තැන්දම්ම මොන මොනවා කියවන්න ඇද්ද? හොඳක් නම් කියන්න ඇතෙයි කියල හිතාගන්න අමාරුයි. අර කතාවෙන්ම ඒක තේරුම් ගන්න පුළුවනි. මේ ගැනිගෙන් ඕනවට වඩා තොරතුරු භාර අවුස්සන්න හොඳ නෑ. දෙ පිටකාවටු ගැනියෙක් නම් අනික් පැත්තට කේළාම් කියන්නත් බැරි නැහැයි කුමාරිට හිතුණ.

හක්මන පාර දිගේ ආපු දිස්නෙ ගහන මොරිස් මයිනරයක් ඇබිත්තක් ඉස්සරහට ගිහින් නැවැත්තුව. ඊ ළඟට ආ පස්සට ආවා. පුංචි රාලහාමි ඔළුව එළියට දාල හිනා වෙනවා. කුමාරි ඉස්කෝලෙ හාමිනේව හොඳට අඳුරනවා. මේ කාර් එක දෙ වතාවක්ම කුමාරිල ගෙ කඹුරුගමුවෙ ගෙදරටත් ගිහින් තියෙනවා.

"මේස් බස්සෙක එනකංද?"

"ඔව් පුංචි රාලහාමි... අද බස්සෙක නෑ"

"මං මාතර යනවා. නාදුගලට යනැයි"

කුමාරි උත්තරයක් දෙන්නටත් පෙර අනෙක් කාන්තාව ඉදිරියට පැනල කතා කළා.

"රාලහාමි ටෙන් යතැති තේද? මාත් යන්නෙ නඩුවකට"

"හා ඔහෙත් නගින්නකො" යි කියන ගමන් පස්සට අත දාල පුංචි රාලහාමි දොර බාගෙට ඇරිය.

"නගින්න මිස්"

කුමාරිටත් ඉස්සර පස්ස සිටි එකට රිංග ගන්නෙ අනෙක් තැනැත්තිය. මේ ගැනු පරාසෙ නො හිටිය නම් කුමාරි ඉස්කෝලෙ හාමිනේ ඉස්සරහින් වාඩි කරවනෙක යනව තේද කියල තත්තාවක් පුංචි රාලහාමිගෙ හිතේ දුම් දුම්ම.

කුමාරි නම් මෝටරියට නැංගෙ හිතේ තරමක දෙගෙඩියාවෙන්. කාර එක පවනෙ වේගෙට යන්න වුණා. පහේ කනුවු ලගදි පුනිල් වෙද මහත්තයන් ඉස්සරහ සිටි එකට ගොඩ වෙඩිවි.

"වෙද මහත්තය අදුරනව ඇතිනෙ අපේ උපාසක මිස්සියල් හෙත්තයගෙ නෝන?"

පුංචි රාලහාමි හැදින්වීමක් කරන්න හදනකොටම, වෙද මහත්තය බෙල්ල හරවල බලල හිතා

"මොකෝ මං අදුරන්නැත්තෙ... හදුනාගනුලෙන්නෙ... නො දන්නවට අපිට දුරිං නැයොත් වෙනව"

රටේ කොහේ හියත්, තවුන්ට නැයො වෙන කෙනෙක් ඉන්න බව හිතල කුමාරි හෙ හිතේ මාතයත් හටගත්ත.

කුමාරි නාඳුලෙ තංදියෙන් බැස්ස. එතන ඉදල පයින්ම ඉස්කෝලෙට යන ගමනක් හිතේ වැඩ කළේ අර අමුත්ති කියාපු කතාව. එක එක තැන්වල ගොතින් තමන් ගැන දොඩන්නෙ මක්කද කියල තැන්දම්මගෙන් අනන්නත් හිතෙනව. 'නැ.... මම වය ගැන ආරිට කියනව... එයා අම්මට නො කියාවියැ.'

ඉහ දවසකට පස්සෙ ආරියදාස ගියා නගා බලන්න. මේ වන විට සිරියලතා ගෙ දරා ගැබ්ව තුන් මාසෙ පැනල තිබුණ. කුමාරිටත් මන්ත දොළඹක් ගස හැඳිලය කියල ආරියදාස කිවුව. කාට කාටත් ඉස්සරහට ලබන්නෙ දරා සම්පත් ලැබෙන කාලයක් බව සිරියලතා හිතුව.

"අම්මත් දං හරියට දුරුවල වෙලානෙ අයිගෙ"

සිරියලතා ඒ වචන වික කවින් පිට කර ගත්තෙ තරමක

වකිතයකින්. නො කිය ඉන්න හිත ඉඩ දුන්නෙම නැහැ.

"අම්ම නං දුරුවල තමයි. වයසට යන කොට සත්තිමත් වෙත් නැනෙ"

"වයසටම නෙවෙයි. වැඩ කරලම අම්ම දිරාපත් වෙලා"

ඒක නංගි තමාට කරපු දෝසාරෝපණයක් නැත්නම් වෝදනාවක් වගේ ආරියදාස ගෙ පපුවට වැදුණ. ඒත් නංගිගෙ හිත කැළෙන්න එක පාරට මුකුත් කිවුවෙ නැ.

"කිවුවට අනන එකක්යැ බං... අම්ම රටේ තියෙන තරං වැඩ බදාගෙන කරනව."

මං ඒ පාර සිරියලතා දිගටම කියවන්න පටන් ගත්ත.

"හනේ මංද... දං අම්මට නං පාන්දර නැගිටල නිදි මරාගෙන වැඩපළ කර ගන්න බැ තනියම... එදා මං ගිහිං තමයි ගේ මිදුල අතුගාල දුන්නෙත්. අයියලෑ කාමරෙන් කුණු ගොඩක් තිබුණ. දං අම්ම සැප ගන්න ඕනෑ කාලෙ"

සිරියලතා නංගි ගෙදර ගිය වෙලාවෙ අම්ම වැඩපළ ගැන මැසිවිලි කියන්න ඇතියි කියල ආරියදාස හිතා ගත්ත. තමුන් ගෙ කාමරේ කුණු ගොඩක් ගැන කියාපු කතාව නම් ඉස්කෝලෙ හාමිනේට ඇනෙන්නම කියාපු කතාවක්. ආරියදාස ඔව ගැන හිත හිතා හිටින්දි සිරියලතා ආයෙත් වරු වුරු ගාන්න පටන් ගන්නව.

"කුමාරි අක්කත් ඉවර පවර තියෙන හැටියට අම්මට විකක් අත් උදවු දෙනවනං ඒක අම්මට ලොකු සහනයක්"

ආරියදාස ගෙ හිතේ හිත් කෝපයක් දල්විගෙන ආව. එකත් එකටම අම්ම කුමාරි ගැන ආඩපළි කියල තියෙනව. නැත්නම් නංගි කොහොමද ඇහැව ඇඟිල්ලෙන් අනිනව වගේ මේ වග තුග කියන්නෙ කියල ආරියදාසට හිතුණ. පැත්තකට වෙලා ඉන්න නගා මොන එහෙකට මේ උපදෙස් දෙන්න එනවද? 'රත්තසිරිට දැනමුතුකම් කිවු එකට පුළුප ගෙන හිටපු ගැනි! දුන් එනව මගෙ ගැනිව හදන්න. මට උපදෙස් දෙන්න.'

"වික දොහකට අම්ම මෙහෙ එක්කල එන්නත් මං හිතුව. කෝ අම්ම හොල්ලන්න පුළුවනෑ... දුක් විදින එක අම්මට සැපයක්!"

තරහෙ මුණ කළ කරගන ආරියදාස එක පාරට හිස ගැස්සුව.

"මම මේ ආවේ අම්මට සැප දෙන හැටි උඹේ අහගෙන යන්නවත්, කුමාරිව හදාගන්න උඹේ උපදෙස් ගන්නවත් නෙවෙයි, උඹව බලල යන්න... තේරුණාද?"

සිරියලා තක්කු මුක්කු වෙලා දැස් මහත් කරගෙන කටත් ඇරගන ප්‍රාන්තවෙලා බලා හිටිය.

"හැමෝටොම අම්ම ගැන උණුවෙන්න පටං අරං තියෙන්නෙ කුමාරි ආවට පස්සෙ, ඉස්සෙල්ල මං තනියම කර ගහගෙන කරන කොට එකෙක් පාල පහවුව බැලුවේ නෑ"

සිරියලා ගෙ ඇස්වල කඳුළු පොදි ගැහෙන්න පටන් ගත්ත. අයිය එක්ක එකවෙක කියාගෙන යන්නත් බැහැ. සණ්ඩු දබර කර ගන්නත් වටින්නෙ නෑ. කියන්න දේ තිබුණත් ගෙදරට ආපු සහෝදරය ගෙ හිත රිදවන එක පවක් නේද කියල හිතුව. ආරියදාස එක පාරටම නැහිටි.

"මං යනව"

"අනේ ඉන්නයිසෙ... තේකක් බිල යන්න"

සිරියලා බොහොම දුක් බරව ආයා

"මට්ටා... මං යනව"

ආරියදාස පස්ස හැරිල බලන්නෙවත් නැතුව එළියට බැස්ස. බයිසිකල් නැගල යන්න ගියා. මේ සිද්දිය රත්තසිරි එක්ක කිවුවොත් ඒ මතුස්සය ඇඟට කඩාගෙන පනින්නත් බැරි නැහැයි කියල සිරියලා හිතුව. ඒක නිසා තනියම දුක උණල ගන්න හිත හදා ගත්ත.

ආරියදාස ගෙදර එන්නෙ හිතේ තදබල කලකිරීමක් ඇතුළු. ඔරව අවුල්වෙලා තිබුණු තරම, මගදි බයිසිකල් බස් එහෙක හැප්පෙන්නත් ගියා. අම්ම ගැනත් හිත උණුවෙලා, කුමාරි ගැනත් කලකිරිල. නංගි නම් අම්මාට වෙන්නත් ඇති. ඒත් කරන්න දෙයක් නෑ. අනෙක් මිනිස්සු හුරුකල් කරන්න හිමිත් හිතෙන් දුක් විඳවනවට වඩා කියන්න සියෙන දේ කියල දුම්මම ඉවරයැයි ආරියදාස හිතුව.

ආරියදාස කෙළින්ම කුස්සියට ගියා. අම්ම මෙහාට පිටුපාල මිරිස් ගල අදිනව. මස්ගොබ දියවෙලා ගිය අම්මගෙ බාහුවල හම රළු ගැහිල එල්ලා වැටෙනව. ආරියදාස ගෙ හිතේ දුක පුපුරා ගන්න පටන් ගත්ත.

"අම්මෙ"

ගලේ සිද්දෙ අස්සෙ හිත්ති හාමිනේට ඇහුනෙ නෑ.

"අම්මෙ"

ඒ වතාවෙ ඇහුණ. හිත්ති හාමිනේ ඔළුව කරකවල බැලුව.

"ආ පුතා අද ටිකක් කලියෙං ඇවිත් නෙ"

"ඔව්... නංගිත් බලාගෙන එන්න හිතාගෙන අද වරුවෙං ආව"

"කොට්ටර අපුරුදු... නංගි සතියෙංද පුතේ?"

හිත්ති හාමිනේ අත උස්සල තළලෙ ඩා දිය බාහුවෙන් පිහදා ගත්ත.

"ඔය ඉන්නෙ... සතියෙං"

"ඉස්කෝලෙ හාමිනෙන් මිං ඔහෙ හිටිය... බුද්ද මංද"

"මිං එයාගෙ වැඩ කැල්ල බලා ගනිං යි කියන්න වගේ. ආරියදාස අම්මට ළං වෙලා බොහොම හිමිත් සැරේ කතා කරන්න වුණා.

"ඇයි අම්මෙ ගෙදර ඉන්න වෙලාවට කියල එයාගෙනුත් වැඩක්

පත් කරව ගන්නො"

හිත්ති හාමිනේ උපහාසෙට වගේ හිතා වෙනව.

"ඇයි දරුවෝ මට පුළුවංද ඒ ළමයට වැඩ පවරන්න. එයා හිතල මතල කරනවනං ඒක වෙනම කාරුණාවක්. අනික් අතට ඉස්කෝලෙදී උගුර ලේ රහ වෙනකං බෙරිහං දිල ඇවිත් මාංසි පිට මෙනන වැඩපළත් පවරතැකියැ"

ආරියදාස දැන පපුව පිට පටලවාගෙන දිග සුසුමක් පිට කළා. වෙන තැන්වල ඉස්කෝල හාමිනේල ගෙ කටට නැවෙත් බත් බාන්නෙ නැහැ. මොකද මෙයාට විතරක් අනක් පයක් හොල්ලන්න බැරි. ආරියදාස ඔව හිත හිතා මුහුණ බිමට නැහුරු කරගෙන කාමරය පැත්තට ගියා. අම්ම මිරිස් ගල අදින හඩ ආයෙන් ඇහෙන්න පටන් ගත්ත. නංගිගෙ හිත රිද්දල ආපු එකත් වැරදියි කියල දත් පටන් ගත්ත. නංගිගෙ හිත රිද්දල ආපු එකත් වැරදියි කියල දත් පටන් ගත්ත. අම්ම නොසැහෙන්න දුක් විඳවන එක ඇත්ත. ආරියදාසට හිතෙනව. අම්ම නොසැහෙන්න දුක් විඳවන එක ඇත්ත. කුමාරි මොනව කරනවද කියල ආරියදාසට හිතා ගන්න බැරි උණ. කුමාරි මොඳටම නිදි. ආරියදාස සිරුවෙත් ඇද මත වාඩි වෙලා කුමාරි ගෙ ඇඟට අත තිබ්බ. කුමාරි හදිස්සියෙ බිමට පාත් වෙලා වාගෙ ඇස් කරකවල බැලුව. ආරියදාස හිතාවෙන්න උත්සාහ කළා.

"දූං රැ වෙලාද අනේ?"

"ඔව් දං හතටත් ලගයි"

කුමාරි වට පිට බැලුවා. ඒක ආරියගෙ විහිළුවක්.

"නෑ... අද ඔයා වේලසන ඇවිත්"

කුමාරි හිනා වුණා. අල්ලාප සල්ලාපවලට තරම් හිතේ සතුටක්, සංසුන්කමක් ආරියදාස තුළ නැහැ. හිනාවක් මතු කර ගන්නෙත් ආරියදාස කලිසමෙන් සරමට මාරු වුණා. මෙන්න කුමාරි ආයෙත් ඇහුම් ඇර ඇර හාන්සි වෙනවා. ආරියදාස කුමාරියත් කරට දමාගෙන බිරින්දෑගෙ මුණවත් නො බල කාමරයෙන් පිට උණා. 'අද මේ මුහුණයට මත් වෙලාද'

ආරියදාස පනිවිටුව අතට ගන්න සද්දේ ඇහුණ. ලන්කට් එක ඇදල ආරියදාස තාත්ත ලක ලැස්ති වෙන කොට කුමාරි පිටු අල්ලෙන් දස් පොඩි කර කර ආවා. මුණ හෝදන්න. අම්ම යමක් වෙන් ලා කොටන සද්දේ ලිඳු ලගට ඇහෙනවා.

"මුණ හොඳ ගන්න මටත් පනිවිටුව වුට්ටකට දෙන්නකො" ආරියදාස මුහුණ පුරවු කරගෙන පනිවිටුව තල්ලු කළා.

"අහ වන වන එන්නෙ ලිඳු ලගට එන කොට පනිවිටුවක් අරං එන්නෙපායැ. ගෙටත් වතුර මිනෑනෙ"

"කාව නාවන්නද ගෙට මිය තරං වතුර?"

ආරියදාස රවල බැලුවා. කුමාරි ගෙ දෙ තොලෙ කිබුණේ මහ සමච්චල් හිනාවක්.

"ඉස්කෝලෙ ඇරිල ඇවිත් තුං කංසෙං දාඩිය වක්කර වක්කර මුදිය ගත්තට හරි යන්නෑනෙ. ගෙදර දොරේ වැඩපළ ගැනත් ටිකක් හොයා බලන්නෝනෑ"

කුමාරි ගෙ මුහුණ මළානික වුණා. මේ මුහුණයට අද මත්වෙලාද? හරියට වලාකුළක්, අඳුරක්, විදිලියක් නැතිව අහස ගෙරෙහුව වගේ. තමන්ට නින්ද හිනිත් තියෙන අතරවාරෙ ආරියදාස ගෙදර ආවාම නැන්දම්ම ගතු කියන්න ඇතෙයි කියල කුමාරි අනුමාන කළා. මේ ඇගට ගොඩ වෙන්න හදන්නෙ ඒ නිසා වෙන්න ඕනෑ. මීට ඉස්සර කවරදාකවත් ආරියදාස මෙහෙම පෙනය පුප්පල නැහැ. හෙමිප්ප වගෙ හිටපු මිනිහට මේ නැටුම්වලට ඉඩ තියන්න හොඳ නෑ.

"ගෙදර දොරේ වැඩපළ කරන්න කෙනෙක් හොයා ගන්න එකයි ඇත්තෙ. මම ඇවිත් තියෙන්නෙ ඒවට නෙවෙයි"

අමුසැමියන් ගෙ බහිත් බස් වීම ටිකක් උණුසුම් වගන ආවා.

"අම්මගෙ දුක තං බොහෝ ම ලස්සනට පේනවා. අම්ම කඩපිල්වල ගොහිං දොඩන හැටි පුතය දත් නෑ"

ආරියදාස තිගැස්සුණා. අම්ම කොතේදි උණත් කා එක්ක හරි කුමාරි ගෙ අවතුණයක් ගැන කතා කරන්න ඇත්ද? එහෙම දෙයක් කොහොම නමුත් කුමාරි ගේ කනේ වැටිල වෙන්න ඕනෑ.

"අම්මගෙ කටට ඉබ්බො දාන්නද ඔහේ මට කියන්නෙ?"

"ඉබ්බො බැරිතං කකුළුවො දා ගත්තත් මට කමක් නෑ"

"අම්ම කඩපිල්වල ගිහිං දොඩන ඒව නවත්තන්න ඔහෙටවත් මටවත් බෑ..."

"මැර බැහිවිවි උදවිය ගෙ පුරුදු නවත්තන්න මට තං බෑ තමා... ඒ උණත් මා ගැන ඒක මේක කියවන්න ඕනෑ නෑ"

"මොනවද අම්ම ඔහේ ගැන කියල තියෙන්නෙ. ඔහෙගෙ නාමක් කියල තියෙන්නෙ?"

"අතන මෙතන ගිහිං මගෙ හොඳක් කියන්නෝනැත් නෑ. නරකක් කියන්නෝනැත් නෑ..."

"අනේ පිං සිද්දුවෙයි. මුණ හෝදගන යන්ඩ... මගෙ ඔළුව අමුල් කරන් නෑකුට"

ආරියදාස තව දුරටත් කතාව දිග් ගස්ස ගන්න කැමැති වුණේ නැහැ. මේ වාගේ ලේලි කෙනෙකු ගැන නම් නැන්දම්ම කෙනෙකු ගෙ කට්ත් හොඳක් කියැවේවි කියල හිතන්න අමාරුයි. එහෙම උණත් අම්ම අතන මෙතන ගොහිත් කුමාරි ගෙ ඇද පලුදු ගැන කතා කරාවි කියල නම් විස්වාස කරන්න බැහැ. හෙමිහිට වාටුවෙන් මිය ගැන තව විස්තර කුමාරිගෙන් දූන ගන්න ඕනෑ කියල ආරියදාස තාන ගමන් හිතා ගත්ත.

ආරියදාස නාගෙන එන විට, කුමාරි ඉස්තෝප්පුවෙ කුලුණට හේත්තු වෙලා ඔළුව පිරනවා. පළවෙනි වතාවට ස්වාමි පුරුසය හේත්තු වෙලා ඔළුව පිරනවා. පළවෙනි වතාවට ස්වාමි පුරුසය හිත තැළෙන්න කතා කරපු එක ගැන හටගත් හිත් අමාරුව මේ වන විටත් පහ වෙලා තිබුණේ නැහැ. මුණ කොරහක් වගෙයි. වන විටත් පහ වෙලා තිබුණේ නැහැ. මුණ කොරහක් වගෙයි. ආරියදාස දෙ තුන් සැරයක් කුමාරි ගෙ මුණ බලල හිනා වුණා.

"මොකෝ විහිත්තත්තෝ?"
කුමාරි උරහිස් දෙක ගස්සන ගමන් ඇහුවා. හරියට යමකින් දමල ගහන්න වගෙයි ඇහුවේ.

"ඔහෝ ධුම්ම ගෙන ඉන්නවටයි හිතා ගියේ"
කුමාරි ගස්සල ඉවත බලා ගත්තා. විනාඩි දෙක තුනක් ඉස්සෝස්ටුවේ ඉහළ පහළ සක්මන් කරමින් හිටපු ආරියදාස, කුමාරිට තරමක් දුර වෙලා බොහොම මොළොක් හඬින් කතා කළා.

"එක තෙවෙයි කුමාරි කවුද අරක කිවුවේ?"

"මොකද්ද?"

"අම්ම මයා හැන කතා කළා කියල?"

"මං අදහස් නෑ. කවුද කළේ මිටි හැනියෙක්. ඔහෙලගෙ නෑයොත් වෙනව කිවුවේ"

"කවද්ද? කොහේද? මිට කිවුවේ?"

"මං දින පොහේ ලියා ගත්තේ නං නෑ. දං දවස් කීපෙකට උඩදි හංදියෙ බස් හෝල්ට් එකේදි කිවුවේ"

මේ කියන හැහැනු කෙනා කවරකු විය හැකිද කියල ආරියදාස යටි සොල විකාශන කල්පනා කෙරුවා.

"මගෙ ප්‍රස්ත කරනව වගේම ඔහේට බය නැතුව අම්මගෙහුත් අහල බලන්න බැරිය?"

"අම්ම කවරදාවක් ඔයාගෙ වැරද්දක් නො කියන බව මම විස්වාසයි"

"කියන්න වැරද්දක් තිබිල ඊපායෑ"

ආරියදාස හිත් හිත් ගාල හිතා වෙනවා. එයා තවත් යමක් දොඩන්නට කලියෙන් කුමාරි මෙහෙම කිවුවා.

"අනේ මේ ගිහිං තමුංගෙ වැඩක් බලා ගම්මු. දුං එනව මෙතන මාව නළවන්න!"

කුමාරි පස්ස ගස්සාගෙන ගෙට හැරුණා. ආරියදාස ගෙ ඔළුව එකම පමණාලක්, ඔව් හැන හගිස්සන්න ගියොත් අම්මගෙ හිත තරක් වේවි. නිස්සබ්ද වෙලා ගිටින එක හැම අකිත්ම හොඳයි කියල ආරියදාසට හිතුණා. කම්සෙන් ඇඟ ලා ගෙන හංදිය පැන්තට ගියා.

යනි මහත්තයයි, කිරි මහත්තයයි, පුංචි රාලනාමියි පැටිරෝල් මෙඩ එක ළඟ හිටගෙන කතාව. ආරියදාස දම්මුල්ලෙ කඩෙන් සිගරට් එකතුත් පත්තු කරගෙන අර තුන් දෙනා ළඟට ගියා. කා එක්ක උණක් විහිච්චකින් කතාව පටන් ගන්න පුංචි රාලනාමි, ආරියදාස දුර වෙන කොටම ඇහැක් ඉඟි මැරුවා.

"ආ.... හම්බු වෙච්චි එක හොඳා... ඕර්සියෙල් මත්තයගෙ මට පොඩි ගතමනාවකුත් එන්න කියෙනව"

ආරියදාස ඇස් පුංචි කරගන උඩබිම බලනවා. පුංචි රාලනාමිගෙ කතාව තේරුම් ගන්න බැරිව. 'මඟුල් හයර් එකට දුන්නු කුලියවත් මදි වෙලාද' පුංචි රාලනාමි කිරිමහත්තයට ඇහැක් ඉඟි මරල, ආරියදාස ගෙ හිත තව ටිකක් තත්තත්තාර කරන්න හිතාගෙන මෙහෙම කිවුවා.

"මං දුං කීප දවසක්ම ඔහේගෙ මිසිස්ව නාඥගල හංදියට කාරෙකේ ගිහිං ඇරලුව. නිකං බොරුවට හරි පර්ස් එකට අත දාල කියක්වත් දෙන්න හැදුවේ නං නෑ..."

ආරියදාස උඩ බලාගෙන හිතා වුණා.

"ආරියදාස... ඔයා මාත්තෙක් ක කිවුව"

ආරියදාස එහෙම කීවේ, බොරුවට. දවසක් නම් පුංචි රාලනාමි මාතර යන ගමන් තමන්වත් නාඥගල හංදියෙන් බස්සවපු බව කුමාරි මොකක්ද කතා බහකදී සඳහන් කළ විත්තිය ආරියදාසට මතක තිබුණා. මේ කියන හැටියට කීප දවසක්ම ගිහින් තියෙනවා. ආරියදාස ගෙ හිත බොහොම වංචල වෙලා. ඔය විදිහට ගියොත් කුමාරිට ඊටත් එහා අරගන යන්න බැරි සතා තෙවෙයි පුංචි රාලනාමි.

වෙන අනම් මනම් කතා කර කර ගිටියත්, ආරියදාස ගෙ හිතේ වැඩ කළේම, කුමාරි තමාට ඔය විත්තිය නො කීවේ මන්ද කියන කාරණාව. ඒ කියන්නේ, කීප දවසක්ම කාරෙකේ ගිය විත්තිය. කතා බහේදි බලෙන් මවා පාපු හිතා මිස, ආරියදාස කොයි වෙලාවකවත් හිතා වුණෙත් නැහැ.

ආරියදාස ආපහු ගෙදර ආවේ හොඳටෝම කලකිරිල. ආයෙමත් පුද්දුවත්ති වෙලා තමන් සමඟ හැප්පෙන්න ආපු වෙලාවක ඇදල ගන්න හොඳ පොටක් අහු උණ එකත් හොඳයි කියල මිනිස කල්පනා කළා.

"මං අර විහිච්ච කළාව පස්සෙ ආරියදාස කාරය හොඳටම

ඩිම්බෙලයි හිටියේ"

ආරියදාස නො පෙනී ගියාට පස්සෙ, පුංචි රාලහාමි හිනාවෙන්න පටන් ගත්ත.

"මොකද්ද විහිළුව?"

"මං මිනිහ ගෙ වයිග්ට එක දවසයි ලිග්ට්ටෙකක් දුන්නෙ... කිසි දවසක්ම ගියා කියල මං කිවුවෙ ඔය යකා අප්පෙට ගහන හැටි බලන්න"

"පටි.... අහිංසකය" යි කිරිමහත්තය කිවුව.

ගෙදර ආපු ආරියදාස බොහොම තාත්තුටාවෙන් හිටියත් කුමාරි නිකමට මොකද කියලවත් ඇහුවෙ නැහැ.

කුමාරි පැත්ත පළාතක නැති වෙලාවක් බලල ආරියදාස අම්මට ළං කළා.

"අම්ම ළඟදි දවසක රටපුහුල් ලොකු මහත්තෙලගෙ කඩේ ළඟදි කුමාරි ගැන හෙම මුකුත් දෙඩුවද?"

අම්ම හංදියට ගියොත් වැඩි වෙලාවක් දොඩ දොඩ දොඩා ඉන්න එතැන නිසා, ඒ වෙලාවක හෙම කුමාරි ගැන යමක් කියැවුණාද කියන සැකය ආරියදාස තුළ තිබුණ.

හින්නි හාමිනේ කුහුලින් දැස් පුංචි කරල ආරියදාස ගෙ දැසට බැල්මක් එල්ල කළා.

"ඔ?"

"ඔව්, අද ඊයේ නෙවෙයි, දැං දවස් ගාණකට උඩදි?"

හින්නි හාමිනේට මතක් වෙනව. හිනාවක් එක්ක හිස පද්දවනව.

"ආ... එදා මං මිනිරි බලන්න පාවුල ගෙදර යන ගමං විකක් වෙලා කතා කර කර හිටිය"

හින්නි හාමිනේ කතාව නතර කරල ආයෙත් පුතා ගෙ මුණ බලනව.

"ඇයි මොකෝ පුතේ එහෙම ඇහුවෝ?"

"නෑ නිකං"

අම්මගෙන් ඒ ගැන අහන්න ආරියදාසගෙ හිතට දුක වගේ.

"නිකං වෙන්න බෑ නෙ"

ආරියදාස ගොත ගහන්න වුණා.

"මා... න් නිකමට අම්මෙ ඇහුවෙ, ඔව් ගොහිං එක එක්කෙනා එක්ක ගෙදර විත්ති දොඩන්න ඕන්නෑ. වචනෙ පිට වෙව්වි ගමං මිනිස්සු රටේ නැති කතා ගොතනව. නො කියපු දේවලුත් කියනව"

හින්නි හාමිනේ ගෙ හිත දෑත් කුණාටුවකට අහු වුණු මුහුද වගේ.

"ඇයි පුතේ කවුරුවත් එහෙම මුකුත් කියලද?"

"නෑ... නෑ... මම මේ නිකමට ඇහුවෙ" යි කියාගෙන ආරියදාස පැත්තකට ගියා. පුතා එහෙම කිවුවත් හින්නි හාමිනේ ගෙ හිත නිසංසල වුණේම නැහැ. එදා කඩේදි නිකමටවත් ඕනෑ නැති වචනයක් පිට වුණා දැයි හිතා බැලුව.

දුන් ආරියදාසයි කුමාරියි කාමරේට වෙලා මොකද්ද කතාවක්. හිනාවෙනවත් ඇහෙනව. නිව් හැනහිල්ලේ ආයෙත් වෙලාවක ඔය කතාවෙ තේරුම මොකද්ද කියල පුතාගෙන් අහන්න ඕනෑ කියල හින්නි හාමිනේ හිත සංසුන් කර ගන්න වැයම් කළා.

දයානි උන්හිටි ගමන් ගමට පහළ වුණා. කසාදෙ අතැරලයි ගෙදර ඇවිත් තියෙන්නෙ. තනියමත් නෙවෙයි. අවුරුද්දක විතර දරුවෙකුත් එක්ක. කිසිම ලජ්ජාවක් බයක් නැතුව, පොඩි එකක් උකුළෙ ගහ ගෙන පාර තොටේ බැහැල යනව. මිනිහ බේබද්දෙක්ල. ඒ නිසා දිග කෑම එපා උණා කියලයි කවුරු ඇහුවත් කිවුවෙ. දයානිට නම් ඒ සිද්දිය, ශිෂ්‍යත්වයක් ලැබිල රට හිහිත් ආව වගෙයි කියල බොහෝ දෙනා හිතා වෙනව. උපාධි සහතිකේ වගේ අත දරුවෙකුත් අරගන ඇවිත් කියල සමච්චල් කරන උදවියත් ඉන්නව. දුට හිතුවක්කාර කමට පැනල ගිය එක ගැනවත්, ළමයෙක් එක්ක ආ පහු පැමිණීම ගැනවත් සයිමන් අප්පුහාමිට නම් වගේ වගක් නැහැ.

මිනිහ අතැරල දයානි ගෙදර ඇවිත් ඇයි හින්නි හාමිනේ කියාපු ගමන් ආරියදාස ගෙ ඇස් උඩ ඉන්දුණා.

"දරුවන් නදානෙත ඇරි බෙදර ඇවිත්... අද උදේ මේනාටත් ඇවිත් තියා... අපූරු කොටු පැටිය"

අම්ම දරුවා ඇත විරූණා කරන විට ආරියදාස අහස බලා තත්ත. සමහර විට කොටු පොඩ්ඩ තවුත්තෙම වෙන්නත් බැරි නැතිවල ආරියදාස හෙ හිත තිබිනවුණ.

"කැබැටි ඇරි දං ලස්සනයි. ඇතපත හිත් උණුව හැඩ වෙලා"

"ආ..."

"මිනිසු කේට්ටුදෙත්ල... හොර නැහැත් ඉහේ කෙස් හාණවු"

කුමාරි කෘතීවේ වෙලා සටහන් ලිය ලියා හිටපු නිසා, කුස්සියට වැඩිල අම්මත් එක්ක මේ මීට දුට දොඩවන්න ආරියදාස ට හොඳ තිදුකසත් ලැබිල තියෙනව.

දයානි දුක නන්න, කතා බස් කරන්න ආරියදාස හෙ හිතේ කෘෂ්ණාට සජ්ජා මත සානරේ වගේ. ඒත් ඒ ආසාවල්, බලාපොරොත්තු ඉස්ට කර ඇතිම දත් නම් ලේසි නැතැයි හිත තිබුව.

"දං ඉති- ඇරි මිනැ එකෙත් එක්ක... For E-Pusthakalaya වගේ"

අම්ම කියන ඒවට ආරියදාස හෙ යටි හිතේ හිතා මතු වෙනව. ඒ උණත් හිත බසේ වොත් වොත් ඇව. දයානිත් එක්ක තමන් ගෙ පිටුණු රහස් සම්බන්ද ඇත අතළු පතළ කිහිප දෙනෙකුටම ඉව වැටිල පිටුණු වග ආරියදාස සිහිපත් කළා. දයානි පැනල ගිය නිසා, ඒ කුණු පොඩ්ට් ඇවිස්සුනේ නැතැ. දත් ආයෙත් ගමට ඇවිත් නිසා, ඒ පරණ කතා මතු වෙන්නත් බැරි නැතැ. එහෙම ඇවිස්සිලා ඇවිත් කුමාරිගෙ කණකට වැටුණොත් හෙම අලි විජ්ජුමිරයයි බොහොම ප්‍රවේසම් වෙන්න මිනැ කියල ආරියදාස හිතුව.

සමහර වෙලාවට දයානි හෙ පොඩි එකා මොර ගහන හඬ ආරියදාසටත් ඇහුණ. දයානි හෙ නැළැවිලි ගි හඬත් පෙළක් දාට ර. යාමේ ඇහෙනව. ඇඳේ පැත්තක කුමාරි නිදි. ඇගේ ඇඟ පත පොරවනයෙන් වැහිල, ආරියදාස හොරැහින් බැලුව. දයානි හෙ දෙ තන, දහ පුගල, උකුළ, දෙ තොල් ආරියදාසට අද වගේ මතකයි. ඒව එක්ක සංසන්දනය කරන විට කුමාරි ගෙ අඟ පසහ, ගතවර්ණාධික කාලයක් අවිවට වැස්සට අහුවෙලා පලුදු වෙවිවි

ගල් පිළිමේක අඟ පසහ වගේ නේද කියල ආරියදාසට හිතුණ. එත්තාරියකට ආලෙ බැඳල තමන් කරගත ගත්තෙ මොන ගිනි අඟුරු කබලකට ද කියලත් කල්පනා කෙරුව. දයානි දක්කොත් පරණ ආසාවල් ආයෙත් නිදි ගැට හැරල නැගිටියි ද කියන සැකයකුත් ඒ අස්සෙම හිතට ගලනව. තවත් වෙලාවකට හිතට එවනත් වාගෙ දයානි පිළිබඳ සිහිවිලිවලින් සතුටක් දෙනනව. සහනයකුත්, අසහනේකුත් එකට පටලැවිල.

දයානි ඇවිත් ගිය බව අම්ම තුන් හතර දවසක්ම කිවුව. තමනුත් ගෙදර සිටින සෙනසුරාදා ඉරිදා දාක දයානි මෙහාට පය නො ගත වහංගු වීම ගැන ආරියදාසට දුකයි. ඒ දවස්වලට කුමාරිත් සිටින නිසා හිතට මොකද්ද වගේ නැතැ.

එදා හැන්දැවේ අපූර හිනියට ගලාගෙන එත්දි, ජයවම බුලත් විඩකුත් හප හපා ආරියදාස හංදිය පැත්තට යමින් හිටිය. ඉස්කෝලෙට මෙහා කන්දෙ වත්තට හැරෙන දෙවැට පාර හංදියෙ ළමයෙකුත් වඩාගෙන ඉන්නෙ දයානි නේද? ආරියදාස තිගැස්සුණා. ඒ එක්කම හිත් සතුටකින් හිත එළිය වැටුණ. 'මම දං පවුල් කාරය. දයානිගෙත් දෙවැට කතන්දර හදන කෙනෙත් නැ.'"

ආරියදාස පස්ස හැරිල බලල හිතාවෙගෙන ආව.

"උපාසකයියෙ"

අර පරණ පුරුදු ලස්සන හිතාවත් එක්ක දයානි දෙඩුවෙ කෝමළ හඬින්.

"මොකද බහේ මෙනෙත්ට වෙලා?"

"මේ මාළු කාරය ඒවිද බලං හිටිය අයියෙ"

ගන්දර මුදලාලි සාමාන්‍යයෙන් මාළු අරගන එන්නෙ මේ වගේ වෙලාවටයි. සමහරු කියනව මේ වගේ වෙලාවට අමු මාළු ගේනවට වඩා උයාපු මාළු ගේනව නම් හොඳ කියල.

"ගෙදර ඇවිත් කියල දනගෙන නං දං දවස් ගාණක් වෙනව. මොකෝ ඒ පැත්තෙ නාවෝ?"

"මං දවස් දෙක තුනක්ම ආව. උපාසකයිය හිටියෙ නැ"

"ඉන්න වෙලාවට එන්නෙපායැ"

"දං අපි වැඩිපුර මිවැ ගැවසෙන එක හොඳ නැනෙ"

"ඇයි...? අපේ අහ වග වලස්සු නැ"

"හා... තේ... ඒ උණාට ඉස්කෝල මිස් හෙම මුතුන් හිතුටොත් තාක නේ"

දයානි හිත් හඬින් හිනාවෙන ගමන් ඔළුව ඇබිත්තක් ඇල කරල බලනවා. මෙහෙමත් හිත් වසි කරන හිනාවක්! කුමාරිලුව නම් මේ වගේ කිරි කවඩි හිනා ජීවිතේටම පුරුදු නැතිව ඇතැයි ආරියදාසට හිතුණි.

කිහිප දෙනෙක්ම උඩහට පහළට මෙනැත පියමං කර ගත යියත්, ඒ කවුරුවත් මේ දෙන්න ගැන තැකීමක් කළේ නැහැ. කවුරු හරි එනවා දුටුවම ආරියදාස නම් විකක් ගැස්සෙනවා. ඒකටත් එක්ක දයානි, ගාණක්වත් නැ.

දයානි හෙ කපේ එල්ලිලා ඉන්න පුතා උරහිසට තට්ටු කරගත තට්ටු කරගත යනවා. වඩා ගන්න තරම් ලෝබ කමක් ආරියදාස ගෙ හිතේ ඇති වෙලා තිබුණි.

"දන් පුතාට වයස කීයද?"

දයානි වට පිට බැලුවා. දන් නම් ඉහළ පහළ යන එන කෙනෙක් ඇස් දිස්විය වැටෙන මානෙක නැහැ.

"තාත්ත දනගන්නෙපායා... පුතාගෙ වයස"

දයානි එහෙම කියන්නෙ බොහොම කැහැල්ලුවට හිනා වෙව්. ඒ උණාට ආරියදාස හෙ හිතේ නම් ඇති වුණේ බයක් සමග හිත් පිදුමක්. දයානිට නම් පිත්කොම ජයග්‍රහණ. කඳුළක් හුරු නැහැ. මෙහෙම ජීවිත වාසනාවත් කියල ආරියදාස හිතනවා. මාසෙ අත්තිමට පොතේ කැමිපත් කෙරෙන, ගැනියෙක් ගෙ ගුරු පඩියකට මෙහෙම හිතේ සතුටක් කැහැල්ලුවත් ඇති කරන්න පුළුවනැ.

"පේනව තේද? ආයින් ඇරපු අතක් නැ. ඔහේගෙම කපාපු පලුව, මං දවලක අරං එන්නංකො හොඳට බලා ගන්න"

ආරියදාස ලජ්ජාවේ බිම බලාගත හිනාවෙන ගමන් මාට්ටුගිල්ලෙන් බිම හාරනවා.

"ගැබැයි ඉස්කෝල මිස් නං උපාසකයියගෙ මුණයි මෙයාගෙ මුණයි එක තැන දුටුවොත් මොනවා හිතාවිද මංද"

"ඕනෑ එකක් හිතා ගත්තාවෙ... මට මොකෝ"

ඒ පාර මුළු පළාතම නැළැවෙන හිනාවක්. අඳුරත් තද වේගෙන එනවා. කතා කරන්න දේවල් නම් එමටයි. ඒ උණත් ඕනෑවට වැඩි

වෙලාවක්, කළුවරේ මෙනත දොඩ දොඩා සිටින විට නම් මිනිස්සු ඒක මේක හිතන්න බැරි නැහැ. පස්සෙ කතා කරමු කියල යන්නත් ආරියදාසට හිතෙනවා. ඒත් වෙත් වෙලා යන්න පය උස්සන්නෙ මොන හිතකින්ද. ඒත් අහන්න තියෙන වැදගත්ම ප්‍රස්තෙත් පස්සට දාල බැ.

"දයානි දමා ගහල ආවෙ මොකෝ?"

"ඒ විස්තර පස්සෙ බැරියැ... මෙනත මං දොඩ දොඩා ඉන්නෙක උපාසකයියට හොඳ නැ... මං නං ඉතිං කම්මලේ ඉන්න බැල්ලි වගේ නෝ"

ආරියදාස ගෙ හිතේ ඇති වුණේ පුදුම තැවුලක්. දුකක්.

"එහෙනං පස්සෙ කතා කරමු" යි කියාගෙන ආරියදාස පය ඉස්සුව විතරයි.

"මේ උපාසකයියෙ"

ආරියදාස නැවතුණා. හැරිල බැලුවා.

"දරුවගෙ උප්පැන්න සහතිකේ ගන්න මං ගාලු යන්න හිතං ආරියදාස ආරියදාසට හිතෙන්නෙ ආරියදාසට හිතෙන්නෙ අයිය අඳුනන කෙනෙක් හෙම නැද්ද?"

"ආ... පෝ... අඳුරන අය නං නිමක් නැ. කවද්ද යන්නෙ?"

"බදාද යන්න හිතං ඉන්නෙ"

"හරි... බදාදා නවේට විතර ඇවිත් කව්වේරියෙ ගේට්ටුව ලඟ ඉන්ඩකො... මං හරියට නමේට එන්නං"

"උපාසකයිය කරදර වෙන්නෙපා. කාට හරි කියල තිබ්බොත් හරි"

"නැ... නැ... මට කිසි කරදරයක් නැ ලමයෝ. ඕව එහෙම කියල තිබ්බට මිනිස්සු මතක තියා ගන්නෙ නැ"

ගන්දර මුදලාලි 'මාලෝඞ' ගානාව හංදිය පැත්තෙන් ඇහුණි.

"එහෙනං වරද්දන්නෙපා... බදාද එන්න" යි කියාගෙන ආරියදාස හැරුණි. දැන් පස්සට කරගෙන, හිස බිමට නැහුරු කරගත ගමන් කරනවා. කෙළින්ම නගර සබාවට එන්න කියල දයානිට කිවුව නම් හොඳ නැද්ද කියලත් හිතෙනවා 'නැ... ඊට හොඳා මම කව්වේරිය ලඟට යන එක... නැත්තං නගර සබාවෙ යාළුවොත් 'කවුද අර ආපු බඩුව?' කියල රවේ නැති පුස්ත අහන්න ගනිවි.

බදාද උදේ නවයටත් ඉස්සර ආරියදාස කවිවේරිය දොරකඩ, වරුවක්ම නිවාඩුත් දාලයි ආවෙ. කොයි වෙලාවක දයානි ගෙ වැඩේ කම්මුකුවක් කර ගන්න පුළුවන් වෙයි ද කියන්න බැනෙ.

නවයයි කාලට විතර දයානි දරුවන් වඩාගෙන ආව. ඇය බඩක් සාරියක් ඇදල, දරුවන් යස අගේට අන්ද පළන්දගෙන.

"උපාසකයිය ඇවිත් හුඟක් වෙලාද?"

"විනාඩි දහයක් විතර ඇති"

වැඩේට බහින්න ඉස්සර කැන්ටිමෙන් මුකුත් කාල හිටිමු යැයි ආරියදාස යෝජනා කළා. දයානි බඩ ගිනි තැනැයි කීවත්, ආරියදාස ගෙ පෙරැන්තයෙන් ගැළැවිල්ලක් තැනැ. ආරියදාස, දයානියි ලමයයි එක්කල ගොහින් කැමැති දෙයක් කන්නැයි කිවුව. දයානි මාළු පාන් ගෙඩියක් විතරයි කැවෙ. දරුවන් මොනව හරි කවන්න ආරියදාස බොහොම වැයම් කරනව.

"එපා අයියෙ... පුතාගෙ බිස්කට්, කිරි හෙම ඔක්කොම මේ බැග් එකේ තියෙනව"

ඒත් දරුවන් කෝලිකුවටු ගෙඩියකින් බාගයක් විතර කවා ගන්න ආරියදාසට පුළුවන් උණා. නැතුව හිඟ වාචින්න බැනෙ. දයානි බොහොම සෙනෙහසෙන් හිනා වෙව් බලා හිටිය.

ආරියදාස කඩය වගේ එහා මෙහා ගියා. අරය මෙයා හම්බු උණා. දයානි දිග බංකුවක වාඩි වෙලා බලා හිටිය. ආරියදාස අඳුරන අයත් හිටිය. නගර සබාවෙ ඔව්සියර් කෙනෙක් කීවම නාදනන සේවකයෙක් උදුටු කළා. මාස ගාණක් ගාවන්න වෙන වැඩේ පැයෙන් හමාරෙන් ඉස්ට උණා. එකොළහමාර වන විට දරුව ගෙ උප්පැන්නෙ දයානි අතට ආව.

"අනේ අයියට වැඩට යන්නත් පරක්කු උණා"

දයානි ගොඩනැගිල්ලෙන් පිට වෙන ගමන් ස්තුති පූර්වකව හිස නමාගෙන කිවුව.

"මං ඉන්නවද නැද්ද වෙක් කරන්න කෙනෙක් එහෙ නැ"

වරුවක් නිවාඩු ලබාගත ආ විත්තියක් ආරියදාස කිවුවේ නැතැ. තත්වෙට මදි කමක් නෙ.

"එහෙනං උපාසකයියෙ අපි යන්නං. දෙක වෙන කොටවත් ගෙදර යා ගන්න බැරියැ"

"එහෙම කොහෙ යන්නද බඩ ගින්නෙ? මොනව හරි කාල යන්නෝනැ"

දයානි තුන් හිතකින්වත් බලාපොරොත්තු නොවුණු යෝජනාවක්. නළල රළු ගස්සල, ඇස් මහත් කරල අපුරු හිනාවක් පුදනව.

"අප්පෝ... යි බැ අයියෙ... කැම කන්න නං බැ..."

"මං ඉතිං නවන්න හදනව. පරණ හිතුවක්කාරකං එහෙමමයි" දයානි බිම බලාගෙන හිනා වෙනව. කතාවට මෙල්ල වුණා වගෙයි. ආරියදාස එහෙම යෝජනා කළේ හිත බලන්න නො වන බව දයානි දන්නව.

"වඩාගෙන ඉඳලම දුන් අත් දණ්ඩත් රිදෙනව"

දයානි බබා බිම තියන්නයි සුදානම.

"නැතැ... බබා දෙන්නකො මං ටිකක් වඩා ගන්න"

ආරියදාස කණ වසා ගන්න කොට අත දයානි ගෙ පපුවෙන් ගැවුණා. සබකෝලයක් නැතුව දරුව ආරියදාස අතට ගියා.

"දුන් දරුවො වඩාගෙන පුරුදු වෙන්නත් එපායැ"

දයානි එහෙම කියන්නෙ කුමාරි බඩින් ඉන්න බව දනගෙන වෙන්න ඕනැ. අම්ම දයානිට විස්තර කියල ඇතැයි ආරියදාසට හිතුණ. ආරියදාස දරුව ගෙ කම්මුල කම්මුලට තද කරල තදින් ඉඹ ගන්න.

"සුවද දුනෙනවද?"

"ඔහේගෙ සුවදමයි"

"මට නං දුනෙන්නෙ ඔහේගෙ සුවදමයි"

එහෙම කියලත් දයානි හිනාවෙනව.

"ඔයා පොඩ්ඩක් ඉන්න. මම කැම දෙකක් අරගන එන්නං"

ආරියදාස දරුව දයානි අතට දීල විසිතුරු කැම කඩේකට ගොඩ වුණා. අරගන ආවෙ, බුරියානි පැකට් දෙහෙකුයි. සිසිල් බීම බෝතලයකුයි.

"අපි කොටු බැම්මට ගොහිං කතා කර කර කමු"

දුන් ආරියදාස ගෙ මොනම යෝජනාවකටවත් විරුද්ධ වෙන්න දයානි ගෙ හිතට සක්තියක් නැහැ.

දරුවන් බිම කියල කොටු බැම්මෙ ගහක් යට හිල් හෙවණෙ දෙන්නම බිම වාඩි උණා.

"ඉතිං කියන්නකො... කසාදෙ අතැරල ආවෙ මොකෝ?"

"පරණ තුවාල මක්කට කුරු ගානවද අනේ"

දයානි බොහොම දුක් බරව කිවුව. මුහුණත් පහත් කර ගෙන. හුළං රළුලක පැටලිලා ආපු දයානි ගෙ සාරි පොට ආරියදාස ගෙ මුහුණ පිහගෙන ගියා.

"කමක් නැ... මාත් දුන ගන්න කැමතියි නේ"

"ඒ මනුස්සය කසාද බැඳපු මිනිහෙක්. මං දුන ගත්තෙ මේ දරුව ලැබිලත් මාස හතරකට පහකට පස්සෙ"

ආරියදාස තිගැස්සුණා වගෙයි. මහත් කර ගත්තු ඇස් ගෙඩි එළියට පතින්න කරමි ළගයි. උඩට ගත්තු සුස්ම පහළ ගලන්නත් අමතක වෙලා වගෙ බලා හිටිය.

"මං බදිමු කියන හැම වෙලේම, ලබන මාසෙ, ඊළඟ මාසෙ කිය කියා කල් දම්ම. මට ආයෙත් බඩක් හදා දෙන්න හදන කොට, මං කිවුව කසාද බදිනකං මගේ ඇගට අතක්වත් තියන්නෙපා කියල"

"ඉතිං ඉතිං?"

"මං දරුවෙක් ඉන්න අම්ම කෙනෙක් වෙලත් තාම අපි බැන්දෙ නැ කිවුවම, 'මය දරුව උම මොකාට කියල හදා ගත්තද කියන්න මං දන්නැ. මගෙ නං නෙවෙයි' කියල මේ රාස්සය මට බණින්න පටං ගත්තෙ නැහැ"

"ඔහොම කියමුකො, මහ අවලමෙක් නේ"

"අපි හිටියෙ කඩ කාමරයක් කුලියට අරගන... වෙනස් කං කෙරුවත් මං විඳවගෙන හිටිය. පස්සෙ ඔං දවසක් මිනිහගෙ කසාද ගැනි කඩං වැටුණ. ඒ වෙලාවෙ නෝබට් හිටියෙ නැ"

කසාද ගැහැනිය දයානිට හිරිහැර කරන්නට ඇතැයි යන සැකයක් එක්ක ආරියදාසගෙ ඇඟ හිරි වැටිගෙන ගියා.

"උණ හපුළ දෙනෙක් වගෙ ඒ ඉස්තිරියාව දුක්කම මගෙ පපුව

පත්තු උණා. හිඟමනට වැටුණත් මං මක්කටද තව ගැනියෙකුට දුක් ගින්න දෙන්නෙ කියල හිතාගෙන තමයි පහුවෙන්නද මං දමා ගහල ආවෙ"

"ඒ ගැනි ඔතේට බැන්නෙ නැහැ?"

ආරියදාස විමසියක් එක්ක හීන් හිනාවක් නඟාගෙන දයානි ගෙ මුහුණ බලා හිටිය.

"නැ අනේ... මහ අහිංසක ගැනියෙක්. නෝක්කඩු කිවුව විතරයි. නෝබට් මාවත් රැවැට්ටුව. මං දමාගහල යනව. ඔයාට පුළුවං නං මිනිහට හදා ගන්න කියල මං කිවුව"

දුන් දයානිගෙන්, ආරියදාසගෙන් දෙන්නගෙම ඇස්වලින් කළුළු කඩා හැළෙනව. මීට ඉස්සර දයානි හඬාපු දවසක් ආරියදාසට මතක නැහැ.

"පුළුවං කාලයක් තාත්තගෙ පිහිටෙං ඒවත් වෙනව කියල හිතාගෙනයි ගෙදර ඇවිත් වැටුනෙ... යං තං දරුවට අවුරුදු පහක් කවුටි ගෙදර බැහැ. පැට්ටේරියකවත් වැඩට යනව"

ආරියදාස කිසි ගන්න දෙයක් නැතුව ගල් ගැහිල බලා හිටිය.

"අනුංගෙ දරුවෙක් එක්ක ගැනියෙක් අරගන අවුරුදු දෙකක්ම දුකට සැපට බලාපු එකට එක අතකිං මං ඒ මිනිහට ණයයි"

ඒ කතාවත් එක්කම, කවුදෝ තමාගෙ පපුවට පිහියකින් ඇනගෙන ඇනගෙන යන්න වගේ ආරියදාසට වේදනාවක් දනෙන්න උණා. දයානි නැගිටල ගිහින්, ටිකක් ඇත අවිවේ ඉඟිලෙන සිලි බැගයක් ලුහුබදින දරුව වඩාගෙන ආව.

දයානි දරුවට විස්කෝකුයි කෙහෙල් ගෙඩියි කවන්න පටන් ගත්ත. අම්මට කිසි කරදරයක් නොදෙන අහිංසක දරු පැටිය කියල ආරියදාස කිවුවම දයානි නෙතගින් බලල මෙහෙම කිවුව.

"උපාසක පැටියෙක්නෙ. නෝබට්ගෙ උණා නං වසචාරතියෙක් වෙනව"

කතාව වෙන පැත්තකට, රසවත් පැත්තකට යොමු කරන්න ආරියදාසට හිතුණ.

"'බකිනිමල' කියල මගෙ කවියකුත් පත්තරේ ගියා ඔහෙත් දුක්කද දන් නැ?"

ආරියදාස හිස පැත්තට ඇල කරල හිනාවෙනව.

"මොන පත්තර බැලිල්ලක්ද අනේ... කවද්ද?"

"දූ මාස කීපකට උඩදි... කොහේ හිටියත් ඔහේට බලා ගත්තයි එක දම්මේ"

"මොනව ගැහැද ලිවුවේ?"

"වෙන මොනව ගැහැ ලියන්නද මගේ බකිනි මල ගැහැ මියක?"
දයානි බෝතලේ සිරි ලමයට පොව පොවා සිරි සිරි ගාල හිනා වෙනවා.

"දූ මව අවුස්සල වැඩක් ඇතැ අනේ... බැඳ ගත්තු බෙරේ ගහනව මියක"

"බෙරයක් නෑ බැරියැ... එක පුරප්පටුවක් නෙ!"

දයානි දෙ තොලට නැගිහෙන ආපු හිනාව මැඩ ගත්ත. ආරියදාස ඇත අහසෙ තනි වෙලා පාවෙන වලාකුළක් දිහා බලාගෙන හිඟිල්ලුව. ඊට ටිකක් එහායින් වල්ගෙ කැඩිල තනි වෙලා ගහගෙන යන පාට පාට සරුංගලයකුත් තිබුණ.

"මටත් දෙනවද ඒ කවිය බලන්න?"

"අපේ නගත් ඉල්ලුව. මං නෑ කිවුව. *For E-Pusthakalaya* ඇති. දෙන්නෙ කොහොම කියන එකයි පුස්තක"

දරුවා කිරි ටීස බීල ඉවරයි. ආරියදාස බුරියානි පැකට් දෙක දිහාගින ගමන් අහනවා. දයානිට 'බකිනි මල' කියල තමන් නමක් දාල තියෙන බව ගමේ කා එක්කවත් හෙම කියල තියෙනවද කියල. දයානිට ඒ ගැන නිව්වියක් නැහැ. ඔව් අහල හිත කලබල කරවන්නෙ මිත්තවද කියලත් ආරියදාසට හිතෙනවා.

"ඇයි උපාසකයිය එහෙම ඇහුවේ?"

"නෑ තිකං ඇහුව ලමයෝ"

නිකන් වෙන්ත බැරියැයි හිතුණත් දයානි හාර අවුස්සන්න ගියෙ නැහැ.

"පත්තරේ තවල අර හේ පිටිපස්සෙ සියගිලා ගහේ කරුව අස්සෙ තියන්න බැරිද...? රූ වෙලා මට ඒක ගන්නැකි"

"හෑ... මං අදම තියන්නං... ඔයා කියෙවුවෙ නැත්තං වෙන කවුරු කියෙවුවත් මට ඒකෙ වැඩක් නෑ" යි ආරියදාස කියන්නෙ දැස්වල කළුපත් පුරවගෙන.

බුරියානි දෙක කාපු ගමන්ම වාගේ දයානිගි දරුවයි මාතර

ඇක්ස්ප්‍රස් බස් එකකට නග්ගල ආරියදාස කන්නෝරුවට ආව. හිනේ මහ අවුලක් එක්ක බරක්.

17

සිරියලතා හුඟ දවසකින් ගෙදර ආවෙ නැහැ. ආරියදාසත් සිරියලතාත් අතර හිත් අමනාපයක් හටගෙන තියෙන බවක් මේ වන තුරු හින්නි හාමිනේ දන්නෙත් නැහැ.

කුමාරි ගෙ බඩවත් දත් හය මාසෙ සම්පූර්ණ වෙලා.

අරෙහෙත් සිරියලතාට බබා හම්බු වෙන්තත් ළඟ ඇති කියල හින්නි හාමිනේ හිතනවා. ඇයට දෙපැත්තම බලන්නට සිද්ද වෙලා. 'ආරියදාසටත් බණ්ඩන්තර දුවල එන්න යන්න ඉස්පාසුවක් නැහැ. හෙට උදේවත් දුවල එන්න යන්නෝනැ' යි හින්නි හාමිනේ හිතුව.

එක එකක් වුවද ඒක එක්කම වාගේ ඇය බණ්ඩන්තර ගෙදරට ආව. අම්මගෙ නැටි දුටුවම සිරියලතා ගෙ පපුවෙ දුක් හිනි දුල් වුණා. අම්මගෙ පපුවෙ උර ඇටත් පැඳිලා. මුණෙ හකු ඇටත් ඉලිප්පිගෙන එනවා. සිරියලතා විස්සෝප වුණත් එක පාරටම ඒ ගැන අහන්න ගියෙ නැහැ. හැමදාමත් මුණ ගැහුණු ගමන්ම එහෙම විමකිය. කනස්සල්ල පළ කරන එක මෝස්තරයක් කර ගන්න හොඳ නෑ කියල සිරියලතාට හිතුණ. කුමාරි නෑනට හෙම කොහොමදයි ඇහුවාම, බඩ නම් බොහොම මහත බව හින්නි හාමිනේ කිවුව. දුවෙක් ලැබේවි දු. සිරියලතාට නම් මේ වතාවෙන් පුතෙක් විය හැකිය කියල හින්නි හාමිනේ විස්වාස කරණවා.

"පෙරෙයිද ඉස්කෝල කාරිගෙ අම්මයි අක්කණ්ඩියි ඇටින් ගියේ ඔය... හත් මාසෙං ගෙදර එක්කල යනව කිවුවෙ"

අම්ම ගෙ හිතේ කුමාරි ගැන පැහැදීමක් ඇත්තෙම නැති බව ඒ කතා කරපු හැටියෙන් සිරියලතාට හිතා ගන්නට පුළුවනි.

"නැකුව අම්මට පුළුවනෑ ඔව් කරන්න"

හින්නි හාමිනේ හිස හොලවනවා. තමුත් ගෙ දුටට දෙන්න බැරි වුණ සැප සාත්තු පිට ගැනියෙකුට මොකට දෙනවදයි

හිනෙන්න ඇති.

"දං වත් කුමාරි අතක් පයක් හොල්ලල ගෙදර වැඩක් පළක් හෙම කරනවායි අම්මේ?"

"හොල්ලනව අඬ නං... කන බොන වෙලාවට!"

කමත්ගෙ සනුහරේ කෙනකු ආ ගිය වෙලාවට නම්, සංග්‍රහයට දඟලන්නෙ ගිනි කසේ වගේ යැයි හිතේනි හාමිනේ කිවුව.

"අනික් වෙලාවට කුස්සිය කොහේදවත් දන් නෑ. මේ දවස්වලනං බඩ ගෙඩිය පිට දාල ඇඳ බදා ගත්තු ගමංමයි"

"පහු ගිය දාක අයිය ආපු වෙලාවෙ මා එක්ක ටිකක් නොරොක් වෙලානෙ අම්මේ ගියේ"

හිතේනි හාමිනේ දුන්න ගැස්සෙනව වගෙ හිස ගැස්සුව. උඩ බිම බැලුව.

"මොනව?"

සිරියලකා අහංකාර කමට වගෙ කට කොන ඇඬිත්තක් දියාරු කළා.

"අම්ම දුරුවල හිංද කුමාරි අත්තක් ඔසිටිනවා ගෙදර වැඩපලා උනත්ද වෙනවනං හොඳා කියල මං කිවුනි... අයියගෙ හිත හරි ගියෙ නෑ..."

"උඹ මක්කටද ඒව දොඩන්න ගියේ?"

"වෙන කියන්න කෙනෙක් නැති නිසයි මං දෙඩුවෙ... ජෙන්නෙ හැකි ජීවිතගෙ ඇහැව ඇඟිල්ලො ඇනලවත් පෙන්නන්න එපායැ"

"ඔව ගැන සැක්කරය ඇවිත් කිවුවත් වැඩක් නෑ ළමයො... ඒ ජීවිත ගැනගෙ හැටි නො දන්නව නෙවෙයි. ගැනට බයේ. ඒ ගැන මේ ගොං වස්සට නාස් ලණුව දාගෙන. මාත් ඔහෙ කරුමේ විදේන්නව. මිනේ පවට පිත දෙන්න උඹටත් බෑ... වෙන කාට උණක් බෑ"

හිතේනි හාමිනේ නයා පිහින්න වගෙ සුසුමක් පිට කළා.

"ඔං හිතා උන්න ආරියදාස ගැනියෙක් ගෙනහමවත් මටත් පිතක් දහමත් කර ගන්න යන්න එන්න පුළුවං වෙයි කියල. කෝමංගොඩ පත්සලේ සුමානෙක පිරිතක් තිබුණ. කෝ එක දවසක් වෙ පය ගෙන්න ඉඩක් ලැබුණැ?"

සිරියලකා ගෙ හිත හොඳටම පැරුණා. සිරියලකා ආවට පස්සෙ,

බණ්ඩන්තර හාමිනේ නම් එක පාළොස්සකක් නැර සිල් සමාදම් වෙනව. සිරියලකාට පින් දිදී. මගෙ අම්මට කුමාරිගෙන් එහෙම පුහුටක්. නිදහසක් නෑ තේද කියල හිත හිතා සිරියලකා හුහුල්ලනව.

"මං කිවු එක ගැන අම්ම අයියගෙ අහන්න එපා"

"මං අහන එකක් නෑ ළමයො"

දයානිත් කසාදෙ අතැරල ගෙදර ඇවිත් බව හිතේනි හාමිනේ කියාපු ගමන්. සිරියලකා ගෙ කට හැඟිලිය වගේ ඇරුණ.

"ඒ මිනිහ බේබද්දෙක්ලු. පොඩ්ඩ එහා මෙහා වෙන කොට ඇරාට තඩි බානව ලු"

"අනේ අම්මේ මතක් කරන්නෙපා... බැන්දය කිවුවට ඇරා කොහොටවත් වෙලා ඇඟ මාංසෙ වික්කද කවුද දන්නෙ?"

"ඒව කියන්න බෑ... ඔය යස අපුරු කොලු පැට්ටෙකුත් ඉන්නෙ!"

"මදැයි කොළා! දයානි එහාටත් එනව යනවද අම්මේ?"

"ඉඳ හිටල එනව... අපේ ඉස්කෝලකාරි හෙම නැති වෙලාවට"

"ආ"

දයානිගෙ අතැරල ගෙදර ඇවිත් බව හිතේනි හාමිනේ කියාපු ගමන්. සිරියලකා ගෙ කට හැඟිලිය වගේ ඇරුණ. සිරියලකා දන්නව.

හිතේනි හාමිනේ ආ පහු යන්න ලැස්ති වන විට සිරියලකා මොන මොනවාදෝ වේවැල් කුඩෙට එබුව. එපා කියත්දි ලස්සන චිත්ත පස් රියනකුත් දාල. ලොකු රතු මල්. නිහඬොඩ පැත්තෙ කිසි කෙනෙක් මතක ඇති දවසක මෙහෙම ඇහැට කනට ජෙත රෙදි කැල්ලක් ඇඳගන හිටපු බවක් හිතේනි හාමිනේට මතක නැහැ. කුමාරි ලේලිටත් පෙනෙන්න එක්ක ඔව වඩවල ඇඳගන ඉන්න ඕන. ඒ අම්මණ්ඩි නම් මෙකුවක් කල් නිකම් සන්නෝසෙට එක බුල් පොටක් අරගන දීල නැහැ.

"අනේ තුණුරුවන්ගෙ සරණිං උඹලට වැඩි වැඩියෙන් ලැබෙන්නෝනෑ පුනේ"

වැඩි සෙනේහෙට හිතේනි හාමිනේ සමහර වෙලාවට සිරියලකාටත් 'පුනේ' කියල කතා කරනව. සිරියලකා ගෙ පුතා, බේබි මහත්තය, හිතේනි හාමිනේ ගෙ තුරුල්ලෙ. ආ වෙලේ හිටල අත්තම්ම එක්ක හුරුතල් වෙනව. පොඩි එකා අරගන ගිහිත් එක

සුමානසත් ලග තියා ගන්න ආයාචන බැහැ.

නැවතුමට ඇවිල්ලත් බස් එක ජෙන තෙක්මානෙ එන තුරු හින්නි හාමිනේ දරුව වඩාගෙන උන්න. බස් එක නවත්තන කොටම උමම එහෙකුත් දිල දරුව සිරියලතා අතට දුන්න.

වැඩිහිටියෝ වාරිත්තානුකූල විදියට, කුප්පුල් බබා හම්බුවෙන්න කුමාරි මෙම එක්කල ගියා.

හින්නි හාමිනේට තරමක විවේකයක් ලැබිල තියෙනව. දුන් ඒ උණට දරා ගන්න බැරි පාළුව තමයි. වැඩි අල්ලාප සල්ලාපයක් නැති කෙනෙකු වුණත් ගෙදරක හිටල ගියහම හිතට මොන තරම් කාන්සියක් දනෙතවද කියන්න බැරි තරම්. එකම සැනසීමකට ඉන්නෙ දයානි විතරයි. කුමාරි ගියාට පස්සෙ දයානි දවසට වරක් දෙකක් යන්න එන්න පටන් ගත්ත. එන්නෙත් මොකක්ම හරි මිල දුපයකුත් අරගෙන. හින්නි හාමිනේට ඒව හරිම රසවත්. හින්නි හාමිනෙත් දයානිගෙ කොටුව ආදරෙයි. ගහේ කොළේ ගඩා ගෙඩියක්වත් කඩල කොටු අතට දෙපා දා ගිවෙලා වැඩිත් පළක් තිබුණොත් දයානි මග හරිනෙන්නැහැ. ජෙන වැඩික නැත්තම් ඉඳුල් වළඳක්වත් හෝදල දානව. අසරණී ගැන හින්නි, හාමිනේ ගෙ හිතට දුකයි. ඒ නිසා ඇය ආ ගිය වෙලාවට තියෙන හැටියකට දයානිවත් ළමයටත් තමා ගෙ පංඟුවෙන් හරි කොටහක් දෙතව.

"අපේ ඉස්කෝල මිස් නං විකක් ආඩම්බරයි... හේද නැන්දේ?"

නැකමත් නැතත්, දයානි කවරදාත් හින්නි හාමිනේ අමතන්නෙ 'නැන්ද' කියල.

"හිමි... එක එක උදවියගෙ සොබාවනෙ බං"

"මාත් එක්ක නං තාම එක විවන දහයක් කතා කරල නැතුව ඇති"

"උම එක්ක තියා මිය හිරියට මා එක්කවත් වැඩි කතා බහක් නැ... තරහක් නෙවෙයි. ඒ එයාගෙ හැටි... ආරියදාස එක්ක උණත් හිතාවෙලා දොඩන්නෙ කලාතුරකිං... කාමරේට වෙලා කුටු කුටු හානව නං ඇහේවි"

දයානි හිතා වෙනව. කුමාරි ඉස්කෝලෙ හාමිනේ නම ආරියදාස අයියට පැහෙන ගැතියෙක් නොවෙයි කියල දයානි කල්පනා

කරනව.

ආරියදාස උදේ පාන්දරින්ම වැඩට යනව. තවම වැඩ කරන්නෙ ආල්ලෙ. කුමාරි මේ දවස්වල ඉස්කෝලෙට එන්නෙ කවුරුගමුවෙ ආරියදාස කවුරුගමුවෙ ගෙදර ගොහින් කුමාරිගෙ සුව දුක් බලාගෙන එනව. ළමය ලැබෙන්න තව ඕනෑ තරම් කල් තියෙනව. ඒ උණක් තුන් හතර දවසකටවත් සැරයක් බලන්න නො ගියොත් හාස්යාවට දුක හිතේවි. අහිතක් හිතාපි කියල ආරියදාසට සැකයි.

ආරියදාස වැඩ ඇරිල එන කොට හයනමාර විතර වෙනව. කවුරුගමු ගිය දාට අව නවය වෙනව. හැන්දෑවෙන කොට හින්නි හාමිනේ ගෙ පාළු කපන්න දයානි එන නිසා ආරියදාස ගෙ හිතට බරක් නැහැ 'මට තනි නෑ උඹ පලයං දයානි' කියල හින්නි හාමිනේ සිටුවත් දයානි එක පාරටම යන්නෙ නැහැ. කොහොමටත් ආරියදාස එන තුරුම ඉන්න තමයි කුරුමානම.

දයානි යන එන එක ගැවසෙන එක කුමාරිට රුස්සන්නෙ නැති විටකින ආරියදාස දන්නව. තමුත් ගැන සැකයක් හෙම ඇති වෙලාය කියල 'මම ආරියදාස හිතන්නෙ නෑ. 'වේස කමේ ගිහිං දරුවො හදාගෙන ආපු නැට්ටුක්කාරියෙක් එන යනවට මං තං කැමති නෑ' යි දවසක් කුමාරි කියාපු හැටි ආරියදාසට මතකයි.

දයානි පිලේ කුලුණට හේත්තු වෙලා බිම ඉඳගෙන හින්නි හාමිනේ එක්ක කතාව. පොඩි එකා ගේ ඇතුළෙ, ඉස්කෝප්පුවෙ, මිදුලෙ හැම තැනම දුටු පැන ඇවිද ඇවිද නටනව. හරිම දාංගලේ ඇති කොල්ල.

ආරියදාස වැඩ ඇරිල එනව දුටු ගමන් දයානි නැගිටිට. ළමයන් උතුලෙ ගහගෙන පැළ දොරින් පිට වෙලා ගෙදර ගියා. දයානි ආරියදාස ගෙ මුණට මුණ දිල කතා කරන්න හරි ආසයි. ආරියදාස ගෙ හිතෙන් ඒ කැදරකම මහ මෙර වාගෙයි. ඒ උණත් හින්නි හාමිනේ තමයි ලොකුම බාදාව. ඉස්සර වාගෙ දයානි එක්ක කතා බහට විහිළ තහළවලට යන්න එපා කියල, දයානි ගෙදර ආපු දවස්වලම හින්නි හාමිනේ පුතාට රතු එළිය පෙන්නලයි තිබුණෙ. උතද් දන්නවනෙ කුමාරි ලේලිගෙ හැටි. ඕව හෙම ඇහැ ගැහුණොත් කොහෙන් කෙළවරක් වේවිද කියල හිතාගන්න බැහැනෙ.

දයානි ගෙ දරුව දකින හැම විටෙකම ආරියදාස ගෙ හිතේ

හට ගන්නා ලැස්මක්. 'මගේ ලේ', 'මගේම පුතා' කියන හැඟීම හිතෙන් ඉවත් උණේම නැහැ. එදා හාල්ලේදී වගේ අතේ ආයෙක් කොහෙදී හරි එකතු වෙන්න ඇත්නම් කියල හිත කැගහනවා.

කුමාරිටත් පුතෙත් ලැබෙන්න පුළුවනි. ඒ දරුව ගෙ මුහුණුවරත් මේ දරුවගෙ මුහුණුවරත්, තමාගෙ මුහුණුවරත් එකම අවිච්ඡේද කියෙන්න බැරි නැහැයි ආරියදාස වෙලාවකට හිතනවා. එහෙම උණෙත් කුමාරි කවද හරි සැක කරන්න බැරිද? ඇගේ හිතේ සැකයත්, විවික්චිචාවත් ඇති වෙවිද කියල ආරියදාස බයේ, වෙන එකක් කියා දෙයක් ගෙ පුතා අඩිය හියල යන විටත් ඇහැට පෙනෙන, හො පෙනෙන තරමේ බකලයක් කියෙනවා. තමන් ගෙ කකුල් වලත් යාම්තම්ව පෙනෙන බලකලයක් ඇති විත්තිය ආරියදාස දන්නවා. ආරියදාස ගෙ එක ඇහැක පුවි පහේ වපරයකුත් කියෙනවා. දෙයක් ගෙ පොඩි එකා ගෙ ඇහැටත් ඒ වපරේ ඇවිත් කියෙන බව තවම කවුරුවත් අවබෝධ කරගත නැහැ. මේවා කල්පනාවට එන විට, හිතෙන් සංසන්දනය කරන කොට, හිතේ පතුලටම බයත් කිසි බහිතවා.

උඩුවෙ හිත් මහත්තය තමයි ඉස්කෝලේ පාසලක් දා ඉදිරිම ආරියදාස ගෙ ගත් මිත්‍රය. ඒ දවස්වල හිත් මහත්තය දැනගෙන හිටිය. ආරියදාසත් දෙයකින් අතරේ පොඩි පලහිළවුටත් කියෙන බව. මේ ලොදි දවසක් කතා කර කර ඉන්න වෙලාවට, හිත් මහත්තය ආරියදාසට කරදම් කෙරුවා.

"වෙන මිනිසෙක් එක්ක ගිහිං හම්බු උණාව මොකද දෙයානිගෙ පැට්ට නං හරියට පිහේගෙමි කපාපු පලුව... පිහේගෙමද කියලත් මට නං සැකයි"

ආරියදාස ලජ්ජාවේ මුහුණ රතු කරගෙන, මිට මොළුවල හිත් මහත්තය ගෙ උරහිසට ඇන්න මිස මුකුත්ම කිවුවේ නැ. 'බකිති මල' කියන්නෙ දෙයානිට ද කියල දවසක් ද පේමවති අහපු හැටිත් ආරියදාස ගෙ හිතෙන් ඉවත් නොවෙන කහට පැල්ලමක් වාගේ. මේ කඩි කහන්දර ඉස්කෝල නෝනගෙ කනට හෙම කාන්දු උණෙත් ජල්ලියත් අල්ලන බවට නම් සැකයක් නැහැ. එහෙම දෙයක් සිද්ද උණෙත් තමන්ට ද ප්‍රයෝජනයට ගත හැකි පලද්දක් ඇගේ වර්තයෙන් කියෙන බවත්, පාවිච්චි කළ යුතු තුරුමිපුව එය බවත් ආරියදාස හිතුව.

ආරියදාස වැඩ ඇරිල එන විටම අම්මගෙ ළගින් සබන් පුස්මක් ආව. අම්ම අද නාන්න ඇතැයි හිතූණ. සිංහල බෙහෙත් බොන අතර වාගේ නැමි හොඳ නැ කියල වෙද මහත්තය කියල තියෙද්දින් අම්ම නාල ආයෙත් වාත අමාරු වැඩි කර ගන්න බැරි නැහැ.

"අම්ම අද ඇල්වතුර නැවද?"

"අනේ නැ ළමයො... නොනා ඇග කසනව කිවුවම දෙයානි මට වතුර කල්දේරමක්ම උණු කරල දුන්න. ඇරාට පිං සිද්ද වෙන්න අද මං හිතේ හැටියට නා ගන්න. ඇගට පිහින්න වගෙයි"

ආරියදාසගෙ හිතට සන්තෝසයි. අම්මට සිරියලතා නංගිගෙන්වත්, කුමාරි ලේලියගෙන්වත් මේ වගේ ඇප උස්කාන්තයක් නම් ලැබෙන්නෙ නැහැ. දෙයානි ගැන, වෙනදටත් ඇප අනුකම්පාවක් ආරියදාස ගෙ හිතේ පිටාරේ ගියා.

පසුව දා ආරියදාස වැඩ ඇරිල එනකොට අම්ම පොරවගෙන උණ්ඩි වෙලා බුදි. හිස කකියනවා. ඇගට හිතලයි කියනවා.

ආරියදාස නාඩි අල්ලල බැලුව. ටික් ටික් ගගා නාඩි බොහොම ළඟ ළඟ වැටෙනවා. උණ.

"මුකුත් බිවුවේ නැද්ද අම්මෝ?"

"බිවුව... දෙයානි කොත්තමල්ලි, බාන්වැල්ගැට තම්බල දුන්න"

"දූං කොහොමද?"

"හිතල තමයි තියෙන්නෙ"

ඊයෙ නාපු එකේ වරද යැයි කීවොත් දෙයානිටත් ඒ වෝදනාවෙන් අඩක් බාර ගන්න වෙන නිසා ආරියදාස මුකුත් කිවුවේ නැහැ. ආරියදාසට බයේ බෑ අම්ම ගැන. ඇලුම් මාරු කරගත මුළුතැන් ගෙට ගියා. ලිපේ ගිනි අඟුරු දිලිසෙනවා. ලිප උඩ මුට්ටියක්. ආරියදාස නැඹිලිය උස්සල බලනවා. කැකුළු හාලේ බත්. වළං රාක්කෙ දරණුවක් උඩ ඇතිලියක්. ඒකත් වහුං ඇරල බැලුව. වම්බවු වගයක්. බල කරවලත් එක්ක තෙලෙන් තම්බල පුස්මේ බෑ. ඇඟිල්ල ගහල ලෙව කාලත් බැලුව. රස නහර කැළැඹුණා. ඒ කැමට මේව

හදල කියල දයානි යන්න ඇත්තෙ දැනුයි.
අම්ම කෙදිරි ගානට ඇහිල ආරියදාස කාමරේට දුටු ගෙන
එනව.

"මොකද අම්ම?"

"ඔව ඉඟුරු ඉස්ම ටිකක් බිටුවනං හොඳා... හිතලේ බැ"

දත් කළුවරන් වැටිල. ඉඟුරු පදුරක් කොහේ ඇත් දැයි හිත හිතා
ආරියදාස කාමරයෙන් එළියට ආව. පහුගිය දාක ආපු වෙලාවේ
සිරිසලකා ඉඟුරු පදුර අවුස්සගෙන ගොහින් මුළු ඉඟුරු පදුරම
මැරිල ගිය බව හිතති භාමිනෙ කෙදිරිගගා කිවුව. දයානි ගෙ
කාන්තව නිවුණාත් නම් සුදුස් ගාල කොයිබිත් හරි හොයල ගෙනත්
දේව්. ආරියදාස මාර ගත ළඟින් කණ්ඩියට ගොඩ වෙන විට,
දයානි ලාම්පු කුප්පි එළියෙන් ළමයට බත් කවනව. ආරියදාස
එතව දුටු මෙන් සටස් ගාල නැගිටිව.

"ඇයි අයියෝ?"

"මෙතෙ ඉඟුරු පදුරක් තියෙයිද?"

"ඇයි නැත්දව මොකද?"

"හිතලෙයි කියන්නෙ"

"ඔං එතකොට එතෙම නිවුණේ නැතෙ"

"ඒ මතේතෙ රස්තෙට වෙන්න ඇති" යි ආරියදාස වට පිට
බලල ඉති මැරුව. දයානි ළමයන් වඩාගෙන අතකින් ලාම්පු
කුප්පියත් අරගත පිළිකන්න පැත්තට යනව.

"ඔං මේ ආවේ ඉඟුරු ඉත්තක් හොයා දෙන්න කියල සයිමන්
මාමට කියන්න හිතාගෙන" යි කිය කියා ආරියදාසත් දයානි පසු
පස යනව.

"තාත්ත අටං නමං මෙහා එන එකක් යැ"

හොඳ වෙලාවට ඉඟුරු පදුරක් තිබුණා, ලිඳ ළඟ. නැන්දට
හිතල නම් ඔලි කල්ක ටිකක් ගෙනත් දෙන්න වේව් යැයි කිය කියා
දයානි ළමය බිම තියල ඉඟුරු පදුර ළඟ පාත් වුණා. ළමය අම්ම
ගෙ චිත්ත පටේ එල්ලෙන කොට ආරියදාස වඩා ගන්න.

"ඉස්කෝලෙ භාමිනේ බලන්න ගියේ නැත?"

"පෙරෙයිද ගියා"

දයානිත් එක්ක කුමාරි ගැන දොඩන්න ආරියදාස වැඩි මනාපයක්

නැතැ. දයානි ඇඟිලි විහිදුනු ඉඟුරු ඉත්තක් ගලව ගන්න.

"කවිටිගමුවෙ ගැනි මැරිවිටි මිනිගෙකුට තාත්ත මාව ජෝඩු
කරල... මම නං යයි"

ආරියදාසට ඒ චිත්තිය හෙළි කරන්න ආයෙන් කවද වරයක්
උදා වෙයිද කියන්න බැරි තියා මේ අස්සෙ ඒකත් කියල දුමම.

මොකක්දෝ හින් වේදනාවක් ආරියදාස ගෙ හිතට කපාගෙන
බැස්ස. මුණ කරක් වුණා. ආරියදාස යමක් කියන්නට පෙරාතුව
දයානි ආයෙන් කතා කරනව.

"මාත් ඉතිං මිනිහ මැරිවිටි ගැනියෙකුට සමාන නෙ. ඒක හිංද
නරකත් නැ... නේද උපාසකයියෝ?"

"එක මිනිගෙක් නං කමක් නැ... මිනිස්සු දෙන්නෙක්ම මැරිල
හා සමානයි නේද?"

ආරියදාස ඉඟුරු ඉත්ත එක්කම, දයානි ගෙ ඇඟිලි ඉත්ත අල්ල
ගන්න ගමන් කිවුව.

"එක මිනිගෙක් නං මැරිල නැ. ඔය යසට ඉන්නෙ"

"ඒ මිනිහත් ඔය ඉන්නං වාලෙ හිටියට මැරිල තමයි"

මළ කෙදිරිය. හත් හුළං රැල්ලක් වැදිල ලාම්පුවේ දල්ල තිබුණ.
එතෙමද නැත්නම් ආරියදාස කටින් පිම්බද කියල හිතා ගන්න
බැරි, ඒ කළුවර අස්සෙ ආරියදාස මුණ ඉඟිපු තිසයි.

"යන්ඩ යන්ඩ ගොහිං ඉක්මනට ඕක කොටල නැන්දට දෙමු"
ආරියදාස අඩිය ඉක්මන් කළත් හිතකින් නෙවෙයි. අනේ මෙව්වර
දවසක් කොලු පොඩිත්තට රෙදි කැල්ලක්වත් ගෙනත් දෙන්න
බැරි උණා නේද කියල පසු නැව් නැව් ආරියදාස කණ්ඩියෙන්
බැස්ස 'හෙටවත් ගෙනත් දෙන්න ඕනැ'

ආරියදාස කඩිනමින් ඉඟුරු ඉස්ම ටික හදල අම්මට දුන්න.

"උඹ අද ඉස්කෝලෙ භාමිනේ බලන්න ගියැයි පුනේ?"

ඉඟුරු ඉස්ම ටික බිටුවට පස්සෙ හිතති භාමිනේ ගෙ කටට
පණ ඇවිත්.

"නැ අම්මෙ"

"කවද්ද යන්නෙ?"

"හෙටානිද්ද විතර ඔහෙ යන්න බැරියැ"

ආරියදාස ගෙ ඇස් පත්තරේට යොමු වෙලා. ඒත් හිත වෙන කොහේවත් වල්මත් වෙලා.

"අනේ දයානි ඔර්සියල් මහත්තයට බත් ඇරපං... ඒ ලිමයට මාංසිත් නැකැ... පාන්දර යන්නත් එපායැ"

දයානි බත් එක බෙදල මේසෙ උඩ තිබ්බ. දොරටුව ලඟට ඇවිත් ඉස්කෝප්පුවට කර පෙටුව.

"ආන් බත් කන්න"

ආරියදාස ඇවිත් මේසෙට වාඩි උණා. දයානි ගෙදර කැමට හදාපු හතු මැල්ලුමකුත් දිසියක තියෙන්නෙ. තමන් හතුටලව ආස බව දන්න නිසාම හදන්න ඇහෙයි කියල ආරියදාසට හිතෙනව. හෝදල පුද්ද කරපු රතු එනු බිත් හත අටකුත් එක්ක අව් මිරිස් කරල් දෙකක් බිත් පිහානට දාල දයානි කාමරේට ගියා. ආයෙත් ආවොත් බත් කටත් කවන්න හිත හිතා හිටියත් ආරියදාස කෑම කාල අහවර වෙන තුරුත් දයානි තෙවෙයි පැත්ත පළාතක ආවේ. ඒව අම්මට පෙනෙන්න රකින හොර සිල් බව ආරියදාස ට රහස්ක් තෙවෙයි.

ආරියදාස කාල ඉවර වෙලා ඉට්ටිකි... ආරියදාසට ඇවිත් වාඩි උණා.

"දයානි... උඹත් කාල බිල අස් පස් කරල වරො දුවේ... දැන් ර උණෙන"

නැන්දට ලුණු කැඳ ඇසිත්තත් හදල දෙන්නදයි දයානි ඇහුව. කැඳ නියා ඇල් වතුරවත් කට තරියට ගන්න බැරි ලි.

"දං අම්මට කොහොමද අම්මේ?"

ආරියදාස ආලින්දෙ ඉදහෙතම උස් හඬින් ඇහුව.

"තව පොඩ්ඩත් හිතල ගතිය තියෙනව. ඒක ඇරිල යාට්" කුස්සියෙ වලං පිගත් සද්ද වෙනව. තරියට දයානි තමාට එන්නැයි ආරාදනා කරනව වගෙයි ආරියදාසට තැහෙන්නෙ. කුස්සියට හිඟින් දයානි එක්ක කතාර්ට වැටෙන්න ආරියදාස ගෙ හිතේ කුලප්පුවත් හැදිල. ඒත් සාලෙ හරහ යන්න බැනෙ. ගියොත්, කාමරේ ඇදේ වැහිරිලා හිටින අම්මට පෙනේව්. පිළිකන්න පැත්තෙන් කැරකිලා ගියොත් හම් හරි. ඒත් කච්චර බොහොම තදයි. ගේ වටේ යන කොට මොකක්වත් හැපෙයිද? පැටලිලා වැටේව් දයි හිත හිතා ආරියදාස සිරුවෙන් නැගිටල මිදලට බැස්ස. කයි මරුවට අත

නිය නියා ගේ වටේ යන්නෙ කුස්සිය පැත්තට. කුස්සිය දොර ලඟට ගොහින් දොර හිඩැස් අතරින් එබිකම් කළාට කිසිම එළියක් නැහැ. ඒ එක්කම දයානි අම්මත් එක්ක කතා කරන සද්දෙ ඇහුණ. අම්ම කුස්සිය පැත්තෙන් දොර පිළව යන්න එනව වගෙයි. ආරියදාසට හින් ඩා දිය වැටුණ. අම්ම දුටුවොත් හෙම විනාසයි. උඹ මේ කච්චරේ මක් කරනවද ඇහුවොත් හෙම මොන දෙයියන්ට කියන්නද? ආරියදාස ආවාට වඩා කඩිනමින් කයි මරුව අත ගහා පනිවිටු කබලක අත වැදුණ. සලං, බලං ගාල ඒක පෙරළෙන කොට ආරියදාසව ගැහෙන්න වුණා. කොහොම නමුත් කුස්සියෙ දොර ඇරගෙන හින්ති හාමිතෙන් දයානින් පිට වෙන්ට පෙර ආරියදාස ඉස්කෝප්පුවට ගොඩ වුණා. විනාඩි දෙක තුනකට පස්සෙ දයානි කතා කරන හඬ ආරියදාසට ඇහෙනව.

"ඒ පෙරළිලා තියෙන්නෙ මේ පනිවිටු කබල නෙ නැන්දෙ"

"කොහොම පෙරළුණද බං ඒක?"

"බල්ලෙක් බළලෙක් දුවද්දි කකුලෙ වදින්න ඇති"

ආරියදාස කකුල දුරු කරන්න ආරියදාසත් උස් හඬින් මෙහෙම කිව්ව.

"ඹං දං හෝතමුවෙන් ඔය පැත්තෙ හිටල පැතල ගියා"

හිතා යන්න ආවට ආරියදාස ගෙ හිතේ හට ගෙන තිබුණෙ වස ලජ්ජාවක්.

"මේං මේ මගෙ ඇඳ ලගින් උඹත් පැරුක් එළා ගනිං දුවේ"

ගේ වටා මුළු තැන් ගේ පැත්තට යන්න පෙරුම් පුර පුරා හිටල බලාපොරොත්තු ඔක්කොම ගැස්සිලා ගිය එක ගැන ආරියදාස ගෙ හිතේ තියෙන්නෙ පුදුම කලකිරීමක්. එහෙම දයානි මුණ ගැහුණ නම්, මේ රාත්‍රිය මොන තරම් මිහිරි සුන්දර එකක් වෙන්න තිබුණද කියල හුහුල්ල හුහුල්ලා ආරියදාස ඇඳට ගියා. 'මගෙ කරුමෙට අම්මටත් හරියටම ඒ වෙලාවෙම බර හැදුණනෙ!'

"අනේ දයානි පාන්දර නැගිටල ඔර්සියෙල් මහත්තයට ගෙන යන්න බත් ඩිංගක් උයල දෙන්න පුළුවං නං හොඳයි. ඔය සම්බල ජුවටත් හදල බිත්තර ගෙඩියක් තැම්බුවත් ඇති"

"නෑ... නෑ... මං හෙට වැඩට යන් නෑ"

ආරියදාස ඒක කිවුවෙ බොහොම උස් හඬින්.

"අම්මටත් සනීප මදි නෙ, මං හෙට නිවාඩු දානව"

"උඹ වැඩට පලයං පුනේ... මගෙ තනියට මේ දයානි ඉන්නෙ" අම්ම ගෙ අසන්නටත් වඩා දයානි ගැටසෙන නිසා තමන් වැඩට නො යන්න ආරියදාස හිතු බවක් අම්ම දන්න එකක්යැ.

"නෑ මං හෙට යන් නෑ" යි තිර සර හඬින් කියාපු ආරියදාස, මුනින්තලා වෙලා කොට්ටේට මුණ මධ්‍ය ගෙන ඇස් දෙක කිටි කිරීමේ පියව් ගත්ත.

තනියම දමල යන්න තරමේ අමාරුවක් හින්නි හාමිනේට නො තිබුණත් ආරියදාස වැඩට ගියෙ නැහැ. දයානි දහවල් දවසෙ දෙ වරක්ම දරුවන් එක්ක ආව. දවල්ට ඉවුරෙන් දයානි, අම්මත් නැඟිටල එහා මෙහා යන නිසා, කොපමණ කුරුමානම් ඇල්ලුවත් දයානි එක්ක තනිපංගලමේ නිදහසේ වචනයක් කතා කරන්න ආරියදාසට ඉඩක් ලැබුණෙ නැහැ. හවස් වේගෙන එන විට, අදත් ඇඟට විසත් හිතල දෙනෙත බව හින්නි හාමිනේ කිවුව.

"ඇයි අම්මට කොට්ටේර කිවුවත් එක තැනකට වෙලා විවේක තේනෑ? අඩු භාණ්ඩ ගෙයින් එහා මෙහා යනවනෙ... මය ඇඟ පොඩි වෙලා"

ආරියදාස අම්ම ගෙ මුරංඩුකම ගැන නො සතුව පළ කළේ එහෙමයි. දවසම ඇදට වෙලා නො හිටපු එකේ වරද තමයි කියල හින්නි හාමිනේත් හිතුව. දවාලෙ අර ගම්මිරිස් වික අවිවෙ දමාපු එකත් තරකට හිටින්න ඇති. හින්නි හාමිනේ පහමාරට විතර කාමරේට හිහිත් ඇදේ හාන්සි වුණා.

රැකියා යමක් රත් කරල දෙන්න ආපු දයානි, ලිඳු ලඟට යනව ආරියදාස දුටුව. මේ වෙලාවේ නම් අම්ම නැඟිටල නො එන එක සිතුවායි. ආරියදාස වට පිට බල බලා ගියා ලිඳු ලඟට. දයානි පනිටුවෙන් කළයට වතුර පුරවනව.

"අද රැකියා ගන්න එනව තේද?"

"මක්කට එනවද... අද හින්නි නැන්දට සනීප නෙ"

ආරියදාස ඉඟි මරල හිනා වෙනව.

"නැන්දට සනීප උණට මට සනීප නෑනෙ..."

"ඇයි උණ ගැනගෙන එනවද?"

"ඔව්... ඊයෙ හවස හිටලම මටත් උණ"

ආරියදාස මොකක්දෝ අව කැපෙන දෙයක් කියන බව මනමාල හිනාවෙන්ම තේරුම් ගත හැකියි.

"ඊයෙ ආවට වැඩක් උණ නෑනෙ... හරියට දේදුන්නක් පායල මැකිල ගියා වගෙ... අද නං එන්නම ඔනෑ"

"ඔනෑකම මොකද්ද කියන්නකො"

ආරියදාස බොහොම හෝදියෙන් වට පිට බැලුව. කට හඬ පුළුවන් තරම් හින් කරල මෙහෙම කියන්න ගත්ත.

"මං ගෙයි කාමරේ බුදිය ගන්න බව අඟවල පිට කාමරේ බුදිය ගන්නව... අම්මට නින්ද ගියාම එන්නකො"

"නෑ... තේ උපාසකයියෙ... මං දූ සැරයක් මට්ටුවෙව්වි ගැනි. මය හදන්නෙ ආයෙත් මාව අමාරුවෙ දාන්න"

"පිස්සුද ලමයො... එන්න කියන්නෙ අමාරුවෙ දාන්නයැ. ආදරේට නෙ"

"අනේ අනේ කුඩු වෙව්වි පවුල් කඩා ඉතිරොවන්න මට බෑ... ඒ පාප කරුමෙට නං මං කර ගහන් නෑ"

ආරියදාස අම්මගේ දයානි කළය උකුළට ගත්ත. ඔව ඔක්කොම දයානි ගෙ ගණන් ඉස්සිලි බව ආරියදාස දන්නව. කැමැත්ත තිබිවිව් තරමට අකැමැත්ත පෙන්වන එක ගැහැනුන් ගෙ ගතියක් කියල ආරියදාස හිතුව.

"එනව තේද මගෙ බකිනි මල?"

දයානි හැරිල බලල ආරියදාස ගෙ පපුව කපාගෙන යන හිතාවක් පිළුව.

"අනේ මට නං බෑ"

"නාවොත් බලා ගන්න බැරියැ"

දයානි දිව එළියට දාල, දෙපැත්තට වනල පස්ස හරවල යනව. කළය ඉඟටියට තද කරගෙන පස්ස හැරිල නිතඟි ලෙලව ලෙලව යනකොට දයානි ගෙ ඇඟ පතේ ලස්සන කියන්න බෑ. ආරියදාස ලිං බැම්මට හේත්තු වෙලා දැත් ළම මත බැඳගෙන බලා හිටිය. දයානි ආයෙත් සැරයක් හැරිල බලල දිව එළියට දාල දෙ පැත්ත වැනුව.

ආරියදාස ගෙට ආව. ඉස්තෝප්පුවේ හාන්සි පුටු කබලෙ දිගැදුණා. බලාපොරොත්තු සපල වේව්ද නැද්ද යන ප්‍රස්න දෙක

කුණාටුවක් වගේ හිතේ පෙරළි කළා. අඳුර වැටීගෙන ආව. දයානි කුස්සියෙ වැඩ කරන සඳ්දෙන් වරින් වර ඇහෙනවා. අම්ම ආයෙත් නැතිවල එහා මෙහා යන බව ආරියදාසව වැඩවුණේ කුස්සිය පැත්තේ කතා බහෙන්. 'අපේ අම්මප අම්මට එක කැනකට වෙලා ඉන්න බැරි නැටි!'

සිංහකට පස්සෙ හින්නි හාමිතේ ආලින්දයට කර පෙවුව. "ලාම්පු පත්තු කළා නං පුතේ... දූං කළුවර වැටිල"

"කොව්වර කිවුවත් අම්මට ඇදට වෙලා ඉන්න බැනේ" ආරියදාස නොරිස්සුමෙන් උරහිස ගස්සල අහක බලා ගන්නවා.

"දූං මට ඇදේ දපන්න අම්මරුවක් නෑ ළමයෝ"

හින්නි හාමිතේ ගෙට ගියා. ආරියදාස තරහෙ බැරිකමට නැතිවෙට නැහැ.

"උසල නං අහවරයි නැත්තේ"

දයානි ගෙ කට හඩට ආරියදාස උනන්දුවෙන් ඇහුම්කන් දෙනවා.

"එහෙනං දුමේ පොඩි එකට බත් ඩිංගකුප්පු ගෙන ආවෙ"

"ඔත් නෑ නැත්තේ ... මං උසල කියලයි ආවෙ"

"උඹ දූං ආයෙත් නාවට කමක් නෑ... මට දූං හොඳයි නේ"

"හෑ නැත්තේ... මං උදේ එන්නං"

ආරියදාස ගෙ හිතේ පිටිල පිටුණු බලාපොරොත්තු බැලුම් බොගේ ගාල පුපුරල ගියා.

෧ තිස්සෙ ආරියදාසට හරියකට තිත්ද හියෙත් නැහැ. පාන්දර වැඩට හියෙත් තෝන්කුවායෙන්. විටින් විට දයානි ගැන හිතේ තරහකට හුරු කලකිරීමකුත් හටගත්ත. ඒත් නාවට කමක් නෑ කියල අම්ම කීව්ම, දයානිට එන්න බැරි වග ආරියදාස දන්නවා.

අද පඩි දවස. පඩියත් අරගන ආරියදාස කන්තෝරුවෙන් පිට වුණේ, කණුරුගමුවේ බැහැල යනවද හිත හිතා. එකකොට තමයි. එදා ගිය වෙලෙ කුමාරි ගෙනෙන්න කියාපු මල්පිස් රෙදි කැල්ල ආරියදාසට මතක් වුණේ. ඒක අරගන නො ගියොත්, ඔව්වරම පිහිය නැද්ද කියල මුණ දික් කර ගනිවි. වරුවක්ම වරු වුරු ගාවි. හෙටම යනවා කියල හිතා ගෙන කෝවිටියට ගොඩ වුණා. මාතර ඉස්වෙසමෙන් බැහැපු ගමන් ආරියදාස ගියෙ කොටුවෙගොඩ රෙදි සාප්පු දිනාවට. අතපසු වෙච්ච යුතුකමක් ඉස්ට කරන්නයි කල්පනාව. පඩි දවස නිසා සාප්පුවල සු ගාල සෙනග. වැඩි හරියක් ගුරුවරියෝ, නර්ස්ල වගෙ, පඩි ලබන බවලත් උදවිය. දයානි ගෙ දරුවට රෙදි කැල්ලක් දෙනවට වඩා පොඩි සුටි එකක්ම අරගන දෙන එක හොඳා. නිල්පාට කලිසම් පොඩිත්තකුත්, ඊටම කැපලාපු ආභරණ කරපු ටි ෂර්ට් පොඩිවකුයි තෝර ගත්ත. ගැනු, ළමිස්සියෝ කවුන්ටරේ ළඟ පොදි ගැහිල. එහෙත් මෙහෙත් වැලඹිවෙ නැපෙනවා. තල්ලු වෙනවා. ආරියදාසට තරහෙන් බෑ. දෙනවත් වෙලා දයානිටත් ඉස්තරම් සායකුයි බිලවුස් එහෙකුයි අරන් දෙන්නත් ඕනෑ. කවදත් කැපී පෙනෙන්න අදින ගැනි නේ. කඳ කොළ පාට සායකුයි ලේස් වැඩ දාල සමනලයෙක් වාගෙ බෝ එකක් අල්ලාපු බිලවුස් එහෙකුයි ගත්ත. සමහර ගැනු කවුන්ටරේ ළඟ බලා හිටියෙ ඉරිසියාවෙන් වගේ. මේ වෙලාවේ නො දුන්නොත් ආයෙත් දෙන්න වෙන එකක් යැ. කුමාරි ගෙදර ආපුච්ඡම මේ ඔක්කොටම විලංගු වැටෙන බව ආරියදාස දන්නවා.

රෙදි පාර්සලේ ගෙට ගෙනාවෙ බොහොම රහසිගතවයි. අම්මට හොරෙන්. අම්ම ගෙ ඇහැ වහල ඒක දයානි අතට දී ගත්තෙ මොන කරම් කුරුමානම් අල්ලලද කියන්න බැහැ. දයානි ඒම පැනල බාර ගත්තත් නෙවෙයි. බොහොම අදි මදි කරල, පෙරැක්ත කරන විට ඒකට දැන පාන ගමන් බර සුසුමකුත් පිට කළා. බොහොම ලොංගතු කමින් ආරියදාස ගෙ මුහුණ බලල, ඇස් අඩවත් කළා. කඳුළු හංග ගන්න වෙන්ට ඇති. ඊළඟට යටි තොල විකාගෙන බොහොම සෝකයෙන් වාගෙ බිම බලා ගත්ත.

"මවත් දකින්න උතාට ඔය සුවචෙක අන්දවන්න ඔනෑ. ඔය සාය බලවුස් දෙක ඇන්දාම ඔහෙත් නියමෙට බකිනි මල වගේ හිටිවි"

දයානි සාමකමට හිනා වුණා.

හතර පස් දොහකින් ආරියදාස නො ආවාට කුමාරි හිටියෙ උරණ වෙලා. ඊයෙ පඩි දවසෙවත් ඒවි කියලයි බලා ගෙන උන්නෙ. මේ ගමන තමනුත් නැති අතරවාරෙ ගෙඩිය පිටින්ම පඩිය අම්ම ගෙ අත මිටි මෙළෙවුවද කියලත් අඩමානයි. තිහගොඩ ගිහින් එන්න තරම් කුමාරිට හිතෙනව. උදේ වටගෙදර ඉස්කෝලෙ රාජකාරියට ආ වෙලාවෙ ඉඳලම ඔස්වෙ වැඩ කළේ ඔය කල්පනාව. අනෙත් අතට ආරියදාසට මුකුත් කරදරයක් ද කියන්නත් බැහැ. ලෙඩක් දුකක් වෙන්න බැරිද? නැන්දම්මත් නිතර ලෙඩ ගාණෙ නේද කියලත් හිතුණ. අද ඉස්කෝලෙ ඇරිල ගිහින් ආවොත් හොඳයි කියලම හිතෙනව. එතකොට ආ පත්‍ර කවුරුගමුවෙ ගෙදර යන විට හොඳවෙම හවස් වෙවි. ඒ අස්සෙ ගෙදර අය කලබල වෙවි. කොයි එකටත් ගෙදරටත් කියල කෙටි නිවාඩුවක් පාල හෙබව යන්න කුමාරි හින්දු කර හේන. සමහර දවස් ආරියදාස එන්නත් ඉඩ කියෙනවානෙ.

දහසමාරෙ විවේක කාලයෙදි කුමාරි ගුරු කාමරයට ගියා. තේ බීමට. ඇග්නස් ඉස්කෝල හාමිනෙත් ඇවිත් කුමාරි ළගින්ම වාඩි උණ.

"අද උදේ ඉඳලම කුමාරි මිස් බර කල්පනාවක්?"

"ඔව් අනේ... දවස් හතරකිං පහකිං මහත්තය ආවෙ නෑ. එයා අසනිපෙන්නද, ගෙදර කරදරයක්ද හිතා ගන්න බෑ"

"ආ... මිස්ට ආරියදාසද?"

"ඔව් මෙයා"

"ඊයෙ මං සාරියක් ගන්න 'රිස්ට් ටෙක්ස්ට්බුක්' එකට ගිහිං හිටිත්දි මිස්ට ආරියදාසත් ඇවිත් රෙදි ගන්නව මං දුටුව. අවුරුදු දෙහෙක විතර ලමයෙකුට සුවි එකක් හෙම ඉල්ලනව මං අහගෙනයි. ලස්සන ලේස් බලවුස්සෙකක් හෙමත් ගත්තෙ"

කුමාරි ගෙ දෙ බැම හැකිළි ගියා. මුහුණත් අමුතු වුණා. සුවි අරගන දෙන්න අවුරුදු දෙකේ ළමයි කොහෙද ඉන්නෙ? අඩමාන

නෑ ඇග්නස් වෙන කාටද රැවටිලා. 'හරි හරි සුවි එක ගත්තෙ සිරියලකා නඟාගෙ ළමයට වෙන්නැති. පේනව නේද මං නැති අතරෙ නඟාගෙ දරුවන්ට තෑගි! සමහර විට ඔය කියන බලවුස් එක ගත්තෙ නම් බබා හම්බු උණාම මට තෑගි දෙන්න වෙන්න ඇති. එත් මෙව්වර කල් තියා එහෙම වියදම් කරන මිනිස නම් නෙවෙයි.' කුමාරි ගෙ හිතේ මහා කලබැග්නියක්.

"අපේ මහත්තයව ඔයා හොඳටම ඇඳුරුවද?"

අමනාපයෙන් වාගේ ඇග්නස් දෙ උර ගැස්සුව.

"ඇයි අනේ... දෙ තුං දවසක් දුකල තියෙන මිස්ට ආරියදාසව මට අඳුරන්න බැරිද?"

"එයා ඔයාව දකින්න නැතුව ඇති... නැත්තං කතා කරනව"

"ඒ වෙලාවෙ හරි සෙනඟ... මමත් ලේස් කැල්ලක් තෝර තෝර හිටියෙ. කතා කරන්න බලනකොට මිස්ට ආරියදාස ගොහිං"

කුමාරි ඔළුව හෙලෙවුව. ඊළඟට වෙන කතාවක්.

කුමාරි ගෙදර ගිහින් මඟ බලා හිටියට එදත් ආරියදාස ආවෙ නැහැ. පුදුම මිනිහෙක්. හිත හොඳවෙම කලකිරිල.

පුදුමෙන් උදේ කුමාරි පිටත් වුණේ ඉස්කෝලෙ ඇරිල හිතගොඩත් යන්න හිතාගෙන.

"හවස් උණොත් මං අද එන් නෑ අම්මෙ... ආරියදාස ආවෙ නැත්තෙ මොකද බලන්න යන්න හිතේ තියෙනව"

"හොඳයි දුවේ... හොයල බලන්න ඔනෑ තේන්නම්"

දවස් හයකින් ආරියදාස ආවෙ නැහැ. විස්සයෙන්ම පඩිය ගත්තාම එන්න වටිනව නේද? කුමාරි ගෙ තරහ ඉහ වහා යනව. හත් මාසෙන් මවුපියන් ළඟට ගෙනත් බැස්සුවාම හිතාගෙන ඇති ඔක්කොම වගකිම්වලින් නිදහස් උණාය කියල!

හවස දෙකහමාර වන විට කුමාරි ලන්දෙ ගෙදරට ළඟා වුණා. ලං වෙන කොට හිතා හඩක් ගේ කුළින් ගලාගෙන ආව. ගැනු හිතාවක්. පෙනෙන්න නම් කවුරුත් එළි පහළියක නෑ. කුමාරි හින් සිරුවෙ ගෙට ගොඩ වුණා. ගේ ඇතුළෙන් එන්නෙ නැන්දම්මගෙයි තවත් තරුණියකගෙයි කට හඩවල්.

"ඔහොම තමයි නැන්දෙ... ඉස්කෝල මිස්ට කවුරුත් එකයි. අතක් පයක් හොලවන්න කැමති ජාතියක් නෙවෙයි නෙ"

කුමාරි ගෙ මුණ කළු වුණා. එකත් එකටම නැන්දම්ම කවුදෝ

එකියක් එක්ක මේ විවේචනය කරන්නෙ තමාව යැයි කුමාරිට හිතුණි. නැති නැත වහොම බාල්දු කරල කරන එක මොන ආරම්භකයකද කියල කුමාරි හිතුවා. සමහර විට ඒ කතා කරන්නෙ වෙන ගුරුවරියක් ගැන වෙන්වත් බැරි නැ තේද කියලත් හිතෙනවා. ඒ උණක් නිසොල්මනේ කව ව්කක් ඇහුම් කන් දෙන්න වටිනාව. සැක දුරා කර ගන්න. මේත් එකකොටම ගේ ඇතුළෙ හිටපු කොපු පැටියෙක් එබ්කම් කරල බලනවා. හිටි පිළිමයක් වගේ හිටපු කුමාරි දකල ළමය බය වෙලා. උං කෙදිරි ගහා ඇතුල් කාමරයට දිවුව. දයානි එබ්කම් කරන විටත් කුමාරි හිටගෙන ඉන්නවා.

"ආත් ඉස්කෝල හාමිනේ ඇවිත් නැන්දේ"

අපොයි දෙයියනේ කියන්න වාගෙ හින්නි හාමිනේ කව ඇරගෙන ඇස් මහත් කළා. කියාපු දේවල් ඇහෙන්න ඇත්ද කියල දෙන්නම් බිරිංතට්ටු වෙලා, මුහුණු බලා ගත්ත. මුණු දෙකේම ලේ හිදිල. සුදුමැළි වෙලා. මුහුණ දෙතට මිසක දන් මොනවා කරන්නද? හින්නි හාමිනේ එළියට ආවා. දයානි ළමයන් වඩාගෙන පස්ස දොරින් පිට වෙලා යන හැටි කුමාරි දුටුව. දරුවට අන්දල තිබුණු තාත් සුටි එක දකපු ගමන් කුමාරි ගෙ හිතට ඇතුළු වෙලා ඇත්තා කියාපු කතාව. ඒ අර ආරියදාස ගන්නව දුටුවැයි කියාපු ළමා ඇඳුම් කට්ටලේ වෙන්න බැරිද?

"වාඩි වෙන්න දුවේ... මොකෝ මේ හදිස්සියෙම දුවගෙන ආවේ?"

කුමාරි විඩාව නිසා බැස් එකයි කුඩෙයි විපෝව උඩ අතැරල වේවැල් පැටියෙ වාඩි වුණා. හින්නි හාමිනේ උච්චස්සට හේත්තු වෙලා. තවමත් තැනි ගත් පෙනුම මුහුණෙන් පහ වෙලා නැහැ.

"අරය සුමානෙකිං විතර ආවෙ නැතුවට බලල යන්නයි මං ආවෙ"

කුමාරි උත්තර දුන්නෙ මුහුණත් පුළුල් කරගෙන. නැන්දම්ම ගෙ මුහුණත් නොබලා. තමන් අසනියෙන් හිටපු බව හින්නි හාමිනේ කියනවා.

"මං දවස් දෙකක්ම ඇඳව වෙලා හිටිය ළමයො. ඇවිත් වැඩ පළ වික කරල දුන්නෙත් අර දං හිටල ගිය දයානි තමයි"

කුමාරිට මය විස්තරවලින් වැඩක් නැහැ. හිතේ තියෙන්නෙ ඊට වඩා බරපතල ගැටලු, ප්‍රහේලිකාවල්. සැක සිහිවිලි.

"ඒ උණාට ඊයෙ පෙරේද වැඩට ගිය මිනිහට යසව කපුරුගමුවෙ බැහැල එන්න තිබුණෙන. අල්මාරියෙ තියෙන රෙදි කැල්ල ගෙනත් දෙන්න කියල දවස් ගාණක් කිවුව. ඒකවත් සැලකුවෙ නැහැ"

"ගෙය් මේ කඩුත්තු ලෙඩෙ හිංද ඒ ළමයට ඉවරයක් තිබුණෙ නැ දුවේ... වැඩට ගියෙත් මගෙ කට්ට බලේට"

කොපමණ වැරදි ඇතත් අම්මල ප්‍රකාල එක පැත්තෙ, තමන් පේන අහන්න ඇවිත් තියෙන්නෙ, හොරාගෙ අම්මගෙන් තේද කියල කුමාරිට හිතුණි. හින්නි හාමිනේ බොරු මුණිවිචාවට මෙහෙම කියනවා.

"මාත් මේ ළමය බලන්න ඉරිද දිනාවට එහෙ එන්නයි හිතා හිටියෙ"

හින්නි හාමිනේ ඒක කියන්නෙ, ලේලිය දිනා හොරකින් බල බලා තරමක සැකයෙනුයි. ලේලිගෙ මුණෙ නම් හිතාවක් නියා ලේ පොදක් නැ.

"මධාරංවිසි රෙදි සාප්පු ගාණෙ සවාරි ගියා කියල. එහෙවු මිනිහට අරප් ගේ ළග බැහැල එන්න වෙලාවක් නැ!"
කපුද...? ආරියදාස?"

කුමාරි උත්තර නොදී අහක බලා ගත්ත. හින්නි හාමිනේ අන්දුන් කුන්දුන් වෙලා.

"අනේ මය කියන කං මම නං දන් නැ... මෙහෙ ගෙනාපු රෙදි වගයක් නං නැ"

ඒ ගැන නැන්දම්ම එක්ක වාද කරල වැඩක් නැහැ. උන්ද නොදන්නවා ඇති. ස්වාමි පුරුසය එක්කම මේ පලහිළවුට බේර ගන්න ඕනැ. අද නතර වෙලා ගියොත් නාකද? 'නැ. මාව බලන්න එයයි එන්න ඕනැ. එයා මුණ ගැහෙන්න මම මෙහෙ පැල් බැඳගෙන ඉන්න ඕනැ නැහැ.'

"ඉතිං දුවේ ඇඳුං මාරු නො කර ඉන්නෙ මය දං ආපහු යන්නද?"

"ඔව්... මං නොගියොත් ගෙදර කලබල වේවි" යි කියාගෙන කුමාරි නැගිටිට. දවල්ට කෑම කෑවද ඇහුවාම, ගෙදරින් ගෙනා කෑම එක ඉස්කෝලෙදීම කාල ආපු බව කුමාරි කිවුව.

"මා හිතේ අද නං ආරියදාස එන ගමං එහෙත් බැහැල ඒවි"
ඒ ගැන දෙසීමත් අප්‍රසන්න නිසා කුමාරි හා හු ගැවෙ නැහැ.

වෙන එකක් කියා ආ මොහොතේ පටන් මේ වන තුරු නිකමට 'අම්මේ' කියල හිත්ති භාමිනේ ඇමතුවේ වත් නැහැ.

කුමාරි නැගිටල කාමරේට ගියා. අල්මාරිය ඇරල බැලුව. ඔය ගෙනාවැයි කියන ඇඳුම්, අල්මාරියෙවත් තියෙදැයි බැලීම පළමු වැනි අරමුණ. එහෙම නම් කිසිම අලුත් ඇඳුමක් කැඩුමක් තිබුණෙ නැහැ. මල් පිස් රෙදි කැබලිලත් තිබුණු නැත නැහැ. අද ආරියදාස එමින් පාර එහෙත් එන්න හිතාගෙන ඒක අරගනම වැඩට යන්න ඇතැයි කුමාරිට හිතුවේ.

කුමාරි එළියට එන විට හිත්ති භාමිනේ දිවුල් කිරි එකක් හදාගෙන සාලේට ඇවිත්. වෙලාවේ හැටියට ඒක නම් අපුරුයි. කුමාරි හිටිගෙනම විදුරුව අතට ගත්ත.

"දූං ඉතිං අම්මට හොඳටම හොඳයිද?"

'අම්මේ' කියන වචනෙ කටින් පිට වුණේ ඔත් දුන් තමා.

"හොඳටම හොඳයි කියන්න නං බැ ලමයෝ... මේ වානෙ කමයි හැම කැනම දුටන්නෙ. දූං අපි වයසක උදවියනෙ. හැඳෙන ලෙඩ නිව්වාඩක් වෙන්නෙ නෑ"

"එහෙනං මං හොඳිං එන්නං."

කුමාරි හිස් විදුරුව නැන්දම්ම අතට දිල ආපහු හැරෙන්නව.

"හොඳමයි... කුතුරුවත් සරණයි!"

කුමාරි ආපහු යන්නෙ එසේ මෙසේ බරක් හෙම හිසේ දරාගෙන නෙවෙයි. දයානි දුන් තිස්සෙම හැටියෙන්ව ඇති. තමාත් නැති අතරවාරෙ ඒ විසේකාරි ආරියදාසව දලේ දාගන්න බැරි නැහැ කියල හිතෙනව. මිනිස අතැරල ඇවිත් තියෙන්නෙ මොන තෙයියාඩමක් හටන්න බලාගෙන ද කියන්න බැහැ. ඉඩ කඩයි තිදහසයි ලැබුණ හම හැතියෙකුයි මිනිසෙකුයි අතරෙ මොන මොනව වෙන්න බැරිද? කොළ පොඩිත්තට අන්දල තිබුණෙ ආරියදාස කෑගි කරපු ඇඳුම් කට්ටලේමයි කියල කුමාරි ගෙ හිත සහතික වෙනව. ආරියදාස රෙදි ගත්තු වග අම්මටත් වහංගු කළේ ඇයි? 'අද හැන්දෑවෙවත් ඔය මනුස්සය එන්නෙ නැතැ. මං අද තිහගොඩ ගිය විත්තියක් කියන්නෙ නැතුව ඉන්නෝනැ. බලමුකො රෙදි සාප්පු ගිය විත්තියක් හෙම කියාවිද කියල'

මහ ජල්ලියක් අල්ලන්න කුමාරිගෙ හිත ආවුද එකතු කළා.

පහමාරට විතර ආරියදාස කමුරුගමුවෙ ගෙදරට ආව. කොහොමටත් තමුන් ගෙ වහල යටිදි මුණට කඩා පතින්න කුමාරි ගෙ අදහසක් නැහැ. පුළුවන් තරම් තරහ මෙල්ල කරගන සාමදානයෙන් කතා කරන්න තීන්දු කර ගත්ත.

"පසු ගිය දවස් ටිකේ ඔහේ නාවෙ මොකද කියල මං මග බලං ගිටිය"

ආරියදාස කමිසෙ කොලරය උස්සල ලෑමට පිඹ ගනිමින් ඇදී පුටුවක් බර කළා.

"අම්මට මේ වතාවෙ හුඟක් අසනීප උණානෙ... ඒකයි එන්න ප්‍රමාද උණේ"

"හා ඇත්තද... අම්මට දූං සනීපද?"

"ඒ නෑ නැගිටල එහා මෙහා යනව... මං දවස් දෙකක්ම වැඩට ගියෙත් නෑ"

කෙහෙල් ඇවරියකුත් එක්ක පෙයාර්ස් ගෙඩි හතරක් දමා තිබුණු බැග් එක තුළින් ආරියදාස පොඩි කඩදාසි උරයක් අතට ගත්ත.

"මේං අර රෙදි කැල්ල"

"ආ... මල්පිස් කැල්ලද?"

"ඔව්"

ඊළඟට සාක්කුවට අත දාල කවරයක් එළියට අදිනව. මාසෙ පඩිය. වෙනදත් ගෙඩි පිටින්ම ඒක දෙන්නෙ කුමාරි අතට. ඊට පස්සෙ එදිනෙදාට ඕනෑ වෙන ප්‍රමාණෙට මුදල් ඉල්ලගන්නෙ ඇයගෙනුයි.

"මේං පේ එක"

කුමාරි ඒක අතට ගත්ත. මුදල ගනින්න ලැස්ති වෙන බව දිකල ආරියදාස මෙහෙම කියනව.

"මේ ගමන අම්ම ගෙ තෙල් බේත්වලටත් බර ගාණක් ගියා"

ගැනල බලන විට, වෙනදාට වඩා රුපියල් පත් සියයක් විතර අඩුයි. රෙදිවලට ගිය මුදල අම්ම ගෙ ලෙඩට බැර කරල මග

හරිත්ත සැමියා වැයම් කරන බව පෙනෙනවා. ඔන්න ඒ පාර කුමාරි ගෙ හිතේ හිලා වෙලා පැත්තක නිදාගෙන හිටපු යස්සය ඇඟමැළි කඩත්ත වුණා. හිස ඇල කරල එක එල්ලෙම ආරියදාස ගෙ දෑසට දෑස යොමු කළා.

"ඔහේ පඩි දවසෙ මාතර සාප්පුවකට යනව දුක්කය කියල මගෙ යාච්චෙක් කිවුව?"

ආරියදාස හොල්මනකට බය උණා වගෙයි. මුණත් අඳුරු ගැහුණ.

"ආ... බොහොම දවසකිං නංගි බලන්න ගියෙත් නෑ නෙ... යන කොට කොළ පොඩ්ඩට ගිහිං දෙන්න හිතාගෙන කළිසං කමිස සුව පොඩ්ඩක් ගත්ත"

ආරියදාස ඒක කියන්නෙන් අහක බලා ගෙන කෙරෙබබා.

ඇත්තක්ම කිසිම වැරදීමක් වෙලා නැති බව දුන් ඔප්පු උණාය කියල හිතල කුමාරි සතුටු වුණා. සාය බිලවුස් එක ගැනත් අහනවද නැද්ද කියල කල්පනා කළා. 'නෑ... ඒ ගැන අද කෙළිංම අහන්න ඕනෑ නෑ.'

"නංගිගෙ ලමයට තෑගි දෙන්න වගේම මටත් ඔය සාය බිලවුස් එකක් හෙම අරං ආවනං ඔහේට තෑගි දෙන්න කෙරෙබබා."

ආරියදාස පපුවේ බෝම්බයක් පිපිරුව වගෙ උඩ විසි වෙලා සිම බලාගන හිටිය.

"බිලවුකො... ලබන පඩියට"

කුමාරි කපටි කට කොන් හිතාගත් එක්ක ආරියදාස දිහා හොඳහින් බලනවා.

"වෙලාවක අර දයාකිගෙ පොඩි එකටත් ඔය බාල සුව එකක්වත් ගෙනිහිං දෙන්නෝනෑ... ඇරා අම්මට සාත්තු සප්පායං කරපු ඒවා ණය ගෙවන්නත් එපායෑ"

"අනේ ඔව්... දයාකිටත් ඔය රෙදි කැල්ලක් හෙම ගෙනිහිං දුන්නට පාවුවක් නෑ"

ආරියදාස ගෙ ඇඟ ඇතුළ ආයෙත් එහෙම පිටින්ම සලින වුණා. කුමාරි ඒ එල්ල කෙරුවෙ ඇණුම් පදයක් බවට සැක නැහැ. එක අතකින්, නංගිගෙ ලමයට සුව එකක් ගත්තු බව කියාපු එකත් මෝඩකමක් කියල දුන් හිතෙනවා. දුන් නම් මොන විදියකින් වත් ඔප්ව උස්සල කුමාරි ගෙ මුණ බලන්න අපහසුයි. බැරිවෙලාවත්

කුමාරිට සිරියලතා නංගි මුලිච්චි වුණු වෙලාවක, 'අපේ ලමයට නම් අයිය ගෙනා සුව එකක් නෑ' කිවුවොත් මොන දෙයියන්ට කියන්නද? තමන් ගෙ ලමය පිටින් දාල, වේස ගැනුන් ගෙ ලමයින්ට ඇණුම් අරගන දෙනවා කියල නංගි උදහස් වේවි. අමනාප වෙන්නත් බැරි නැහැ. කොයි එකටත්, නංගිගෙ කොලුවත් ඒ ජාතියෙම සුව ගත්ත. සල්ලි ගියත් මොනවා කරන්නද? එතකොට ඒ අවුලත් අහවරයි.

"ලමයගෙ සුව පොඩ්ඩට කියක් ගියාද?"

කුමාරි දිගින් දිගටම ඇණුම් කට්ටලේ ගැන තාරා අවුස්සන එක ආරියදාසට මහා හිරිහැරයක්. ඕක ගැන කතා නො කළට කතා කරන්න දේවල් ද නැත්තෙ. නිකමට අම්මගෙ අසනිපෙ ගැනවත් ඇහුවද. ආරියදාසගෙ හිතේ නො රිස්සුමක් හට ගත්ත.

"ඇහුන් නැද්ද මං අහපු එක?"

"ඇහුණ... අනේ කුමාරි ඔය කරව්වලේ නවත්තන්න... ඒකට කෝටියක් කියෙ නෑ. එකසිය විසි පහයි"

ආරියදාස පපුවේ උත්තර දිම ගැන කුමාරිටත් තරහ ගියා.

"ඒක ඇහුවම මොකද ඔහේ ඔව්වර කුලප්පු වෙන්නෙ. ඔහේ එදා රිස්වි එකෙං සායක්, බිලවුස්සෙකක් හෙම ගත්ත බව මං නො දන්නවා කියල හිතුවද?"

ආරියදාසට පොළොව පළාගෙන යන්න හිතුණ. මුහුණ දාල පිච්චිලා ගියා වගේ. ලජ්ජාවෙ, බයේ හැංගෙන්න ආකහෙන් ඉඩ මදි. සප්තමහ සාගරෙත් ඉඩ නෑ. පොළොව පළාගෙන ගියත් ගැළැවීමක් නැහැ වගේ.

"ඒව ගන්නැත්තෙ අම්මට අන්දවන්න වෙන්නැති... නේද?"

එක පාරටම ආරියදාසට ගණ දෙව් නුවණක් පහළ වුණා. "දෙයියනේ අපේ ඔඟිස්සෙකේ ලේඩි කෙනෙක්ගෙ දුවක් වැඩිවිය පත්වෙලා පාවි එක මටත් කිවුව. අම්ම ගෙ අසනිපෙ නිසා මට යන්න බැරි උණා. ඒ ලමයට තෑගි දෙන්න මං සායකුයි බිලවුස්සෙහෙකුයි ගත්තු එක ඇත්ත"

ආරියදාස බොහොම අමාරුවෙන් ගණ දෙව් නුවණ එළියට අදින විට කුමාරි එළිස්සියක් වාගෙ මහ හයියෙන් හිතා වෙන්න පටන් ගත්ත.

කෘතියක් නිකුත් කළාද? කාගෙන් අහන්නද? අම්ම අත් දෙක පසුව පිට පටලවාගෙන බිම් බලාගෙන කාමරයෙන් පිට වුණා.

ආරියදාස ගෙදර එනවිට හොඳවේලම අඳුර පැතිරීලා තිබුණ. ගෙට පය ගහපු ගමන්ම, අද කුමාරි ඇවිත් ගිය බව අම්ම කිවුව. ආරියදාස පස්සට විසි වුණා. විමසියෙන් කට ඇරිල.

"එයා එනකොට අම්ම විතරද හිටියේ?"

"එනකොට දයානිසි කොලුයි ඇවිත් හිටිය"

ආරියදාස අඩියක් උඩ විසි වෙන්න ඇති. උඩට ඇද ගත්තු හුස්ම එංග පහළ හෙලා ගන්න බැරිව වගේ හිටිය. කුමාරි පරල වෙලා තියෙන්නේ මින කමයි.

"උඹ අදත් එහෙ ගියෙ නැද්ද පුතේ?"

"ගියා" යි කියාගෙන, ඇදුම් මාරු කර ගන්න ආරියදාස කාමරයට ගියා.

"ඇයි ඉතිං ඒ ලමය අද මෙහෙ ආපු විත්තිය කිවුවෙ නැද්ද?"

ආරියදාස නැහුණා වාගේ හිටිය.

21

සිරිසලකාට දෙවැනි ලමය හම්බු වෙලා දත් සුමානායක් වෙන්න. ඉස්පිටිතාලෙට ගිහින් බලල ආව මිස තවම කැහි බෝග අරගන ගෙදරට ගොහින් දුව බලල එන්න හින්නි හාමිනේට බැරි උණා.

"පුතේ උඹ ඉරිද කවුරුගමු හෙම යනවද?"

"නෑ අම්මේ... මං ආයෙත් යන්නෙ සදද වැඩැරිල එන ගමං" හින්නි හාමිනේ ඇත බලාගෙන හිස පද්දවනව.

"ඇයි අම්මේ එහෙම ඇහුවේ?"

"නෑ... බණ්ඩන්තර ගොහිං එන්න හිතාගෙන යි ඇහුවේ"

ආරියදාසගෙන් ප්‍රතිචාරයක් නැහැ.

"යමුද?"

"අම්ම ගොහිං එන්නකො... මං පස්සෙ වෙලාවක යනව. කුමුර පැත්තෙන් යන්නටපායැ"

වෙනද කවුරුගමු ගිය ඉරිද දවස්වල ආරියදාස ආපහු එන්නෙ නවස් අතේ. කුමාරි ගෙ ගැබට දත් අව මාසෙන් පැනල. ගැටුමෙන් සරදාවකින්, පිරියකින් යනව හෙවෙයි. ඒ සිද්දියෙන් පස්සෙ වෙලාවට කතා බස් කරන්නෙ ආවට ගියාට. අං කොං පානව. ලමය ලැබිල මෙහෙ ආපු දවසක කුමාරි අම්ම එක්ක ගතු කියන එක ගැන ආරියදාසට සැකයක් නැහැ. ඒ ගැන කාරණා හෙළිදරවු උණාම අම්මට මුහුණ දෙන එක කුමාරිට මුහුණ දුන්නටත් වඩා අසීරු වෙනව. අනිත් අතට දයානි අම්මට තරක ගැනි වෙනවටත් හිතට දුකයි.

උපාසක අයියට සල්ලි දිල මම මාතරිං ලමයට ඇදුම් සුව එහෙකුයි. සාය බලවුස් පෝඩුවකුයි ගෙන්න ගත්ත කියල කල් තියා අම්ම එක්ක කියන හැටියට දයානිට උපදෙස් දිල තිබ්බොත් ආපසු යි ආරියදාසට හිතුණ. එදා කුමාරිටත් ඒ වාගේ උත්තරයක් දුන්න නම් ලොකු තරම් අගේද කියල. ආරියදාස දත් ගිය නුවණ ඇතුන් ලවා අද්දවන්න වැයම් කරනව. හොඳ නුවණ පහළ වෙන්නෙ, වැඩේ ගැස්සුණාට පස්සෙ නේද කියල ආරියදාස පසුතැවෙන්න උණා. එහෙම කිවුව නම් වැඩිම උණොත් 'වේස ගැනුංගෙ වැඩ පණිවිඩ කරන්න ඔහෙටත් ලැජ්ජ නෑ' යි කුමාරි විකක් පුප්පන්න තිබුණ. වැඩේ ගොඩින් බේර ගන්න තිබුණ.

සබන්, පියරු, කුළු බඩු අඩුවැටියත් එක්ක කිරි හට්ටියකුත් අරගන හින්නි හාමිනේ ඉරිදා උදෙන්ම බණ්ඩන්තර ගියා. තමනුත් විකකින් කුමුර පැත්තෙ යන බව ආරියදාස අම්මත් එක්ක කිවුව. අම්ම නො පෙනී ගියා විතරයි. ආරියදාස ගෙ අසාවල් නිදිගැට හරින්න වුණා. දයානි එතොත් මේක තමයි නියම වෙලාව. නිව් හැතහිල්ලෙ කොයි කොයි දේක් කතා කර ගන්න පුළුවනි. අම්ම එහේ හුඟ වෙලාවක් පරක්කු වෙව් ඉන්න එකක් නැහැ. දයානි දත්ම ආවොත් තමයි හොඳ. ආරියදාස පැළ දොර ලඟට ගිහින් සැරෙන් සැරේ කණ්ඩිය උඩ ගේ දිහාව බලනව. දයානි පෙනෙන තෙක් මානෙක නැහැ. ආරියදාස ගෙ අසහනය මොහොතින් තෙක් මානෙක නැහැ. ආරියදාස ගෙ අසහනය මොහොතින්

හාමිනේ එක්ක ජීවත් වෙන්න ඕනෑ තේද කියල දයානි අහනවා. පුළුවන් ක්‍රමයක් තිබුණා නම් මෙලෙහකටත් කුමාරි ගෙන් දික් කසාද වෙලා දයානි එක්ක කොහේ හරි ගිහින් ජීවත් වෙනවාය කියලත් ආරියදාස කිවුව. අම්ම ජීවත්ව ගිවිස්දී එක කරන්න අමාරුයි, පසුව පැළිල මැරෙයි.

ඉස්කෝල හාමිනෙන් ලොකු පඩියක් ගන්න නියා අම හිඟයක් නෑකුව, ලස්සනව ජීවත් වෙන්න පුළුවන්කම තියෙද්දි පිස්සු දොඩන්න එයා කියල දයානි කිවුව.

"ඒ හැනිගෙ අවුරුද්දක පඩිය එකතු කළත් මට මගේ 'බකිනි මලේ' එක හාද්දක් විතර වටින්නෙ නෑ"

ආරියදාස කතා කරන්නෙ ඇස්වල කදුළුත් පුරවගෙන, හැඟීම් බරව, දෙන්නට දෙන්න ගෙ ආදර උණුසුම් එන්න එන්නම වැඩි වෙතුව. සිප හැනිම, වැලඳ හැනිම නිමක් කොතක් නෑහැ, කොහෙ ඉන්නවද මොකව වෙතවද, ලෝකෙ කොයි අතට කැරැකෙනවද කියලවත් ආරියදාසට නිතවුටත් නෑති කරමට මත් වෙලා.

"කවුද බෙදර... අ... අ..."

කුසුරු හින් හැකුකු කට හඩක්, කතා කියන පැත්තකින් උණක් සාලෙට පිවිසෙන දොරවුව ලෙහම ඇවිත් සිටින බව ආරියදාසට දනිල. දෙන්නට දෙයිමො සිහිවෙලා, දෙන්න වෙන් වුණේ හරියට ඒදිලි පැරයක් වැදිල වගේ. දෙදෙනම තක්කු මුක්කු වෙලා ඇස් මහක් කරගෙන එසිනෙකා දිහා බලන්නෙ ඒ කවුදැයි අහන්න වාගේ.

"කවුරුත් නැද්ද බෙදර... අ... ආ..."

මේත් ඒ පාර කට හඩ සාලෙටම ඇවිත්, ඉස් කිරිමට මුවා වෙන්නැයි වහම් දයානිට සන් කරල ආරියදාස ඇදෙන් නැගිටුව. ඇඳ 'කිරිස්' හාන සද්දෙ එළියටත් ඇහෙන්න ඇති, ගැහි ගැහි උච්චස්ස ලෙහට ආපු ආරියදාස, දොර පළව බාගෙට ඇරල ඔළුව එළියට දමිම, හත් දෙයියනේ! කාමරේ දොරකඩම මේ හිටගෙන ඉන්නෙ කුමාරි ගෙ අක්ක නෙ, මිසිලින් අක්ක! කහුරුගමුවෙ හිටල ඇවිත්.

"මල්ලි මොකද කෙරුවෙ...? කෝ නැන්ද?"

"ම... මං මේ කාමරේ අස් කෙරුව අක්ක... අම්ම නංගිලෑ අහ හියා"

ආරියදාස ගෙ වටහත් පැටලෙනව, යකෙකුට බය වෙලා වගෙ මුහුණත් කළු වෙලා, දාඩිය වැක්කෙරෙනව, මේ අතරවාරෙ රිංගුව, ඉස්කිරිමකින් අඩක් විතර පෙනෙනව, ඒකෙ තිර රෙද්දට එහා පැත්තෙ මනුස්ස ඡායාවක් වගෙන් තියෙන බව මිසිලින් දුටුව. ඉස්කිරිමෙ යට දාරෙට යටින් රතු සායක වාටියක් වාගෙන් මිසිලින් සියල්ල හිතාගෙන ඉවරයි. හිතට නැඟිගෙන ආවෙ ඉහිළුම නො දෙන පිළිකුලක්, වික් විතරක් මෙහෙමත් මිනිස්සු, මිසිලින්ගෙ හිතේ නොරිස්සුමක් වගේම කේන්තියක් මිශ්‍ර වෙලා, 'ළමය හම්බු වෙන්න නංගි ගෙදර ගොහිං බස්සල මේ යකා හොර අහුවො එක්ක නැළුවෙනව' යි හිත කැගහන්න වුණා, කුමාරිට විතරවත් මේ අවලං වැඩ මිසිලින්ට රුස්සන්නෙ නෑහැ.

"මිසිලිං අක්ක අරුමැක්කෙ මේ හදිස්සියෙම?"

ආරියදාස උච්චස්ස හරස් කරගෙන පිළිමෙ වාගෙ හිටගෙන වටහ පිට කර ගත්තෙ බයෙන් බයේ, කොපමණ බයක් ද කිවුවොත් තවමත් හෘදය වස්තුව දෙමෝලෙන් පිටි කොටන වංගෙඩිය වගේ, නංගිගෙ අමාරුවෙලා පාන්දර ඉස්පිටිතාලෙ නැවැත්තුව, ඒක දුනුං දිල යන්නයි මං ආවෙ"

මිසිලින් මුණෙ හිනාවක් වත් ලේ පොදක්වත් නෑකුව දමා ගහන්න වගෙ කිවුව.

"මොනව? එහෙම නං දින ගණං වැරදිලාවත් ද?"

"මං දන්නෙ කොහොමද... ඒක අහුසැමියො දුන ගන්න එපායැ"

මිසිලින් අක්ක මුහුණ රතුසු කරගෙන අහක බලාගෙන කිවුව.

"අමාරුද අක්ක?"

ආරියදාස නම් කතා කරන්නෙ බොහොම බැහැපත්ව, ආරියදාස හොර පුස වගෙ හෙළන බැල්මක් මිසිලින්ට අල්ලන්නෙ නෑහැ.

"අමාරු නැත්තං ඉස්පිටිතාලෙ නවත්ත ගත් නෑනෙ"

මිසිලින් අක්ක තමන්ට දිගටම කම්මුල් පාරවල් දෙනව වගෙයි ආරියදාසට දුනුනෙ, මොනව කරන්නද, කරටම අහුවෙලා ඉන්න මේ වෙලාවෙ, කියන ඕනෑ දඩයකට යටත් වෙන්න එපායැ.

කාමරයට කඩා වැදිල ඇතුළෙ සිද්ද වෙලා තියෙන්නෙ මක්කද

කියල බලන්න තරම් තමාට බලයක් නැති කොට මොනව කරන්නද කියල මිසිලින් පසු තැවුණ. ආරියදාස පෙර ඉරියවුවෙන්ම හිටගෙන නියපොතු විකනව.

"අම්ම ආ හැටියෙම මං එන්නං... අක්ක යං"

"මෙහෙම ආපදාවකදී අම්ම එනකං බලා හිටියැකියැ... තමුං ස්වාමි පුරුයය නේද? දොර වහල දාලවත් යං"

මේ අනුවෙන් යන්නෙ මොන මර උගුලකටද කියල ආරියදාසට ආයෙත් දාඩිය දානව. මිසිලින් දත්මිටි කාල රවා බලනව. ආරියදාස ඔළුව උස්සල නො බලන නිසා ඒව පෙනෙන්නෙ නැහැ.

"නැ අක්ක... ලෙඩා ලඟත් කවුරු හරි ඉක්වෙපායැ... අක්ක යං. මං යාපුවෙත් මුණ ගැහිල අතමාරුවකුත් ඉල්ලගෙන ඊළඟ බස්සෙකේ එනව"

"එහෙම නං ඉතිං මං ඔහේව කුදලගෙන යන්නයැ... මට බිල යන්න ඇල් වතුර එකක් දුන්න නං..."

මේ නැනව හැසි තරම් ඉක්මනින් ආරියදාසටත් ඕනෑ වෙලා තියෙන්නෙ. දයානි හොඳට වහන් වෙලා සිටින නිසා, මිසිලින් ඇයව නො දකින බව නම් ආරියදාස දන්නව. ඒත් වතුර විදුරුව ගෙනෙන්න යන්න අඩිය ඉස්සුවෙ හිතෙන් බැණ බැණ.

මිසිලිනුත් වතුර ඉල්ලුවෙ තිබහක් ඇතිව නෙවෙයි. කොහොම හරි ආරියදාස එහා මෙහා කරල කාමරයට කර පොවන්න පොට පාද ගන්න හිතාගෙන, එවෙලෙ ජායාවක් වගෙ දුටු දේ කුමක්ද? සාය වාටියක් වගේ පෙනුණේ මක්කද කියන එක සහ පුද්දෙන් දැන ගන්නයි ඇයට ඕනෑ වෙලා තිබුණේ.

ආරියදාස නොපෙනී ගිය වහාම, මිසිලින් දොර පළව ඇබිත්තක් තල්ලු කරල කාමරය තුළට කර පෙවුව. දෝතින්ම මුහුණ වසා ගත් ලම්පියයක් මෙහාට පිටු පාල ඉස්කිරීමට එහා පැත්තෙ හිටගෙන ඉන්නව! සායයි, බුරුල් වෙඩිවි තන පටයි විතරයි ඇඟ හරියෙ තියෙන්නෙ. බඩුත් එක්කම හොරු මිසිලින් ගෙ අතටම අනුවෙලා. ඒවිතේටම දකුණු මහ අසික්කිත දර්ශනයක් මේක. හැමදාම කෙරෙන සෙල්ලමක් වෙන්න ඕනැයි මිසිලින් හිතුව. නංගි ගැන හිතේ ඇතිවුණු අනුකම්පාවට සීමාවක් නැහැ. දත්මිටි කාගෙන ගැනු

ලම්පිය දිහා මොහොතක් බලා තිටු මිසිලින්, 'තුන් නොදකිං' කියල කෙළ ගහල ආ පිට හැරුණ. ඇඟ පත කෝපයෙන් සිටි, සිටි ගාල ගැහෙනව. ඒත් පිට තැනක්නෙ. මේ තැන කාරණා දෙන්නම එකතු වෙලා තමුන් ගෙ බෙල්ල මිරිකන්න බැරි නැතැයි මිසිලින්ට බය හිතුණ.

ආරියදාස කලබලේට වතුර තවන්න ගිහින් කල් වතුර ගේ පුරා දෝරෙ ගියා. වතුර විදුරුව අරගන එන විට මිසිලින් අක්ක නැහැ. ආලින්දයට ඇවිත් බලන විට, ඇය වෙඩි කාපු ඊරි වගේ හක්මන පාර ඔස්සෙ පාගල යනව. ආරියදාස විදුරුවෙ වතුර මිදුලට විසි කරල සාලෙට එන විට දයානි කාමරේ උළුවස්ස ලඟ.

"ඒ ගැනි කාමරේටත් එබිකං කරල බැලුවනෙ උපාසකයියෙ"

"මළ ජුලියයි. එහෙනං ඔහේවත් දුටුවද කියන්න බෑ"

"පොටට වෙලා නැත්තං දකින්න ඇති. ඔහේ ඒ ගැනිට වතුර හේන්න ගියෙ මක්කවද?"

"පොටට වෙලා නැත්තං දකින්න ඇති. ඔහේ ඒ ගැනිට වතුර හේන්න ගියෙ මක්කවද?"

"ඔහේ ඇරාගෙ උගුලෙ අනු උණා..."

"ඒක තමයි එහෙනං පෙනේ පුළුපගෙන ගියේ..."

"හරි වැඩේ" යි දයානි විස්සෝප වුණා. ඇස් දෙකෙන් තවමත් බය තුරන් වුණේ නැහැ. ආරියදාස දයානිගෙ උර හිසට අත තිබ්බ.

"අවුලක් නෑ වස්තුවෙ... බය වෙන්නෙපා"

"දං ඉතිං මිස් බලන්නත් යන්නෝනෑ නේද?"

"නොගිහිං පුළුවන්ද?"

"දැකපු දේ කියාවිද අක්කණ්ඩි?"

"කියල නතර උණොත් මැදෑ... ගිනි තියාවි"

"මං බෑ කියන්දින් ඔහේ විහින් නෙ කරදරේ වැටුණේ"

"ඔහේ කරදර නොවී ඉන්නකො රත්තරං... ඒක මං බලා ගන්නංකො"

දයානි බිත්තිය හෙලැවිලා යන තරමෙ පුපුමක් හෙලුව.

"ඇරා කොහොම ඔප්පු කරන්නද... මොකෝ අපේ පොටෝ ගත්තෑ?"

මේ සිද්ධිය පසළ වෙලා ගියොත් හෙම, ගමට කෙසේ වෙතත් හිතේත් තැන්දට නම් මුණ දීල ඉවරයි කියල දයානි හුහුල්ලකව.

"... මුතුන් උණෙත් නං මං වහ විකත් කාල මැරෙතව..."

"වහ කතව නං දෙත්තම කපු, ඔයා ජීවත් කන්දි මං බලාගෙන හිටිවි කියල හිතුටද?"

දයානි ගෙ මුඛ පුරා හිත් සිනාවත් පැතිරිල ගියා. ආරියදාසට නම් ඉස්පිටියාලෙ දුටන්න කිසිම තදියමක් නෑ වගේ. හක්මන බස් එකක් ගේ ඉදිරිපිටම වාගෙ තතර වුණා. බණ්ඩන්තර ගොහින් එන හිත්ති හාමිනේ බස් එකෙන් බහිතව. දයානි වෙඩි උංඩෙ වගේ පාල දොරින් පැනල ගියා. ආරියදාස අම්ම ඉදිරියට ගියා.

"දංද පුතේ කුණිගේ හිටල ආවේ?"

"නෑ අම්මෙ... ඇයි එහෙම ඇහුවේ?"

"නෑ... කමිසෙ දාඩියො කෙත් වෙලා කියෙතවට ඇහුවේ" යි කියාගත හිත්ති හාමිනේ ගෙ කුළට ගියා. මිසිලින් අක්ක ඇවිත් ගිය බව කිවුවාම හිත්ති හාමිනේ උඩ බිම බැලුව. අම්ම හැමදාම කියන්නෙ, කුමාරිට වඩා අක්ක ගුණ සහගා කියලායො.

කුමාරිට වෙලා කියෙන ඇබැදිලිය ඇත වියතර කිය කියා ආරියදාස හැද පාලද ගන්නට වුණා.

"ඇයි ලමයො ඔහොම වෙලාවට මං ගෙදර එනකල් උඹ බලං හිටිය එක වස වැද්දක්නෙ..."

අම්මත් එන්නෙ ආරියදාස ගෙ ඇඟට. මේ ගමන්ම කමනුත් ඉස්පිටියාලෙ යන්නයි හිත්ති හාමිනේගෙ කල්පනාව.

"මං ගොහිං බලාගත එන්නං... අම්මට හවස යන්ට බැරියැ" හිතේ දහිරිය තිබුණට ගමනක් ගොහින් ආ පයින්ම ආයෙන් මාතර යන්න තරම් හිත්ති හාමිනේගෙ ඇඟට සක්තියකුත් නැහැ.

"එහෙමනං ගොහිං බලාගත වරො පුතේ... හංදියට ගොහිං තාරෙකක් කුලියට අරං පලයං... බස්වල කොට කොට කවද යන්නද?"

ආරියදාස හා හු නෑ. අඩු මාසෙන් මෙහෙම උණේ මොකදැයි හිත හිතා හිත්ති හාමිනේ ඇදුම් මාරු කර ගන්න කාමරයට ගියා.

"මුතුන් හිතියං කැමක් කැවද... එහෙම නැතුව දින ගණං වැරදුනාද කියන්නත් බෑ"

හිත්ති හාමිනේ තනියම කියවතව.

"... එහෙම වරදින්න පුළුවනෑ... උගත් ඉස්කෝල හාමිනේ කෙනෙකුට"

ආරියදාස ඩෙතිම් කලියමයි ටී ඡේටි එහෙකුයි ඇඳගෙන ගෙයින් එළියට බැස්ස.

22

කුමාරි රෝහල් ගත කරලා දෙවෙනි දවස වන විට හුඟක් අසාධ්‍ය වුණා. දෙ පැත්තෙන්ම ලෙඩා බලන්න එන නැදැ හිතවතුන් නිමක් නැහැ. ආරියදාස බොහොම ලොකු වේදනාවක්, බියක් අසහනයක් මවා පා ගෙන එහෙ මෙහෙ දුවනව. කහුරුගමුවෙ උදවිය එක්ක ලෙඩා ගැන අදහස් හුවමාරු කර ගන්නව. එහෙත් ලෙඩා අසාධ්‍ය නැති වුණු දුන්නෙම නෑ. හරියට බැලලි එන කොට ගැහි ගැහි හැංගෙන මිය වාගෙ.

ලෙඩා කොළඹ අරගත ගියොත් හොඳා කියල කුමාරි ගෙ අම්ම යෝජනා කළා. කොළඹ කෙසේ වෙතත්, මාතරට වඩා ගාල්ලෙ ඉස්පිටියාලෙ හොඳ බව සමහරු කිවුව. ආරියදාස ගෙ කැමැත්ත තිබුණෙ නම් ලෙඩා මාතරම කියා ගන්න. මෙතේ දොස්තරුන්ට බැරි නම් ඇම්බියුලන්ස් එකෙන් ගාල්ලට හරි කොළඹට හරි යවාලි කියලයි ආරියදාස කිවුවෙ. කුමාරි ගෙ ජීවිතේ ඩෙරුනොත් විනා, ඒ ගැන ඕනෑවට වඩා දඟලන්න ආරියදාසට ඕනෑ කමක් තිබුණෙ නැහැ.

'මය මනුස්සය ගැනිට ආදරයක් කියෙන මිනිහෙක් නොවෙයි' කියල මිසිලින් නම් අම්මත් එක්ක කිවුව. ඒත් මේ ආපදා අස්සෙ ඇහින් දුටු දේ කියන්න කලබල නොවී බොහොම අමාරුවෙන් හිත මෙල්ල කරගෙන හිටිය.

"නංගි ඉස්පිටියාලෙට ඇතුල් කළා කියල මං ගොහිං කිවුවම පයිසෙකට ගණං ගත්තෙ නෑ"

"ආ?"

කුමාරි හෙ අම්ම නෙල රැළි ගැස්සුව. පුදුම වෙලා ලොකු දුවෙහ වුහුණ බැලුව.

"අම්මට මං පස්සෙ ඒක විස්තරේ කියන්නංකො"

මේ හිතේ කතස්සල්ලයි කලබලෙයි අස්සෙ ලොකු දුව කියන්නෙ මොකක්දයි හාර අවුස්සන්න අම්ම උනන්දු වුණේ නැහැ.

සිරියලකාක්, හැන බලන්න දවස් දෙකේම ආව. ආරියදාස ඇඳුමට එන විට මිසිලින් එනැන හිටියොත් ඇය මුණ පුස්සගෙන අහකට යනවා. හිත්ති හාමිනේ ඉස්පිටිතාලෙ ගිහින් එනවා දුටු මේත්, දයානි ඇවිත් ලෙඩාගෙ විස්තර අහනවා.

හතර වැනි දවස පාන්දර ආරියදාස බලන්න යනකොට කුමාරි දරු බරෙන් නිදහස් වෙලා තිබුණ. ඒත් අපිට දරු උපතක්, බිළිදා පේතාසෙය්ද්ම මැරිල. ඒක අහපු ගමන් ආරියදාස ගෙ ඇහැට කළුරි ඉණුව. එහෙත් ලදරු මළ කඳ දුටුවාම හිතුණා. උන්නට වඩා දරුව මළ එක හොඳා කියල. දරුව හෙ එක කතක් පිහිටල තිබුණෙම නැ. හැහැස් නැති කරමි. අත් දෙකේම පිහිටල තිබුණේ ඇහිලි හතර ගාණේ. මාට්ටුපිලි පිහිටල නැහැ. 'අපිට්ටේ දක්මේ' සංඝාර නැටි දෙ පැත්තෙම නැයො මළ කඳ දිහා බලා සිටියොත් ආරියදාස කම්පිල්වල අත් කියාගෙන.

මේ එන විට කුමාරිට සිහිය ඇවිත් තිබුණ. පාන්දර යාමේ සිහි නැති කරල ලදරු මළ සිරුර අරගන තිබුණේ අඬුවල ආදාරයෙන්.

ආරියදාස සිරිය හෙ සොබා තත්වේ ගැනත් විපරම් කළා. ඒ ගැන නම් දන් බිය වෙන්න හේතුවක් නැහැ කියල දොස්තර තෝන කිවුව. ඒ පිළිතුරෙන් ආරියදාස සන්තෝස වේව් යැයි හිතාගෙන දොස්තර තෝන මුහුණ බැලුවත් එහෙම බවක් පෙනෙන්න තිබුණේ නැහැ. ළමය මළ නිසා වෙන්ට ඇතැයි දොස්තර තෝන ගෙ හිතේ අනුකම්පාවක් හට ගත්ත.

"දුක් වෙන්න එපා මිස්ට ආරියදාස... ඔහොම දරු උපත් අනන්තවත් සිද්ද වෙනවා"

ආරියදාස හිහිල්ලුවේ, තමාට නම් ගැලවීමක් නැති බව හිතලයි. කුමාරි සතිප උණට පස්සෙ මහා අධිකෝධයකට මුහුණ දෙන්නට සිදුවෙන බව ආරියදාස දන්නවා. ඒකට මුහුණ දෙන්නෙ කොයි ආකාරයෙන්ද කියන එකයි මිනිහට තියෙන ගැටලුව.

හිත්ති හාමිනේ නම් හිතුවෙමි, ළමය නැති කර ගන්න කුමාරි

මොනව උණත් වසක් වසක් කන්නට ඇත කියලයි. 'අඩමාන නැ හාමිනේ මේව කියවන්නෙ, ඉස්පිටිතාලෙට ඇවිත් හිටපු සිරියලකා හැකි එකම වර්තාංගයක්වත් හිත්ති හාමිනේ කවර දාකවත් දකල තිබුණේ නැහැ.

දවස් තුන ගත වෙන කොට, ගෙදර යන්න පුළුවන් තරමට කුමාරිට සුවය ලැබුණ. දරුව නැති වීම ගැන කුමාරි නම් හැඩු කළුළින්නෙයි. මිසිලින් අක්ක එදා දුටු දේ ගැන කුමාරි එක්ක මේ එන තුරු ගතු කියා නැති බව ආරියදාසට පෙනී ගියා. පවුල් කඩා කප්පල් වෙන නිසා සමහර විට නො කිය ඉන්නත් බැරි නැ. වෙනත් බැ. ඒ ගැනි තමාට පිළිතුල් කරන හැටියට ඔක නඟාට නො කිවුවොත් ලෝක පුදුමයක්. ආරියදාස කුමාරි ගෙ ඇඳු ළගට එන්නෙ, කොයි මොහොතක කුමාරි කොට් දෙන වගෙ ඇගට කඩා පනිව් දැයි සැකයෙන් බියෙන්. කුමාරි ගෙදර ගිය ගමන් මිසිලින් ඔක කියාව්. එදා තමන් යන වේලේ, ආරියදාස කවුදෝ ආරියදාස කුමාරි කුමාරියේ කියාගෙන හිටපු බව, ඇය කුමාරි එක්ක කියාව්. එවිට කුමාරි කොයි වාගේ බිහිසුණු ප්‍රතිචාරයක් දක්වාව් ද කියල ආරියදාසට හිතා ගන්නවත් බැහැ. ළමා ඇඳුම් තට්ටලයේ පලහිළවුවට ඒ තරම් කිපුණු කුමාරි, මේ තොරතුරුවලින් කොයි ආකාරයට පරල වේව් දැයි හිතෙන විටත් ඇගේ හිරි ගවු පිටෙනවා.

ගිය දවස් ටිකේම ආරියදාසට කැම ප්‍රිය වුණෙත් නැහැ. හරියකට නින්ද ගියෙන් නැහැ. එකම සැනසීමකට තිබුණේ දයානි එක්ක මනාකල්පිත ලෝකයක ස්වාර් ගහන එක විතරයි.

කුමාරි ගෙ ටිකට් කැපුවෙ හය දවසකට පස්සෙ, තිහගොඩ කැඳවාගෙන යාම හොඳ බව හිත්ති හාමිනේ යෝජනා කළා. ආරියදාසත් ඒ අදහසට කැමැතියි. කුමාරි කවුරුගමුවෙ ගෙදර ගියොත් නම්, මිසිලින් අක්ක එදාම අර කාරණාව හෙළි කරාව් යන බයටයි. ආරියදාස වැඩිපුරම ඒ අදහසට කැමැත්ත පළ කළේ. විරෝධතා විශාපාරෙ පෙරමුණේ හිටියේ මිසිලින් අක්ක. එයා තමයි ඒ සැත්තෙ මුදුනි.

"පුරුවෙ වාසනාවකට නංගිගෙ ජීවිතේ බේරුණා. ඔහේ ගිහිං සැප ගන්න බැ. ගෙදර ගිහිං හොඳට විවේක අරගන ටික දවසකිං

යන එකඩ තොරු.

මේ පැත්තෙන් ඒ අදහසට එකඟතාවය පළ කළේ සිරියලතා පමණයි.

"ලොවක් ගිහිං දාගෙන එයාගෙ සාත්තු සප්පායං කරන්නත් අම්මට බැනෙ අයියෙ. නංගි කපුරුගවුටෙ ගොහිං, ඇහට ලේ ටිකක් හෙම උතල සනිප වෙලා ආවාටෙ" යි සිරියලතා කතට කෙඳුරුව.

'එයාගෙ තෙවෙයි මගේ ඇගෙයි දැන් ලේ නැත්තෙ' යි කියා ගන්න බැරි කමට ආරියදාස නිස්සවිද වුණා.

වැඩ දෙනාගෙ කැමැත්තට යටත් වීම විනා වෙන කරන්න දේකුත් නැහැ.

කුමාරි කපුරුගවුටෙ ගෙදරට ඇරලලා ආරියදාස ගෙදර ආව.

For E-Pusthakalaya

කුමාරි නංගි ගෙදර එක්කල ආවාට පස්සෙ නම් ඇහින් දුටු දේ හිතේ තද කරගෙන කව දුරටත් වද විදින්න මිසිලින් අක්කට බැරි වුණා. ඔය වාගෙ අපිලාවාර මිනිසෙක් එක්ක පවුල් කනවට වඩා, නංගි කනවැන්දුම් වෙන එක තොරු හේද කියලයි මිසිලින් හිතුවේ. අනෙක් අතට ඒ වාගෙ ඔරපකළ වරදක් අතටම අහුවෙලත් ඒක වහංගු කරගත් සිටීම එක ඔව් වැළ කඩාගෙන ආපු සහෝදරියට කරන ද්‍රෝහිකමක් හේද කියලත් මිසිලින් කල්පනා කළා.

"නංගිට කාරණාවක් කියන්න කියෙනව. හැබැයි ඒක අහල හිත කලබල කර ගන්නෙපා"

කුමාරි තිගැස්සිල අක්ක ගෙ මුහුණ බැලුව, මුහුණේ තිබුණේ මහා හෝද පාර පෙනුමක්.

"නො කියත් හොඳ නැති නිසයි මං මේක කියන්නෙ..."

කුමාරි, හුස්ම ගන්නත් අමතක වෙලා වගෙ තැනි ගැන්මෙන් ඇස් ලොකු කරගත් බලා ඉන්නව.

"මං දොර වහල එන්නං"

මිසිලින් ඇඳෙන් නැගිටල ගියේ, අම්ම හෙම මේ කතාව දුන අක්ක දොර වහල ඇවිත්, ඇඳේ හාන්සි වෙලා සිටින නංගි ළගින් ඉඳ ගත්ත. උගුර හෙම පාද ගෙන, එදා දෑකපු දේ ලුණු ඇහුල් ඇතිව පාසා, කුමාරි ගෙ මුහුණ අදුරු ගැහුණ. වෙලාවකට දත් මිටි කැව. මුහුණේ මස් පිඬු කෝපයෙන් ඇඟිරුම් කැව. කුම කුමයෙන් ඇස් උකුරල යන්න කඳුළුත් පිරුණා.

"අනේ අක්කෙ... ඔය මිනිහ එදා ඉඳලම මහ වල් කුපාඩියෙන්. මං අමාරුවෙ දුම්ම අර රතු මහත්තය කියන එකට හෙණ හත වදින්නෝනැ"

සාප කිරීමත් සමග කුමාරි ගෙ කම්මුල් දිගේ කඳුළු බේරෙනව.

"දං ඉතිං ඔව් හාර අවුස්සන්න, හගිස්සන්න යන්න ඕනෑ නැහැ. ඉඩකඩ ලැබුණහම සමහර මිනිස්සු ඔහොම වෙනව. දං ඉතිං මිනිහ ගැන හොඳ හෝදියියෙං ඉන්නෝනැ"

"වි... වි... අක්කෙ... ඔය වගෙ තිරිසනෙකුට තවත් ඉතිං මගේ අරයා අරයාගේ දෙන්න පුළුවංද?"

දුන් ඔහොම කීවාට, නංගිගෙ දඩ ගති පහුවෙන කොට මග හැරිල යාවි යැයි මිසිලින්ට හිතෙනව.

"කලබල වෙන්නෙපා... මිනිහ හදා ගන්න බලමු"

"ඒ ගැන නං මට කියන්නෙපා අක්කෙ... මට දං උන්දුව ඇති වෙලා. ඔය හිටියැයි කියන්නෙ අර කණ්ඩිය උඩ ගෙදර දයාති කියන වෙස කෙල්ල වෙන්නෝනැ... ඒකිගෙ කොල්ලත් ඔය මිනිහගෙයි කියල ඒ පැත්තෙ කසු කුසුවක් තියෙනව. මං බදින්න ඉස්සර වෙච්චි පලහිළුවක් හිංද ඒ ගැන මං හාර අවුස්සන්න ගියෙ නැහැ. මට හොරෙං මේ ළඟදිත් ඇරාවයි ළමයටයි රෙදි පිළි හෙමත් තැගි දීල තියෙනව"

"නැ...?"

මිසිලින් ඒ පාර ගැස්සිලා විස්මයෙන් කට ඇර ගත්ත.

"ආයෙත් මේ පැත්ත පළාතෙ පස් පාගන්නෙපා කියල මං හෙටම ලියුමක් දානව"

"මං ඉතිං අඩවු අල්ලන්න ලැස්ති වෙනව. අන්තිමේදි කුඩුවක් කඩා ඉතිරෝපු පාප කරුමෙට මටත් කර ගහන්න සිද්ද වෙනව"

"මික නං එහෙම කුඩුවක් නෙවෙයි. මහ හිර කුඩුවක්!"

"ඔහොම බවක් දන්නවනං මං නොකියම ඉන්නව අම්මප"

"එක අපුරු සහෝදර කමක් නෙ... මං එක බලා ගන්නංකො... අක්ක මික නොකිවුවත් මිනිසෙම වැඩ කැල්ල මං දැනගෙනයි හිටියෙ"

කුමාරි නංගිත් එහෙම ලේසියෙන් ආත්මන් කරන්නවත්, ඇප උපදෙස් දීල තිකරු කර ගන්නවත් පුළුවන් නො වන ගැනි බව මිසිලිත් දන්නව. මේව කියල කමුත් කර ගත් ගොත් කම ගැන මිසිලිත් පසු කැවෙන්න වුණ. පුළුවන් කරමි හිත සංසුන් කරගෙන, ආරියදාසව පළමු වතාවට සමාව දෙන්න අවවාද කරලයි මිසිලිත් හෙදර ගියේ. එහෙත් තව දුරටත් ආරියදාස ගෙ මුහුණ බලන්නවත්, තව හඩක් අහන්නවත් කුමාරිට ප්‍රිය නැහැ. කඳුළු ගලලාම ඇසුත් රතු වෙලා. දරා ගන්න බැරි කෝපයෙන් මුහුණත් කළු වෙලා.

මේ ගැන අහත් මුලක් නො දුන හිටපු අම්ම, ඇඬුවේ මන්ද කියල අහනකොට මිසිලිත් හෙදර හිහිත්. අම්මලත් මේකට වග කියන්න නිකු නිසා නංගන්නෙ මන්කටද? කුමාරි ඔක්කොම විස්තරේ අම්මට කිවුව. අත්කිමට අම්ම

"ඉස්සිරිතාලෙදින් පස්සෙ කියන්නං කියල ලොකු දුව මට මොකක් හරි හැංගුව... මම ඒ ගැන අහන්නයි හිටියෙ. එහෙමනං මිකයි සිද්දිය"

අම්ම කම්මුලේ අත කියාගෙන විස්සෝප වෙනව.

"ඒ... ඒ... ආරියදාස එහොම නිව වැඩ කරන මිනිසෙක් කියල මම නං හිතුවේ නැ..."

"මට නං පිය මිනිස එතා එපාමයි... එහොම මිනිස්සු එක්ක දිග කතාවට වැටිය කතාවන්ද... වෙන එක මට හොඳා"

වැටිය අවවාද අනුසාසනා කරන්න ගියොත් කුමාරි දඩ් වෙන නිසා අම්ම එක පාරටම මුකුත් කියන්න ගියෙ නැහැ. ඉස්සර වෙලා කමුත් සමග කතා නො කර ලොකු දුව මොන එහෙකට මේව කුමාරි ගෙ කනේ තිබ්බද කියල හිතේ නෝක්කඩුවකුත් ඇති වුණ.

"කල බල වෙන්නෙතො දුවේ... අපි තව හෝදියි කරල බලමුකො" යි කියාගෙන අම්ම ඉවත යන විට කුමාරි හෙළුවේ මහ අප්‍රසාද

බැල්මක්.

එදා රාත්‍රියෙම කුමාරි ආරියදාසට ලියුවක් ලිවුව. පහුව යම එක කැපැල් කළා.

පහු වෙනි දා වැඩ ඇරිල එන ගමන් ආරියදාස කඳුරුමුවේ බහින්නත් හිකල ආයෙත් හිත වෙනස් කර ගත්ත. හෙමිහිට හෙටානිද්ද යතාව කියල හිතා ගත්ත. හිතේ කොස්ස තියෙන නිසා කුමාරි ගෙ මුහුණ සිහි වෙන විටත් ගැස්සෙනව.

බදාද ආරියදාස වැඩ ඇරිල හෙදර එන විට අම්මයි දයානියි පාළ දොර උළුවස්ස දෙ පැත්තෙ හිටගෙන බර කතාවක්. ආරියදාස එනව දුටු ගමන් දයානි ලිස්සල ගියා. ආරියදාස කාමරේට වෙලා ඇඳුම් මාරු කරනව.

"මං පුතේ උඹට අද කාගෙද ලියුවක් තිබුණ"

ආරියදාස ටිපෝ රෙද්ද යට තිබුණු ලියුම අරගෙන කියවන්නට පටන් ගත්ත.

"ඔහෝ නම් ස්වාමී පුරුසයෙක් නෙවෙයි. තිරිසනෙක්. මම ආරියදාසට ලියුවක් දුන්නෙ ජීවිතයත් මරණයත් අතර සටන් කරන වෙලාවේ ඔහෝ වේස ගැනු කාමරේට අරගෙන විනෝද වුණ. මගේ අක්ක ඇස් දෙකෙන් දකපු දේ නැහැයි කියන්න ඔහේට පුළුවන්ද? මම මේ ලියුම ලියන්නෙ ඔහේ ගැන තිබුණු සියලුම බලාපොරොත්තු අත් හැරලයි. ඔහේ මගෙ දැහැට පෙනෙන්න මෙනෙ එන්නත් එපා. මතු උපන් ආත්මෙකවත් ස්වාමී පුරුසයෙක් වෙනව නියා ඔහේ වගෙ නොසංචාලයෙක් ඇහැට දකින්න නො ලැබෙවා කියල මම පාර්ථනා කරනව"

ආරියදාස ගෙ අතේ ඇඟිලි සට සට ගාල වෙවුළනව. ඇස් දෙකේ කඳුළු බොද වෙලා. සිදු වූ දේ ගැන නම් හිතේ තදබල කම්පාවක් හට ගත්තෙ නැහැ. ලජ්ජාව තමයි උහුල ගන්න බැරි. කම්පාවක් හට ගත්තෙ නැහැ. ලජ්ජාව තමයි උහුල ගන්න බැරි. අම්මත් තවම මේ ගැන භාන්කවිසියක් දන්නෙ නැ. සිරියලතා නංගි, රත්නසිරි මස්සිනා මොනව හිතාවිද? මේව ආරංචි උණාම ගමට රටට නියා පවුලෙ අයටවත් මුහුණ දෙන හැටියක් තමයි හිතා ගන්නවත් බැරි. ආරියදාස අදුරු ඉස්කෝප්පුවෙ භාන්සි පුටුවට වැටිල කල්පනාව. සද්ද බද්ද නැත්තෙ මොකද කියල හින්නි භාමිනේ කර පෙවුව.

"කොහොත්ද පුතේ ලියුවි?"

"කුමාරි එව්ලනේ"

"මොකෝ කියල කියෙන්නේ?"

"කවු පුතිය දෙක කුහක් විවේක දරා එනවායි කියන්නේ" දැනට එම්මගෙ සිත සනසන්න වෙන මොනව කියන්නද? සරදම් සිතාපිස්සිත් කොල දහ ඇද කරගෙන හින්නි හාමිනේ මරුව හොලවනවා. පුතාගෙ සිත විදෙන තියා ලේලිය ගෙ අතුණ කතා කරන්න උන්ද කැමැති නැහැ. එක්කොම හිතෙන් විදවනවා.. මිය ඇබැඳිව සේදුව කුමාරි අතක් පයක් හොල්ලල වැඩ නො කිරීම බව කියන්නත් සිතල ආයෙත් නිකම් හිටිය. ලමයි හම්බු වෙන්න ඉන්න කොට සිරියලා මොන කරම් වැඩ කරනවද? කොස් ඇවි පිවිඩිවෙත් පනින්න වගෙ කිසි කරදරයක් නැතුව ලමයි හම්බුවෙනවා. එකටත් එක්ක කුමාරි.

"ඒ ලමයක් එසේ මෙසේ අඩවුවක්යැ ඇල්ලුවේ. මාත් තව කුං හතර දෙනෙකු යන්නෙන්නැ බලල එන්න"

"එම්මට ඕවා යන්න බැ දෙයියනේ"

"හරි වැඩක්නෙ... බැ කියල පුළුවනැ..."

ආරියදාස නිස්සර්වද වුණා. මේ පුපුරල කියෙන ගිනි කන්දේ රජනෙ අම්ම දන්න එකක්යැ. කුමාරි තමාට අර වාගෙ වෝදනා තගෙන එක අසාදාරණයි කියල ආරියදාසට හිතෙන්නෙත් නැ. ලියුව කියවල ලජ්ජාවක් මිස ඒ කරම් කරග නො ගියෙ ඒකයි. එදා පිද්ද වේවි දේවලින් කතරෙන් එකක්වත් මිසිලින් අක්ක දකල නැහැ. එක්කොම දකල ඒ හැගි ගතු කිවුව නම් කුමාරි පිහියක් අරගෙන ඇවිත් ඇත්තත් කර බාගෙන ඉන්න වෙනවා.

දෙ තුන් දවස ගත වෙන කොට ආරියදාස ගෙ හිතේ ගැස්ම රිස රිස පත වෙලා ගියා. ඉදිරියට මොන මොන දේවල් සිද්ද වේවි ද කියන්න නම් බැහැ. මිය ලියුමෙන් සියල්ල අතවර වේවි යැයි කියන්න කොහොමද? එක හිතෙන් එළි වෙන්නෙ නැ කියන්න කට කතනවියැ. එහෙත් කුමාරිට උත්තර නොදී සිටියොත් වැරදි පිළිගත්ත වෙනවා. කුමාරි පුංචි රාලහාමි ගෙ කාරෙසේ ගිය විත්තියත් සඳහන් කරල, දරැගැබ විනාස කර ගන්න වස මස කැව් සේද අතල රත්වෙන ලියුවක් අරින්නත් හිතුණ. එහෙත් තමන් ඇගේ ගාගෙන තියෙන කුණුවල ගන්දස්සාරෙට ඒ

සියලුම අවලාද යට වෙන බව සිහි කරල ආරියදාස පිළිතුරු ලියන අදහස අතැරිය. ඒත් අද හෙටම අම්ම කුමාරි බලන්න යන්න හදයි. තමන් ගමන මග හැරියොත් සිරියලා තංගිත් අඩගහගෙන යන එක සැක්කරයටවත් වලක්වන්න බැ. ඒ නිසා කුමාරි ගැන කිවුව.

"මිය කුමාරි අම්මයි මායි හිතාගෙන හිටපු ජාතියෙ ගැතියෙක් නෙවෙයි. පුංචි රාලහාමිගෙ කාරෙකෙත්තේ නොමනා ගමං කීපයක් ගිහිං කියෙනවා. අඩමාන නැ මිය දරැ පැටිය මරා ගන්නත් මොනව නමුත් වස විසක් කාල කියෙනවා"

හින්නි හාමිනේ නළලට අත ගහ ගත්ත. හත් දෙයියනේ තුරැවරියෙක් ගැන මෙහෙම දේවල් අහන්න ලැබෙයි කියල කුං හිතකින් හිතන්න පුළුවන්ද? විසේසෙන්ම ආරියදාස ගෙම කවිත්!

"ඕං හොරේ... බඩේදිම ලමය අබ්බගාන වෙලා තිබුණෙ ඕක කමා"

"නැතුව වෙන කොහොමද" යි ආරියදාස අහක බලාගත

මිනැවට වඩා වියසින් මෝරා ගිය කාන්තාවන් කුළුලේ ගැබ ගත්තාම කලාතුරකින් මිය වාගේ විකෘති කලල හට ගන්නටත්. මළ දරැ උපත් සිදු වෙන්නටත් ඉඩ තියෙන බව එදා දොස්තර පෝන කිවු විත්තියක් ආරියදාස අම්ම එක්ක කිවුවේ නැහැ. එකකොට ඒක කුමාරි නිදොස් කරන්න දෙන සහතිකයක් වෙනවා. 'පොව්වියෙ පුතා වැටිවිව් කරදරේක මහත්' කියල හින්නි හාමිනේ සුසුම් ලනවා.

"හිටල හිටල මාත් කරගැහුවේ හරිම උරවකුමාලෙකට"

ආරියදාස ගෙ ඒ කතාව හින්නි හාමිනේ ගෙ හිත තදින් සසල කළා. පුතා හොඳවෙම කලකිරිල බව වැටැහිලා තැනි ගත්ත. පුතාට අනුබල දීල කතා කළොත්, පාහන්න බැරි අඹුසැමි බේදයක් හට ගන්න බැරි නැහැ.

"මය එක එකා කියන දේවල් හිතට ගන්නෙපා පුතේ... පවුල් කඩා ඉහිරෝල හිතාවෙන්න බලාගෙන ඉන්න එවුනුත් ඉන්නවනෙ.. ගිය දේවල් අමතක කරල දාමු"

හින්නි හාමිනේ එහෙම කියාගෙන ගෙට යනවා. ආරියදාස

කතාවක් බහක් නැහැ.

ආරියදාස වැඩ ඇරිල ආ ගමන්, අදවත් කුමාරි බලන්න ගියෙ නැද්ද කියල හිත්ති භාමිනේ අහනව. කුමාරි බිම් බෝම්බ වලලල කියෙත්දී කොහොම යන්නද? ආරියදාස නො ගිය වික්තිය අම්මට කියන්නෙ නිදහසට හේතුවකුත් එක්ක. මොකක් නුමුත් ලොකු ගස්වනයක් කියෙන වග හිත්ති භාමිනේට තේරුම් ගිහිත් කිවුණ. 'එක පාරටම එහෙම පවුලක් කඩා ඉහිරෙන්න දීල බැ. මමවත් මේකට දැදිහත් වෙන්තෝනැ... හෙටානිද්දම මම ආරියදාසවත් නො කිය කවුරුගමුවෙ ගිහිං එන්න යනව' යි හිත්ති භාමිනේ හිතා ගත්ත.

එකකොට මේ පටලැවිල්ල මොකද්ද කියන එක දැන ගන්න පුළුවනි.

24

වෙලාව උදේ දහයමාරට විතර ඇති. ආරියදාස වැඩට ගිහිත්. හිත්ති භාමිනෙයි දයානිසි කුස්සිය පැත්තෙ කතා කර කර හිටිත්දී මොකක්දේ ඔර වාහනයක් වග වෙත ගතා එනව ඇහිල හිත්ති භාමිනේ ඉස්සරහට ආව. දයානිසි පුතා අතින් අල්ලගෙන ඒ පස්සෙත්ම ආව. ඔහු ලොරියක් ඇවිත් අහි ගහ යට නැවැත්කුව. ලොරියෙ ඉදිරි පස ආසනයෙන් බිහින්නෙ කුමාරි ඉස්කෝලභාමිනේ බව දකුණු ගමන්, පැනල යන්න පාර හොයා ගන්න බැරි කරමට දයානි කලබල වුණ. පුතක් වැහැගෙන පස්ස පැත්තෙන් පැනල ගියේ විදිලි කොටන්න වගේ. කුමාරි ඇවිත් කිවුණෙ ලොකු මලයක් එක්ක. මොකද මේ කියල හිත්ති භාමිනේ ගෙ හිතේ මහ කුකුසක් හටගත්ත. කුමාරි ගෙ මුහුණෙ හිතාවක්, කිසිම සිරියාවක් කිවුණෙ නැහැ.

"ඉඳ ගන්න දුවේ... මහත්තයෝ වාඩි වෙන්න"

කුමාරිත් මල්ලිත් ගෙට නඟින කොටම හිත්ති භාමිනේ බොහොම ගරු සරු ඇතිව කිවුව.

"අනේ මාත් හෙටානිද්දම දුව බලන්න එහෙ එන්න හිතං

හිටියෙ... යමු ගෙට..."

"ගෙට ගිහිං කතා කර කර ඉන්න බැ... මං ආවෙ මගෙ බඩු මුවටු ටික ගෙනියන්න"

හිත්තිභාමිනේ ගැස්සිලා කට ඇර ගත්ත. උඩ බිම බලනව.

"බඩු මුවටු ගෙනියන්න?"

"ඔව්... මගෙ අල්මාරිය, මැසිම, ඩබල් ඇඳ හෙම"

"ගෙදර ගෙනියන්න?"

හිත්ති භාමිනේ පුස්ත කරන්නෙ මේ කතාව අදහ ගන්න බැරිව.

"ඔව්"

"ආරියදාසත් දන්නවද?"

"මගේ දේවල් ගෙනියන්න එයාගෙ අවසර ගන්න ඕන් නැතෙ"

අද නම් කුමාරි ගෙ කතාවෙ කිසිම තෙතමනයක් නැහැ. බැරි වෙලාවක් තාම 'අම්මේ' කියන වචනෙ කවිත් පිට වුණෙත් නැ. හිත්ති භාමිනේට මේ කතාව තේරුම් ගන්න බැරි පුහේලිකාවක්. ආරියදාස මේ බලනව. කුමාරි ගෙ මල්ලිත් ඔහෙ පැත්තක් අල්ලගෙන හිටිය.

"ඇයි දුවේ මෙහෙම කලබල වෙන්නෙ?"

"කලබල කරන්නෙ මං නෙවෙයි. ඔහේ ගෙ පුතා... නමට නං උපාසක මහත්තය. මාව ගෙදර ගිහිං බස්සල මෙනෙ වේස ගැනු ගෙනත් කියාගෙන පෙම් කෙළිනව. මේව කියන්න ගියොත් බොහොම දිගයි. අම්මත් පුතාට වේස ගැනු කියාගන්න ඉඩැරල ඇහැත් කණත් පියා ගෙන පුතාව සුද්ද කරනව"

"මම? ඇයි දෙයියනේ මේ මොන අවලාදයක්ද? මේව තමයි පොළොව උහුලන්නැති කතා"

හිත්ති භාමිනේට ඇඬෙන්න එනව.

"ඔව්... ඔහේ තමයි... දුනුත් මෙනෙ හිටල අන්ත්‍රස්ථාන උණේ කවුද කියල එන කොටම මං දක්ක. හිතේ කුණ නැත්තං මං දක්ක ගමං පැනල යන්නෝන්නැ නෙ"

මේක නම් හිත්ති භාමිනේ හිතෙකින්වත් නො හිතපු චෝදනාවක්. ආරියදාසට පරෙස්සම් කරපු හැටි තමනුයි දන්නෙ. මේ ගැනට ඒව කියල පිරිමහන්න බැරි පාවයි. හැපින්න වගෙ

කිපිලයි ඇවිත් තියෙන්නෙ. හින්නි හාමිනේ පිට අත්ලෙන් කපුළු පිහ පිහ අඬනවා.

ලොරියෙ සේවකයයි. කුමාරි ගෙ මලයයි බඩු ටික පටවන තුරු කුමාරි හිටගෙනම බලා ඉන්නවා. මේ වැඩේට රියාදුරත් සහබාගි වෙනවා. මෙයට හරස් වෙන්න හින්නි හාමිනේට බලයකුත් නැහැ. සත්තියකුත් නැහැ.

"මගේම අක්ක ඇහිං දක්කට පස්සෙ මට ආයින් එහෙමු මිනිහ එක්ක එක ඇදේ බුදියන්න බෑ. මං එහෙම හැදිවිට් ගැනියෙක් නෙවෙයි"

හින්නි හාමිනේ උත්තර දෙන්න වැයම් කළේ නැහැ. කර කියා ගන්න දෙයක් නැතුව ගල් ගැහිල බලා හිටිය. කුමාරි එළියට බැහැල හියා. ලොරිය පිටත් වුණා. හින්නි හාමිනේ ගෙ දෑසෙ කපුළු දල්ල අතරින් ලොරියෙ රුව බොද වෙලා නො පෙනී හියා. ආරියදාස පුතාත් තමන්ට රැවැට්ටුව කියල හින්නි හාමිනේ ගෙ දුක බලවත් වෙනවා. දයානිත් මායම් කිය කියා ඇවිත් කුඩුවක් කඩා ඉතිරෙවුව නේද කියල හිතුව. බැණ අඩ ගහ ගන්න. දබර කපන්න ඒ තරම් දස්ස ගැහැනියක් නෙවෙයි හින්නි හාමිනේ වෙස් ගැහැනියා. වුණා නම් කණ්ඩිය උඩ ගෙදරට දුවන්නෙ ඉල පතත් අතට අරන්. මෙලහකට මහ ජල්ලියක් අල්ලනවා.

හින්නි හාමිනේට කාගෙවත් පිහිටක් නැහැ. අසරණ වෙලා. ඒ දීගයත් කම්මුකුයි. ගමට, රටට, ලෝකෙට මුහුණ දෙන්නෙ කොහොමද? තව ටිකකින් වට පිටාවෙ ගැහැනු මෙහාට ඇදෙන්න පටන් ගනිවි. විස්තරේ දැන ගන්න. මුහුණ පොවන්න නම් බැහැ. හින්නි හාමිනේ දොර ජනෙල් වැහුව. යතුරු කැරැල්ල ඉනේ ගහ ගත්ත. කෙළින්ම ගියෙ බණ්ඩන්තර දුටු ලෑ ගෙදර. සිරියලතා අම්ම ගෙ කතාව අහල කම්පා වුණා. දුටු උණක් හින්නි හාමිනේ එක පාරටම ඇත්ත කතාව හෙළි කළේ නැහැ. ළමය ඕනෑකමින් මරා ගත්ත කියල ආරියදාස බැණපු නිසා කුමාරි හොඳටම නොරොක් වෙලා බවයි කිවුවෙ. කුමාරි නම් මහ වස ගැනියි කියල සිරියලතාත් කිවුව. කොයි හැටි වෙතත් කුමාරි එක්ක නම් මිනිගෙකුට ලේසියෙන් ජීවත් වෙන්න බැරි විත්තිය තමුන් දැනගෙන හිටපු බවයි සිරියලතා කිවුවෙ.

"තමුගෙ බඩට ආපු දරුව අමු අමුවෙ මරා ගත්තු ගැනි මිනිහට

පද හදන එක බොහොම සුළු දෙයක් නෙ අම්මෙ"

සිරියලතා ඒක කිවුවෙ. ආරියදාස දයානි එක්ක සම්බන්ද කමක් පවත්වන බවටත් කුමාරි ගෙ හිතෙ සැකයක් තියෙන විත්තිය පෙනී හියා යැයි හින්නි හාමිනේ කීවාට පසුවයි. සිරියලතා ගෙ සුද්දවන්නය කරන්න වැයම් කළේ නැහැ.

"ඔය ගියාට බඩු ඇදගෙන ආයෙන් ඒව් අම්මෙ"

සිරියලතා හිස් මුදුන කස කසා කියාපු නිවට කතාවට හින්නි හාමිනේට හිනා හියා.

"එහෙනං බස්නාහිරො ඉර පායාව්!"

හින්නි හාමිනේ මහා දිග සුසුමක් පිට කළා. වෙනද වාගෙ ගෙදර දුවන්න උන්ද කලබල වුණේ නැහැ. සිරියලතා ගෙන් බත් දෙ තුන් කටක් කාල ආ පහු ගියේ දෙකහමාරට විතර.

ගෙදර ආවට හින්නි හාමිනේට ඉන්න හිටින්න හිතෙන්න නැහැ. බැලූ බැලූ අත පාළයි. මේ සිද්ද වුණේ මක්කද කියල හිතවෙන්න ඉන්න බලන්න දයානිවත් ආවෙ නැහැ. ඇරාගෙ හිතෙත් කසට ඇති. මේ ඔක්කොම අවුල්වලට මුල දයානි තමයි කියල හින්නි හාමිනේ හිතුව. ඒත් කර කියා ගන්න දෙයක් නැහැ. තනි නො තනියට, බැරි අමාරුවට, ලෙඩට දුකට දයානිව අඩගහ ගත්ත මිස, ඇරා බලහත්කාරයෙන් ආව ගියා නෙවෙයි නේද කියලත් හින්නි හාමිනේ කල්පනා කරනවා. තනි අතින් අත්පුඩි ගහන්න බෑනෙ. මිනිගෙක් වාගෙ හැසිරෙන්න ආරියදාසත් දැන ගත යුතුව තිබුණා. අපරාදෙ කියන්න බෑ සිරියලතා නම් එදා පටන්ම දුර දිග බලල තියෙනවා.

කළුවර වැව්ගන එන්දි ආරියදාස වැඩ ඇරිල ආව. ගෙට පය ගැහුව විතරයි. හින්නි හාමිනේ විස්තරය කියන්න පටන් ගත්ත. මේක මුළු සනුහරේටම වෙච්චි කැලලක්දු. වැදූ මට්ටන් ආකහේටත් හොඳක් නම් අහන්න බැරිදු. ඒ වගේ අහක හිටපු තමන්ටත් නහින දෙහින කාලෙ නිරපරාදෙ කයි කතන්දර අහන්න සිද්ද නහින දෙහින කාලෙ නිරපරාදෙ කයි කතන්දර අහන්න සිද්ද වුණා කියල හින්නි හාමිනේ වුරු වුරු ගානවා. විස්වාසය කඩ කළාය කියල ආරියදාසටත් දෝසාරෝපණය කළා.

ආරියදාස රැල්ලට ඔරොත්තු දෙන ගල් පරය වාගෙ කතා නැතිව හිටිය. හැබැයි අම්ම ගැන නම් හිත හොඳටම උණු වෙලා.

ටිකක් නිස්සබ්දව හිටල ආරියදාසත් කට ඇරිය.

"ඇරත් මට හොරොං පුංචි රාලහාමි ගෙ කාරෙකේ රෝන්දෙ ගියා. බැඳපු ගුරෙක් එක්ක ඉස්කෝලෙ කාමරේක හිටලත් අනුවෙලා නියෙනව. මං ඔව අම්ම එක්ක කිවුවේ නෑ. ළමට බඩට ආ දවසෙ ඉඳලම මටත් හොරා ඒක ගස්ස කරන්න වස විය කැව. කරන්න පුළුවං ඔක්කොම නින්දිත වැඩ කරල අන්තිමට මටම අපහාසක් කළා. නැත්තං මං නැති අතරවාරෙ ඇවිත් බඩු ගෙනිව්වේ මොකද? මගෙං ඔය ටික අහගන්න වෙනවට බයේ..."

ආරියදාස ඔය ටික කිවුවේ, අම්ම ගෙ හිත සංසුන් කරන්න. ඔය එකම වෝදනාවකටවත් පදනමක් නැති බවත්, අබමල් රේණුවක ඇත්තක් නැති විත්තියත් ආරියදාස ගෙ හෘදය සාක්කිය දන්නව. ඒ උණාව වෙලාවේ හැටියට හොඳ එන්න පිහිට කරගත හැකි එකම අවුසදේ අවලාද තමයි.

"ඔය කාරණාව ගැන අම්ම හිත නරක් කර ගන්න එයා... අද හෙටම මම එයාව නීතියෙම අයිං කරන්න කටයුතු කරනව"

හිතේ සිගැස්මක් හට ගත්තත්, වෙන විෂයමක් ඇති බව හිතේ හාමිනේටත් පෙනෙන්නෙ නැහැ. ඔය ඉස්කෝලෙ කාමරේක ටික පළල් වෙනව මිස ආයෙත් හා වෙන්නෙ නැහැ.

"උපං දරුව ජීවක් උණානං ඔහොම වෙන්නෙ නෑ... දං අලුත් වාහෙ කෙනෙක් එක්ක යන්න හිතේ නැහැ"

සිරියලතා කියන්නෙත් ඔය ටිකම යැයි හිත්තිහාමිනේ කිවුව.

"ඒව ඔක්කොම හරියි කියවුකො... රටට මුණ පොවන්න බැරි වෙච්චි එක ගැනයි මගෙ හිතට අමාරු"

හිත්ති හාමිනේ අඳුරේම කුලුණට හේත්තු වෙලා කඳුළු දිය බිබි ඇත බලාගෙන කිවුව. දයානි ගෙ ළමය මත හසියෙන් බෙරිහන් දෙනව ඇහුණ. හිත්ති හාමිනේ සාලය හරහා මුළුතැන් ගේ දිහාවට යනව.

"ඇරා මේ පැත්තට ආවොත් මං හොඳවැං දෙකක් කතා කරනව. දරුවෙකුත් හදාගෙන ගිය එකා එක්ක ඉන්නෙ නැතුව ආව මෙනත පවුල් කඩා ඉහිරොවන්න"

අම්ම දයානිට දොස් කියන විට ආරියදාස කලබල වෙලා.

"ඔව් රටේ අතික් ගැනු පළි නෑ... අම්ම දයානි එක්ක හෙම

පල්ලි අල්ලන්න යන්නෙපා... මුළු ගඟබඩ පත්තුවෙම පුළාරෙ වෙච්චි"

පිළිකන්නෙ කණ්ඩිය උඩ දෙල් ගත යටට වෙලා මේ කතාවට ඇහුම්කන් දිගෙන හිටපු දයානි, හොඳටම කලකිරුණ. කසාය බෙහෙත් තැම්බුවාට, කිලිටි රෙදි හේදුවාට, තාන්න වතුර රත් කරල දුන්නට, කර ගැට එන තුරු තෙල් අත ගැවට, තනි රැක්කට, උයා පිහා දුන්නට හිත්ති හාමිනේගෙන් ලැබෙන්න යන තැග්ග මොකද්ද කියන එක දයානි තේරුම් අරගත ඉවරයි. ඒ ගැන හිත දුකෙන් පුපුරා ගැහුව. තනි පංගලමේ ආරියදාස මුණ ගැහුණු වෙලාවක නෝක්කඩු කියනව මිස වෙන කරන්න දෙයක් නැහැ.

25

ආරියදාස ගෙ කසාදේ අත් හැරිල තුන් මාසයයි ගත වුණේ. හිත්ති හාමිනේට දංස බාගෙ හැදුණ. ඔත්පල වුණා. හිතේ පැසවාපු වේදනා, කලකිරීම් පිටට සාරිරික පිඩාවකුත් පැටැවිලා ලෙඩ බලන්න යන එන උදවිය කියන්නෙත් ඒකයි.

ආරියදාස ගෙ හිතට ගතට දෙකටම සැනසුමක් නැහැ. එකම සැනසීමකට තිබුණේ සිරියලතා නංගි නිතර යන එන එක විතරයි. සමහර විට ඇය දරු දෙදෙනාත් කැටුව ඇවිත් දවස දෙක නතර වෙලා හිටලත් යනව. සිරියලතා සිටින විට හිත්ති හාමිනේ ගෙ හිතට හසියයි. ඇස් වලටත් තරමක එළියක් වැටෙනව. ඇය බෙහෙත් හේත් ටික හඳල අම්මට පොවන්නෙ බොහොම ආදර කරුණාවෙන්. ඇඟට ලේ වඩන හයි හත්තිය ඇති කරන කෑම් පිම්වලින් නම් අඩුවක් නැහැ. ආරියදාස ඒ සියල්ල අතුරටම ඉස්ට කරනව.

සිරියලතාට දෙ පැත්තක් බලන්න සිද්ද වෙලා. එකම සැනසීමකට ඇත්තෙ ස්වාමි පුරුසයගෙන් අවහිරයක් ඇති නො වීම පමණයි. බිරිය, අම්මට ඇය උපස්තාන කරන්න ආව ගියා වීම පමණයි. බිරිය, අම්මට ඇය උපස්තාන කරන්න ආව ගියා කියල රත්තපිරි ගෙ හිතේ කිසිම නො මනාපයක් නැහැ. යනකොට හිස් අතින් ගියත් එනකොට ගෙදරින් මොන මොනවා හරි ඩැහැගෙන එන බවත් මිනිහ දනගෙන හිටිය.

කවුරුවත් නැති දාට, ආරියදාස වැඩ ඇරිල එන තුරු හිත්ති භාවිතේ ගෙ ආවතේව කරන්නේ, නිමල් හාමි. සමහර දාට මැදගොඩ භාවිතේත් ඇවිත් ඕනෑ ඊසා කම් ගැන හොයා බලනවා. දවස් හත අටකට වතාවත්වත් දයානිත් කොතේ හරි අස්සක මුල්ලකදිවත් ආරියදාස මුණගැහිල, අම්ම ගෙ සුව දුක් විමසා බලනවා. දයානි ගෙ හිතේ නම් කිසිම තරහක් නැහැ, නමුත් හිත්ති භාවිතේ තරහෙ සිටින නිසා, නිකමටවත් ඇවිත් බලල යන්න හැටියක් නැතෙයි කියල පසු කැවෙනවා. එහෙත් සයිමන් අප්පුහාමි නම් දෙ කුන් දවසකට සැරයක්වත් හැන්දෑවෙ ඇවිත් ආරියදාස එක්ක පැයක් හමාරක් වල් පල් දොඩව දොඩව හිටල යනවා. සමහර දාට මුණුපුරු පැටියත් එක්කයි එන්නේ.

ආරියදාස එක්ක කතා කරන්න වරයක් ලැබුණු හැම වෙලාවකම වාගෙ දයානි තමන් අතින් වෙච්චි වරද ගැන පසු කැවෙනවා. තමන් කුරුලු කුට්ටික් කඩා ඉතිරිවෙමි පාප කර්මයට දායක වුණාලු. දයානි එහෙම කියල සුසුම් හෙළන වෙලාවට ආරියදාස හිනාහෙන්නෙ සමච්චලේට.

"ඔය හිය දේවල් ගැන කතා කරන්න ඔය වයසට... ඔක්කෝම සිද්ද වුණේ හොඳට"

ඔය කියන හොඳේ මොකක්ද කියල දයානිට නම් තේරුම් ගන්න බැහැ.

සිරිසලතා ඇවිත් ආ පසු යන්න ලැස්ති වෙන ගමන් සමහර දාට අයිසණ්ඩිම මෙහෙම කියනවා.

"මට නං ආයෙත් කුං හතර දොහකට එන්න වෙන්නැ අයිසෙ. අයිසටවත් දෙ කුන් දවසක් නිවාඩු ගන්න වෙච්චි"

ආරියදාස අත කම්මුලේ තියාගෙන කල්පනාව. දුන් අවුරුද්දේ නිවාඩු විකත් කම්මුලයි. වෛද්‍ය සහතිකයක් ඉදිරිපත් නො කළොත් පඩි රහිත නිවාඩු. පෙත්තරේ වෙද මහත්තයාගෙන්වත් හොර මැඩිකල් එකක් ඉදිරිපත් කරල නිවාඩු ගන්නවා විනා වෙන කළ හැක්කක් නැහැ. ඒත් ඔය වැඩේ හැම දාමත් කළ හැකිද? අම්මට කියන්න ඉණයකුත් නැහැ. අඟුණයකුත් නැහැ. අංසබාගෙ හැටි ඔහොම් තමා, තම කොයි කාලයක් කොඳ කියවයි ද කියන්න බැහැ.

කොළඹ ඉන්න රත්නසිරි ගෙ මලය, බැන්දට පස්සෙ පවුල් දෙහෙකට මහ ගෙදර ඉන්න බැරි නිසා, වෙනම ගේ පොඩිත්තක් දවසක් දා නංගි කියාපු විත්ති ආරියදාසට මතකයි. ගෙවල් හදනවා මෙහෙ පදිංචි වෙනවා නම් කොච්චර අපුරුදු කියලත් ආරියදාස ගෙ හිතේ අදහසක් පහළ වෙනවා. මේ ගේ දොර වතුපිටි ගැන ආරියදාස ගෙ හිතේ නම් දුන් කිසිම ආසාවක් බලාපොරොත්තුවක් නැහැ. දවසක් ආරියදාස මේ අදහස අම්මටත් ඉදිරිපත් කළා. හිත්ති භාවිතේ පුදුම වෙලා ඇස් ඉලිස්සුව. පොඩි ගොතයක් එක්ක ඇයට යාමිතමට කතා කර ගන්න පුළුවනි.

"එහෙම පුළුවිංදු ළමයො... උඹ මේකෙ පදිංචි වෙලා පරම්පරාවෙ නම ගෙනියන්න වැඩ කටයුතු කර ගන්නෝනැ. මට කෙළිං චෙන්න පුළුවිං වෙච්චි ගමං මං උඹට සුදුසු කටයුත්තක් ගැන හොයල බලනවා... පුළුවිං ඉක්මනට දික් කසාදෙ ගනිං"

හිත්ති භාවිතේ එහෙම කියල කඳුළු පිරිල කිවුණු ඇස් දෙක ආරියදාසට කළු පාලි දෙකක් කම්මුල් දිගේ ගලා බහිනවා. ආරියදාසට බලාගත ඉන්න බැ. දුකයි. වේදනාවයි. කාමරයෙන් එළියට ආවා. අම්ම ගෙ බලාපොරොත්තු ඔක්කොම සුං වෙලා. අන්තිම බලාපොරොත්තුවත් ඔය හිතන ආකාරයට ඉස්ට කරන්න බැරි වෙන බව හිතල ආරියදාස හිනිල්ලුව.

කුමාරිත් කසාදෙ කටුගා දමන්න නීතියෙන් කටයුතු කරගෙන යන බව ආරියදාස දැන ගත්තේ, කවුරුගමුවෙ ගෙවල් ළග ඉඳල වැඩට එන මිත්‍රයකුගෙනුයි.

"හැබැට මමං ඔය විරසකේට මුල මොකද්ද?"

ආරියදාස, හොර ගැනු ඉන්න මහ වල් කුපාඩියෙක් බව දනගත්ත නිසා අතැරල ආවැයි කියල මේ වන විටත් කුමාරිල ගමේ ප්‍රචාරයක් ඇරල තියෙන්න පුළුවනි. බොරු කියන්නෙ මොකටද? ආත්ම ගෞරවය රැකෙන විදියෙ පිළිතුරක් දිය යුතු යැයි ආරියදාස හිතුව.

"හොර කොටුවකට පැනල ගැනිට අහු උණා මමං"

යාළුව ආරියදාස ගෙ උරහිසට තට්ටු කරල හක් හක් ගාල හිනා වුණා.

"අපිත් වාන්ස්සෙකක් හම්බු උණාම ඔබ කරනවනෙ බං... උඹ

කරේ එල්ලගෙනම කන්න යන්න ඇති?"

"ඒවා විස්තර මොකටද මම."

කතාව ඉන් එහිට දිග් ගැස්සුණේ නැහැ.

26

ජූලි මාසෙ විසි හයවෙනි ඉරිදා පාන්දර පහ මාරට විතර හින්නි හාමිනේ මෙලොවින් සමු ගන්න. අන්තිම හුස්ම හෙළන වෙලාවේ ආරියදාසත්, සිරියලතාත්, රත්නසිරි බැහැත් ඇදු ලඟ. කාගෙ කාගෙන් ඇස්වලින් කදුළු වැල් එළියට ආව. සදුදා හවස ලොකු පිරිසක් මැදදේ හින්නි හාමිනේ ගෙ භූමිදාන කටයුතු බොහොම ලස්සනට සිදු කෙරුණ. ප්‍රමාද වෙලා මරණය ආරංචි වෙච්ච කිහිප දෙනෙක්ම පසුවෙන්දත් ආව. ඒත් කළුවර වැට්ගෙන යන වෙලේ ගෙදර හිටියේ ආරියදාසයි, නංගි, මස්සිනයි දෙදෙනා විතරයි. රත්නසිරි වැඩ ඇවිල ගෙදර යයි ද මෙහේ ඒව් ද කියන්න සිරියලතා දන්නෙ නැහැ. අදත් නතර වෙලා ඉන්නෙ පුළුවන් කමකට තෙවෙයි. එක පාරටම අයිය තනි කරන්න හික් නො දෙන නිසා. හෙට හිටල තම රැ කනියට කරෝලිස් අප්පු හරි පැටි හරි අඩගහ ගනිව්. දයානි ගෙ හුට පවේ නිසා සයිමන් අප්පුහාමිත් ඉස්සර වාගෙ ලොංගතු කමකින් බරක් කරට ගන්නෙ නැහැ.

ආරියදාස ආලින්දයෙ පුටුවකට වෙලා කල්පනා කරනව. දයානින් අන්තිම මොහොතෙ අම්ම ගෙ මිනියට ආචාර කරන්න ආපු හැටි ආරියදාසට මතක් වෙනව. අවමංගල සබාවේ වැඩ කෙර්ගෙන යද්දි ඇයත් සියලිය ගහ යට තනි වෙලා බලා හිටපු හැටිත් ආරියදාස ගෙ සිහියට එනව. මුණට මුණ දිල සිරියලතා නංගි එක්ක කතා කරන්න බයේ වෙන්න ඇති.

තාත්ත ගෙ මිනිය තැම්පත් කරපු තැන අසලමයි අම්ම ගෙ මිනියත් තැම්පත් කළේ. ඊයේ හවස වළ වහන්න දමාපු සිමෙන්ති ලාල්ලෙන් තවමත් සිමෙන්ති සුවද හමනව. වළවල් දෙකම අඟ ගහ යට. ගහේ දැනට විහිදුනු මහ අතු දෙකම දුන් දිරාපත් වෙලා. කෙළින්ම ඉහළ ගිය මහ කඳේ අග්ගිස්සෙ විතරක් අතු ඉති කිහිපයක්

තියෙනව. හුළඟ පාවෙලා ආපු ඉදුණු අඟ කොළයක් අලුත් මිනි වළේ කොන්ක්‍රීට් ලාල්ල මහ පතිත වුණා. අවසාන ගරු බුහුමන් දක්වන්න ප්‍රමාද වෙලා ආ කෙනෙක් වගේ.

තව දවසකින් දෙකකින් තමන් තනි වෙන බව ආරියදාස කල්පනා කළා. දයානි තමා ගෙ සහකාරිය කර ගැනීම අරමුණ වෙතත් මේ උණු උණුවෙම ඒක කරන්නටත් බැහැ. එහෙම කර ගත්තත්, ඇයත් සමග මේ ගෙදර නම් ජීවත් වෙන එක කොහොමවත්ම කරන්න බැහැ. මේ ගේ දොර වහල දාල වෙන අහක ජීවත් වෙන්නටත් බැහැ. කවරදා නමුත් දයානි සරණපාවා ගත් දාට නංගිත් එක්ක පවත්වන සහෝදර කමත් අහෝසි වෙන එක සිතුවුණි. 'මොකද මේකට කරන්නෙ'යි හිත හිතා සිටින විට දන්නෙම නැතුව රැ වෙලා.

රත්නසිරි බණ්ඩන්තර ගෙදරත් බැහැල මෙහෙ එන විට රාත්‍රි නවයට විතර උණා. ඒ වන විට දරුවෝ දෙදෙනාම නිදි.

කැමෙන් පස්සෙ ආරියදාසයි, නංගියි, මස්සිනයි ආලින්දයේ වාඩි වෙලා කතාව. පැට්ටල් ලාම්පුවේ එළිය දහරාවක් මිනි වළ දැනට විහිදුණා. අවමංගේ කඳේ හෙවණැල්ලට වළේ ලාල්ලෙන් බාගයක්ම වැහිල. මල්වඩම්වල මල් අමුණාපු හිත් කම්බි ලාම්පු එළියෙ දිලිසෙනව.

"දුන් ඉතිං මේ ගේ සාගරේක අයිය තනියො කොහොම ජීවත් වෙනවද මංද"

සිරියලතා ඒක කියන ගමන්, හොඳහින් ස්වාමි පුරුසය දෙසත් බලනව.

"මේක ඔය කාට හරි බදු දිල අයියත් එමු අපි ඉන්න කැනකට"

රත්නසිරි එහෙම කියන්නෙ, උපාසක මස්සිනා ඒ යෝජනාවට කැමැති නො වන බව හොඳටම දන දනයි. නිකම් බොරු මුණිවිචාවට.

"බදු දුන්නොත් නං මේ ගේ වත්ත පිටියො ගන්න දෙයක් ඉතුරු වෙත් නෑ" යි ආරියදාස කිව්ව.

"හැම දාටම තෙවෙයි. දං අර කසාදෙ කටු ගැවට පස්සෙ අයිය ආයෙත් යං කටයුත්තක් කර ගන්නෙපායැ. මං කිවුවේ එතකං කාට හරි දෙමු කියල"

ස්වාමි පුරුසය ගෙ ඒ යෝජනාව ගැන නම් සිරියලතාගෙ හිත

හොඳම නරක් වුණා. තරහ බැරුව රත්නසිරිට රැවුණ.

"අයිය ණ කසාද ගැන කතා කරල වැඩක් නැතෙ අපේ... අයිය ණ කැරයක් මව්වු වෙලා ඉන්න මිනිහ"

මරණයෙන් පස්සෙ මේ ගෙදර නගපු ලොකුම හිතා හඬ රත්නසිරිගෙන් පිට වුණා.

"ඇයි හිතා වෙන්නෙ?"

"අයිය බදින්න බැරි වයසකට ගිහි කියල ද ඔහේ හිතා ඉන්නෙ?" සිරියලතා බුකවාගෙන බිම බලා ගත්ත.

"නිවුරහම මොකෝ ආයෙන් ගැනු ගන්න නං මගෙන් අදහසක් නෑ"

ඒක කියාපු ගමන් සිරියලතා ගෙ මුණ සිරියාවත්ත වුණා. ආරියදාස ලොකු බුලත් විඩකින් කට පුරව ගත්ත.

"එහෙම නෙවෙයි. උඹල දෙන්නයි දරුවොයි මෙහෙ ඇවිත් පදිංචි උණෙත් නාකද?"

ආරියදාස එහෙම අහල මහ බරපතල විදියට නංගිගෙයි මස්සිනාගෙයි ඉහුණු බලනවා. සිරියලතා හිතා ගමන් ගිහින් රත්නසිරි දිනා බලනවා.

"නිවුරහම මොකෝ දං මට මේව ගැන කිසි... ම ආසාවක් නෑ. මට කොහේ ගියත් ඒවත් වෙන්න මය ලැබෙන ගතමනාව ඇති"

"ඒක යස කතාවක් නෙ... එහෙම කියල අයිය නන්නත්තාපෙ යත්ටයෑ... අයියට අපිත් එක්ක ඉන්ට බැරියෑ මනෑ කාලයක්"

ආරියදාස කතාවක් නැහැ. රත්නසිරි යමක් නො දොඩ හිටියෙ බිටිය ගෙ යෝජනාවට පත්වෙ හිත හදා ගන්න බැරි නිසයි.

තුන් දෙනා නින්දට ගියේ ඒ ගැන අවසාන තීරණයක් නැතුව. නින්දට වැටිල සිරියලතා රත්නසිරි ගෙ කණට කොඳුරනවා.

"මල්ලිට හේ බාර දීල අපි මෙහේ එවු අපේ... මේ වත්ත පිටිය පිළිවෙළක් කර ගත්තාම රස්සාවක් නැතත් ඒවත් වෙන්න පුළුවනි. අයිය මේවට ඇහිලි ගහන්න එන් නෑ..."

"එහෙමනං ඉතිං අයිය ලියල කියල ඒව පිළිවෙළක් කරල දෙන්නෙත්නෑ"

"ඒව කෙරෙයි අපේ... දැනටමත් මට මේවැං බාගෙන උරුමේ සිටෙහවා නෙ..."

"එහෙනං ගෙයි බාගෙන පදිංචි වෙලු"

රත්නසිරි ඒක කිවුවෙ විහිළුවට. ඉඳල හිටල විහිළුවකුත් කරන මිනිහ නෙ.

ඊළඟට සිරියලතා සැමිය ගෙ කණට කට හොඳම ලං කළා. "අයිය හරි හම්බු කොරන දේකිං අපේ පැටවුන්ටමයි වාසි වෙන්නෙ... අයියට ඔහෙ කන්න විකක් දෙන එකනෙ..."

"තව හිතල බලමුකෝ"

සිරියලතා රත්නසිරි ගෙ කරට අත දෑමම. රත්නසිරිත් මේ පැත්ත හැරුණ. ඔයින් මෙයින් තවත් ළමයෙක් හෙම හදා ගත්තොත් ඔළුව උස්සන්න වෙන්නෙ නැහැ. අපේයි බෑ. රත්නසිරි ආයෙන් අනෙක් ඇලයට හැරුණ.

පහුවෙන්ද සිරියලතයි, සැමියයි, ළමයින් බණ්ඩන්තර ගියා. රට ආරියදාසගෙ පාළු කපන්න ආවෙ කරෝලිස් අප්පු. දවස් ගණනාවක් යන තුරු සිරියලතාත්, රත්නසිරිත් නිහඬොඩ ගෙදර පදිංචියට යනවද නැද්ද කියල සාකච්ඡා කළා. මල්ලිට හේ බාර දෙන්න අලුතින් ගෙ පැළක් හදනවට වඩා නිහඬොඩ යන එක

ඒ නිසා සිරියලතාට ජය අත් වුණා.

27

රත්නසිරිල නිහඬොඩ ගෙදර පදිංචියට ආවෙ බඩු මුට්ටුත් අරගෙන. ආරියදාස ගෙ හිත බොහොම සැහැල්ලු වුණා. එයා දුන් ඉස්සර වාගෙම උදේ හවස ගෙදර හිටල වැඩට යනවා. කවරදාකවත් නැතුව දුන් ගෙදර ළමයින්ගෙ කැකෝ ගැසිම්වලින් පිබිදිලා. බැරි වෙලාවත් දයානි ගෙ කොල්ල එක්ක හෙම කදේ වැටෙන්න එපා කියල සිරියලතා ලොකු ළමයට කියල කිවුණු බවත් ආරියදාස දන්නෙ නැහැ.

අම්ම වාගේම නංගි ආරියදාස ගෙ දහවල් කෑම එක සුදානම් කරල දෙනවා. ඒත් අම්ම ගෙ කෑම එක වාගේ නම් ප්‍රතිත නැහැ.

බේරිමේදි පමණයි. ආරියදාස ගෙට ගොස් මුදල් අරගන එන විට රත්නසිරි ගණු දෙනු බේරුම් කරල.

දැන් ඉතින් තමාට කොයි දිවංකරේ ගොහින් ජීවත් උණත් එකයි කියල ආරියදාසට හිතෙනවා. කාටවත්ම නො කියා දෙ මාසක හිටල සැලසුම් කරපු වැඩෙත් හරියාගෙන එනවා. ආරියදාස ඒ වැඩේ සැලසුම් කළේම සිරියලානා නාගා ගැන කලකිරිල. ඒකට හේතුව. දෙමාසෙකට උඩදි නංගින් ලග හිටිත්දිම, ලොකු ලමය කණ්ඩිය උඩ හිටපු දයානි ගෙ පුතාට ගලකින් ගහල කළල තුවාල කිරීමයි. ඒ ගැන දයානි මැසිවිලි තහන වීට නංගි දයානිට නොසැහෙන්න බැණල කියෙනවා. මේ වැඩ නම් ආරියදාස ගෙ පපුවට කොතෙත්ම ඉතිරිමී දෙන්නෙ නැහැ.

විසි තව වැනිද හවස වැඩ ඇවිල ඇවිත් ආරියදාස නඟාට කතා කළා.

"පළවෙනිද ඉඳල මාව කර්තරට මාරු කරල නංගියෙ"

සිරියලානා ගෙ මුහුණ බේරි වුණා. පොට්ටියේ මොන කරම් පාඩුවක්ද? සිරියලානා බලාගෙන හිටියෙ අයිය තව විකක් ලග පාතට, මාතරට මාරුවෙලා ඒව් කියල.

"හරි වැඩෙනෙ... අයිය මාතර තේද ඉල්ලල තිබුණෙ?"

"මුල් පත්විම මාතරට ලැබුණු තියා මේ යක්කු දෙන්න බැ කියනවනෙ"

"හදා ගන්න බැරි වෙයිද අයියෙ... අඩු ගාණ ගාල්ලෙවත් ඉන්න?"

"මා... ටි දූං කොතේ ගියත් එකෙනෙ බං... ටිතේ අවුරුද්දක් හමාරක් හිටල එන්න බැරියැ"

සිරියලානා ගෙ පපුවේ හින්දර. පුසුමක් හෙළ හෙළා ඔළුව සොලවනවා. අයිය ඇතට මාරු වෙලා යන එක පාඩුවක් වගේම තවත් පැත්තකින් බැලුවාම සැහැල්ලුවක්ය කියල සිරියලානා හිතුව. අයිය ගියාට පස්සෙ මේක අපේම රාජ්ජේ තේද කියල හිතෙනවා.

ආරියදාස ගෙ මාරු වීම රත්නසිරි ගෙ හිතේ නම් ඒ තරම් අප්පු කැළැඹිල්ලක් ඇති කළේ නැහැ. ඒ මනුස්සය දැන් පිනට අතැරපු ගොතෙක් වාගෙ තේද කියල හිතුව.

මාරු වීම තමා ගෙ බලවත් ඉල්ලීම පිට ලැබුණු එකක් බව

ආරියදාස කා එක්කවත් කිවුවෙ නැහැ. කාටවත් කියන්න එතා කියල රහස එළි කරල තිබුණෙ එකම එක්කෙනෙකුට විතරයි. ලෝකෙ ඉන්න එකම විස්වාසවත්කිට. දයානිට.

"දූං කර්තරට මාරු උණාම මෙහෙ හිටල යන්න එන්න නං බැ තේද අයියෙ?"

"මන්නැං මොකෝ බැරි... මාතර හිටල දිනපතා ක්ලාක්ලත් කොළඹ යන්නෙ එන්නෙ" යි රත්නසිරි එක පාරට කියාපි.

"පස්සුද අතේ... මඟට නහින වැඩක්... මගෙ යාළුවෙක් ඉන්නව... එහෙ නවතින්නයි කල්පනාව"

"අයියට හෙනහුරාද ඇවිත් සඳුද පාන්දර යනැකිනෙ?"

පුස්තකට උත්තර ලැබෙන තුරු සිරියලානා ඔළුව ඇල කරගෙන බලා හිටිය.

"ඔව්... එහෙමවත් බලනව"

මොනව කරන්නද. සිරියලානා හිත සැහැල්ලු කර ගත්ත. පස්සෙ වෙලාවක කටු කුටු ගලා රත්නසිරි එක්ක මෙහෙම කිවුව.

"එකතකිං අයිය යන එකත් හොඳයි. අයිය ගෙදර ඉන්න තියාලොද්දා ඉතින් වැඩේම ඔය කණ්ඩිය උඩ ගැටසෙන එක. හරිම දඩයක්කාරි. කොහොම හරි අයියව අල්ලගන්න හිතාගෙන ඇති"

"දූං ඉතිං මේ කපේදි ඒව හරියන්නැ" යි රත්නසිරි කිවුව.

"අයියටත් ඕනෑ වෙලා ඇති ඔය උරවක්කමාලො බේරෙන්න"

"හ්ම"

"මේ... අයිය මාරු වෙලා යන්නෙ කර්තරට කියල වැරදිලාවත් සයිමන් අප්පු එක්ක හෙම කියන්නෙපා... ඕක දයානි ඒ මිනිහගෙ දැන ගන්නම හොයාගෙන යන්න බැරි බඩුව නෙවෙයි"

"මං මක්කට කියනවද... ඇහුවොත් කොළඹවෙයි කියනව"

"ආන් හරි"

ආරියදාස නවාතැන් ගත්තේ කළුතර වවුමට හැතැක්මකට එහා පලාතොට ගෙදරක. ඒ ගෙදර පදිංචි වෙලා හිටියේ කලකට උඩදි ගාලු නගර සබාවෙ හිටපු ලිපිකරුවෙක්. ආරියදාස ගෙ අඹ යාළුවෙක්. ජයසුන්දර, හදිසියකදී ආරියදාසට පයින් උණක් වැට්ට යන්න පුළුවන් දුර.

කළු ගඟ බොහොම නියංසලව, සාන්ත දාන්තව ගේ ඉදිරිපිටින් ගලා බහිතව. නිතරම වාගේ ගඟ දෙසින් හරි සනීපදායක හීන් හුළං රැල් ගේ දිහාවට කමාගෙන එනව. පාහේන් එහා පැත්තේ කොටුපළට යාර තිහ හතළිහකට වැඩිය දුර කැහැ, පාරට ගොඩ වෙලා බස්නාහිර පැත්ත බලාපු ගමන් කළු ගඟේ පාලම් දෙක පෙනෙනව. විවේක ඇති වෙලාවට, නිල් කැවේ වාගේ පැදිලා තියෙන කළු ගඟට බැහැල විස්ස යන තුරු නා ගන්නට පුළුවනි.

ආරියදාසට අලුත් පරිසරයක්. අලුත් ජීවිතයක්. ඔහු වෙන්න හුඟක් දේ කියෙනව. මෙහෙ ආවාට පස්සෙ හිතට දූතෙන්තො පුදුම් සැහැල්ලුවක්. සතුටක්.

ජයසුන්දර වාගේම එයාගේ තෝනක් බොහොම කරුණාවන්තයි. ආරියදාසට සලකන්නෙ සහෝදරයකුට වගේ. ජයසුන්දරගේ පැටවු තුන් දෙනන් ආරියදාසට කැමැතියි. වෙලාවකට ආරියදාස ලොකු ළමයි දෙන්න එක්ක ටැනිස් බෝල ක්‍රිකට් ගහනව. ආරියදාස මතක නැතුව හරවල ගහපු ටැනිස් බෝලේ දේ වතාවක්ම ගෙස් ගියා. ඒවට හරි යන්න ආරියදාස අලුත් බෝල ගෙනාව.

තව වැඩි දවසක් මේ ගෙදර ඉන්න ආරියදාස ගෙ අදහසක් නැහැ. නවාතැන් ගත්තේ, මාසයක් ඇතුළත පුංචි ගෙයක් කුලියට ගන්න හිතාගෙනමයි. ගෙවල් හොයන්න යාම නිසා සමහර දාට ආරියදාස වැඩ ඇරිල ආවේ, කොළඹ වැඩ කරන ජයසුන්දර ගෙදර ආවටත් පස්සෙ. ආරියදාස දෙදියවල, විලේගොඩ වාගේ නැව්ද්ද කැනක් නැතුව ඇති.

"අදවත් මිස්ට ආරියදාසට ගෙයක් හම්බු උණේ නැ?"

"මහෙ නෑ මිස්ට ජයසුන්දර... හම්බුවෙන ගෙවල් හිතට

අල්ලන්නෙ නැහැ"

"ඔව් අනේ... සමහර ගෙවල් ලොකු වැඩියි. සමහර ඒව පොඩි වැඩියි. සමහර ඒවා කුලිය ඉහිලුං දෙන්න නෑ... පෙළක් ඒවා පරිසරේ හරි නෑ"

ජයසුන්දර තෝන කියාගෙන කියාගෙන යනව.

"කලබල වෙන්නෙපා ආරි... හොඳ තැනක් හම්බුවෙනකං මෙහෙ හිටිමු. මොකෝ අපි යන්න කියනව?"

ආරියදාස නිතඬ හිතාවක් එක්ක ඔළුව පහත් කරල ජයසුන්දරට කෘතචේදී බව පළ කරනව.

"ඒ උණාට කිස්සෙම මාතර දුවන්නත් බැනෙ ජයේ. මිසිසුයි ළමයයි මතක් වෙන කොට මට ඉහිළිලා යන්න හිතෙනව"

ආරියදාස එහෙම කියන්නෙ දැසෙ කඳුළුත් පුරවගෙන. ගිය සතිසයක් ආරියදාස දයානිට මාතරට එන්න කියල එහෙ ගියා. ඒ ගෙදර ගත කරල ආවේ පහුවෙන්ද.

මාස එකහමාරකට විතර පස්සෙ, ආරියදාසට කදිම හුරු බුහුටි ගෙයක් හොයා ගන්න පුළුවන් වුණා. ගේ පිහිටල තිබුණේ, උතුරු කළුතර කැලණිය පාරේ, ගේ අයිතිකාරය, ජයසුන්දර දන්න හඳුනන පුංචි ව්‍යාපාරිකයෙක්. ඒ පිහිටෙන් අවුරුද්දේ අත්තිකාරම් මුදල හය මාසෙට බස්සවා ගන්නටත් හැකි වුණා. හොඳ වෙලාවක් බලල ගෙයි පදිංචි වෙන්න ආරියදාස තීරණය කර ගත්ත.

අත්තිමට ගමේ ගිහින් ඇවිත් සති තුනක් විතර ඇති. ලියුමක්වත් යවන්න බැරි උණා. එදා රැම ආරියදාස සැප සනීප දන්වල නංගිට ලියුමක් ලිවුව. ඒ සමඟම දයානිට තරමක් දිග රස මුසු ලියුමක් ලිවුව. පහුවදා දෙකම තැපෑලට දුමම.

ගහෙන් ගෙඩි එන්න වගේ, දයානි රස්සාවකට යනවැයි කිවුවහම සයිමන් අප්පුහාමි අන්ද මන්ද වුණා. යන්නෙ හම්බන්නොට දොස්තර තෝන කෙනෙක් ළඟට යැයි කිවුව. දුකට සැපට පිහිට වුණ දෝණියැන්ද ඒ තරම් දුරස් වීම නම් සයිමන් අප්පුට දරා ගන්න බැරි පාඩුවක්. දුකක්. ආයෙමත් තනියම උයා පිහාගෙන කන්නත් බැරි පාඩුවක්. ඒත් තමුන් ගෙ වාසිය ලේසිය බලල දුටු ගෙ ගමනට හරස් වෙන්න වැයම් කළේ නැහැ.

ඇල්පිටියෙ ඉස්පිට්තාලේදී දැන හැඳින ගත්තු ඒ දොස්තර තෝන බොහෝම ගුණ යහපත් කෙනෙක් බව දයානි කියනව. දරුවා ගෙ

මේ අතරතුරේ ඇත මැත බල බලා එක පනස් වතාවකට වැඩිය වේදිකාවේ ඉහළට පහළට සක්මන් කෙරුව. විනාඩි පහයි ප්‍රමාද වුණේ. රුහුණ පිහිගෙන ආව. වේගය බාල වුණා. ආරියදාස ගෙ කට ඇරිල. ඇස් මහත් වෙලා. මැදිරි එකින් එක ක්‍රීස් ක්‍රීස් ගහා කට ඇරිල. ඇස් මහත් වෙලා. රෝදවලට තිරිංග වැටෙනවා. කෝ දයානි? ඉදිරියට ඇදෙනවා. රෝදවලට තිරිංග වැටෙනවා. ආරියදාස වෙඩිල්ල ආත් ඉන්නවා. හිනා කටක් එක්ක අත වනනවා. ආරියදාස වෙඩිල්ල වගේ දුටුගෙන ගියා. දැන් දික් කරල. මැදිරියෙන් බහින දයානි අතින් දරුව වඩා ගත්ත. ප්‍රවේසමෙන් බහින්න කියල දයානිට අත දුන්න. දයානි වේදිකාවට බැස්ස ගමන් ආරියදාස කට පුරා හිනැහි හිනැහි ඇගේ හැඩ රුව බලන්නෙ ක්‍රියෝපැට්ටුවා වු මාක් ඇත්ටනි වගේ.

"ඇයි මෙයා අමුතුවට බලන්නෙ?"

"අමුතුවට බැලුවේ නෑ... ලස්සන බැලුවේ"

දෙ දෙනාම සෙනඟ අතරින් ගමන් කරන්නෙ ඇගේ ඇතිල්ලි. ඇතිල්ලි. දයානි දිහා කොපමණ බැලුවත් ආරියදාස ගෙ හිත් වදින්නෙ නැහැ.

"ඔහ්... දං තමයි ඔහේ නියම බකිනි මල... අර දෙන්නා සිංහ බලවුස්සෙකයි හේද මය?"

"ඔව්... අද තමයි මුලින්ම ඇත්තේ"

"මෙහෙම වාසනාවන්ත දවසක හේන්නං අදින්න මිනැ"

එහෙම කිය කියා ආරියදාස දයානිත් දරුවත් සමඟ දුම්රිය පොළෙන් පිට වුණා.

"හුඟක් දුර යන්න තියෙනවද මෙයා?"

දයානි ආදරයෙන් ආරියදාස ගෙ මුහුණ බලල නැළැවිලි හඬින් ඇහුව.

"පාලං දෙකෙං එගොඩ... හැතැක්මක්වත් නෑ... අපි වැක්සියකිං යමු"

හැතැක්ම අසුවකට වඩා ගමන් කරල. දැන් දයානි තෙහෙට්ටුවෙන් සිටින බව ආරියදාසට පෙනුණ. දරුවත් හරියට කෙහෙල් දල්ල වාගෙ මැළැවිලා. ආරියදාස ගෙ උර හිසේ හිස ඔබාගෙන.

"අපි හේ විකක් බිලම යමු"

ආරියදාස දයානිව එක්කල ගියේ නගරෙ තියෙන ඉස්තරම්ම ආපන සාලාවකට. තුන් දෙනාම මේසයකට ඉඳ ගත්ත. වේටරයෙක් දුටුගෙන ඇවිත් හිනා වෙලා බොහොම ගරු සරු ඇතුළු ඇහුව හිටල. ආරියදාසට විසේස සැලකිලි ඇති බව දකල දයානිව ආඩම්බරයි.

"ගේමුකො මොනව හරි ඡෝට් ඊට්ස්"

ආරියදාස ළමයක් උකුළෙ කියාගෙන දෙකලව සොලවමින් ඇඟිලි තුඩුවලින් මේසයට තට්ටු කරනවා. හිනා වෙච්ච දයානි ගෙ මුහුණ බලනවා. ජීවිතේ සුන්දරම දවස අද හේ දැයි හිතනවා.

"මිස්ට ආරියදාස හේ බොන්න වගෙයි?"

"ඔව් මිස්ට සොයිස... එන්ඩකො හේ එකක් බොන්න"

"අනේ බෑ... මං හේ බිල යන්න හදන කොටයි මිස්ට ආරියදාසව දැක්කෙ"

සොයිස ආරියදාස ගෙ පුටුවේ ඇන්දට අතක් බර කර ගත කතා කරන අතරෙ මාදු සිනා ඇතිව හැඩකාර දයානි දිහා බලනවා. ආරියදාස වැඩ කරන තැනම කෙනෙක් වෙන්න මිනැ කියල දයානිට හිතෙනවා.

"මිස්ට සොයිසට අදුරල දෙන්නත් බැරි උණානෙ... මේ මගේ මියිස්"

"මං හිතුව... මං හිතුව... මේ පුතා වෙන්න ඇති?"

"ඔව් අපේ පුතා"

මෙපමණ දවසක් කුලී ගෙයක් සොයා ගන්න තුරු නෝනයි ළමයයි හිටියෙ මහ ගෙදර බව ආරියදාස කිවුව. නෝන ගෙ මම කොහේදැයි සොයිස ඇහුවාම, අක්මිමනය කියල ආරියදාස කවේ තොලේ නො ගැව් කිවුව. දයානි බිම බලාගෙන හිනාව මැඬ ගත්ත. සොයිස යන්නයි සූදානම්.

"මිස්ට සොයිසත් අනිද්ද හවස ඒ පැත්තෙ එන්නෝනෑ... පොඩි පාරියක් තියෙනව"

"එන්න බලන්නංකො"

"බලල බෑ... එන්නෝනෑ... තැගි බෝග හෙම බාර ගන්නෙ නෑ"

'බලමු, බලමු' කියල හිනා වෙව්, අත පිසවා ආවාර කර ගෙන යොයිසා යන්ට ගියා.

තේ ඕල පාරට බිහින ගමන් දයානි කුණුරු පරිසරේ දිනා හොඳට බලනව.

"බය වෙන්නෙපා... මෙහෙ අදුරන කෙනෙක් නෑ... ඇඳුරුවන් හිටිය කාට ගතු කියන්නද?"

"නෑ අනේ... අර දාගාම දක්කම් වෙ මකක් උණේ අනුරාදපුරේ" දයානි ලොකු සරදාවකින් බලා හිටියො, බෝට් රාජයා ඉදිරිපිට කියෙන ආ ගැට දිනා.

"එහෙයුනටත් ලගයි"

දයානි පිරිලෝසු කනුව දිනා බලන ගමන් කිවුව. පිසෙ වෙලාව ගැන විස්වාසයක් කියන්න එයා කියල ආරියදාස හිනා වෙව් කියනව. සමහර දාට පිසෙ මුණ හතරේ කියෙන්නෙ මහාදේව හතරක වෙලාවල් යැයි කිවුව.

කවිලවස්, පැවස් කැවට පස්සෙ ජගත් පුතාට පණ ඇවිත්, දන් බැහැල අම්ම ගෙ අත අල්ලගෙන යනව. දන් දාගාම ආරියදාස එහා පැත්තට මාරු වෙලා වැස්සියකට නැග්වා. ආරියදාස දයානිගේ පුතාට මැදින් කියා ගෙන පසු පස ආසනයේ. පොඩ්ඩක් නවත්වන්න කිවුවහම වැස්සිය බෝටිය ලග තතර කෙරුණා. ආරියදාස දුවගෙන නොහිත් පවුරක් දාල වැන්ද. දයානි රිය තුළ ඉඳගෙනමයි වැන්දෙ. වදින්න පුනේ කිවුවම පුතත් වැන්ද. ආයෙත් වැස්සිය ගමන් ආරම්භ කළා.

අලුත් ගෙට ගොඩ වැදුණ විතරයි. දයානි ගෙ ඉනේ මල් පිටුණා හා සමානයි. ආරියදාස ගෙට සැහෙන්න බවුත් අරගෙන කියෙනව. මේවා පරිහරණය කරන්න තළිත්වත් ලොකු වාසනාවක් තිබුණ තේද කියල දයානිට හිසෙනව. හිසේ මහ අහංකාර කමක් ඇති වෙනව. විස කලකට උඩදි හරියට උයා පිහා ගන්න වළඳක්වත්. ඉඳ ගන්න, නිදිය ගන්න පුටුවක් ඇඳක්වත් නැතුව ඇල්පිටියෙ මිනුක්ක රක්ක ගත කරපු ජීවිතේ මතක් වෙනවටත් දයානි කැමැති නැහැ. ඒ හිටියෙ යම්පල්ලෙක් එක්ක. මේ ඉන්නෙ සුරලොව දෙවියෙක් එක්ක.

ආරියදාස කාමරයට එඩිකම් කළා. දයානි ඇඳුම් මාරු කරනව.

"එහෙ වගෙ මෙතේදි එක ඇඳුම් පිට පිට දවස් දෙකක් හෙම

අඳිත් නෑ... තේරුණාද දයා"

දයානි තනපටවත් නැති ලැම දැකින් වහගෙන, මේ පැත්ත හැරිල බලල හිනා වුණා.

"අරං දෙනවනං මාරු කර කර දවසට දෙක ගාණෙ අඳින්න බැරියැ"

දයානි ඒව කියල හිනාවෙන ලස්සනට අල්ලගෙන තොල් දෙක විකන්න කරම් ආරියදාස ගෙ හිත කුල්මත් වෙලා. ඒත් පොඩි එකා හිටිත්දි හොඳ නැහෙ.

ඇඳුම් මාරු කරගන පුංචි සාලෙට එන ගමන්, ධට උයන්න එලවුලු මාළු මුකුත් ගන්නත් ඕනෑ තේද කියල දයානි ඇහුව.

"අපිට අද ධ කැම මිස්ට ජයසුන්දරලා ඔෙදර"

ආරියදාස ඒ ඇහෙවුවෙ, ධට උයන පුස්තයක් පැන නො නගින බව. හෙට උදේම දෙන්න එක්ක මාරකැව්වුවට යමු යැයි ආරියදාස යෝජනා කළා. කන්තෝරුවෙ යාළු මිත්‍රයින්ට අනිද්ද දහවල් සංග්‍රහයක් කරන්න ඕනෑ ලු. දයානිට හිනා. මේ කරම් දාන්නා කරන්නා සල්ලි කොයින්දයි අහන්නත් හිතල දයානි නිසා හිටප.

කරන්න වැඩකුත් නැති නිසා ගේ මිදුල විකක් අතුහා දමන්න දයානි හිතුව. දහවල් කැමට, තේ බිටු ආපන සාලාවෙන්ම බත් පැකට දෙකක් ගෙනා නිසා අද නම් ලිප පළාතෙවත් යන්න ඕනෑ වෙන්නෙ නැහැ.

පුතා කොපමණවත් අම්ම ගෙ සායෙ එල්ලුණු ගමන්මයි. තවම ආරියදාසට එව්වරම එකතු නැහැ.

"මං මේ ගේ අතුගාල එනකං පුතා යන්නකො අර මාම ලගට"

ගමේදි ආරියදාසට 'තාත්ත' කියනව පිට උදවියට ඇහෙව් කියල බයේ, දයානි පුතාට උගන්වල තිබුණෙ මාමෙ කියන්න. නැත්නම් 'අංකල්' කියන්න. දන් නම් තාත්තෙ කියන්න මොන යකාට ද බය වෙන්නෙ. දයානි වැඩද්ද හරි ගස්සන්න ආයෙත් මෙහෙම කිවුව.

"යන්න යන්න පුතා... යන්න තාත්ත ලගට?"

ජගත් ඔළුව ඇල කරල හිනා වෙව් අම්ම ගෙ මුහුණ බැලුව.

"මිට පස්සෙ මාම කියන්නෙපා පුනේ... තාත්ත... හරිද?"

දයානි අතුරුම නවත්තල දරුවා හෙ මළුව අත ගානවා. මේ කතා කණට රිගෙන කොට, බිත්තියේ කැලැන්වරයක් එල්ලමින් හිටපු ආරියදාසටත් හිතා.

ආරියදාස ඇවිත් පුතා වඩා ගත්ත.

"බලන්නකො පුතාගෙ පැහිවිව් කතා... තාත්ත කියන්න කිවුවම මාම පු... අංකල් පු..."

"මං අතගෙනයි"

ආරියදාස පුතා ගෙ කම්මුලට කම්මුල තද කරල පුතා වඩා ගෙන එළියට ගියා. පටු පාහෙන් රහා පැත්තෙ අත ලගම කළ හත. මේ දවස්වල බොහෝම තිසංසලයි. තිල් කැටේ වගේ පැදිලා. මේය කටත් කිට්ටුව තිසා කිසිම කලබලයක් නැතුව සාගරේට ගලා බහිනවා. අවිව වැටිල කැන කැන හීන් දිය රැළි දිලිසෙනවා. අර කිරල ගස් අතරින් යස අහේට පෙනෙන්නෙ පාලම් පේච්ඡ දෙක. දෙකෙන් එක පේච්ඡවත් හදල තියෙන්නෙ දුම්බර ගසෙන් එකොඩි කරන්නයි.

ආරියදාස ජගත් වඩාගෙන ගං ඉවුර කිට්ටුවේ ගියා. පාලම් ඉස්මත්ත බැලුවාම හිත තිබමිම තාත්ත දාත්ත ගෙනා. සර්දාලෙන් පිරෙනවා. අලුත් මත දාගැබ් පුදට පුදේ දිලිසෙන හැටි බලන්න අලංකාරයි.

දයානිත් දොර වසා දාල තාත්තල පුතාල ඉන්න පැත්තට ආවා. මස පේන කියන දේවල් මොන මොනවාද කියන එක ආරියදාස දයානිව විස්තර කරන්නෙ ඇය ඇහට තුරුල් කරගෙන.

"අර ඇත කන්දක් උඩ කියෙන හේ මොකද්ද අහේ?"

"මික මස 'විවිමත් කාසල්' කියල රරණ මාළිගාවක්ලු. වෙලාවක බලන්න යමුකො... පෝසතාගෙ මාළිගේ... විවි මැත් කියන්නෙ පෝසතා... කාසල් කියන්නෙ මාළිගේ"

දයානි හෙමිහිට හිස හොලවනවා. හැන්දෑවේ බෝධිය වන්දනා කරන්න ගියොත් නම් හොඳය කියල දයානි කියනවා. හවස ජයසුන්දර මහත්තයල ගෙ ගෙදර යන ගමන් බෝධියත් වැදගෙනම යන්න පුළුවන් බව ආරියදාස කිවුව. පුතා ආරියදාස අතට වෙලා, වසි වෙලා වාගෙ ගහ දිහා බලා ඉන්නවා.

"පුතා හිතං ඇති මේ නිල්වලා ගහ කියල"

දයානි එහෙම කිවුවහම ආරියදාස ඇහුව පුතා මේ ගහේ නම දන්නවාද කියල.

"නැ මාමේ"

දයානි සිළි සිළි ගාල හිතා වෙව් පුතා ගෙ නිකට අල්ලල හොලවනවා.

"මාම කියන්නෙපා පැටියො... තාත්ත කියන්න"

ආරියදාස ගෙ කම්මුල් දෙක රෝස පාට ගැහෙනවා.

"මේ පුතේ කළ ගහ"

ආරියදාස පුතා ගෙ කම්මුලට කම්මුල තියා ගෙන මළුව අත ගානවා. දරු හැටිකාරෙ දරා ගන්න බැව් තරමට දරු සුවදින් හිත කුල්මත් වෙලා.

"පුතා මට තාත්ත කියල කතා කරන්න ඕනැ... හොඳේ පුතා... පුතාගෙ තාත්ත මමයි. මට පස්සෙ මට මාම කියන්නවත්, අංකල් කියන්නවත් එපා... හොඳේ රං පැටියො?"

"මට බෑ" යි කියල පොඩි එකා හිතා වෙව් මළුව වැනුව. පුංචි කියන්න ඇත්තෙ ආරියදාසව කුලප්ප කරන්න.

"මේං හරි කෝලමක්... මේ තාත්ත මිසක වෙන කවුද?"

දයානි කම්මුල් දෙකට තවටු කරල දරුවා ආරියදාස අතින් ඩැහැගත්ත. ඩැහැගෙන ලමයව ඉඹගෙන ඉඹගෙන ගියා. ආරියදාසත් හිතා වෙගෙනම, අම්මයි පුතයි හුරුකල් වෙන හැටි ඇහි පිල්ලත් නො ගහ බලා හිටිය.

"යන්න පුතා තාත්ත අතට... මට තව වැඩ ගොඩක් තියෙනවා" දයානි පුතා ආරියදාසට පැවරුව. ඊළඟට ලස්සනට උකුළ නටවා ගේ පැත්තට යන්න වුණා.

ආරියදාස සැහෙන වෙලාවක් දරුවන් එක්ක ගං ඉවුරෙ සක්මන් කරමින් හිටිය. කුමාර් පවරල තියෙන දික් කසාද නඩුවට සිතාසි ආවාට පස්සෙ තමයි ආරියදාස ආයෙත් මාතර යන්න හිතාගෙන ඉන්නෙ. සිරියලතා නංගි සිතාසිය නගර සභාවේ ඇඩරස් එකට හරවල එවාව්. නඩුව කෙළවරක් වෙන තුරු දයානිව නිතරානුකූලව බිරිය කර ගන්නට හැටියකුත් නැහැ. දනට හිතේ බරකට තියෙන්නෙ ඒක විතරයි.

දයානි පරිලෝකනය දිනා බලනකොට දෙකට ආසන්න වෙලා තිබුණි. පැයට්ටල බත් නිතල වෙන්නත් බැරි නැහැ. පාරට බැහැල පුළුන් පහළ වෙලා ඉන්න මේ හැඩකාර අමුත්තිය කවුදැයි කතා වෙරී යනවා. දයානි හැරිල බලනකොට එකෙක් ඇහැක් ගැහුවා.

ආරියදාස ළමය වඩාගෙන ආවා. මේ වන විට ළමය හිරියෙ නිදි කියා වැටී වැටී. අම්ම තාත්ත දෙන්න කොපමණ වැයම් කළත් ජයන්තා බත් දෙකක් කටකට වඩා කඩා ගන්න බැරි උණ. ගෙඩිහිත් ඇදේ පිඩිබි ව්‍යාධි. නින්දා ගියා.

දයානිය ආරියදාසය මේකට වාඩි වෙලා කැමි කනවා. කන ගමන් කතා කළේ කිහිපයාම ගෙටයි ඉඩමටයි යන කල දසාව ගැන. මේ කටපුතු එකලාකයක් උණට පසුව. පත්‍රිකා උරුමය කැබිට්ටි පරිලෝකනය කළත් ජයන්තා මිනි කියලා ආරියදාස කියනවා. ඒ පුද්ගලිකත්, නාමයාදි දිනාවෙන් පරිලෝකනය විස්සක් විතර අරගෙන මේ පොඩිකයක් හදා ගම්පු කියලත් යෝජනා කළා.

තාත්තා සිහි කරල දයානි හඩන විට ආරියදාසයන් වේදනාවත් දනෙන්නවා.

"හිමි සැරේ තාත්තාත් අපි ළඟට ගනිමු"

ආරියදාස එතෙම කියන්නෙ බොරුවට දයානි රටටන්න හෙම හෙවෙයි. තාත්තත් ආරියදාසත් එකිනෙකාට බොහොම ළඟි බව දයානි දන්නවා. දයානි ගෙ දැක් කතුවත් බැබැලුණා. සැනසුම් සුසුම් ක් පුළුණ ගියා.

ආරියදාස කැමි කාල අහවර වෙලා පුංචි ආලික්දයෙ පුටුවකට වෙලා සිගරට් එකක් බිදුවා. ඇඟටත් කෙහෙට්ටු නිසා දරුවා ළමන්ම වැඩිගෙන්නත් හිතලා. දයානි කොයි එකටත් ආලික්දය දිහාවට ගියා. කරන්න වැඩකුත් නැහැනෙ.

"ඒ. මිය වැටෙට නං මං කැමිනි නැ... මියා පිට කරන සිගරට් දුම් මටත් අතුණයි... දරුවටත් විසයි"

"හරි... හරි... ඒ. පස්සෙ බොන්නැ"

ආරියදාස සිගරට් කොටය මිදලට විසි කරල නැගිට්ට. දයානි තිදන කාමරයට ඇතුල් වෙත බව ආරියදාස දුටුවා. එන කෙනෙක් නැතත් දොරටු බිලි වගේ ඇරල දාල නිදා ගන්න හොඳ නැ.

ආරියදාස දොර වහල දාල කාමරයට එන විට දයානි ඇදේ වැඩිවිලා බිබිති මල් හිනාවක් පළ කළා. රබර් මෙට්ටයක් සමඟ ලස්සන අතුරුණයක් දමා පුළුන් ඇඳත්. පුතා බිබිතිල පැත්තට හැරිල නිදි. ආරියදාසත් සිරුවෙන් ඇඳ මත වාඩි වුණා.

"තාත්ත අපි ළඟට එනකොට ඒ ගේඩ් ඉඩං කොටහයි දෙකත් විකුණල දම්ම ම අපිට කට්ටු දෙකේ ගෙයක් උණත් හදා ගන්නැයි..."

"මරි... ඒකත් සිහිපලාත්තලම ගනිවි" යි දයානි ආරියදාස ගෙ කලට මත අත කියන ගමන් කිවුවා.

"අනේ මංද අර නැට්ට ළඟ සල්ලි කියේද කියල"

"ඇයි අනේ රත්තමිරි අයියට 'නැට්ට' කියන්නෙ...?"

දයානි හිඬ බිබි ගාල හිනා වෙරී ඇහුවා.

"පෙත් නැද්ද හිතියට නැට්ට වගේ නැට්ට"

දයානි ඉස්සරටත් වඩා හයියෙන් හිනා වෙන්නවා.

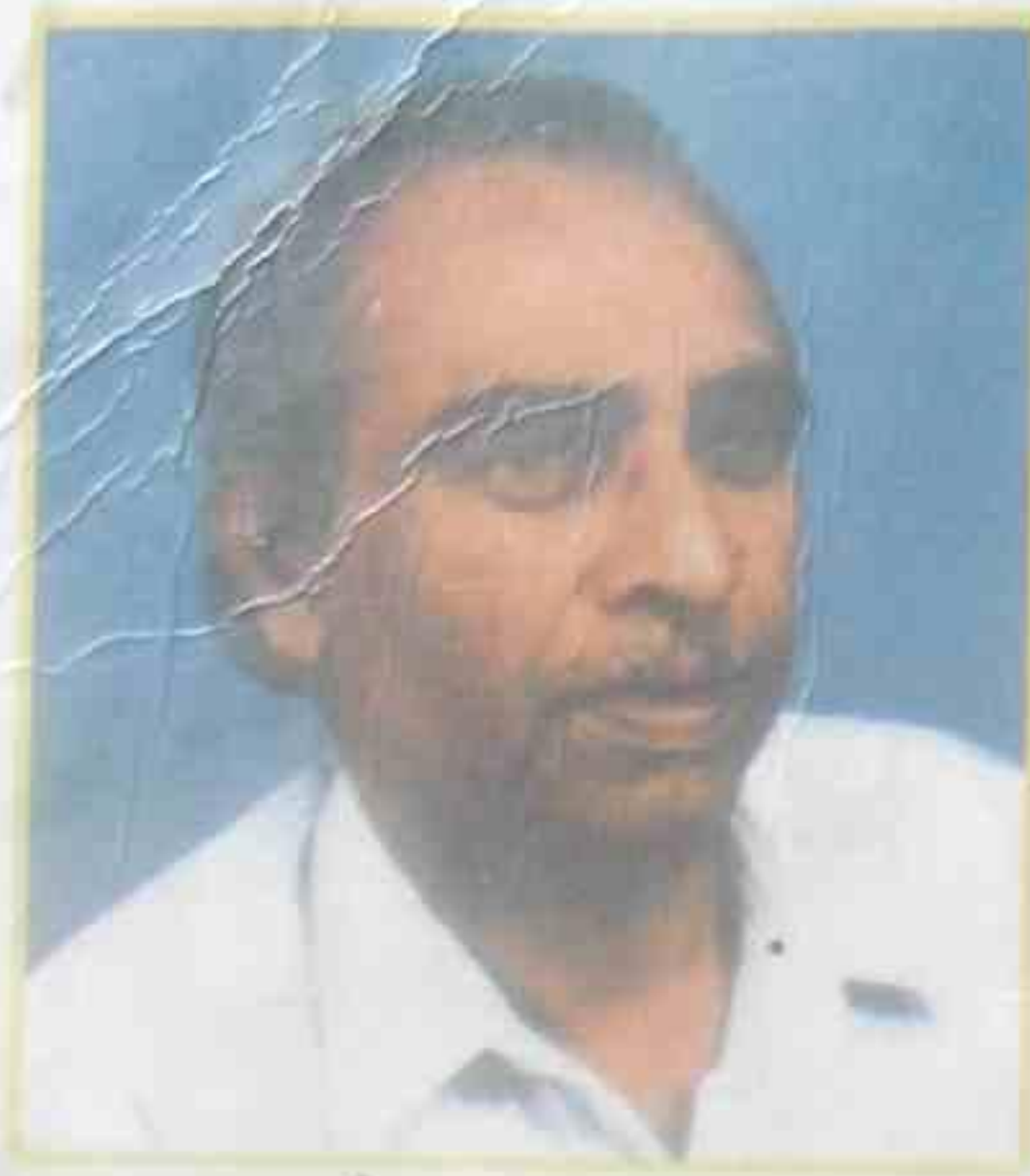
"තාම සිගරට් ගද එතම" යි කියන ගමන් දයානි හොඳට උඩුබැලි අතට හැරුණා.

"මරි... ඉස්සර වගේම දනෙන්නෙ බිබිති මල් 'සුට්ද' දෙන්නාගෙම හිමි කියා රැළි දෙකක් එකට මුසු වුණා. ආරියදාස හිතේ බොහොම සැහැල්ලුවෙන් ප්‍රියයෙන් දයානිට කුරුල් වෙලා වැඩිගෙන්න.

දෙදෙනාම අලුත් මිහිරි ලොකෙකට යන්න සූදානම්. දෙකයි හිස් පහේ අලුත්ගම කෝවිලිය 'ටක් වොකොස්', 'ටක් වොකොස්' ගතා පාලම් දෙක කරණය කරන හඩ ඇහෙන්න පටන් ගත්ත.

හරියට දයානිගෙයි, ආරියදාසගෙයි අලුත් ජීවිතේට ආසිරිමාද කරන්න වාගෙයි.

නිමි.

ජයකොඩි සෙනෙවිරත්න

බකිනි මල

For E-Pusthakalaya

බකිනි මල වූ කලී තමාට හුරු පුරුදු බස් වහර වෙනුවට කට වහර යොදා ගනිමින් ජයකොඩි සෙනෙවිරත්න ලියූ ප්‍රථම නවකතාව වෙයි.

පහළ මැද පන්තියේ තරුණයකු වන ආරියදාස "උපාසක මහත්තයා" මැද මට්ටමේ රාජ්‍ය සේවකයෙකි.

සිය පෙම්වතිය සමඟ එක්වීමේදී පවතින සමාජ සම්මත ජීවන රටාව ඔහුට හිරිහැරයක් වෙයි. එයින් මිඳෙන්නට ආරියදාස ගෙන යන නිහඬ අරගලය ඉතා ප්‍රනාචන් අයුරින් හා රසවත්ව පාඨකයා වෙත ගෙන ඒමට කතුවරයා සමත් වී ඇති බව "බකිනි මල" කියවන පාඨකයාට වැටහී යනු නිසැකය.